A decorative element consisting of seven vertical black lines of varying heights, centered at the top of the page.

TARTU ÜLIKOOLI AASTARAAMAT 1993

'ANN'ALES UNIVERSITATIS
TARTUENSIS
MCMXCIII

TARTU ÜLIKOOLI
AASTARAAMAT
1993

ANNALES UNIVERSITATIS
TARTUENSIS
MCMXCIII

TARTU 1994

Koostanud: Katri Raik (vastutav toimetaja), Lea Michelson, Reet Lehemets, Rein Lepik, Sirje Mark (teadus- ja õppetöö), Anita Kärner (teaduspublikatsioonid), Ellen Aunin (välissuhtlus), Marta Raisma (kirjastustegevus), Jüri Seilenthal (üliõpilaskond), Andrus Fischer, Ene Kõrgessaar, Paavo Kuiv, Mart Rummo (korrektuur).

Tartu Ülikooli teabetalitus ja rektori kantselei tänavad kõiki abi osutanuid.

Tartu Ülikooli teabetalitus, kevad-suvi 1994

© Tartu Ülikool, 1994

Tartu Ülikooli Kirjastuse trükikoda
Tiigi 78, EE2400 Tartu
Tellimus nr. 345.

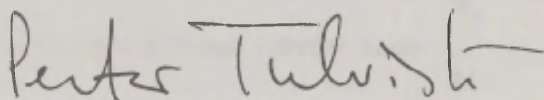
AASTARAAMATU SAATEKS

Tartu ülikooli asutamisest saab varsti niisama palju aastaid nagu on ühes aastas päevi. Kui kogu selle aja vältel oleks välja antud aastaraamatut, siis oleks neid praeguseks seinatäis. Aga aastaraamatut ei ole ülikoolis varem välja antud. Miks siis äkki nüüd?

Päevikut peab inimene ennekoike oma elu kriitilistel aegadel, kui talle tundub tähtis teada, missugune ta on ja missugune tahab olla; kust tuleb ja kuhu läheb; mida iseendast tahab alles hoida ja mida muuta. Ka ülikoolil on praegu käes idenditeedikriis ja käimas on kiire ümbersünd. Sellepärast on mõistlik püüda end kõrvalt jälgida ja hinnata — teiste sõnadega, harrastada institutsionaalset eneseanalüüsi. See ongi ehk aastaraamatu tähtsaim otstarve.

Ülikooli elu, mis siin kajastamist leiab, on ühtaegu personaalse tähtsusega ülikooliga seotud inimeste jaoks. Niihästi käesolevast kui ka järgnevatest aastaraamatutest leiavad oma nime need üliõpilased, õppejõud ja teenistujad, keda on valitud või määratud olulistesse ametitesse; kes on teinud muud silmapaistvat.

Eneseteadvuse arendamise üks tee on võrrelda oma praegust seisundit varasematega. Nende kaante vahelt leiavad tulevased võrdlejad Tartu Ülikooli seisundi aastal 1993 — nii nagu see siin ja praegu paistab.

juuli 1994

Peeter Tulviste
rektor

SISUKORD

Ülikooli sündmused	7
Ülikooli rektoraat, nõukogu ja valitsus	19
Ülikooli eelarve	24
Ülikooli struktuur ja isikkoosseis	26
* ülikooli struktuur	26
* ülikooli struktuurimuutused	27
* ülikooli isikkoosseis arvudes	28
* ülikooli korralised professorid	31
* emeriitprofessorid	35
* ülikooli professorid — välisülikoolide audoktorid ja välis- riikide teaduste akadeemiate liikmed	36
* ülikooli professorid — Eesti Teaduste Akadeemia akadee- mikud	37
Õppe- ja teadustöö	38
* õppetöö	38
* teadustöö	48
* 1993. aastal kaitstud doktoritööd	67
Üliõpilaskond	70
* üliõpilaskonna aasta	70
* üliõpilaskonna edustus ja valitsus	73
Välissuhtlus	75
* välissuhtluse aasta	75
* leping Hamburgi Ülikooli ja Tartu Ülikooli vahelise koos- töö kohta	81
Kirjastustegevus	86
Akadeemilised ühendused	88
Akadeemilised üliõpilasühendused	95
In memoriam	101
Tähtpäevakalender	105

ÜLIKOOLI SÜNDMUSED

9. jaanuar

Venemaa presidendi Boriss Jeltsini nõunik prof. Aleksander Jakovlev kohtus ülikooli rektori prof. Jüri Kärneriga. Prof. Jakovlev pidas ülikooli ajaloo muuseumis loengu Eesti ja Venemaa suhetest.

12. jaanuar

Vabariigi valitsus võttis vastu otsuse, mille alusel Eesti Hoiupangas töötati välja õppelaenude süsteem. Selle kohaselt saavad ülikooli statsionaarsed üliõpilased kuni 10 kuu ning magistrandid kuni 12 kuu miinimumpalga ulatuses laenu intressiga 5% aastas. Laenusumma tagasimaksmine algab 18 kuud pärast lõpetamist või 12 kuud pärast koolist lahkumist. Riigiameti töötajatel kustutatakse aastas 15% laenust.

21. jaanuar

Filosoofiateaduskonna dekaani kohusetäitjana asus ametisse prof. Ago Künnap.

A. Künnap on sündinud 1941. aastal Tallinnas. Tartu Ülikooli lõpetas ta 1965. Samal aastal asus prof. Künnap tööle soome-ugri keelte kateedrisse. 1969. aastal kaitses ta filoloogiakandidaadi kraadi, 1971. aastal Helsingi Ülikooli juures filosoofiadoktori ning 1974. aastal Tartu Ülikooli juures filoloogiadoktori kraadi.

A. Künnap on korduvalt töötanud Soomes: 1960. aastate lõpul Oulu Ülikoolis, 1970. aastate esimesel poolel ja 1980. aastate teisel poolel Helsingi Ülikoolis.

1992 valiti A. Künnap Tartu Ülikooli uurali keelte korraliseks professoriks.

Prof. Künnap on uurinud uurali keelte ajaloolist grammatikat ja samojeedi keeli.

A. Künnap on Soome-Ugri Seltsi ja Kalevala Seltsi välisliige, Soome Kirjanduse Seltsi korrespondentliige.

Prof. Künnap ei täida dekaani kohustusi esmakordselt, aastail 1976–1984 oli ta filoloogiateaduskonna dekaan.

27.–31. jaanuar

75. aastapäeva tähistas meeskorporatsioon Fraternitas Liviensis. Toimus jumala-teenistus Peetri kirikus, aktus ülikooli aulas, viidi läbi traditsioonilised akadeemilise üliõpilasühenduse siseüritused. Ülikooli raamatukogus avati korp! Fraternitas Liviensis'e kaasvõitlejate kunstinäitus.

Selle 1918. aastal loodud, esialgu vaid rohuteadlasi ühendanud üliõpilasühenduse tuntumad vilistlased on Fred Kudu, Erik Kumari ja Oskar Luts. Korp! Fraternitas Liviensis'e lipuvärvideks on violett-roheline-valge ning lipukirjaks: Vendlus, ausus, hoolsus.

5. veebruar

Bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani ametisse asus prof. Toivo Maimets.

T. Maimets on sündinud 1957. aastal Tartus. 1980 lõpetas ta Tartu Ülikooli bioloogia-geograafiateaduskonna molekulaarbioloogina. 1984. aastal kaitses kandidaadikraadi molekulaarbioloogia alal, aastail 1985–1989 viibis T. Maimets Marie Curie' Memoriaalfondi Instituudis Inglismaal, 1986–1992 töötas Eesti Bio-keskuse teadussekretärina. 1991. aastal kaitses T. Maimets ülikooli juures filosoofia-doktori kraadi.

1992 valiti T. Maimets Tartu Ülikooli rakubioloogia korraliseks professoriks.

Prof. Maimetsa teaduslikud tööd puudutavad inimese onkovaalu p53 funktsiooni ja eukarüootse rakutsükli regulatsiooni mehhanismide väljaselgitamist.

Prof. Maimets on Euroopa Vähiuuringute Assotsiatsiooni ja Eesti Teadlaste Liidu juhatuse liige.

16. veebruar

Füüsika-keemiateaduskonna dekaani ametisse asus prof. Jüri Tamm.

Jüri Tamm on sündinud 1937. aastal Narvas. 1962. lõpetas ta Tartu Ülikooli keemia-osakonna. Samast aastast töötab J. Tamm ülikoolis, 1969. kaitses ta kandidaadikraadi ning asus tööle anorgaanilise keemia kateedri õppejõuna. 1975. asus J. Tamm dotsendi ametikohale. Teadustöö kõrval on ta aastaid olnud füüsika-keemiateaduskonna prodekaaniks.

1992 valiti J. Tamm Tartu Ülikooli anorgaanilise keemia korraliseks professoriks.

Prof. Tamme teadustööd puudutavad põhiliselt vesiniku protsesse raua rühma metallidel ning nende kasutamist vesiniku energeetikas ja võitluses metalli korrosiooniga.

Prof. Tamm on Akadeemilise Keemia Seltsi juhatuse liige.

16. veebruar

Vastavalt ülikooli valitsuse otsusele moodustati viimase juurde informaatika-nõukogu — nõuandev organ, mille kompetentsi kuuluvad informaatika, st arvutite ja tarkvaraga seotud üldprobleemid, arvutite kasutamine ülikooli töös, vastav täiendõpe ning muud sellealased teaduskondadevahelised huvipunktid.

22. veebruar

Eesti Vabariigi 75. aastapäeva tähistas ajaloo-osakond teaduskonverentsiga ülikooli ajaloo muuseumis. Konverentsil esinesid prof. Sulev Vahre, prof. Kallervo Hovi (Soome), prof. Heinrichs Strods (Läti), prof. Aleksander Loit (Rootsi) ja mitmed Tartu Ülikooli ajaloo-osakonna õppejõud. Räägiti Eesti Vabariigi ajaloost aastail 1918–1940 ning hilisematest ja tänastest küsimustest.

1. märts

Käivitus õppelaenude süsteem. Sotsiaalstipendiume maksti õppelaenusüsteemi rakendamisel 1. aprillini. Riiklik stipendium säilis vaid parima õppeedukusega üliõpilastele.

8. märts

Tartusse saabus Ohio Ülikooli *professor emeritus*, TÜ audoktor Ilse Lehiste. Prof. Lehiste pidas ülikoolis keeleteaduslikke loenguid 19. märtsini.

Prof. Lehiste kinkis ülikooli aparaadi häälde stenogrammi uurimiseks.

12. märts

Aktsiaselts Regio tegevdirektor Teet Jagomägi andis ülikooli geograafidele ja füüsikutele üle Ameerika Ühendriikide firma "Integrph" kingituse — sadu tuhandeid eesti kroone maksva arvutitarkvara.

15. märts

Botaanika ja ökoloogia instituut, ülikooli raamatukogu ja Eesti Loodusuurijate Selts austasid konverentsiga prof. August Vaga (1893–1960) mälestust teadlase 100. sünniaastapäeval.

15. märts

Jaan Tõnissoni õpperaha 1993. aasta kevadsemestril määrati filosoofiateaduskonna viimase aasta üliõpilasele, korporatsioon Filiae Patriae kaasvõitleja Liina Lukasele.

16. märts

Tartus viibis euroteaduskonna kontaktisik, Hamburgi Ülikooli õppejõud doktor Gunter G. Abraham. Ta kohtus prorektor prof. Jaak Aaviksoo, prof. Janno Reiljani ja õigusteaduskonna dekaani Peep Pruksiga ning andis üle euroteaduskonna projekti.

19. märts

Udmurdi-EL Vabariigi ministrite nõukogu esimehe asetäitja Lisina ja ülikooli prorektor prof. Peeter Tulviste kirjutasid alla lepingule Tartu Ülikooli ja Udmurdi-EL Vabariigi vahelise koostöö kohta. Ülikool tagab Udmurdi vabariigi kodanikele tasuta õpetuse, vabariik maksab oma üliõpilastele stipendiumi.

20. märts

Tartu üliõpilaste looduskaitsering tähistas ettekandekoosolekuga oma 35. aastapäeva.

22. märts

Toimus Ülikoolijuhtide Põhjamaade Assotsiatsiooni juhatuse koosolek, eesmärgiga valmistada ette Ida-Euroopa ülikoolide lülitamist kõrgkoolihaldurite rahvusvahelistesse programmidesse. Tartus viibisid Soome, Rootsi, Norra ja Taani ülikoolide haldusjuhid.

Kõrghariduse administratiivne juhtimine on ühendatud programmi IMHE (*Institutional Management in Higher Education*). Ühendusse kuuluvad 140 kõrgkooli esindajad 19 riigist.

23. märts

Toimus filosoofiateaduskonna nõupäev, kus avaldati muret eesti rahvusteaduste ja -kultuuri säilimise pärast. Oldi seisukohal, et rahvuslik identiteet on ohus. Sõna võtsid prof. Ago Künnap, prof. Helmut Piirimäe jt.

25. märts

Ülikooli aulas austati üliõpilaspidustuste algatajat maestro Richard Ritsingut tema 90. sünnipäeval. Vanameistrit austasid Akadeemiline Tartu Meeskoor ja ülikooli naiskoor.

1.–3. aprill 1993

Teine INNOVAATIKA-mess Tartus, mille teemadeks olid haridus ja teadus, leiutised ja oskusteave, kõrgtehnoloogia, meditsiin ja tervishoid, kirjastamine ja trükindus ning teadustööga tegelemiseks vajalikud vahendid. Ülikooli rektor prof. Kärner ütles messi avamisel, et messi mõte on anda Eesti ülikoolidele enda avamise võimalus.

Muuhulgas viidi läbi seminar *Quo vaditis, eruditio et universitas*. Sellel osalesid ülikooli prorektorid, professorid Aaviksoo ja Tulviste, Eesti Põllumajandus-ülikooli rektor profi. Olev Saveli ja Tallinna Tehnikaülikooli rektor prof. Olav Aarna.

6.–8. aprill

Ülikoolis viidi läbi traditsioonilised lahtiste uste päevad, tutvustamaks vabariigi keskkoolilõpetajatele õppimisvõimalusi Tartu Ülikoolis.

7. aprill

Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu koosolekul valiti Tartu Ülikooli Nõukogu poolt esitatutest akadeemikuks profi. Ülo Lumiste (täppisteadused), Ülo Lepik (tehnikateadused), Ain-Elmar Kaasik (arstiteadus), Ilmar Koppel ja Viktor Masing (loodusteadused).

13.–15. aprill

Üliõpilaskond valis oma esindusorgani edustuse 3. koosseisu. Edustuse valimistel osales 16.3% üliõpilastest, see on 4% rohkem kui eelmisel aastal. Kõige edukamad olid valimisnimekirjad "Õigeaegsed" ja "In Corpore".

Võitnud nimekirjad püstitasid järgmised tööülesanded: üliõpilaste osakaalu suurendamine ülikooli nõukogus; õppelaenu tingimuste püsivuse garanteerimine; alternatiivsete stipendiumifondide loomine; ühiselamute küsimuse lahendamine, soodustused üliõpilaskonna liikmetele toitlustamises; uued ruumid ülikooli klubile; ülikooli palgalistele ja lepingulistele töödele rakendada üliõpilasi; avalikustada üliõpilasomavalitsuse ja edustuse tegevust; rohkem mõistliku hinnaga trükitud konsepte jm.

19.–25. aprill

Üliõpilaskond korraldas traditsioonilised kevadpäevad, mille käigus toimusid stiilipidu, kontserdid, kummipaadiralli Emajõel. Kevadpäevad kulmineerusid 23. aprillil, mil viidi läbi sümboolsed ülikooli klubi matused. Ülikooli klubi pidi vastavalt ülikooli nõukogu otsusele välja kolima Tähe tänava majast ja loovutama selle korporatsioon Rotaliale, kelle konvendiks oli maja enne Teist maailmasõda.

22. aprill

Suurbritannia suursaadik Eestis Brian Buik Low andis õigusteaduskonnale üle kaks arvutit ja laserprinterit. Need olid sõprussidemete märgiks välja valitud Glasgow ülikooli õigusteaduskonna poolt.

28. aprill

Ülikooli aulas toimus esimene aulaloeng, mille pidas Haifa Ülikooli korraline professor, Tartu Ülikooli külalisprofessor Michael Heltzer teemal "Eesti Vabariigi

ja Palestiina juudi asunduse suhted kahe maailmasõja vahelisel ajal". Seega loodi uus traditsioon: ülikool kutsub ülikooli aulasse kõnelema silmapaistvaid teadlasi ja avaliku elu tegelasi, avaldades nii tunnustust nende tööle ja käsitletavale teemale. Kavas on aulaloengute tekstid trükkis avaldada.

30. aprill

Viiendat korda pärast Teist maailmasõda tähistati volbriööd. Traditsiooniliselt toimus rongkäik, mis Vanemuise tänava õppehoone juurest liikus Raekoja platsile, kus vastastikku pidasid tervituskõnesid üliõpilaskonna esindaja ja linnapea Ants Veetõusme. Ülikooli peahoone ees tervitas üliõpilasi prorektor prof. Tulviste. Üliõpilaskonna valitsuse esimees Indrek Ostrat kuulutas, et taaskasutusel on mõiste Tartu Üliõpilasriik. 23-le üliõpilasele omistati Tartu üliõpilasriigi aukodaniku nimetus. Anti kätte üliõpilaskonna stipendiumid ja preemiad. Rongkäik suundus K. E. v. Baeri kuhu juurde. Volbrituld tehti Tähe mäel. Järgnes traditsiooniline volbriöö konvendihoonetes ning õllepidu turuhoones.

6. mai

Ülikooli aulas autasustati üliõpilastööde ülevabariigilise konkursi võitjaid, preemia said 26 Tartu Ülikooli üliõpilast ja magistrandi.

12. mai

Ülikooli raamatukogus võeti arvele viiemiljones köide. Sel puhul viidi läbi pidulik tsermoonia, mille käigus kanti raamatunimistusse A. W. Hupeli 1818. aastal trükitud eesti keele grammatika väljaanne.

12. mai

1993. aasta teaduspreemiast määras Eesti Teaduste Akadeemia kolm ülikooli teadlastele: täppisteaduste alal sai preemia tahkisefüüsika korraline prof. Mart Elango ("Elementaarsed mitteelastsed radiatsiooniprotsessid"), humanitaarteaduse alal prof. Juri Lotman ("Valitud artiklid Tartu semiootika koolkonna uurimustest ja avastustest") ja Juhan Peegel ("Nimisõna poeetilised sünonüümid eesti regivärssides").

14. mai

Ülikooli juures avati Balti Põhja-Ameerika Uuringute Keskus. Selle interdistsiplinaarses ettevõtmises osaleb professoreid nii majandus-, õigus-, geograafia- kui ka filosoofiateaduskonnast. Keskuse töös nähakse kolme suunda: üliõpilastel võimaldatakse kõrvalainena õppida Põhja-Ameerika uuringuid, sealhulgas majandust, geograafiat, keelt ja kirjandust; kõik keskuse õppejõud teevad teaduslikku tööd; keskus annab ekspertkonsultatsioone firmadele, vajadusel ka valitsusele. Igal aastal õpetab Balti Põhja-Ameerika Uuringute Keskuse juures üks professor Ameerikast. Keskust juhatab prof. Krista Vogelberg.

Balti Põhja-Ameerika Keskuse avamisel osales Ameerika Ühendriikide suursaadik Eestis Robert C. Frasure.

19. mai

Ülikooli aulas pidas loengu teemal "Emakeelte ja isamaade Euroopa" Hamburgi Ülikooli professor Els Oksaar.

20. mai

Tartut ja ülikooli külastas Saksa Liidupäeva president, prof. Rita Süssmuth, teda saatsid mitmed Liidupäeva saadikud, sealhulgas Liidupäeva Saksa-Balti saadikuterühma esimees Wolfgang Hermann Freiherr von Stettin.

Liidupäeva esindus kohtus ülikooli juhtkonnaga. Prof. Süssmuth pidas aulas lühikese ettekande teemal "Ühinenud Saksamaa roll uuenemas Euroopas". Prof. Süssmuth nimetas visiidi käigus, et Saksamaa peab oma kohuseks aidata kaasa Eesti kiirele integreerumisele Euroopaga, ta rõhutas kiire teadusliku koostöö vajadust.

21. mai

Tartu Ülikooli ja Tallinna Kunstiülikooli vahel sõlmiti leping. Lepingu teine punkt võimaldab kunstiülikooli üliõpilastel (korraga mitte üle viie) õppida ülikooli filosoofiateaduskonnas ühe õppeaasta vältel vähemalt 40 ainepunkti ulatuses. Kunstiülikooli üliõpilased on kohustatud sooritama eksami Eesti ajaloos ja arvestused arhiivinduses, arhiivipraktikas, saksa ja ladina keeles, ülejäänud aja osalevad nad kunstiajaloo õpingutes ja kuulavad valikaineid.

Lepingu kolmas punkt võimaldab Tartu Ülikooli üliõpilastel osaleda kunstiülikooli õppetöös kas semestrite kaupa (sel juhul korraga mitte üle viie üliõpilase) või perioodiliselt. Õppides teises ülikoolis on ülikooli ja kunstiülikooli üliõpilastel võrdsed õigused kohapealsete üliõpilastega.

Kunstiajaloo üliõpilased võivad osaleda seminarides ja vastavalt kokkuleppele leida juhendajaid teises kõrgkoolis. Ühes kõrgkoolis sooritatud eksameid ja arvestusi loetakse ka teises kehtivaiks.

Lepingule kirjutasi alla ülikooli rektor prof. Jüri Kärner ja Tallinna Kunstiülikooli rektor prof. Jaak Kangilaski.

28. mai

Tartu Ülikooli rektoriks valiti arengusühholoogia korraline professor Peeter Tulviste.

Rektori kohale esitatud seitsmest kandidaadist osalesid valimistel professorid Jaak Aaviksoo, Mati Kilp, Ain-Elmar Kaasik ja Peeter Tulviste. Kuna ükski kandidaat ei saavutanud esimeses voorus 50%-list enamust, siis toimus hääletamise teine voor. Prof. Tulviste ja prof. Kaasiku duelli võitis esimene 122 poolt- ja 95-vastuhäälega, prof. Kaasik sai 94 poolt- ja 123 vastuhäält.

Rektori valijaskonna moodustasid ülikooli nõukogu, teaduskondade nõukogud, kõik korralised ja täiskohaga töötavad erakorralised professorid ja kaks üliõpilaskonna esindajat.

31. mai

Toimus Eesti Slavistide Rahvuskomitee asutamiskonverents. Komitee ühendab teadlasi, kes tegelevad slavistika erinevate aspektide, keele, kirjanduse, ajaloo, kultuuri, etnograafia uurimisega.

Komitee olulisemateks töösuundadeks on slavistika traditsioonide arendamine Eestis; slavistika õpetamise koordineerimine Eesti kõrgkoolides; väljaspool Eestit asuvate slavistikakeskustegakoostöö arendamine, osalemine rahvusvahelistes teadusprogrammides; Eesti slavistika rahvusvaheline esindamine. Ühenduse presidendiks valiti prof. Aleksander Dulitšenko.

Eesti Slavistide Rahvuskomitee registreeriti ülikooli nõukogus 18. juunil.

3. juuni

Hamburgis kirjutasid Hamburgi Ülikooli president dr. Jürgen Lüthje ja Tartu Ülikooli rektor prof. Tulviste alla kahe ülikooli koostöölepingule.

8.–18. juuni

Pidulikul lõpuaktusel sai Tartu Ülikooli diplomi 1137 üliõpilast, neist 873 lõpetas päevase õppe, 264 lõpetas kaugõppes või sai diplomi eksternina. *Cum laude* diplomeid anti välja 84. Kõige enam lõpetajaid oli suurima üliõpilaste arvuga filosoofia- ja arstiteaduskonnas.

9. juuni

Tartus toimus üle-eestiline Ungari päev. Ülikooli uurali keelte õppetooli juurde loodi Eesti Hungaroloogia Komitee. Selle ülesandeks on koordineerida Ungariga seostuvat uurimis- ja õppetööd Eestis. Komitee etteotsa valiti uurali keelte korraline prof. Ago Künnap.

Kohal viibis Ungari Helsingi suursaatkonna nõunik Istvan Nyirkos, kes andis üle Ungari valitsuse aukirja dots. Tõnu Seilenthalile Eestis ja Soomes ungari kultuuri ja teaduse tutvustamisel tehtud töö eest.

11. juuni

Ülikooli aulas tähistati konverentsiga Eesti koolitegelase, emakeelse Tartu Ülikooli esimese kuraatori, Eesti esimese pedagoogikaprofessori, Tartu Ülikooli esimese eestlasest audoktori Peeter Põllu 115. sünniaastapäeva. Teiste hulgas esinesid ülikooli rektor prof. Tulviste ja pedagoogikaprofessor Aleksander Elango.

Kohal viibis Saksamaa Bielefeldi eesti luteriusu koguduse pastor, prof. Põllu poeg Toomas Põld. Viimane on humanitaarabi korras palju aidanud arstiteaduskonna kopsukliinikut.

11. juuni

Prantsuse suursaadik Eestis Jacques Huntzinger andis kauaaegsele ülikooli kunstiajaloo professorile Voldemar Vagale üle Prantsuse II astme Teeneteordeni koos ohvitseri aunimetusega. Esimese eestlasena pälvis prof. Vaga nimetatud ordeni teenete eest Eesti ja Prantsusmaa sidemete arendamisel.

Prof. Vaga on Prantsuse Teadusliku Instituudi loojaid 1922. aastal, selle viimane sekretär nõukogude võimu ajal, seltsi nüüdne auliige.

11. juuni

Ülikooli külastas Münsteri Ülikooli rektor prof. Maria Wasna. Ta kohtus Tartu Ülikooli rektori prof. Tulvistega. Põhjalikumalt räägiti kahe ülikooli majandus- ja õigusteaduskonna koostöövõimalustest. Münsteri Ülikooli plaanib kaasa aidata Tartu Ülikooli raamatukogu lülitamisel rahvusvahelisse andmesidevõrku.

2. juuli

Lõppes selleaastane üliõpilaskandidaatide dokumentide vastuvõtt: 1110-le kohale esitati 3006 avaldust, see on üle aegade suurim konkurss ülikooli õppima asumisel.

Võrreldes eelnevate aastatega oli erinevuseks kõigi eksamite kirjalik sooritamine, samuti liideti nüüd eksamitulemustele keskkooli lõputunnistuse kõikide

hinnete keskmise asemel teaduskonna poolt valitud viie õppeaine keskmine. Kõik üliõpilaskandidaadid sooritasid kirjaliku keeletesti. Esimest korda oli võimalik avaldust esitada korraga mitmele erialale.

Suurim konkurss oli õigusteaduse (6,82 kandidaati kohale), inglise ja saksa filoloogia (vastavalt 4,5 ja 4,1), skandinavistika (3,75), klassikalise filoloogia (3,5) erialal. Ainus eriala, milles konkurssi ei olnud, oli eestikeelne füüsika (40-le kohale 38 avaldust).

Ülikoolis alustasid õpinguid esimesed üliõpilased, kes sooritasid eksamid positiivsele hindele, kuid ei läbinud konkurssi. Neil võimaldati vastavalt teaduskonna poolt eraldatud kohtadele alustada õppimist õppemaksu eest.

30. august

Ülikooli külastas maailmapanga tervishoiu arengu ja finantseerimisega tegelev seitsmeliikmeline ekspertrühm koos sotsiaalminister Marju Lauristiniga. Kõne all oli arstiteaduskonna prekliiniliste ainete õppehoone ehitamise finantseerimine.

Ülikool taotleb maailmapangalt laenu arstiteaduskonna õppehoonekompleksi ehitamiseks Lunini tänaval. Täna on valmis vaid ühe hoone, vivaariumi ehituse 0-tsükl.

1. september

Traditsioonilise akadeemilise aktusega avati uus õppeaasta. Aktust juhatas prorektor prof. Aaviksoo. Ülikooliperet tervitasid linnapea Ants Veetõusme ja Eesti Põllumajandusülikooli rektor prof. Mait Klaassen.

Ülikoolis alustas õpinguid 1100 uut üliõpilast, 374 doktoranti ning magistrandi. Õppejõude ja teadureid oli ülikoolis 1. septembri seisuga 1139, teenistujaid 1677.

12. september

Piduliku koosolekuga tähistati Eesti vanima muuseumi, Klassikalise Muinas-teaduse Muuseumi 190. aastapäeva.

Klassikalise Muinasteaduse Muuseum asutati prof. K. S. Morgensterni poolt 1803. aastal. Muuseumi kogudes on täna 30.000 eksponaati; lisaks kreeka ja rooma kipskoopiatele leidub kogudes gemmide ja müntide kipskoopiaid, kreeka ja rooma antiikesemeid, maale, graafikat, vene ikoone. Muuseumil on asjakohane raamatukogu.

14. september

Piduliku ettekandekoosolekuga tähistati ülikooli botaanikaia 190. aastapäeva.

Ülikooli botaanikaiaed on asutatud 1803. aastal. Ta kuulub Euroopa vanimate hulka ja on omalaadne territooriumi väiksuse ja seal kasvavate taimeliikide rohkuse poolest, Botaanikaia 3,2 hektaril kasvab üle 5000 taimeliigi.

15. september

Esimese töökoosoleku pidas kolmas Tartu Ülikooli Üliõpilaskonna Edustus. Valitsuse etteotsa valiti Jüri Seilenthal, edustuse eesistujaks Marti Aavik.

15. september

Majandusteaduskonna dekaani kohustustesse asus prof. Janno Reiljan.

J. Reiljan on sündinud 1951. aastal Võrumaal. 1975. aastal lõpetas ta Tartu Ülikooli majandusteaduskonna majandusküberneetika erialal, samal aastal asus ülikoolis tööle. Aastail 1978–1980 õppis J. Reiljan aspirantuuris Moskva Ülikooli juures, 1980. aastal kaitses kandidaadikraadi. Ajavahemikul 1981–1988 töötas ta ülikooli majandusküberneetika ja statistika kateedris, 1991 kaitses majandusdoktori kraadi.

J. Reiljan on korduvalt stažeerinud Saksamaa ülikoolides — Bonnis ja Kielis.

1992. aastal valiti J. Reiljan Tartu Ülikooli välismajanduse korraliseks professoriks, 1993. aasta kevadest on ta ka Euroopa Instituudi direktor.

Prof. Reiljani teadustööd puudutavad statistika, analüüsi- ja otsustusteooria kokkupuutepunkte.

23. september

Prof. Paul Saagpakk ja ülikooli rektor prof. Tulviste kirjutasid alla prof. Saagpaku stipendiumi statuudile. Stipendium määratakse ühele eesti ja ühele inglise keelt põhialinaena õppivale üliõpilasele või sama ala magistrandile viimaseks õpinguaastaks eelneva stuudiumi jooksul saavutatud tulemuste eest.

28. september

Riias, Läti Ülikoolis avati Balti riikide Euroteaduskond. Euroteaduskond töötab Tartu, Vilniuse ja Läti ülikoolide juures, keskusega Riias. Vilniuses hakatakse läbi viima põhiliselt halduse, Riias ettevõtetmajanduse ja Tartus rahvamajanduse õppetsükli. Õigusteaduse õpetamine haarab kõiki kolme ülikooli. Euroteaduskonna direktor on Kanada eestlane prof. Toivo Miljan.

Euroteaduskonna avamisel osalesid ülikooli esindajad eesotsas prof. Aaviksooga.

30. september – 3. oktoober

Saksa kultuuripäevad Tartus avas ülikooli raamatukogus Saksamaa Liitvabariigi suursaadiku kohusetäitja Eestis Bernd Borchart. Samas avati ülikooli raamatukogus raamatunäitus, millel välja pandud 500 raamatut jäi ülikooli raamatukogu kogusse.

Kultuuripäevade käigus demonstreeriti käsitrükipressi, toimusid kirjastajate kõnelused, kirjandus- ja muusikaõhtud.

8. oktoober

Ülikoolis viidi Euroopa Instituudi korraldusel läbi Euroopa päev, millel osalesid Euroopa Ühenduse asepresident dr. Martin Bangemann ja Eestisse akrediteeritud Euroopa riikide diplomaadid.

Ülikooli aulas tervitas kogunenuid ja tutvustas ülikooli prorektor prof. Aaviksoo. Tema järel sai sõna Riigikogu aseesimees Tunne Kelam, kes tõi tervitusi president Lennart Merilt ja Riigikogult. Kõnega Euroopa Ühendusest ja uute liikmete vastuvõttust esines dr. Bangemann. Eestisse akrediteeritud akadeemilise korpuse nimel esines Rootsi saadik Eestis Lars Arne Grundberg. Euroopa Instituuti tutvustas lähemalt instituudi direktor prof. Janno Reiljan.

11. oktoober

Prorektorina asus ametisse funktsionaaimorfoloogia korraline professor Teet Seene. Tema peamiseks tööülesandeks on õppetööd puudutavate küsimuste lahendamise.

11. oktoober

Matemaatikateaduskonnas tähistati TÜ esimese matemaatikaprofessori Kalle Väisälä 100. sünniaastapäeva.

22. oktoober

Avati usuteaduskonna maja aadressiga Roosi tänav 1. Endise eramaja ostmiseks teaduskonnale annetas raha Usuteaduskonna Sõprade Ühing Saksamaal, kes samuti kinkis majale hulga erialast kirjandust teoloogilise raamatukogu asutamiseks. Maja on mõeldud eelkõige üliõpilastele õppetöö tegemise ja kokkusaamise paigaks.

28. oktoober

Tartus suri ülikooli professor, akadeemik, maailmatuntud kultuurisemiootika ja vene kirjanduse ning kultuuriloo spetsialist Juri Lotman.

3. november

Ülikooli aulast saadeti viimasele teekonnale üks 20. sajandi silmapaistvamaid humanitaarteadlasi prof. Lotman. Teadlane sängistati Raadi kalmistule. Matusel viibis vabariigi president Lennart Meri.

3.-4. november

Prorektor prof. Aaviksoo kohtus Mari EL Vabariigi valitsuse nõuniku pr. Rimma Katajevaga. Arutati hõimurahvaste kvalifitseeritud kaadri ettevalmistamisega seotud küsimusi Tartu Ülikooli baasil.

5. november

Ülikooli aulas valiti esimesed pärast sõjaaegsed emeriitprofessorid. Tiitli osaliseks said 38 ülikooli professorit, viie professori valimist nõukogu ei kinnitanud.

5. november

Lastekliiniku onkoloogiaosakonnale saabus Saksamaalt heategevusühenduse "Elu ja lootus" vahendusel 43.000 saksa marga väärtuses leukeemiavastaseid ravimeid. Lastekliiniku esindajatele andis ravimid Tallinna lennujaamas üle pr. Lisa Schwarzbach Münchenist.

6. november

International Media Fund i, Ameerika Ühendriikide valitsuse ja Oslo Ülikooli abina jõudis ajakirjandusosakonda kaasaegne raadio- ja telestuudio. Esimest korda ajakirjanike koolitamise neljakümne aasta jooksul on võimalik raadio- ja teleajakirjanikke õpetada kaasaegse tehnika baasil.

12. november

80. aastapäeva tähistas üks suuremaid Eesti meeskorporatsioone Rotalia. Konvendihoone ees avati mälestuskivi. Rongkäigus saabuti ülikooli peahoonesse, aulas toimus pidulik aktus, õhtul ball.

Korp! Rotalia on asutatud 1913. aasta 10. novembril Peterburis õppinud eesti üliõpilaste poolt. Praegu on ühendusel üle maailma viis ja poolsada liiget. Rotalia lipuvärvideks on sinine-must-roheline, lipukirjaks: Eestimaa, mu isamaa.

15. november

Tõnissoni Instituudi õpperaha anti sügissemestril filosoofiateaduskonna üliõpilasele, korporatsioon Ugala kaasvõitleja Lauris Toometile.

15.–21. november

Traditsiooniliste sügispäevade käigus toimusid ülikooli klubis stiilipeod, salongiõhtud. Rahvarohkemad olid traditsiooniline tudengibändide konkurss, "Tudengikohvik Fännidele", teater "Otto" etendused, ansambel "Vennaskonna" kontsert.

18. november

Tartus viibisid maailmapanga esindajad: eskpertide rühma juht Antonio Campos, assessor Miguel Bento ja Lissaboni Ülikooli prorektor prof. Rodrigues Granda. Arstiteaduskonna õppe- ja teadushoonete projekti esimese osaga jäadi rahule.

24. november

Esimese seminaritsükli prantsuse keelest ja kultuurist viis läbi Tartu Ülikooli külalisprofessor Fanny de Sivers.

Samal õhtul korraldas proua Siversi auks vastuvõtu Prantsuse suursaadik Eestis Jacques Huntzinger. Kohal viibisid ka Tartu linnaape Väino Kull ja ülikooli prorektor Teet Seene.

28. november

Kopsukliinikule saabus Saksamaalt, Bielefeldist üle 10 tonni ravimlahuseid. Saadetise organiseerisid Westfahleni Apteekide Koja eestseisja proviisor Horst Skopp ja kirikuõpetaja Toomas Põld.

1. detsember

Ülikooli aulas toimus emakeelse Tartu Ülikooli 74. aastapäevale pühendatud akadeemiline aktus. Akadeemilise loengu teemal "Tasakaal looduses ja ühiskonnas" pidas prof. Jüri Tamm.

Prorektor prof. Aaviksoo kuulutas oma kõne lõpul välja Tartu Ülikooli Sihtasutuse loomise.

Akadeemilisel aktusel said diplomid 18 teadlast, kes 1993. aastal olid kaitsnud doktoritööd.

Aktusel viibis peaminister Mart Laar.

Õhtul toimus teatris "Vanemuine" üliõpilaskonna ball. Kohal viibis ka peaminister, Eesti Üliõpilaste Seltsi vilistlane Mart Laar abikaasaga.

1. detsember

Ülikooli külastas Tšehhi Vabariigi esindaja Eestis ja Soomes Dana Hunatova. Ta kohtus prorektor prof. Aaviksooga, külastas vene ja slaavi filoloogiat ja vene

kirjanduse õppetoole eesmärgiga arutada, millist abi võiks Tšehhi Vabariik osutada tšehhi keele õpetamisel ülikoolis.

2. detsember

Möödus 100 aastat "Ülikooli toimetiste" esimese numbri ilmunisest. Toimetised on üks ülikooli põhiväljaandeid, mis tutvustavad ülikooli teadussaavutusi avalikkusele. Saja aasta jooksul on ilmunud 1261 vihikut ülikooli toimetisi, kõige arvukamalt anti sarja välja 1980ndate aastate keskpaigas.

10. detsember

Zoologia ja hüdrobioloogia instituut tähistas zoologia kateedri 150. juubelit ning zoologiamuuseumi rajaja, professor Johann Friedrich Eschscholtzi 200. sünniaastapäeva. Käidi Raadi kalmistul ja peeti ettekandekoosolek.

14. detsember

Ülikooli juures lõpetasid oma õpingud ja said vastava tunnistuse 13 üliõpilast Ameerika Ühendriikide Utah'i osariigist. Nad õppisid ühe semestri ülikoolis programmi "Semester in the Baltic" raames ühiskonnateadust, poliitikat, eesti ja vene keelt. Õpinguid korraldas organisatsioon "Baltic States Studies".

14. detsember

Eesti Arstiteaduse Üliõpilaste Liidu korraldusel kohtusid ülikooli raamatukogus kaitseministeeriumi, päästeteenistuse ja ülikooli arstiteaduskonna esindajad. Arutati sõja-, katastroofi- ja parameditsiini praegust olukorda Eestis.

15. detsember

Üliõpilaskonna edustus valis uue eesistuja, sotsiaalteaduskonna teise aasta üliõpilase Urmas Paeti. Tehti muudatusi üliõpilaskonna valitsuse koosseisus.

18. detsember

Kultuuri- ja haridusministeeriumi, Jaan Tõnissoni Instituudi, ajalehe "Postimees" ning Eesti Üliõpilaste Seltsi korraldusel toimus ülikooli aulas Jaan Tõnissoni 125. aastapäevale pühendatud pidulik aktus.

Aktuse avas rektor profi. Tulviste, kõnelesid vabade kunstide korraline professor Hando Runnel, kultuuri- ja haridusminister Paul-Eerik Rummo, aktsiaselts "Postimees" juhatuse esimees Mart Kadastik, Eesti Üliõpilaste Seltsi Vilistlaskogu esimees Toomas Kiho ja J. Tõnissoni kaasaegsed Ernst Kirs ja profi. Voldemar Vaga. Kohal viibis peaminister Mart Laar.

ÜLIKOOLI REKTORAAT, NÕUKOGU JA VALITSUS

1993. aastat alustas Tartu Ülikool rektor prof. Jüri Kärneri, prorektorite prof. Jaak Aaviksoo ja prof. Peeter Tulviste ning Vello Peedimaa juhtimisel.

28. mail valiti ülikooli rektoriks prof. Tulviste, 12. oktoobril asus prorektori ametisse prof. Teet Seene.

Peeter Tulviste sündis 28. oktoobril 1945 Tallinnas. 1964 lõpetas ta Tallinna 10. Keskkooli. Seejärel suundus ta Moskva Ülikooli psühholoogiat õppima. 1969 asus P. Tulviste tööle Tartu Ülikooli, järgmisel, 1970. aastal võeti ta aastaks sõjaväkke aega teenima. Ajavahemikus 1971–1974 õppis P. Tulviste Moskva Ülikooli aspirantuuris, 1974. aasta sügisest asus ta tööle Tartu Ülikooli loogika ja psühholoogia kateedri õppejõuna.

1975. aastal kaitses P. Tulviste Moskva Ülikooli juures kandidaadikraadi. Aastatel 1975–1978 töötas ta Tartus loogika ja psühholoogia kateedri vanemõpetajana, 1978. aastast samas dotsendina. 1987. aastal kaitses P. Tulviste doktori-töö. 1988. aastast oli ta psühholoogia kateedri professor ja juhataja.

1989. aasta sügissemestril ja uuesti 1990./1991. õppeaastal oli ta külalis-professor Clarki ülikoolis Ameerika Ühendriikides, 1992. aasta kevadsemestril aga Hamburgi ülikoolis Saksamaal.

P. Tulviste on õpetanud mõtlemispsühholoogiat, psühholoogia ajalugu ja kultuuri võrdlevat psühholoogiat.

Viimastel aastatel on prof. Tulviste pidanud loenguid Poola, Rootsi, Soome, Ameerika Ühendriikide, Kanada ja Jaapani ülikoolides.

1991. aasta sügisest oli P. Tulviste filosoofiateaduskonna dekaani kohustes, 1992. aasta suvest prorektori ametis. 1993. aasta mais valiti prof. Tulviste Tartu Ülikooli rektoriks, inauguratsioonitseremoonia toimus 22. veebruaril 1994.

Oma kandidaadi- ja doktoritöö kõrval, mis käsitlesid kultuurierinevusi ja ajaloolisi muutusi mõtlemisprotsessides, on prof. Tulviste uurinud lapse mõtlemise arengu sõltuvust kultuurist, temalt pärineb üle saja teadustöö.

P. Tulviste on Eesti Psühholoogide Liidu juhatuse liige, ajakirja "Akadeemia" toimetuse kolleegiumi liige, ISSBDi ja CHEIRONi Euroopa osakonna liige, "Journal of Russian and East European Psychology" toimetuse liige.

Teet Seene on sündinud 15. juulil 1940 Pärnus.

1958 lõpetas T. Seene Vabariikliku Tallinna Meditsiinilise Keskkooli, 1959–1962 teenis nõukogude armees. Aastail 1962–1966 õppis ta Tartu Ülikooli keha-kultuuriteaduskonnas.

1974. aastal kaitses T. Seene kandidaativäitekirja inimese ja looma füsioloogia erialal. Aastail 1975–1980 oli ta hormonaalregulatsiooni laboratooriumi juhataja. Seejärel, aastail 1980–1988 oli spordifüsioloogia kateedri dotsent.

1988. aastal kaitses T. Seene doktoritöö biokeemia erialal. 1990. aastal sai temast spordifüsioloogia kateedri professor. 1992. aastal valiti prof. Seene funktsionaalmorfoloogia korraliseks professoriks.

Viimastel aastatel on prof. Seene pidanud loenguid Soome, Rootsi, Taani, Norra, Ungari, Tšehhi, Saksamaa ja Ameerika Ühendriikide ülikoolides.

Prof. Seene on 180 teadusliku artikli, monograafia, käsiraamatu ja konverentside teesi autor. Tema teaduslikku huvisfääri kuuluvad biokeemiliste, füsioloogiliste, endokrinoloogiliste ja morfoloogiliste uurimismeetodite kasutamine lihasvalkude uuenemiskiiruse ja skeletilihase regeneratsiooni uurimisel; kehalise aktiivsuse mõju skeletilihase erinevatele kiutüüpidele ja erineva geneesiga müopaatid.

T. Seene on Rahvusvahelise Kardioloogide Seltsi liige.

TARTU ÜLIKOOLI NÕUKOGU sügis 1993

Peeter Tulviste	rektor, arengupsühholoogia korraline professor, psühholoogiadoktor
Jaak Aaviksoo	prorektor, optika ja spektroskoopia korraline professor, füüsika-matemaatikakandidaat
Teet Seene	prorektor, funktsionaalse morfoloogia korraline professor, bioloogiadoktor
Vello Peedimaa	haldusprorektor
Jüri Kärner	<i>rector emeritus</i> , üldzooloogia korraline professor, bioloogiadoktor
Veera Ant	teadussekretär
Lembit Allikmets	arstiteaduskonna dekaan, farmakoloogia korraline professor, meditsiinidoktor
Igor Černov	semiootika korraline professor, filoloogiakandidaat
Ain Heinaru	geneetika korraline professor, instituudi juhataja, bioloogiakandidaat
Jaak Järv	bioorgaanilise keemia korraline professor, keemiadoktor
Toivo Jürimäe	spordipedagoogika korraline professor, instituudi juhataja, bioloogiakandidaat
Ain-Elmar Kaasik	neuroloogia korraline professor, kliiniku juhataja, meditsiinidoktor
Kalle Kasemaa	usuteaduskonna dekaan, Vana Testamendi teaduse ja heebrea keele korraline professor, teoloogiamagister
Ago Künnap	filosoofiateaduskonna dekaani kt, uurali keelte korraline professor, filoloogiadoktor, filosoofiadoktor
Jaan Lellep	teoreetilise matemaatika korraline professor, instituudi juhataja, füüsika-matemaatikadoktor
Karl Lepa	saksa filoloogia korraline professor, osakonnajuhataja, filoloogiakandidaat
Jaak Maaroos	arstiteaduskonna prodekaan, spordimeditsiini korraline professor, kliiniku juhataja, meditsiinidoktor
Toivo Maimets	bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan, rakubioloogia korraline professor, filosoofiadoktor (bioloog)
Ülo Mander	loodusgeograafia ja maastikuökoloogia korraline professor, instituudi juhataja, bioloogiakandidaat
Aavo-Valdur Mikelsaar	inimese bioloogia ja geneetika korraline professor, instituudi juhataja, meditsiinidoktor
Jaan Mikk	hariduskorralduse korraline professor, pedagoogikadoktor
Mait Miljan	turunduse korraline professor, majanduskandidaat

Inge-Maret Orgo	töö- ja sotsiaalhooldusõiguse korraline professor, õigusteaduse kandidaat
Helmut Piirimäe	üldajaloo korraline professor, osakonnajuhataja, ajaloodoktor
Peep Pruks	õigusteaduskonna dekaan, õigusteaduse doktor
Mati Pääsuke	kehakultuuriteaduskonna dekaan, dotsent, bioloogiakandidaat
Lembit Pung	rakendusfüüsika korraline professor, instituudi juhataja, füüsika-matemaatikadoktor
Vambola Raudsepp	äriahanduse ja investeringute korraline professor, majandusdoktor
Janno Reiljan	majandusteaduskonna dekaan, välismajanduse korraline professor, majandusdoktor
Tiit Roosmaa	matemaatikateaduskonna prodekaan, dotsent, tehnikakandidaat
Toomas Saat	hüdrobioloogia korraline professor, instituudi juhataja, bioloogiakandidaat
Astrid Saava	hügieeni ja keskkonna toksikoloogia korraline professor, instituudi juhataja, meditsiinidoktor
Ivar-Igor Saarniit	matemaatikateaduskonna dekaan, dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat
Jüri Sepp	majandusteaduskonna prodekaan, dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat
Rein Taagepera	sotsiaalteaduskonna dekaani kt, professor, sotsiaalteaduste magister, füüsikadoktor
Raul Talvik	anestesioloogia ja intensiivravi korraline professor, kliiniku juhataja, meditsiinidoktor
Jüri Tamm	füüsika-keemiateaduskonna dekaan, anorgaanilise keemia korraline professor, keemiakandidaat
Hannes Tammet	keskkonnafüüsika korraline professor, füüsika-matemaatikadoktor
Hans-Voldemar Trass	taimeökoloogia erakorraline professor, bioloogiadoktor
Ants Tuulmets	orgaanilise keemia korraline professor, keemiadoktor
Gennadi Vainikko	diferentsiaal- ja integraalvõrkude korraline professor, füüsika-matemaatikadoktor
Paul Varul	tsiviil- ja kaubandusõiguse korraline professor, instituudi juhataja, õigusteaduse kandidaat
Atko Viru	spordifüsioloogia korraline professor, bioloogiadoktor
Rein Vihalemm	praktilise filosoofia korraline professor, filosoofiakandidaat
Malle Ermel	raamatukogu direktor
Jüri Seilenthal	Tartu Ülikooli Üliõpilaskonna valitsuse esimees
Marti Aavik	Tartu Ülikooli Üliõpilaskonna edustuse eesistuja

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS sügis 1993

Peeter Tulviste	rektor
Jaak Aaviksoo	prorektor
Teet Seene	prorektor
Vello Peedimaa	prorektor
Kalle Kasemaa	usuteaduskonna dekaan
Peep Pruks	õigusteaduskonna dekaan
Lembit Allikmets	arstiteaduskonna dekaan
Ago Künnap	filosoofiateaduskonna dekaan
Toivo Maimets	bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan
Jüri Tamm	füüsika-keemiateaduskonna dekaan
Mati Pääsuke	kehakultuuriteaduskonna dekaan
Janno Reiljan	ajandusteaduskonna dekaan
Ivar-Igor Saarniit	matemaatikateaduskonna dekaan
Rein Taagepera	sotsiaalteaduskonna dekaan
Epp Vengerfeldt	pearaamatupidaja kohusetäitja
Jüri Seilenthal	Tartu Ülikooli Üliõpilaskonna Valitsuse esimees

ÜLIKOOLI EELARVE

Hariduskulude eelarve 1993 (tuh. kr.)

Allüksus	art. 1	art.	art. 3	art. 5	art. 8	art. 12	muud	kokku
US	9.3	3.1	0.7	10.4	31.9	3.1	—	194.5
AR	396.6	130.9	16.1	511.0	1093.3	475.6	—	8425.7
BG	116.9	38.6	5.8	194.9	403.9	172.8	—	2643.1
FL	359.3	118.6	23.0	319.1	800.2	198.4	—	7075.1
FK	136.2	44.9	4.4	243.2	284.8	169.8	—	2876.0
KK	85.6	28.2	2.4	103.5	113.9	59.9	—	1645.9
MJ	101.8	33.6	9.0	73.3	324.3	75.9	—	2107.2
MT	127.4	42.0	4.6	105.3	216.1	124.6	—	2483.9
SO	7.8	2.6	0.6	7.5	27.8	3.9	—	164.2
ÕI	53.1	17.5	3.6	51.8	167.0	16.0	—	1085.9
Kokku	1394.0	460.0	70.1	1620.0	3463.2	1300.0	0.0	28701.5
Muud	650.0	214.5	9229.9	880.0	84.8	1808.0	3909.0	26280.5
Kokku	24524.0	8093.0	9300.0	2500.0	3548.0	3108.0	3909.0	54982.0

1. Muud art.: art. 4 (admin. komand.) — 113.0 tuh.kr.
art. 9 (eritoitlustamine) — 80.0 tuh.kr.
art. 14 (pehmeinventar) — 56.0 tuh.kr.
art. 16 (kap. remont) — 3480.0 tuh.kr.
art. 18 (muud kulud) — 180.0 tuh.kr.
2. Art. 1 ja art. 2/11 on antud kuupalgafondina (summas on x 12).
3. Art.1 sisaldab ravi- ja tunnitasud.
4. Art. 3 on ette nähtud dekanaadikulud arvestusega 10 kr. üliõpilase kohta.

Teaduskulude eelarve 1993 (tuh. kr.)

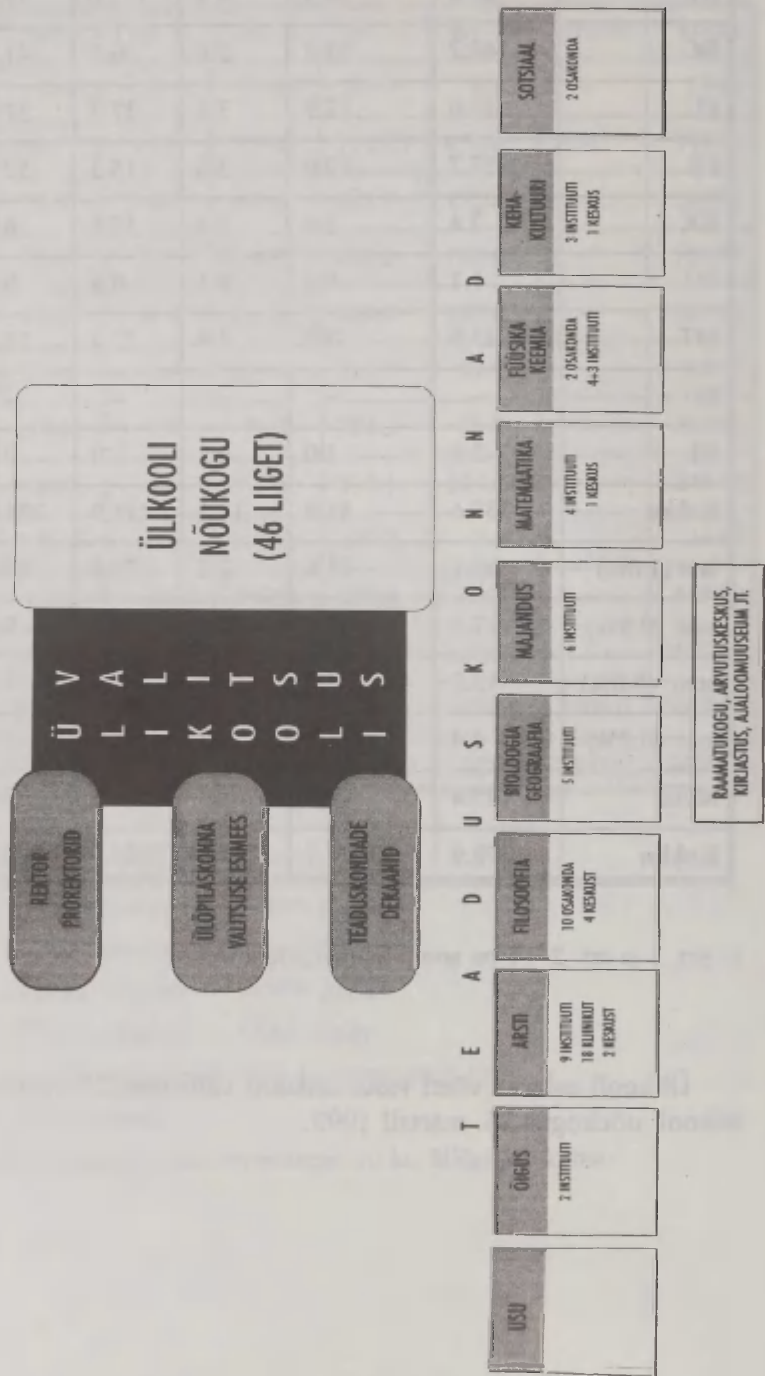
Allüksus	art. 1/12	art. 2 + 11	art. 3	art. 5	art. 12	muud art.	Kokku
US	—	—	—	—	—	—	0.0
AR	85.8	28.3	4.9	171.0	77.7	—	1623.0
BG	40.2	13.3	2.6	90.6	41.2	—	776.0
FL	39.0	12.9	2.2	37.7	17.2	—	679.5
FK	57.7	19.0	3.3	115.3	52.1	—	1091.6
KK	7.4	2.4	0.4	15.1	6.9	—	140.5
MJ	1.1	0.4	0.1	0.8	0.3	—	18.8
MT	23.5	7.8	1.4	23.4	10.5	—	410.4
SO	—	—	—	—	—	—	0.0
ÕI	2.9	1.0	0.2	2.0	0.9	—	49.4
Kokku	257.6	85.0	15.1	455.9	206.8	0.0	4789.1
arst (1.6%)	35.1	11.6	2.1	79.0	37.1	—	678.6
sots. (0.8%)	17.5	5.8	1.0	20.1	9.4	—	310.1
hum. (0.6%)	13.2	4.4	0.8	15.6	7.3	—	234.9
mat. (0.2%)	4.4	1.4	0.3	5.3	2.5	—	77.0
Muud	45.4	15.0	1758.3	500.0	9.0	170.7	3162.8
Kokku	4478.0	1477.7	1777.6	1075.9	272.1	170.7	9252.0

1. Art. 1 ja art. 2+11 on antud kuupalgafondidena.

Ülikooli eelarve võeti vastu ülikooli valitsuses 25. märtsil 1993, kinnitati ülikooli nõukogus 26. märtsil 1993.

ÜLIKOOLI STRUKTUUR JA ISIKKOOSSEIS

ÜLIKOOLI STRUKTUUR

ÜLIKOOI STRUKTUURIMUUTUSED

* *1. veebruaril* rakendus *ülikooli uus struktuur*. Struktuurireformi käigus likvideeriti senised kateedrid, laboratooriumid ja kabinetid. Nende baasil loodi instituudid, osakonnad, kliinikud, keskused, millised on administratiivselt liigendamata struktuuriüksused. Instituut ja temaga staatusest võrdsustatud osakond/kliinik/keskus ühendab mitut erialaselt seotud õppetooli, grantide või lepingute alusel finantseeritavaid tööühmi või muid spetsiifiliste ülesannetega grappe.

Aastalõpu seisuga oli TÜ kümnes teaduskonnas 48 instituuti/osakonda, 18 kliinikut, 8 keskust ja 12 muud struktuuriüksust.

* kinnitati *sotsiaalteaduskonna uus struktuur*: dekanaat, politoloogia ja üld-sotsiaalteaduste osakonnad — ülikooli nõukogu otsus, 24. september

* filosoofiateaduskonna filosoofia ja poliitikateaduste osakonna baasil moodustati *filosoofia osakond*. Poliitikateaduste õpetamine, v.a. poliitiline filosoofia, viidi üle sotsiaalteaduskonda — ülikooli nõukogu otsus, 24. september

* likvideeriti *Kardiovaskulaarkirurgia Tallinna Südamekeskus* (Eesti Südamekeskus) — ülikooli nõukogu otsus, 17. detsember

* loodi *interdistsiplinaarsed keskused* majandusteaduskonna juurde loodi *Euroopa Instituut* — ülikooli nõukogu otsus, 30. aprill

filosoofiateaduskonna juurde loodi *Põhja-Ameerika Uuringute Keskus* — ülikooli nõukogu otsus, 30. aprill

arstiteaduskonna juurde moodustati *Füüsilise Antropoloogia Keskus* — ülikooli nõukogu otsus, 18. juuni

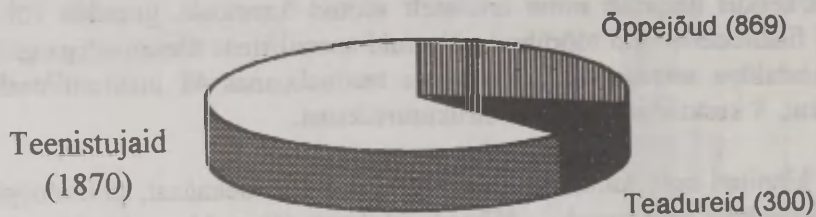
* ülikooli *arvutuskeskus* muudeti üleülikooliliseks allüksuseks, enne allus see matemaatikateaduskonnale — ülikooli nõukogu otsus, 26. märts

* moodustati *töö- ja kodanikukaitse osakond*, mille ülesandeks on vastavate ainete õpetamine ja töökaitsealane teenindamine — rektori käskkiri nr. 149, 14. juuni

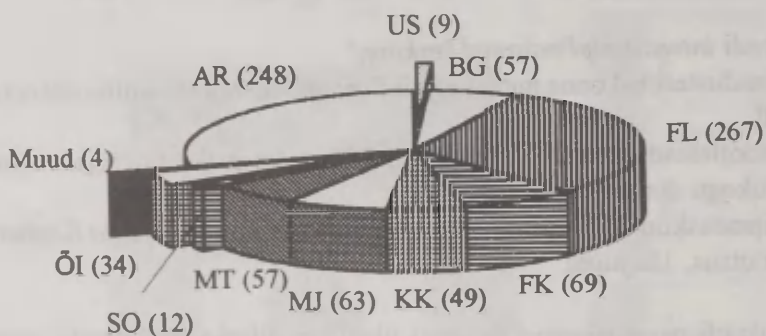
ÜLIKOOLI ISIKKOOSSEIS ARVUDES

Töötajate üldarv

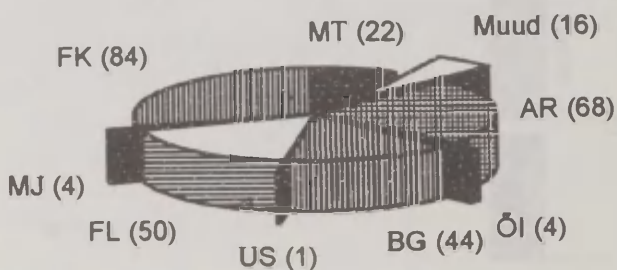
(seisuga 31.12.1993)

Õppejõud (seisuga 31.12.1993)

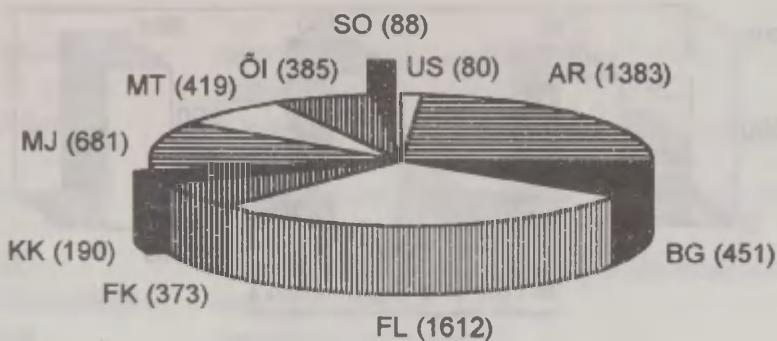

Teadurid (seisuga 31.12.1993)

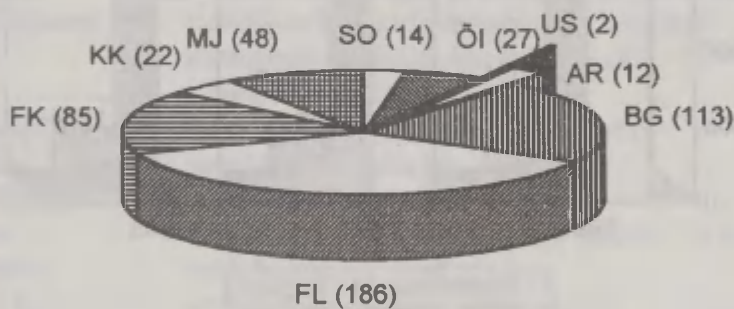

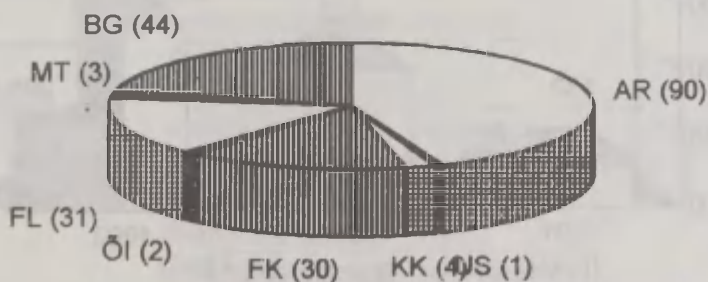
Statsionaarsed üliõpilased (seisuga 31.12.1993)

Magistriõppe üliõpilased (seisuga 31.12.1993)

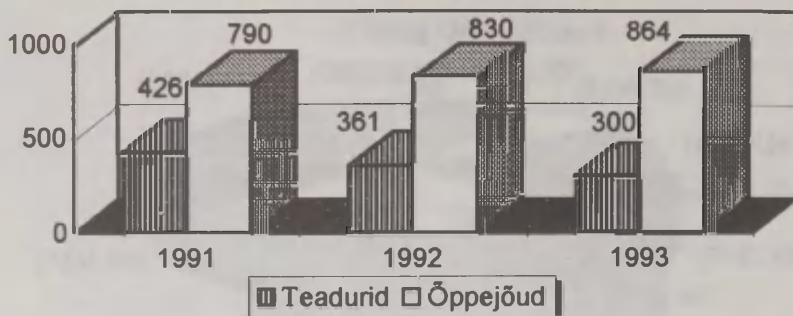
Doktoriõppe üliõpilased (seisuga 31.12.1993)

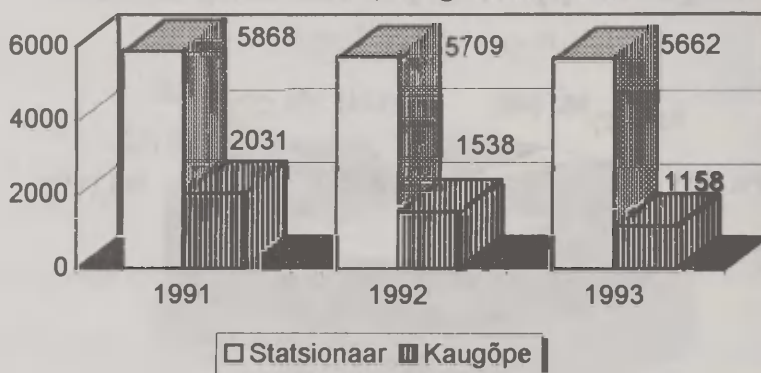
Teadurid ja õppejõud

1991 - 1993 (seisuga 31.12.1993)

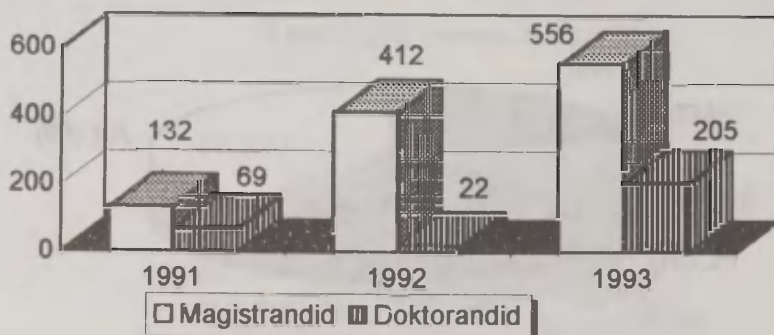
Statsionaarsed ja kaugõppeüliõpilased

1991 - 1993 (seisuga 31.12.1993)

Magistri- ja doktoriõppe üliõpilased

1991 - 1993 (seisuga 31.12.1993)

ÜLIKOOLI KORRALISED PROFESSORID

detsember 1993

Jaak Aaviksoo	optika ja spektroskoopia kor. prof.
Jüri Allik	psühhofüüsika kor. prof.
Lembit Allikmets	farmakoloogia kor. prof. (valitud ülikooli nõukogus 30.04.1993)
Illimar Altosaar	üldise ja mikrobiokeemia kor. prof. (30.08.1993)
Jüri Ant	lähiajaloo kor. prof.
Elmar Arak	farmakoloogia ja farmaatsiaorganisatsiooni kor. prof.
Reinhold Birkenfeldt	reumatoloogia kor. prof.
Igor Černov	semiootika kor. prof.
Aleksander Dulitšenko	slaavi filoloogia kor. prof.
Jaan Einasto	kosmoloogia kor. prof.
Mart Elango	tahkisefüüsika kor. prof.
Ene Ergma	astrofüüsika kor. prof.
Tiit Haviko	traumatoloogia ja ortopeedia kor. prof.
Ain Heinaru	geneetika kor. prof.
Toivo Hinrikus	ravimite tehnoloogia ja biofarmaatsia kor. prof.
Vladimir Hižnjakov	statistilise füüsika ja kvantteooria kor. prof.
Ülo Hussar	histoloogia ja embrüoloogia kor. prof.
Jaak Järv	bioorgaanilise keemia kor. prof.
Peeter Järvalaid	Eesti riigi ja õiguse ajaloo kor. prof.
Toivo Jürimäe	spordipedagoogika kor. prof.
Ain-Elmar Kaasik	neuroloogia kor. prof.
Hubert Kahn	töötervishoiu kor. prof. (ühisprofessuur, 30.04.1993)
Kuulo Kalamees	mükoloogia kor. prof.
Henni-Heidi Kallak	evolutsioonilise bioloogia kor. prof.
Volli Kalm	rakendusgeoloogia kor. prof.
Mati Karelson	teoreetilise keemia kor. prof.
Karl Karlep	logopeedia ja emakeele didaktika kor. prof.
Gunnar-Raimund Karu	füüsika didaktika kor. prof.
Kalle Kasemaa	Vana Testamendi ja heebrea keele kor. prof.
Paul Kenkmann	praktilise sotsioloogia kor. prof.
Eerik Kergandberg	protsessiõiguse kor. prof.
Jüri Kiho	tarkvarasüsteemide kor. prof.
Mati Kilp	algebra kor. prof.
Ljubov Kisseljova	vene kirjanduse kor. prof.
Ilmar Koppel	analüütilise keemia kor. prof.
Eino Krall	erizooloogia kor. prof.
Peeter Kreitzberg	haridusteooria kor. prof.
Kalevi Kull	ökofüsioloogia kor. prof.
Karl Kull	onkoloogia kor. prof.
Mart Kull	otorinolrüngoloogia kor. prof.

Erich Kuus	radioloogia kor. prof.
Jaan Kõrgesaar	hälvikupedagoogika kor. prof.
Jüri Kärner	üldzooloogia kor. prof.
Irina Külmoja	vene keele kor. prof. (30.04.1993)
Ago Künnap	uurali keelte kor. prof.
Agu Laisk	taimefüsioloogia kor. prof.
Edvitar Leibur	stomatoloogia kor. prof.
Toivo Leiger	matemaatilise analüüsi kor. prof.
Jaan Lellep	teoreetilise mehaanika kor. prof.
Karl Lepa	saksa filoloogia kor. prof.
Arne Lepp	inimese anatoomia kor. prof.
Anne Lill	klassikalise filoloogia kor. prof.
Herbert Lindmäe	kriminalistika ja kriminoloogia kor. prof.
Endel Lippmaa	keemilise füüsika kor. prof. (ühisprofessuur, 5.02.1993)
Aadu Loog	geoloogia ja mineroloogia kor. prof.
Eero Loone	teadusfilosoofia kor. prof.
Heidi Maaroo	polikliiniku ja peremeditiini kor. prof.
Jaak Maaroo	spordimeditiini kor. prof.
Matti Maimets	infektsioonihaguste kor. prof.
Toivo Maimets	rakubioloogia kor. prof.
Raivo Mänd	loomaökoloogia kor. prof.
Ülo Mander	loodusgeograafia ja maastikuökoloogia kor. prof.
Ann Marksoo	inimgeograafia kor. prof.
Ülo Matjus	filosoofia ajaloo kor. prof.
Andres Metspalu	biotehnoloogia kor. prof.
Aavo-Valdur Mikelsaar	inimese bioloogia ja geneetika kor. prof.
Marika Mikelsaar	meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia kor. prof. (26.03.1993)
Jaan Mikk	hariduskorralduse kor. prof.
Mait Miljan	turunduse kor. prof. (30.04.1993)
Heiki Müür	riigimajanduse kor. prof.
Raul Narits	võrdleva õigusteaduse kor. prof.
Tiit Nilson	biogeofüüsika kor. prof.
Ants Nurmekivi	treeninguõpetuse kor. prof.
Eve Oja	funktsioonanalüüsi kor. prof.
Inge-Maret Orgo	töö- ja sotsiaalhooldusõiguse kor. prof.
Jaanus Paal	botaanika kor. prof.
Tiiu Paas	ökonomieetria kor. prof.
Aleksei Panov	oftalmoloogia kor. prof.
Harald-Heino Peep	kirjandusteooria kor. prof.
Ants Peetsalu	kirurgiliste haguste kor. prof.
Helmut Piirimäe	üldajaloo kor. prof.
Heiki Pisuke	rahvusvahelise eraõiguse kor. prof.
Jüri Pöld	riigi ja haldusõiguse kor. prof.
Lembit Pung	rakendusfüüsika kor. prof.
Mati Rahu	epidemioloogia ja biomeetria kor. prof. (ühisprofessuur, 30.04.1993)

Maido Rahula	geomeetria kor. prof.
Olev Raju	majandusteooria kor. prof.
Vambola Raudsepp	ärihanduse ja investeeringute kor. prof.
Janno Reiljan	välismajanduse kor. prof.
Lembit Roostar	kardiorakaalkirurgia kor. prof.
Madis Rubel	paleontoloogia ja statigraafia kor. prof.
Rein Rõõm	dünaamilise meteoroloogia kor. prof.
Lembit Rägo	kliinilise farmakoloogia kor. prof.
Mart Saarma	molekulaarbioloogia kor. prof.
Toomas Saat	hüdrobioloogia kor. prof.
Astrid Saava	hügieeni ja keskkonna toksikoloogia kor. prof.
Vello Salupere	sisehaiguste kor. prof.
Teet Seene	funktionaalse morfoloogia kor. prof.
Ennu Sepp	operatiivkirurgia ja topograafilise anatoomia kor. prof.
Enn Seppet	patoloogilise füsioloogia kor. prof.
Aino Siimon	kaubanduse kor. prof.
Heinart Sillastu	pulmonoloogia ja ftisiaatria kor. prof.
Helgi Silm	dermatoloogia ja veneroloogia kor. prof.
Helbe Sinimäe	sünnitusabi ja günekoloogia kor. prof.
Jaan Sootak	kriminaalõiguse kor. prof.
Mart Sörg	raha ja panganduse kor. prof. (30.04.1993)
Mihkel Zimler	üldise biokeemia kor. prof.
Marti Zobel	taimeökoloogia kor. prof.
Aleksander Žarkovski	farmakoteraapia ja tokikoloogia kor. prof.
Jüri Talvet	maailmakirjanduse kor. prof.
Raul Talvik	anestesioloogia ja intensiivravi kor. prof.
Tiina Talvik	pediaatria kor. prof.
Jüri Tamm	anorgaanilise keemia kor. prof.
Villem Tamm	statistika kor. prof.
Risto Tammelo	väljateooria kor. prof. (30.04.1993)
Hannes Tammet	keskkonnafüüsika kor. prof.
Rein Teesalu	kardioloogia kor. prof.
Toomas Tenno	kolloid- ja keskkonnakeemia kor. prof.
Ene-Margit Tiit	matemaatilise statistika kor. prof.
Arvo Tikk	neurokirurgia kor. prof.
Henno Tikko	üldkirurgia kor. prof.
Ado Truupõld	patoloogilise anatoomia kor. prof.
Peeter Tulviste	arengusühholoogia kor. prof.
Ants Tuulmets	orgaanilise keemia kor. prof.
Aarne Tõldsepp	keemia didaktika kor. prof.
Lembit Tähepõld	meditsiinilise biokeemia kor. prof.
Raivo Uiibo	immunoloogia kor. prof.
Mart Ustav	mikrobioloogia ja viroloogia kor. prof.
Gennadi Vainikko	diferentsiaal- ja integraalvõrrandite kor. prof.
Paul Varul	tsiviil- ja kaubandusõiguse kor. prof.
Eero Vasar	füsioloogia kor. prof.
Toomas Veidebaum	eksperimentaalse onkoloogia prof. (ühisprofessuur, 30.04.1993)

Peeter Vihalemm	massikommuniaktsiooni ja žurnalistika kor. prof.
Rein Vihalemm	praktilise filosoofia kor. prof.
Tiit-Rein Viitso	läänemeresoome keelte kor. prof. (26.03.1993)
Atko Viru	spordifüsioloogia kor. prof.
Krista Vogelberg	inglise filoloogia kor. prof.
Haldur Õim	üldkeeleteaduse kor. prof.

EMERIITPROFESSORID
valitud Tartu Ülikooli nõukogus 5. novembril 1993

Arstiteaduskond

Kadri Gross	Valve Saarma
Arnold Jannus	Leo Schotter
Elmar Karu	Herman Vahter
Elmut Laane	Elmar Vasar
Akivo Lenzner	Kaljo Villako
Jaani Riiv	

Bioloogia-geograafiateaduskond

Juhan Aul	Arvo Rõõmusoks
Viktor Masing	Hans Trass
Kalju Põldvere	

Filosoofiateaduskond

Paul Alvre	Huno Rätsep
Arnold Kask	Evald Tõnisson
Mihhail Kotik	Voldemar Vaga
Eduard Laugaste	Sulev Vahtre
Karl Muru	Larissa Volpert
Juhan Peegel	Eduard Väari
Pavel Reifman	

Füüsika-keemiateaduskond

Viktor Palm	Karl Rebane
Vello Past	

Matemaatikateaduskond

Ülo Kaasik	Olaf Prints
Ülo Lepik	

Õigusteaduskond

Vilma Kelder	Ilmar Rebane
--------------	--------------

Rektoraat

Mihhail Bronštein

**ÜLIKOOLI PROFESSORID — VÄLISÜLIKOOLIDE
AUDOKTORID JA VÄLISRIIKIDE
TEADUSTE AKADEEMIADE LIHKMED**

Aleksandr Dulitsenko	slaavi filoloogia korraline professor, San Marino Rahvusvahelise Teaduste Akadeemia tegevliige ja korraline professor humanitaaralal 1989
Jaak Järv	bioorgaanilise keemia korraline professor, Kuopio Ülikooli audoktor 1991
Ain-Elmar Kaasik	neuroloogia korraline professor, Uppsala Ülikooli audoktor 1991
Kalle Kasemaa	Vana Testamendi teaduse ja heebrea keele korraline professor, Uppsala Ülikooli audoktor 1991
Endel Lippmaa	keemilise füüsika korraline professor, Jyväskylä Ülikooli audoktor 1975, Tallinna Tehnikaülikooli audoktor 1991, Soome Teaduste Akadeemia liige 1990, New Yorgi Teaduste Akadeemia liige 1992, Rootsi Kuningliku Inseneriteaduste Akadeemia liige 1992
Helmut Piirimäe	üldajaloo korraline professor, Uppsala ülikooli audoktor 1982
Jüri Saarma	psühhiaatria erakorraline professor, emeriitprofessor, Venemaa Meditsiiniakadeemia korrespondentliige 1974
Kaljo Villako	radioloogia erakorraline professor, emeriitprofessor, Tampere Ülikooli audoktor 1985

ÜLIKOOLI PROFESSORID — EESTI TEADUSTE AKADEEMIA AKADEEMIKUD

Mihhail Bronštein	majandusdoktor, rektori nõunik
Jaan Einasto	kosmoloogia korraline professor
Vladimir Hižnjakov	statistilise füüsika ja kvantteooria korraline professor
Ain-Elmar Kaasik	neuroloogia korraline professor (valitud ETA üldkogul 7.04.1993)
Ilmar Koppel	analüütilise keemia korraline professor (7.04.1993)
Ülo Lepik	teoreetilise mehaanika emeriitprofessor (7.04.1994)
Endel Lippmaa	keemilise füüsika korraline professor
Ülo Lumiste	geomeetria erakorraline professor (7.04.1994)
Udo Margna	taimefüsioloogia erakorraline professor
Viktor Masing	ökofüsioloogia emeriitprofessor (7.04.1994)
Viktor Palm	keemiadoktor, keemilise füüsika instituudi vanemteadur, emeriitprofessor
Erast Parmasto	mükoloogia korraline professor
Juhan Peegel	filoloogiadoktor, žurnalistika osakonna vanemteadur, emeriitprofessor
Huno Rätsep	eesti keele emeriitprofessor
Mart Saarma	molekulaarbioloogia korraline professor
Hans-Voldemar Trass	taimeökoloogia emeriitprofessor
Gennadi Vainikko	diferentsiaal- ja integraalvõrrandite korraline professor
Richard Villems	molekulaarbioloogia erakorraline professor

ÕPPE- JA TEADUSTÖÖ

ÕPPETÖÖ

Ülikooli õppekorraldust aastal 1993 iseloomustab kindlate reeglite jätkuv väljakujundamine õppetöö vallas.

PÕHIÕPE

Ainesüsteem

Teaduskondades jätkus üleminek kursustesüsteemilt ainesüsteemile. Formaalselt on üleminek toimunud, kuid erialati ebahõltselt ja mitmete probleemidega. Esimesena viidi ainesüsteem sisse matemaatikateaduskonnas ja eesti filoloogia osakonnas. Nendel erialadel praktiseeritakse ka suhteliselt vabamat õppekorraldust. Ühtluse saavutamiseks erinevate teaduskondade õppekavades kehtestas rektor 1993. aasta septembris oma käskkirjaga normid ka ainesüsteemsele õppekorraldusele. Teaduskondadevaheliste erinevuste tõttu suhtumises ainesüsteemi tekitas piirangute kehtestamine erinevat mõistmist. Vabama õppekorraldusega erialadele tundus see järsu eksmatrikuleerimiste laine tekitamisena, rangemate nõuetega erialadele aga hoopis eksmatrikuleerimise liberaliseerimisena. Sisuliselt annab selline normatiivide kehtestamine võimaluse nominaalõppeaega ühe aasta võrra pikendada ning kui kasutada ka akadeemilise puhkuse võimalust, siis pikeneb õppeaeg veelgi.

Õppekavad

Ülikoolis on põhimõtteline püüd vältida parallelismi eri teaduskondade õppekavades. Hetkel eksisteerib õppekavasid, mis erinevad nii struktuurilt kui mahult. Osas teaduskondades on õppekava jaotatud astmeteks, teistes selline liigendus puudub. Et aga ainesüsteem ülikoolis tervikuna saaks funktsioneerida, tuleb õppekavade struktuur allutada ühistele printsiipidele, vastasel korral pole võimalik korraldada ülikoolisisest akadeemilist vahetust üliõpilaste tasandil. Tuleb täpsustada kriteeriumid, mille põhjal on teaduskondadel võimalik loengukursusi vahetada. See töö, mida konkreetsed lektorid teevad teiste teaduskondade üliõpilaste õpetamisel oma teaduskonna juures, ei leia praegu kajastamist ega hindamist.

Kõrvalainete valimisel on üliõpilastel probleemiks huvipakkuvate ainete ajaline kokkulangevus, sageli enda põhiõppekava liigne tihedus. Mõnes õppekavas võib valitseda tendents, et kõike tahetakse ära õpetada põhiõppes ja magistriõppes pakutavate ainete hulk on liialt väike. Seetõttu on üliõpilastel põhiõppes raskusi õppeplaani täitmisega.

Kultuuri- ja Haridusministeeriumil on Eesti kõrgkoolihariduse ühtlustamiseks kavastatud kõrgkoolide õppekavade akrediteerimist, kaasates selleks eksperte rahvusvaheliselt tunnustatud kõrgkoolidest ja teadusasutustest.

Õppetööd puudutavad teatmikud

1993. aastal ilmus üle pika aja ülikooli üldist õppekorraldust puudutav "Tartu Ülikooli teatmik", mis koondab informatsiooni kogu ülikooli kohta. Teatmiku koostamise eesmärgiks oli samuti teaduskondadevaheliste mittesisuliste erinevuste kaotamise soodustamine ning tähelepanu juhtimine valdkondadele, mis vajavad läbiarutamist ja otsustamist.

Sel aastal viidi läbi nn. õppekursuste pasporteerimine, mille tulemusel ilmus "Tartu Ülikooli loengud ja praktilised tööd". See materjal on kogutud eesmärgiga hõlbustada üliõpilastel ainesüsteemis orienteerumist. Kataloogis on ülevaade kokku 1845 õppeainest, neist 100 magistriõppes ja 8 doktoriõppes. Täiendõppe kursusi on loetletud kokku 27, neist enamik arstiteaduskonnast ja filosoofiateaduskonna pedagoogikakeskusest. Suurim õppetöö maht on filosoofiateaduskonnas — 624 loengut ja praktilist tööd. Kraadiõppes loetavate kursuste arv on suhteliselt väike, mis annab tunnistust sellest, et õpe kui selline on 2. ja 3. astmel kujunemisjärgus.

Kuna kataloogi koostati esimest korda üle aastakümnete, pole toodud informatsioon ammendav. Põhjuseks on õppetöö korralduse erinevus teaduskondade lõikes ning sellest tulenevad info erinevad tõlgendused.

Õpperuumid

Ainesüsteemis õpetamine tekitab probleeme õpperuumide leidmisel. Paljude ainete õpetamine langeb pealelõunasele ajale, et õppetööst saaksid osa võtta erinevate teaduskondade üliõpilased. Ruumide otstarbekamaks ja sihipärasemaks kasutamiseks otsustati 1993. a. detsembrist õpperuumid teaduskondadele välja jagada. Loodetavasti kaob nii ära võimalus, et ruumide kasutamise tihedast plaanist hoolimata ei kasutata kõiki auditooriume otstarbekalt. Ruumide määramisel teaduskondadele luuakse võimalus auditooriumide sisustamiseks ja varustamiseks vajaliku tehnikaga ning süsteem, kus ruumi ja tehnika eest vastutab kindel isik.

Külalisõppejõud

Õppetöös tuleb märkida järjest suurenevat külalisõppejõudude osakaalu. 1993. aastal töötas Tartu Ülikoolis 15 välisülikoolide õppejõudu, kelle töölepingu kehtivus ületas ühe aasta. 27 külalislektorit töötas Tartu Ülikoolis vähemalt ühe semestri ning suur hulk välisõppejõude viis õppetööd läbi lühema ühekordse lepingu alusel.

Välisõppejõudude osakaal on teaduskonniti erinev. Kuni usu- ja sotsiaalteaduskonnad pole täielikult komplekteerunud ja enesele ise kaadrit ette valmistanud, on hädavajalik välislektorite kasutamine mitte ainult eri-, vaid ka põhikursuste lugemisel.

Keelte õpetamine

Tunduvalt on suurenenud võimalused võõrkeeleeõppeks ja üliõpilaste huvi selle vastu. Näiteks on võimalik õppida Põhjamaade keeli, kirjandust ja kultuuri nii pea-

kui kõrvalainena, kusjuures õppejõududeks on kutsutud lektoreid Taanist, Rootsist ja Norrast.

Põhiliseks probleemiks on siin keelekabinettide nappus ülikoolis.

Uute üliõpilaste vastuvõtt

1993. aastal võeti vastu 1110 uut üliõpilast. Vastuvõtuplaanist, laekunud avaldustest, konkursist ja üliõpilaste vastuõttust annab ülevaate järgmine tabel.

Üliõpilaste vastuvõtt 1993

Teaduskond/eriala	Plaan	Avaldusi	Konkurss	Vastuvõtt
Usuteaduskond	25	60	2.40	28
usuteadus	25	60	2.40	28
Arstiteaduskond	145	347	2.21	149
ravi (eesti)	70	146	2.09	72
ravi (vene)	20	70	3.50	21
farmaatsia	25	33	1.32	17
stomatoloogia	30	58	1.93	23
vanem-medit siini õed	—	40	—	16
Bioloogia-geograafiateaduskond	93	132	1.39	82
bioloogia	60	81	1.35	49
geograafia	25	42	1.68	25
geoloogia	8	9	1.13	8
Filosoofiateaduskond	339	904	2.78	344
ajalugu	50	150	3.00	50
eripedagoogika	30	45	1.50	30
psühholoogia, filosoofia, semiootika, sotsiaaltöö	35	154	4.40	36
maalikunst	5	17	3.40	4
eesti ja soome-ugri filoogia	60	102	1.70	60
eesti keel võõrkeelena	25	30	1.20	25
ajakirjandus	15	23	1.53	15
inglise filoloogia	30	134	4.47	30

saksa filoloogia	20	80	4.00	22
skandinavistika	12	44	3.67	12
klassikaline filoloogia	10	36	3.60	12
romaani filoloogia	12	20	1.67	12
vene filoloogia	35	69	1.97	36
Füüsika-keemiateaduskond	85	84	0.99	85
füüsika (eesti)	40	38	0.95	39
füüsika (vene)	10	10	1.00	11
keemia	35	36	1.03	35
Kehakultuuriteaduskond	30	71	2.37	28
kehakultuur	30	71	2.37	28
Majandusteaduskond	165	586	3.42	166
majandus (eesti)	140	483	3.45	141
majandus (vene)	25	85	3.40	25
Matemaatikateaduskond	88	129	1.60	88
matemaatika (eesti)	70	96	1.37	70
matemaatika (vene)	18	33	1.83	18
Sotsiaalteaduskond	50	98	1.96	50
sotsiaalteadused	50	98	1.96	50
Õigusteaduskond	90	614	6.84	90
õigusteadus	90	614	6.82	90
Kokku	1110	3007	2.71	1110

Uudne oli 36 üliõpilase ühisvastuvõtt psühholoogia, filosoofia, semiootika ja sotsiaaltöö alale, millest ühe võib pärast aastapikkuse ühisõppe läbimist valida peaaimeks. Filoloosofiat saab õppida ka kõrvalainena alamastme või alam- ja keskastme ulatuses. Esmakordselt toimus vastuvõtt põhikooli loodusteaduste õpetaja erialale bioloogiaosakonnas.

Selleaastased vastuvõtukatsed erinesid varasematest aastatest põhiliselt kirjalike eksamite ülekaalu poolest, mis andis sisseastujate teadmistest objektiivsema ülevaate. Probleemi tekitas seejuures kõigil erialadel nõutud võõrkeeletest.

1993. aasta suvel võeti vastavalt iga teaduskonna poolt esitatud kvoodile tasulisse täiendõppesse keskhariduse baasil vastu 45 kandidaati ning iga täiendõppija ja TÜ vahel sõlmiti leping mõlemapoolsete õiguste ja kohustuste kohta. Täiendõppijad õpivad üliõpilastega samade õppekavade alusel ja iga uue semestri algul on

neil õigus vabanenud kohtade olemasolul taotleda enda immatrikuleerimist üliõpilaseks.

Olenevalt sellest, kas üliõpilane valib oma eriala ülikooli sisseastumise hetkel või teeb seda valitud teaduskonna piires studiumi vältel, toimub vastuvõtt teaduskonniti erinevalt — näiteks majandusteaduskonnas tuleb teha valik paari aasta pärast, otsustades kuue peaaone hulgast kahe kasuks. Kõikidele peaaonele on kehtestatud limiidid, arvestades ruumide kasutamise võimalusi ja õppejõudude potentsiaali ning seepärast rakendati konkursil kriteeriumina alusõppe edukust (kogutud hinnete summat). Eelistatuid peaaoned on majandustudengite hulgas arvestus, pangandus ja rahandus, varasem lemmikala kaubandus on taandunud viimasele positsioonile ning sattunud koguni väljasuremisohu. Ent üliõpilaste valik võib olla sõltuv suhteliselt lühiajalistest konjunktuursetest kõikumistest.

Ülikooli lõpetamine

1993. aastal oli põhiõppe lõpetajate üldarv 1140, neist *cum laude* diplomiga 86. Ehkki kaugõppevormis alates 1992. aastast vastuvõttu ei toimu, jätkub kaugõppe teel lõpetajaid veel mitmeks aastaks. 1993. sai kaugõppediplomi 244 üliõpilast (neist 10 *cum laude*). Käesolevast aastast on lubatud ülikooli lõpetada eksternina tingimusel, et põhiosa teoreetilisest kursusest on enne läbitud Tartu Ülikoolis. Eksternina eksamite sooritamine on tasuline ja seda võimalust kasutas sel aastal 21 lõpetajat.

Ülikooli lõpetajad 1993

Teaduskond/eriala	lõpetanud		neist kiitusega	
	Statsionaar	Kaugõppe/ Ekstern	Statsionaar	Kaugõppe/ Ekstern
Arstiteaduskond	231	–	6	–
ravi (eesti)	106	–	1	–
ravi (vene)	18	–	1	–
farmaatsia	30	–	2	–
stomatoloogia	30	–	–	–
pediaatria	20	–	1	–
spordimeditiin	27	–	2	–
Bioloogia-geograafiateaduskond	107	–	6	–
bioloogia	43	–	4	–
geograafia	43	–	2	–
geoloogia	21	–	–	–
Filosoofiateaduskond	176	114/9	25	9/–
ajalugu	32	9/3	10	–
eripedagoogika	18	13/1	3	–

psühholoogia	–	12/5	–	–
maalikunst	3	–	–	–
sotsioloogia	13	–	3	–
eesti keel ja kirjandus	25	12	2	–
ajakirjandus	16	6	–	2
inglise keel ja kirjandus	21	8	3	1
saksa keel ja kirjandus	11	8	2	2
prantsuse keel ja kirjandus	4	–	–	–
vene keel ja kirjandus	18	14	1	–
vene keel rahvuskoolis	15	–	1	–
pedagoogika	–	32	4	–
Füüsika-keemiateaduskond	42	–	7	–
füüsika (eesti)	13	–	4	–
füüsika (vene)	10	–	1	–
keemia	19	–	7	–
Kehakultuuriteaduskond	51	15	3	–
kehakultuur (eesti)	38	–	3	–
kehakultuur (vene)	13	15	–	–
Majandusteaduskond	148	59/12	19	1
majandusküberneetika	8	–/3	1	–
rahendus ja krediit	38	11/3	4	–
raamatupidamine ja analüüs (eesti)	26	10/31	1	–
raamatupidamine ja analüüs (vene)	20	–/3	4	–
kaubandusökonoomika (eesti)	27	17	8	–
kaubandusökonoomika (vene)	–	9	–	–
kaubatundmine ja kaubanduse organiseerimine	29	–	1	–
välismajandussuhted	–	12	–	1
Matemaatikateaduskond	66	–	5	–
matemaatika	18	–	4	–
rakendusmatemaatika	1	–	–	–
matemaatika-programmeerimine	6	–	1	–
matemaatika-informaatika	5	–	–	–
matemaatika-pedagoogika	36	–	–	–

Õigusteaduskond	54	56	5	-
õigusteadus	54	56	5	-
Kokku	875	244/21	76	10/-+

Pedagoogiline õpe

1993. aastal läbis pedagoogilise õppe ja sai selle kohta tunnistuse 20 põhiõppe lõpetanut. Pedagoogide ettevalmistamisel on problemaatiline, kes peaks andma (kutse)tunnistuse ja kellele tuleks sooritada (kutse)eksamid. Ülikoolisiseseks probleemiks on pedagoogikakeskuse ja teaduskondade vahelised koordineerimiskeskused, samuti puudub selge süsteem õpetajate ettevalmistamises.

Õpetajate täienduskoolituse tulemusena said lisaeriala kutsetunnistuse 17 kõrgkooli diplomit omavat tegevõpetajat.

MAGISTRI- JA DOKTORIÕPE

1993. aastal õppis ülikoolis 556 magistrandi ja 205 doktoranti, vastu võeti magistratuuri 273 ja doktorantuuri 101 kandidaati. Kaitsti 103 magistritööd ja 27 doktoriväitekirja.

Magistri- ja doktoriõppe vastuvõtt 1993

Teaduskond/eriala	Magistriõpe	Doktoriõpe
Usuteaduskond	2	-
usuteadus	2	-
Arstiteaduskond	3	34
arstiteadus	-	34
farmaatsia	2	-
biomeditsiin	1	-
Bioloogia-geograafiateaduskond	57	25
bioloogia	34	17
geograafia	15	5
geoloogia	8	3
Filosoofiateaduskond	104	18
ajalugu	18	3
eripedagoogika	5	-
psühholoogia	6	2
filosoofia	4	1

sotsiaaltöö	10	1
sotsioloogia	8	–
kultuur	2	–
eesti filoloogia	16	7
ajakirjandus	5	1
germaani–romaani filoloogia	10	–
vene ja slaavi filoloogia	12	1
pedagoogika	8	2
Füüsika–keemiateaduskond	27	19
füüsika	15	14
keemia	12	5
Kehakultuuriteaduskond	10	3
Majandusteaduskond	27	–
Matemaatikateaduskond	22	1
Sotsiaalteaduskond	4	–
Õigusteaduskond	17	1
Kokku	273	101

Magistritööde kaitsmine 1993

Eriala	Vastu- võtt 1991	Kaitstud magistri- tööd kokku	Sealhulgas		
			magist- randid	TÜ töötajad	mujalt
Usuteadus	–	2	1	–	1
Biomeditsiin	–	2	–	2	–
Geograafia	3	6	1	4	1
Geoloogia	1	6	1	4	1
Molekulaar- ja rakubioloogia	1	3	–	3	–
Botaanika ja ökoloogia	2	3	3	–	–
Zooloogia ja hüdrobioloogia	6	12	6	–	6
Ajalugu	18	4	1	–	3
Eesti filoloogia	14	6	4	1	1

Eripedagoogika	2	-	-	-	-
Filosoofia	1	-	-	-	-
Germaani-romaani filoloogia	4	1	-	1	-
Psühholoogia	4	6	2	3	1
Sotsioloogia	5	2	2	-	-
Žurnalistika	-	1	-	1	-
Vene ja slaavi filoloogia	5	7	3	1	3
Pedagoogika	4	4	1	3	-
Füüsika	5	10	5	2	3
Keemia	10	7	3	2	2
Kehakultuur ja sporditeadused	11	4	3	1	-
Majandusteadus	20	4	1	3	-
Matemaatika	9	8	7	1	-
Õigusteadus	6	3	2	1	-
Kokku	131	101	46	33	22

Doktoritööde kaitsmine 1993

Teaduskond	Kaitstud töid kokku	Sealhulgas		
		doktoran- did	TÜ töötajad	mujalt
Arstiteaduskond	4	-	4	-
Bioloogia-geograafiateaduskond	12	1*	3	8
Filosoofiateaduskond	2	-	2	-
Füüsika-keemiateaduskond	6	1**	1	4
Matemaatikateaduskond	3	-	2	1
Kokku	27	2	12	13

* geograafias, ** keemias

1993. aastal valmisid magistriõppekavad ning seoses eelseisva kõrgkoolide akrediteerimisega alustati ka kraadiõppe programmide hindamist vastavalt Kultuuri- ja Haridusministeeriumi akrediteerimisküsimustikule. Programmid kajastavad kraadiõppe eesmärke, selle kohta teaduses, õpingute sisu ja korraldust, teadustöö tingimusi ja juhendamist, teadusalast koostööd ning kraadiõppe tulemuslikkust. Doktoriope toimub individuaalplaani kohaselt, põhirõhk on iseseisval töö.

Õppetöö reorganiseerimist 1993. aastal takistas suuresti kõrgkoolide seaduse puudumine, mille eelnõu valmis aasta lõpuks. Kiiremas korras on vaja kehtestada ka diplomite-kutsete ja akadeemiliste kraadide andmise riiklik kord.

Teadus- ja arendustegevuse tulemused		Teadus- ja arendustegevuse tulemused		Teadus- ja arendustegevuse tulemused		Teadus- ja arendustegevuse tulemused	
Tegevuse nimi	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus	Tegevuse kirjeldus
1	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
2	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7
3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7
4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7
5	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7
6	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7
7	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7
8	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7
9	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7
10	10.1	10.2	10.3	10.4	10.5	10.6	10.7
11	11.1	11.2	11.3	11.4	11.5	11.6	11.7
12	12.1	12.2	12.3	12.4	12.5	12.6	12.7
13	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
14	14.1	14.2	14.3	14.4	14.5	14.6	14.7
15	15.1	15.2	15.3	15.4	15.5	15.6	15.7
16	16.1	16.2	16.3	16.4	16.5	16.6	16.7
17	17.1	17.2	17.3	17.4	17.5	17.6	17.7
18	18.1	18.2	18.3	18.4	18.5	18.6	18.7
19	19.1	19.2	19.3	19.4	19.5	19.6	19.7
20	20.1	20.2	20.3	20.4	20.5	20.6	20.7
21	21.1	21.2	21.3	21.4	21.5	21.6	21.7
22	22.1	22.2	22.3	22.4	22.5	22.6	22.7
23	23.1	23.2	23.3	23.4	23.5	23.6	23.7
24	24.1	24.2	24.3	24.4	24.5	24.6	24.7
25	25.1	25.2	25.3	25.4	25.5	25.6	25.7
26	26.1	26.2	26.3	26.4	26.5	26.6	26.7
27	27.1	27.2	27.3	27.4	27.5	27.6	27.7
28	28.1	28.2	28.3	28.4	28.5	28.6	28.7
29	29.1	29.2	29.3	29.4	29.5	29.6	29.7
30	30.1	30.2	30.3	30.4	30.5	30.6	30.7
31	31.1	31.2	31.3	31.4	31.5	31.6	31.7
32	32.1	32.2	32.3	32.4	32.5	32.6	32.7
33	33.1	33.2	33.3	33.4	33.5	33.6	33.7
34	34.1	34.2	34.3	34.4	34.5	34.6	34.7
35	35.1	35.2	35.3	35.4	35.5	35.6	35.7
36	36.1	36.2	36.3	36.4	36.5	36.6	36.7
37	37.1	37.2	37.3	37.4	37.5	37.6	37.7
38	38.1	38.2	38.3	38.4	38.5	38.6	38.7
39	39.1	39.2	39.3	39.4	39.5	39.6	39.7
40	40.1	40.2	40.3	40.4	40.5	40.6	40.7
41	41.1	41.2	41.3	41.4	41.5	41.6	41.7
42	42.1	42.2	42.3	42.4	42.5	42.6	42.7
43	43.1	43.2	43.3	43.4	43.5	43.6	43.7
44	44.1	44.2	44.3	44.4	44.5	44.6	44.7
45	45.1	45.2	45.3	45.4	45.5	45.6	45.7
46	46.1	46.2	46.3	46.4	46.5	46.6	46.7
47	47.1	47.2	47.3	47.4	47.5	47.6	47.7
48	48.1	48.2	48.3	48.4	48.5	48.6	48.7
49	49.1	49.2	49.3	49.4	49.5	49.6	49.7
50	50.1	50.2	50.3	50.4	50.5	50.6	50.7
51	51.1	51.2	51.3	51.4	51.5	51.6	51.7
52	52.1	52.2	52.3	52.4	52.5	52.6	52.7
53	53.1	53.2	53.3	53.4	53.5	53.6	53.7
54	54.1	54.2	54.3	54.4	54.5	54.6	54.7
55	55.1	55.2	55.3	55.4	55.5	55.6	55.7
56	56.1	56.2	56.3	56.4	56.5	56.6	56.7
57	57.1	57.2	57.3	57.4	57.5	57.6	57.7
58	58.1	58.2	58.3	58.4	58.5	58.6	58.7
59	59.1	59.2	59.3	59.4	59.5	59.6	59.7
60	60.1	60.2	60.3	60.4	60.5	60.6	60.7
61	61.1	61.2	61.3	61.4	61.5	61.6	61.7
62	62.1	62.2	62.3	62.4	62.5	62.6	62.7
63	63.1	63.2	63.3	63.4	63.5	63.6	63.7
64	64.1	64.2	64.3	64.4	64.5	64.6	64.7
65	65.1	65.2	65.3	65.4	65.5	65.6	65.7
66	66.1	66.2	66.3	66.4	66.5	66.6	66.7
67	67.1	67.2	67.3	67.4	67.5	67.6	67.7
68	68.1	68.2	68.3	68.4	68.5	68.6	68.7
69	69.1	69.2	69.3	69.4	69.5	69.6	69.7
70	70.1	70.2	70.3	70.4	70.5	70.6	70.7
71	71.1	71.2	71.3	71.4	71.5	71.6	71.7
72	72.1	72.2	72.3	72.4	72.5	72.6	72.7
73	73.1	73.2	73.3	73.4	73.5	73.6	73.7
74	74.1	74.2	74.3	74.4	74.5	74.6	74.7
75	75.1	75.2	75.3	75.4	75.5	75.6	75.7
76	76.1	76.2	76.3	76.4	76.5	76.6	76.7
77	77.1	77.2	77.3	77.4	77.5	77.6	77.7
78	78.1	78.2	78.3	78.4	78.5	78.6	78.7
79	79.1	79.2	79.3	79.4	79.5	79.6	79.7
80	80.1	80.2	80.3	80.4	80.5	80.6	80.7
81	81.1	81.2	81.3	81.4	81.5	81.6	81.7
82	82.1	82.2	82.3	82.4	82.5	82.6	82.7
83	83.1	83.2	83.3	83.4	83.5	83.6	83.7
84	84.1	84.2	84.3	84.4	84.5	84.6	84.7
85	85.1	85.2	85.3	85.4	85.5	85.6	85.7
86	86.1	86.2	86.3	86.4	86.5	86.6	86.7
87	87.1	87.2	87.3	87.4	87.5	87.6	87.7
88	88.1	88.2	88.3	88.4	88.5	88.6	88.7
89	89.1	89.2	89.3	89.4	89.5	89.6	89.7
90	90.1	90.2	90.3	90.4	90.5	90.6	90.7
91	91.1	91.2	91.3	91.4	91.5	91.6	91.7
92	92.1	92.2	92.3	92.4	92.5	92.6	92.7
93	93.1	93.2	93.3	93.4	93.5	93.6	93.7
94	94.1	94.2	94.3	94.4	94.5	94.6	94.7
95	95.1	95.2	95.3	95.4	95.5	95.6	95.7
96	96.1	96.2	96.3	96.4	96.5	96.6	96.7
97	97.1	97.2	97.3	97.4	97.5	97.6	97.7
98	98.1	98.2	98.3	98.4	98.5	98.6	98.7
99	99.1	99.2	99.3	99.4	99.5	99.6	99.7
100	100.1	100.2	100.3	100.4	100.5	100.6	100.7

TEADUSTÖÖ

Teadustöö korraldus

Teaduslik uurimistöö Tartu Ülikoolis on jagunenud teadustöö projektide vahel. Projektid on oma mahu ja täitjate arvu poolest väga erinevad. Mõne projekti raames töötab vaid üks teadlane või õppejõud, sageli osaleb aga projektis suurem teadlaste rühm. Projekti kestus on enamasti 1–3 aastat.

Teadustöö finantseerimine toimub mitmest erinevast allikast. Kuna teadustöö kuulub ka enamiku õppejõudude töökohustuste hulka, siis seda osa ülikooli teadustööst finantseeritakse samast allikast, millest tuleb õppetöö finantseerimine — riigieelarve haridussummadest.

Suur osa ülikoolis teadustööga seotud gruppide ja allüksustest on Eesti Teadusfondi baasfinantseerimisel. Konkursi alusel on Eesti Teadusfondist võimalik lisaks taotleda uuringutoetusi ehk grante. Neid võimalusi on ülikooli teadlased kasutanud aktiivselt ja edukalt.

Muudest finantseerimisallikatest oleksid kõige tähtsamad välisfondidest ja organisatsioonidelt saadavad grantid, mille osatähtsus teadustöö finantseerimises peaks tulevikus märgatavalt tõusma. Allpool toodud tabelid kajastavad teaduskondade poolt esitatud arvulisi näitajaid, paraku on alust väita, et välisgrantide osas on meile laekunud informatsioon puudulik. Tulevikus peaks muutuma majanduslikult kasulikuks ja ka prestiižikamaks välismaalt saadud rahaliste toetuste kajastamine aruandluses.

Teadustöö finantseerimise võimalike allikatena on ära toodud veel sponsorlus, lepingulised uurimistööd ja innovaatifondi toetus, kuid esitatud andmete põhjal katavad need vaid üsna väikese osa uurimistööde mahust.

Teadusprojektide finantseerimine 1993*

Teaduskond, allüksus	Teadus-projektide arv	Teadusprojektide finantseerimine allikate järgi					
		HAR	TFB	TFG	LEP	RV muu	Muu
US	1	–	1	–	–	–	–
AR	110	21	40	47	1	1	–
BG	83	21	28	21	12	1	–
FL	70	33	18	16	–	3	–
FK	72	18	20	30	1	1	2
KK	35	22	11	2	–	–	–
MJ	17	9	4	4	–	–	–
MT	27	7	6	14	–	–	–

SO	3	—	—	1	1	1	—
ÕI	7	—	4	—	3	—	—
Raamatu- kogu	9	7	2	—	—	—	—
Muuseumid	2	—	1	—	—	—	1
Kokku	436	138	135	135	18	7	3

* Teaduskondade esitatud andmed

HAR — riigieelarve haridussummad

TFB — Eesti Teadusfondi baasfinantseerimine

TFG — Eesti Teadusfondi grant

LEP — lepinguline uurimustöö

RV muu — muu allikas väljaspool Eestit

Grandid

Oluliseks teadustöö finantseerimise allikaks olid Eesti Teadusfondi (ETF) grandid, mille kogumahust langes Tartu Ülikoolile rahaliselt 25,3% ehk 4421,5 tuh. krooni. Edukate projektide arvu ja saadud rahalisi vahendeid teadusvaldkondade lõikes iseloomustab alljärgnev tabel. (ETF loeb projekti ülikoolile kuuluvaks, kui projekti juht on ülikooli töötaja, seetõttu esineb arvudes erinevusi võrreldes eelneva tabeliga. Andmed pärinevad ETF materjalidest.)

Eesti Teadusfondi grandid 1993

Teadusvaldkond	Projektide arv		Finants.maht (tuh.kr.)		% üldma- hust	TÜ sisene osakaal %
	Kokku	TÜ	Kokku	TÜ		
Täppisteadused	85	28	2572	700,6	27,2	15,8
Tehnikateadused	65	3	2576	44,5	1,7	1,0
Loodusteadused	94	25	3000	918,0	30,6	20,8
Arstiteadused	69	48	3030	1804,3	59,5	40,8
Põllumaj. teadused	52	2	2776	80	2,9	1,8
Sotsiaalteadused	43	19	1925	570,0	29,6	12,9
Humanitaarteadused	48	8	1597	304,1	19,1	6,9
Kokku	456	131	17476	4421,5	25,3	100

1993. aastal grantidena teaduskondadele laekunud summad ja nende osakaal Tartu Ülikoolis on ära toodud järgneva tabelina.

Eesti Teadusfondi grantidena teaduskondadele laekunud summad

Teaduskond	Finants. maht (tuh.kr.)	TÜ sisene osakaal (%)
AR	1708,8	38,6
BG	610,4	13,8
FK	961,7	21,8
FL	553,6	12,5
KK	61,0	1,4
MJ	180,0	4,1
MT	346,0	7,8
Kokku	4421,5	100,0

Rahvusvaheliste uuringutoetuste osas on andmed lünklikud, sest teaduskondade aruannetes on see rida väga puudulikult esitatud.

Euroopa Ühenduse programmidesse on Tartu Ülikooli teadlased esitanud teadusprojekte alates 1992. aastast. 1993. aastal saadeti Tartu Ülikooli poolt Euroopa Ühenduse programmidesse 12 projekti. Positiivne vastus on seni saabunud 4 projekti kohta, aga see nimekiri pole veel lõplik. Seni pole teada ka eraldatud summade suurus, pealegi avaneb finantseerimine alles 1994. aastal ning ei puuduta otseselt vaatluse all olevat perioodi.

Rahvusvaheline Teadusfond (ISF) on korduvalt pakkunud võimalusi saleda grantide taotlemises.

ISF (*Emergent Grants Program*) pakkus võimaluse taotleda ühekordseid individuaalgrante (ä \$500) täppis- ja loodusteaduste vallas. Olulisimaks eeltingimuseks oli publikatsioonide olemasolu rahvusvaheliselt tunnustatud väljaannetes viimase 5 aasta jooksul.

Eestist osutus väljavalituks 127 taotlejat, neist 41 olid ülikoolist. Ülikoolisiseselt langes füüsika-keemiateaduskonnale 21, bioloogia-geograafiateaduskonnale 14, arstidele 4, matemaatikutele ja kehakultuurlastele kummalegi 1 toetussumma.

Juulis kuulutas ISF välja pikaajaliste uurimistoetuste taotlemise vooru. Eesti teadusasutustest esitati 108 projekti, neist Tartu Ülikoolist 31. Pooled esitatud projektidest olid bioloogia valdkonnast. Tartu Ülikoolist on jäänud sõelale 17 projekti. Bioloogia-geograafiateaduskonnast osutusid väljavalituiks 10 tööd, arstiteaduskonnast 3, füüsika-keemiateaduskonnast 3 ning kehakultuuriteaduskonnast 1 töö. Toetuste üldsumma on umbes 4,8 miljonit krooni, aga finantseerimine avaneb alles 1994. aastal ega puuduta antud perioodi.

Teaduspublikatsioonid¹

Üheks ülikooli teadustöö põhinäitajaks on ilmunud raamatud, brošüürid, artiklid ja teesid. Alljärgnev tabel on koostatud teaduskondadelt saabunud andmete alusel:

Publikatsioonid 1993

Teaduskond	Üksikväljaanded				Artiklid			Teesid	
	1	2	3	4	1	2	3	1	2
US	–	–	–	–	3	1	7	–	1
AR	–	25	9	20	51	23	109	254	191
BG	–	8	4	14	54	66	40	52	–
FL	9	33	2	–	49	210	126	59	27
FK	–	9	3	–	98	74	10	56	13
KK	–	9	–	13	24	52	20	77	67
MJ	–	9	3	–	–	48	70	29	14
MT	3	11	–	1	23	20	14	23	2
ÕI	–	2	–	–	21	74	15	–	–
SO	1	1	–	–	2	1	5	–	–
Muu	–	–	–	4	–	11	5	2	2
Kokku	13	91	37	52	325	580	421	552	317

Üksikväljaanded:

- 1 — monograafia
- 2 — teaduslik üksikväljaanne (õpik, sõnaraamat, õppevahend jms.)
- 3 — trükitis avaldatud dissertatsioon
- 4 — muu üksikväljaanne

Artikkel:

- 1 — *Current Contents* 'is hõlmatud teadusajakirjas või sellega võrdne artikkel (Science Citation Index)
- 2 — teaduslik artikkel muus kogumikus või ajakirjas
- 3 — muu artikkel

Teesid (teaduskonverentsi teesid):

- 1 — rahvusvaheline (orgkomitee ja osalejate koosseis)
- 2 — lokaalne (s.h. üksikute külalisesinejatega)

Kommenteerides toodud tabelit, võiks öelda, et märgatavalt mõjutavad toodud arve teaduskondade poolt kasutatud erinevad lähtealused oma tulemuste hindamisel.

¹ Teaduskondade poolt välja valitud publikatsioonide loetelu on toodud aastaraamatu lõpus alajaotuses "Teaduspublikatsioonid".

Näiteks oli mõni teaduskond paigutanud suure hulga publikatsioone monograafiate kategooriasse, samas oli mõni teine teaduskond lati väga kõrgele seadnud ning polnud ühtegi trükist monograafiana esitanud. Ilmselt vajab monograafia mõiste veel täpsemat defineerimist, esitatud raamatute hulgast tegi valiku ülikooli juhtkond.

1. Høyer, S., Lauk, E., Vihalemm, P., Towards a Civic Society. The Baltic Media's Long Road to Freedom, Baltic Association for Media Research/Nota Baltica Ltd., Tartu, 1993, 366 p.
2. Hämäläinen, J., Kraav, I., Perhepolitiikka ja vanhempien ulkoiset toimintaedellytykset Suomessa ja Virossa, Kuopio University Publications, Kuopio, 1993, 182 lk.
3. Liitoja, Ü., Põhja-Tartumaa talud 1582–1858, I–IV, Bit, Tallinn, 1992, 829 lk.
4. Lotman, J., Izbrannõje statji, III, Aleksandra, Tallinn, 1993, 494 lk.
5. Lotman, J., Kultura i vzrõv, Gnosis, Moskva, 1992, 270 lk.
6. Misiunas, R., Taagepera, R., The Baltic States. Years of Dependence 1940–1990, Hurst & Company, London, 400 p.
7. Oja, T., Medijainen, E., Eesti vapid ja lipud, Olion, Tallinn, 1993, 87 lk.
8. Prinitis, O., Eesti koolimatemaatika ajalugu, II, IV, Tartu Ülikool, Tartu, 1993, 300 lk.
9. Rahula, M., New Problems in Differential Geometry, World Scientific, Singapore–New Jersey–London–Hong Kong, 1993, 171 p.
10. Sommerhage, C., Caspar David Friedrich. Zum Portrait des Malers als Romantiker, Ferdinand Schöningh, Paderborn–München–Wien–Zürich, 1993, 187 S.
11. Sommerhage, C., Romantische Aporien. Zur Kontinuität des Romantischen bei Novalis, Eichendorff, Hofmannsthal und Handke, Ferdinand Schöningh, Paderborn–München–Wien–Zürich, 1993, 420 S.
12. Vainikko, G., Multidimensional Weakly Singular Integral Equations. Springer Verlag, Berlin, Heidelberg, New York, 1993, 159+XI p.

Probleeme valmistab teaduslike artiklite jaotamine erinevatesse kategooriatesse. Juhend lubab võtta esimesse kategooriasse *Current Contents*'is hõlmatud või nendega võrdsustatud ajakirjades avaldatud artikleid. Kuna aga mõiste "nendega võrdsustatud" pole päris üheselt mõistetav, siis võtsime lähtealuseks teaduskondade poolt esitatud jaotuse.

Tuleb märkida, et ka *Current Contents* pole universaalne klassifikaator, sest selles on pandud peamine rõhk loodusteadustele ja isegi matemaatika on seal puudulikult esindatud. Ülikooli jaoks sobiva klassifikatsiooni väljatöötamiseks on teaduskondadelt palutud ettepanekuid, milliste ajakirjade nimetustega soovitakse *Current Contents*'i nimekirja täiendada ja millistest kriteeriumidest lähtudes oleks õige antud teaduskonna puhul teaduslikke publikatsioone klassifitseerida. Esitatud ettepanekute aktsepteerimise korral Tartu Ülikooli valitsuses olekski loodud alus edaspidiste otsuste tegemiseks.

Ka Tartu Ülikooli Toimetised peaksid jõudma vajalikule tasemele, seda arenguteed ei tohi unarusse jätta.

Olulisemad teadussuunad, parimad tulemused

Tartu Ülikooli teadustöö 1993. aastal on toimunud 436 teadusprojekti raames. Teaduskondade hinnanguil sisaldavad silmapaistvamaid tulemusi alljärgnevad tööd.

USUTEADUSKOND

Usuteaduskonna teadustööst väljapaistvaima osa on teostanud projekti "Eestlase usundi muutumine suhtlemisel germaani rahvastega" raames doktorant T. Kulmar.

ARSTITEADUSKOND

Arstiteaduskond hõlmab üheksat instituuti ja kaheksatteist kliinikut ning neis allüksustes kokku 110 teadusprojekti raames tehtud uurimistöö tulemustest on parimaiks hinnatud järgnevalt välja toodud.

Farmaatsia Instituudis töötati 1993. aastal dots. I. Kruse juhtimisel välja ja juurutati uusi põletikuvastaseid ja mastiiditõrjeravimeid. Antibakteriaalse toime poolest osutusid kõige efektiivsemateks furagiini ja bensalkooniumkloriidi sisaldavad ravimid. Töötati välja proopoliise baasil ka mitmed salvid dermatoloogia tarbeks, neist salvidel "Apipropolus" ja "Apivenum" on põletikuvastane, valuvaigistav, sügelemisvastane ja nahka pehmendav toime.

Farmakoloogia Instituudis uuriti ühe probleemina retseptor-reguleerivate kaltsiumikanalite osa etanooli, bensodiasepiinide ja morfiini tolerantsi ja sõltumatusse tekkes. Prof. L. Allikmetsa ja prof. A. Žarkovski poolt juhitud uuringud võimaldasid täpsustada erinevate neuromediatoorsete süsteemide ning nendega seotud retseptortundlike kaltsiumi kanalite rolli etanooli, bensodiasepiinide ja morfiini tolerantsi kujunemisel. Prof. L. Rägo eestvedamisel uuriti samuti võrdlevalt serotoniini, pinoliini, melatoniini ja rea antidepressantide sidumist käbinäärme ja teiste kudede membraanidel. Leiti, et 3_H -pinoliini konkurentsise tugevuse järgi reastuvad ained järgmiselt: pinoliin > serotoniin > melatoniin > pargüliin > imipramiin > moklobemiid.

Biokeemia Instituudis jätkus prof. L. Tähepõllu juhendamisel ionopumpade (Na, K-ATPaas, K(H)-ATPaas) ja uute bioaktiivsete peptiidide funktsioneerimise ning toimemehhanismide uurimine normaalsetes ja patoloogilistes protsessides kahjustatud biomembraanides. Näidati, et Na-pumba regulatoorsed parameetrid ning nende muutused rea bioregulaatorite (galaniin, prostaglandiinid jt.) toimel on sõltuvuses lipiid – valk interaktsioonidest ja plasmomembraani lipiidsest seisundist. Patoloogiliste protsessidega (kantserogenees, hüpertoonia, reperfusioon) kaasnevad ionopumpade ja ionivahetuse aktiivsuse ning rakusisese ionide homeostaasi muutused olid samuti seotud nihkega biomembraanide lipiid – valk interaktsioonides.

Mikrobioloogia Instituudis uuriti prof. M. Mikelsaare juhtimisel terve ja haige inimese ökosüsteemi formeerumist ja mõjustatavust. Näidati, et enneaegsetel vast-sündinutel domineerivad seedetrakti mikroflooras grampositiivsed kokid, kujutades endast ohtlikku reservuaari süsteemsete infektsioonide tekkes. Töötati välja düstioosi

mikrobioloogilise diagnostika kompleksne metoodika, mille abil õnnestus näidata, et täiskasvanute seedetrakti diarröa sagedaseks tekitajaks on haiglasviibivatel patsientidel *Clostridium difficile*.

Üld- ja Molekulaarpatoloogia Instituudi inimese bioloogia ja geneetika õppe-
tooli prof. A.-V. Mikelsaare ja A. Piirsoo uuringud käsitlesid struktuurseid, funktsionaalseid ja molekulaarseid muutusi rakkude aktivatsioonis ja diferentseerumisel. Leiti, et inimese granulotsüütide vastastest monokloonsetest antikehadest 13 CFP 8F/ osutus seostuvaks kompleksiga MRP8/MRP14 (MW 24 kD). Kuna need valgud on tuntud kui põletikureaktsiooni valgud, siis võib see antikeha leida kasutamist põletiku markerina.

Prof. E. Seppeti juhtimisel läbiviidud uuringud käsitlesid türeoidhormoonide toimemehhanisme südamelihases. Eksperimentidega tõestati, et N6- (fenüülisopropüül) adenosiin pidurdab isoproterenooli positiivset inotropset toimet müokardis tugevamini hüpotüreooosi korral.

Kardioloogia kliinikus uuriti prof. R. Teesalu juhtimisel vere hüübimissüsteemi muutusi südamelihase infarkti ja ebastabiilse stenokardia haigetel ning selgitati madalmolekulaarse hepariini efektiivsust müokardi infarkti ravis.

Kirurgiakliiniku teadustöö käsitles vagotoomia meetodit duodenaalhaavandi ravis. Prof. A. Peetsalu poolt saadud esialgsed tulemused näitasid, et üheks retsidiivhaavandi põhjuseks on mittetäielik vagotoomia. Jätkusid eksperimentaalsed tööd maksatransplantatsiooni alal ja alustati koeäratõukereaktsiooni täpsemaid randomiseeritud uuringuid koos eksperimentide jätkamisega kirurgilise tehnika väljaarendamiseks.

Lastekliiniku teadustöö prof. T. Talviku juhtimisel käsitles asfüksias sündinud ja pikaajalisel ventilatsioonis viibinud ajaliste ja enneaegsete laste prospektiivset uurimist. Tulemused näitasid, et laste surevus oli 38,6%, ellujäänutel esines raskeid tervisehäireid aga ainult 14% juhtudel. Koostamisel on ka laste väärarengute register.

Psühhiaatria kliinikus viidi prof. M. Saarma, prof. J. Saarma ja dots. L. Mehilase juhtimisel läbi uue efektiivse antidepressandi reboksetiini kliiniline approveerimine. Insuliinravi ja neuroleptikumide võrdlev analüüs skisofreeniahaigeteravis näitas insuliinravi kõrgemat efektiivsust võrreldes neuroleptikumidega.

Sisekliinikus uuriti prof. H. Everausi poolt immunoloogilisi ja hormonaalseid näitajaid kroonilise lümfoidse leukeemia, müelomatoosi, lümfoomide ja lümfaadenopaatiate korral. Erinevate lümfo proliferatiivsete kasvajat korral leitud muutused immuno-hormonaalses regulatsioonis näitasid ühiseid lümfo proliferatsioonidele iseloomulikke jooni.

Spordimeditiini ja taastusravi kliinikus töötati prof. J. Maarooši juhtimisel välja uus südamehaigete kehalise töövõime ja kardiorespiratoorse funktsionaalse reservi hindamise kompleksne süsteem. Spiroveloergomeetriaale baseeruv kompleks võimaldab hinnata südamehaigete taastusravi efektiivsust ja individualiseerida rakendatavaid ravivõtteid.

BIOLOOGIA-GEOGRAAFIATEADUSKOND

Bioloogia-geograafiateaduskonnas viidi läbi 83 teadusprojekti.

Zooloogia ja hüdrobioloogia instituudi teadustöödest tõsteti esile prof. T. Saadi poolt juhitud uurimistöid isasgenoomi arengust väljalülitamise mehhanismi osas loodusliku genogeese puhul ja kalade proembrüogeneesi ja embrüogeneesi ajafakte seaduspärasuste kohta. Tõestati eksperimentaalselt, et loodusliku günogeneesi teel sigivate kalade munarakkudes on olemas faktorid, mis põhjustavad munasse injitseeritud spermatooside transformeerumise isaspronukleuseks.

Koostati mitmeaastase töö kokkuvõtte meioosi kronoloogia kohta alamatel selgroogsetel. Tulemused näitavad, et meioosi kronoloogia suhtelistes võrreldavates ajahikutes on evolutsiooniliselt konservatiivne, nagu ka meioosi morfoloogiline käik.

Botaanika ja ökoloogia instituudi teaduslikest töödest leiavad märkimist prof. M. Zobeli uurimus suhtersiooni käigus bereonemoraalsete taimekoosluste struktuuri muutumise ja seda põhjustavate ökoloogiliste mehhanismide vallas ning profi K. Kulli uurimistööst stressitingimuste toimest taimekoosluse struktuurile ja taime liikide ökofüsioloogilistele omadustele. Tõestati seos puude lehe morfomeetria ja lämmastikisisalduse vahel — seni oli vastavaid andmeid üksenes rohttaimede kohta. Koostati taimkatte struktuurimustri arengumudel, mis lubab kontrollida ka erinevaid hüpoteese arengumehhanismide kohta.

Geoloogia instituudi professor V. Kalm on uurinud Tärna-Okstindani piirkonna liustikke. Liustike viimase 10000 a. ajalise dünaamika väljaselgitamisel jõuti järeldusele, et Skandinaavia jäätumisala keskus praeguse polaarjoone piirkonnas vabanes kontinentaalsest jääst hiljemalt 9000–8500 a. tagasi ning pärastjääaegne boreaalne taimkate kujunes ca 8000 a. tagasi. Saadud tulemused võimaldavad korrigeerida varasemaid seisukohti, mille järgi liustike hääbumine kestis 500–1000 a. kauem.

Molekulaar- ja rakubioloogia instituudi poolt on esile tõstetud dots. M. Kivisaare uurimust fenooli lagundamist määravate geenide transkriptsiooni molekulaarsete mehhanismide kohta. On käsitletud fenooli lagundamist määravate geenide indutseeritava operoni regulatsiooni *Pseudomonas putida* kromosomaalselt kodeeritud transkriptsiooni aktivaatori CatR poolt, transposooni Tn4652 otstes olevate DNA järjestuste mõju transkriptsioonile sõltuvalt nende järjestuste orientatsioonist ja distantsist ning *in vivo* tekkinud konstitutiivsete promootorite järjestusi ja ekspressioonisüsteemide stabiilsuse sõltuvust ekspressiooni tasemest bakterite kasvatamisel mitteselektiivsetes tingimustes.

Prof. A. Heinaru uurimistöö tulemusena on antud 2,4-D plasmiidide molekulaarne iseloomustus: molekulaarne struktuur ja geneetiline regulatsioon. On määratud 2,4-D biodegradatsiooni eest vastutava kolme põhigeeni nukleotiidne järjestus ja uuritud kahe regulaatorgeeni struktuuri ja funktsioone.

Prof. A. Laisk on uurinud CO₂ assimilatsiooni ja fotosünteesilise elektrontranspordi kiirusi mitmesugususte CO₂ ja O₂ kontsentratsioonide juures päevalille ja tärklise mittesünteesivate *Nicotiana sylvestris* mutandi lehtedes. Tehti kindlaks, et fotohingamine on väga efektiivne elektroni aktseptor atmosfääri CO₂ ja O₂

kontsentratsioonide juures. Kõrge CO₂ kontsentratsioonil, kui fotohingamine pärsitakse, omandavad lehe CO₂ gaasivahetuses suhteliselt suure kaalu fosfoenool-püruvaadi karboksüülimise ja malaadi dekarboksüülimisega seotud komponendid.

Märkimist leidsid veel dots. H. Moldau uurimus taimede osoonitundlikkuse sõltuvuse kohta õhu süsihappegaasi kontsentratsioonist ja dots. J. Remme poolt teostatud ribosomaalse RNA funktsionaalne analüüs suunatud mutageneesi abil.

Geograafia instituudi profi. Ü. Mander on uurinud maastike struktuuri ja dünaamikat antropogeense mõju tingimustes. Erinevaid veekoguäärseid kalda-kooslusi läbivatel transektidel tehtud põhjavee- ja taimkatteanalüüside baasil on leidnud kinnitust varasemate uurimiste tulemused, mille kohaselt vahetult veekogu kaldal olevad kooslused (eriti lepikud ja pajuvõsad) peavad kinni enamuse (70–95%) valglalt pindmise ja pinnasesisese vooluga väljakantud lämmastiku- ja fosforikogustest. Seejuures on ilmnenu rohumaal olevatest tüsedade huumuskihiga deluviaalmuldadest ammooniumlämmastiku intensiivne väljakanne vegetatsiooni-perioodil, samuti sügavate põhjaveekihtide kaudu intensiivne lämmastiku ja fosfori transport ürgorgudes voolavate jõgede lammidele.

Prof. T. Frey on uurinud õhusaaste mõju okaspuumetsadele Eestis. Tervete ja kahjustatud kuuskede okaste toiteelementide sisalduse analüüs näitas, et kollenduvatest okastest ja surevatest puudest uhutakse toiteelemendid happeste sademete poolt välja, tervetel puudel aga leiab aset toiteelementide (eriti magneesiumi ja lämmastiku) retranslokatsioon vanematest okastest noorematesse.

FILOSOOFIATEADUSKOND

Filosoofiateaduskonnas teostati uurimistööd 72 teadusprojekti raames. Kuidagi üldkokkuvõtvalt iseloomustada teaduskonna töö aastast tulemust on võimatu. Küll võiks tuua esile positiivsete saavutuste üksiknäiteid.

Eesti filoloogia osakonna üldkeeleteaduse õppetoolis on selliseks projekt "Eesti keele tekstide arvutikorpuse loomine". Profi. H. Õimu juhtimisel on töötatud välja baaskorpuse (1 milj. sõna) proportsioonid tekstitüüpide kaupa, märgendusjuhend, sisestatud arvutisse jooksva aastal ca 100 000 sõna ulatuses tekste ja need märgendatud. On töötatud välja rida programme korpuse tekstidega töötamiseks.

Käesolevasideoloogilis-poliitilises situatsioonis väärib esiletõstmist ka Venemaa soome-ugri keelte alane töö teemal "Uurali ja teiste keelte sidemed" uurali keelte õppetoolis. Profi. A. Künnapu juhendamisel on kogutud fonoloogilist, morfoloogilist, süntaktilist ja leksikaalset materjali uurali keeltest. Läbi on töötatud kaugse kõneviisi ja liht- ning liitmineviku probleemid, uurali algkeelele tagasiviidavuse teoreetilised küsimused, ungari prefiksiverbide kontrastivistika, mordva, mari ja udmurdi süntaksi- ja leksikaseigid, samojeedi kõneviiside ja aegade omavaheliste suhete ning kaugemate sugulaskeelte säilimise küsimused. On vaadeldud uurali keelte sidemeid eelkõige balti, türgi ja paleosiberi keeltega.

Ajaloolaste projektidest toodagu esile kaks: profi. S. Vahtre "Eesti kultuuri- ja sotsiaaaljalugu" ja profi. H. Piirimäe "Eesti ajalugu ja selle sidemed teiste maadega". 1993. aastal oli viimase projekti raames tähtsamaks tööks raamatu "Eesti ajalugu.

Kronoloogia" koostamine. Aasta jooksul trükis ilmunud uurimustes on käsitletud Eesti talurahva ajalugu, Jüriöö ülestõusu, Tartu koolide ajalugu, Eesti suhteid Venemaaga, Balti provintside õiguslikku seisundit Vene impeeriumis ja eesti ajaloohistoriograafilisi küsimusi.

Tähelepanu väärib *eripedagoogika* osakonna poolt korraldatud uurimine "Lapse kõne areng eesti-vene ja vene-eesti kakskeelsuse tingimustes".

Pedagoogidel oli silmapaistvaimakstöök uurimus "Paradigmaatilised muutused hariduses". Selle projekti raames valmis ka prof. P. Kreitzbergi doktoritöö. Projekt kuulub Eestis seni mitteväljeldud haridusfilosoofia valdkonda. Näidati lapsekesksuse, ühiskonnakesksuse ja ainekesksuse vastandamise viljatust ja komplementaarse lähenemise vajadust hariduse demokratiseerimise huvides.

Sotsioloogiaosakonna olulisimaks teadusprojektiks oli 1993. aastal D. Kutsari uurimus "Eesti perekond üleminekul turumajandusele".

FÜÜSIKA-KEEMIA TEADUSKOND

Füüsika-keemiateaduskonna 72 teadusprojektist on esile tõstetud järgmised uurimused:

Teoreetilise füüsika instituudi professor V. Hižnjakovi poolt on välja töötatud teooria, mis kirjeldab kvantkiirgust ajaliselt muutuvas keskkonnas. Prof. E. Ergma juhtimisel on välja töötatud akkretsioonist indutseeritud valge kääbuse kollapsi mudel süsteemi PSR 1718-19 jaoks.

Orgaanilise keemia instituudi silmapaistvaimad tulemused on saavutatud dots. U. Mäeoru juhendamisel ning käsitlevad Aldool-Tischtschenko reaktsiooni stereoselektiivsust. Aldool-Tischtschenko reaktsioon on üks lihtsamaid 1,3-dioolide saamise meetodeid. Meie poolt läbiviidud uurimuse tulemusena tõestati esmakordselt, et reaktsiooni käigus moodustuvad poolestrid ei ole regiomeersed, vaid diastereomeersed. Samuti leiti, et reaktsiooni diastereoselektiivsus (60-70 %) on sõltuv reaktsiooni tingimustest.

Eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi parimate tulemustena on ära märgitud prof. M. Elango juhtimisel teostatud uurimusi tahkiste sünkrotronkiirgusspektroskoopia alal. Lundi Ülikooli sünkrotronkiirguse allika abil mõõdeti ioonkristallide koosseisus olevate ksenoonitaoliste ionide I^+ , Cs^+ , Ba^{2+} ja La^{3+} Auger- ja fotoelektronspektrid ergastamisel footonitega, mis on resonantsis elektron-siiretega $3d^{10} - 3d^9 4f$ neis ionides, s.o. footonite energiatel 630–840 eV. Näidati, et resonantsseisundite lagunemise mehhanism sõltub 4f-elektroni lokalisatsiooniastmest (kollapsist) peremeesiooni piirkonnas. Kui see elektron on kollapseeunud (Ba^{2+} ja La^{3+}), seotakse ta resonantsseisundi Auger-lagunemisel tekkiiva kahe 4d-auguga ning kogu neeldumislagunemisprotsessi lõppkonfiguratsiooniks on $8d^1 4f$, mis on tugevas vastastikmõjus konfiguratsiooniga $4d^{10} 4p^5$.

Dots. K. Kudu juhendamisel on uuritud kõrgsagedus- ja impulss-lahenduse formeerimist molekulaarsetes gaasides. Leiti striimeri formeerimise tingimused nii

õhus kui ka lämmastikus. Koostati striimeri formeerimisaegade arvutamiseks sobiv mudel.

Dots. A. Lushtshiku juhendamisel on uuritud elektronergastusi ja defekte laia keelutsooniga ioonkristallides. Esmakordselt registreeriti eksitonide relakseerumise kogu paljuastmeline protsess: vabade eksitonide transformeerumine ühe- ja kahehalogeenseteks autolokaliseerunud eksitonideks ning seejärel neutraalseteks või laetud Frenkeli defektipaarideks.

KEHAKULTUURITEADUSKOND

Kehakultuuriteaduskond on tegelenud 35 teadusprojektiga. Eelkõige väärivad märkimist tulemused, mis on saadud skeletilihase uuringuis raku- ja molekulaartasandil funktsionaalse morfoloogia õppetooli õppejõudude ja teadurite poolt.

Teema "Skeletilihase müofibrillaaraparaadi regeneratsiooni molekulaarsed mehhanismid transplantatsiooni ja erineva geneesiga müopaatiate puhul" raames on prof. T. Seene juhendamisel olulisemate faktidena tuvastatud, et skeletilihase transplantatsioonil muutub müosiini raskete ahelate ja aktiini sünteesi intensiivsus, kusjuures muutub ka müosiini raskete ahelate ja aktiini sünteesi intensiivsuste suhe aktiini tunduvalt intensiivsema sünteesi tõttu. Elektronmikroskoopilised uuringud näitavad, et juba 10 päeva peale transplantatsiooni on näha aktiveerunud satelliitrakke, mis on lihaskiu regeneratsiooni allikaks. Samal ajal on ka näha esimesi müotuube ning infiltreeruvaid fagotsüüte.

Uuringutes teemal "Saavutusvõime sõltuvus skeletilihastes toimuvatest spetsiifilistest muutustest raku- ja molekulaartasandil vastupidavus-, kiirus- ja jõutreeningu puhul" on prof. T. Seene juhtimisel välja selgitatud, et skeletilihaste morfofunktsionaalsete omaduste muutuste aluseks on nende müofibrillaarvalkude isovormide transformatsioon erineva iseloomuga lihastööl. Senised uurimistulemused näitavad, et need muutused sõltuvad nii treeningu iseloomust kui ka lihaskiu tüübist. Olulist tähtsust võivad omada muutused reguleerivate valkude isovormides. Erineva iseloomuga kehalisel tööl ei muutu mitte ainult üksikute kontraktilsete ja reguleerivate valkude sünteesi intensiivsus ja uuenemiskiirus, vaid ka nende omavaheline suhe.

Teemal "Glükokortikoidide mõju skeletilihase müofibrillaarvalkude molekulaarstruktuurile" on prof. T. Seene juhtimisel teostatud uuringuis tuvastatud, et glükokortikoidide manustamine kutsub esile muutused müosiini molekulaarstruktuuris. Selle põhjuseks on seriinproteasid alagruppi kuuluvate aluseliste proteasid aktiivsuse oluline tõus glükokortikoidide manustamisel ning müosiini raskete ahelate eriline tundlikkus nende proteasid suhtes.

Teema "Adaptiivsete protsesside regulatsioon tervist tugevdaval ja töövõimet suurendaval kehalisel aktiivsusel" raames uuriti prof. A. Viru juhendamisel kreatiini manustamise mõju valgu ainevahetusele katseloomade skeletilihases puhkeseisundis, aga ka kehalisele koormusele järgneval taastumisperioodil. Testiti ka kreatiini tarbimise efekti töövõimele vastupidavushajutuste sooritamisel. Peamiste faktidena

tuvastati, et vaatamata kreatiini kontsentratsiooni teatud suurenemisele eri tüüpi lihaskiududes ja südames 7–8 päevase kreatiini manustamise tagajärjel, ei tekkinud olulisi nihkeid valgusünteesi üldises intensiivsuses skeletilihases ei jõuseisundis ega ka pärast vastupidavusharjutuste sooritamist, võrreldes kreatiini mitte saanud loomadega. Küll ilmnis kreatiini manustamise tulemusena tendents vaba türosiini kontsentratsiooni suurenemisele skeletilihases ning urea taseme ulatuslik tõus vereplasmas nii jõudeolekus kui ka pärast vastupidavusharjutust. Vastupidavusharjutuse sooritamisel ilmnis selge tendents suurenenud töövõimele kreatiini tarbinud loomade juures.

Lisaks loomkatsetele teostati uuringuid ka inimestel. 11–15-aastastel tütarlastel uuriti kortisooli, insuliini, somatotropiini, östradiooli, progesterooni ja testosterooni taseme muutusi veres 20-minutiliste vastupidavusharjutuste sooritamisel. Peamise faktina tuvastati, et suguhormoonide kontsentratsiooni muutused organismi adapteerumisel akuutsele kehalisele koormusele on otseses sõltuvuses suguküpsuse astmest.

Spordipedagoogika instituudi teadlaste poolt uuriti prof. T. Jürimäe eestvedamisel teema "Eesti noorsoo motoorne võimekus" raames ligikaudu 1500 10–18-aastast koolinoort Viljandis, Türil ja Põlvas. Kasutati EUROFIT-programmi raames soovitatud teste. Saadud tulemusi võrreldi aasta varem Tartu samaealiste koolilastega teostatud uuringute tulemustega. Võib järeldada, et väikelinnade lastel on motoorne võimekus mõnevõrra parem kui Tartu koolilastel. Statistiliselt usutavad erinevused olid vastupidavustestides ning jõunäitajates. Painduvuses ei täheldatud erinevusi samaealiste poiste ja tüdrukute vahel.

MAJANDUSTEADUSKOND

Majandusteaduskonna teadustöö põhisuunad on seotud 17 projekti raames turumajandusele ülemineku ning väikeriigi maailmamajandusse integreerumise teoreetiliste kontseptsioonide läbitöötamise ja analüüsimisega.

Välismajandussuhete prof. J. Reiljan on analüüsinud väikeriigi välismajandussuhete spetsiifikat eesmärgiga luua teoreetiline baas välismajandusalasele ülikooliharidusele ja Eesti Vabariigi välismajanduspoliitikale.

Majanduspoliitika ja riigimajanduse instituudis on prof. H. Müüri juhtimisel analüüsitud ravikindlustussüsteemi rakendamisega kaasnevaid probleeme. Rõhuasetus oli raviteenuste nõudluse regionaalsel uurimisel ja majanduslike huvide probleemi üldistamisel ning tervishoiuökonomika õpetamise küsimustel.

Majandusinformaatika ja -modelleerimise instituudi töötajate poolt on prof. T. Paasi eestvedamisel analüüsitud Eesti majanduse ökonomeetrilise modelleerimise teoreetilisi ja rakenduslikke aspekte, võrdlevalt hinnatud erinevate maade ökonomeetrilisi mudeleid ja nende sobivust kasutamiseks alusmodelina Eesti majanduse modelleerimisel. Rõhuasetus oli Eesti majanduse modelleerimise informatsioonilistel aspektidel.

Rahanduse ja arvestuse instituudi teaduslikest töödest on ära märgitud Kesk-Euroopa Ülikooli uurimistoetuse raames valminud lektor L. Alveri uurimistöö "Theory and Practice of Analysis of Financial Activity." Uurimistöös on läbi viidud

raamatupidamise ja finantsanalüüsi aluste võrdlev hindamine käsumajanduslikes ja turumajanduslikes majandussüsteemides ning üldistatult läbi töötatud finantsaruandluse teoreetilised ja rakenduslikud aspektid üleminekul turumajandusele.

MATEMAATIKATEADUSKOND

Matemaatikateaduskond on teostanud teadustööd 27 projekti raames.

Puhta matemaatika instituudi professor M. Kilbi juhtimisel on tegeletud algebraliste struktuuride ja nende esituste uurimisega. On saadud rida erinevate algebraliste struktuuride kirjeldusi. Näiteks on tõestatud, et lihtsa monoidi kõik ideaalid on moodustajad kategoorias, mille objektideks on kõik polügoonid üle selle monoidi, ning et küllalt suures monoidide klassis kehtib ka vastupidine väide.

Parimaks publitseeritud tulemuseks tuleb lugeda dots. K. Kaarli tööd, milles uuritakse lõpliku funktsionaalselt täieliku algebra poolt tekitatud muutkondi. On tõestatud, et kui selline algebra ei oma ühtegi pärisalamalgebrat, siis on ta kvaasiprimaarne ja seega tekitab aritmeetilise muutkonna. On konstrueeritud näide, kus vastatakse eitavalt A. Forsteri küsimusele: kas iga lõplik funktsionaalselt täielik algebra, mille kõik pärisalamalgebrad on üheelemendilised, tekitab aritmeetilise muutkonna?

Prof. M. Rahula juhtimisel on uuritud sümmeetriaid alammuutkondade ja diferentsiaalvõrrandite süsteemide geomeetrias. Tulemused definiitsete meetrikate kohta sümmeetriliste orbiitide ja poolsümmeetriliste alammuutkondade uurimisel on üle kantud indefiniitsete meetrikate puhule, haarates kaasa Minkovski signatuuri. On uuritud invariantset baasi diferentsiaaloperaatorite ruumis, tuletatud sümmeetriate lähtevalendid.

Kirjastuse *World Scientific* (Singapore) väljaandes ilmus prof. M. Rahula monograafia "New Problems in Differential Geometry", kus käsitletakse Lie diferentseerimist kihtkondades ning rakendatakse seostuse mõistet diferentsiaalvõrrandite ja kujutuste singulaarsuse uurimisel.

Märkimisväärsed on akadeemik Ü. Lumiste publikatsioonid alammuutkondade sümmeetriate kohta.

Rakendusmatemaatika instituudi üks prioriteetseid uurimissuundi on olnud seotud nõrgalt singulaarsete integraalvõrrandite ja mittekorrektsetel püstitatud ülesannete ligikaudse lahendamisega. Prof. G. Vainikko juhtimisel on selle projekti raames uuritud kollokatsioonimeetodeid ning nende baasil konstrueeritud diskretisatsioonimeetodeid ühe- ja mitmemõõtmeliste nõrgalt singulaarsete 2. tüüpi integraalvõrrandite jaoks. Efektiivsete arvutusskeemide saamiseks uuriti integraalvõrrandi lahendi iseärasusi piirkonna raja juures, seda ka mittelineaarsete võrrandite puhul. Iseärasuste tundmine võimaldas konstrueerida optimaalse tihedusega võrke, samuti uurida superkoonduvust võrgu sõlmedes. Mittekorrektsete ülesannete osas jätkusid regularisatsiooniparameetri optimaalse valikuga seotud uurimused.

Oluliseks sündmuseks oli prof. G. Vainikko monograafia "Multidimensional Weakly Singular Integral Equations" (Springer Verlag, 1993, Lecture Notes in Mathematics V. 1549) ilmumine.

Matemaatilise statistika instituudi teadustöödest on esile tõstetud dots. T. Kollo poolt juhitud uurimistööde tsüklil "Mitmemõõtmeliste statistikamudelite hinda-

mine". Mitmemõõtmeliste maatriksjaotuste iseloomustamise käigus on leitud aparatuur maatriksite momentide ja kumulantide käsitlemiseks ning seda rakendatud Wisharti jaotuse puhul.

Prof. E. Tiidu poolt juhitud töödetsükliks on leitud eeskiri mitmemõõtmeliste jaotuste ning korrelatsioonimaatriksite kumer-ekstremaalsete lahutuste leidmiseks, mis sobivad rakendamiseks statistilise analüüsi standardtehnoloogiate alternatiividena.

SOTSIAALTEADUSKOND

Teadustöö põhikandjateks olid prof. R. Taagepera kõrval politoloogia osakonna õppejõud ja magistrandid. Märkimist väärivad 2 projekti.

R. Vetiku juhtimisel läbi viidud uurimus "Etnilise identitsuse muutused Eestis" põhineb kahel empiirilisel küsitlusel, mis viidi läbi 1993. aasta aprillis ja novembris. Andmestiku statistiline töötlus toimus SPSS-i baasil. Esimese küsitluse tulemuseks oli suhteliselt ootamatu järeldus, et Eestis elavad venelased vastandavad oma identitsuse tugevalt Venemaa venelaste identitsusele. Võib väita, et Eesti venelaste puhul toimub kiire identiteedi kujunemine, mida tuleb arvestada teatud poliitiliste otsuste tegemisel.

Projekti "Tartu linna volikogu valimised" raames viidi R. Toomla juhtimisel valimiste päeval, 18. oktoobril 1993 läbi juhuvalikul põhinev küsitlus linna kõigis valimisjaoskondades. Respondentide arv oli 400. Samal päeval viidi läbi tulemuste esmane kompuuteranalüüs ning tehti ekspresproгноos kohtade jagunemise kohta valimisnimekirjade vahel Tartu linnas. Hiljem tehti tulemuste politoloogiline analüüs.

ÕIGUSTEADUSKOND

Õigusteaduskonna teadustöö parimad tulemused seonduvad eelkõige Eesti Vabariigi õigussüsteemi reformiga.

Olulisemad teadustöö projektid olid prof. P. Varuli poolt juhitud Eesti Vabariigi Tsiviilseadustiku üldosa eelnõu koostamine, dots. J. Odari eestvedamisel toimunud tsiviilkohtupidamise seadustiku eelnõu koostamine ning prof. E. Kergandgergi juhendamisel kriminaalmenetluse seadustiku eelnõu väljatöötamine. Kõik olulisemad projektid olid seotud uute seaduste eelnõude väljatöötamisega, kuna nendega tegelemine on praegusel ajaetapil paratamatu ja õigusteaduskonna suhteliselt väike koosseis on praktiliselt täielikult selliste projektidega seotud.

**Konverentside, seminaride korraldamine,
ettekanded teadusüritustel**

Ülikooli töötajad esinesid 1447 ettekandega teadusüritustel Eestis ja väljaspool vabariiki.

Ülikooli töötajate osalemine teaduskonverentsidel 1993

Allüksus	Ettekannete arv Eesti Vabariigis	Ettekannete arv mujal	Kokku
AR	40	30	70
US	—	3	3
BG	278	193	471
FL	65	87	152
FK	148	179	327
KK	25	58	83
MJ	118	58	176
MT	49	37	86
SO	—	12	12
ÕI	6	7	13
Raamatukogu	34	9	43
Ajaloomuuseum	5	2	7
Kl. muinasteaduse muuseum	4	—	4
Kokku	772	675	1447

1993. aastal korraldati ülikoolis mitmesuguseid teadusüritusi — konverentse, seminare, teaduspäevi jms. 140.

Ülikooli teadusüritused 1993

Usuteaduskond	—
Arstiteaduskond	51
Bioloogia-geograafiateaduskond	8
Filosoofiateaduskond	26
Füüsika-keemiateaduskond	8
Kehakultuuriteaduskond	20

Majandusteaduskond	9
Matemaatikateaduskond	5
Sotsiaalteaduskond	1
Õigusteaduskond	—
Ajaloomuuseum	7
Raamatukogu	3
Kl. muinasteaduse muuseum	1
Patendigrupp	1
Kokku	140

1993. aastal toimusid ülikoolis järgmised rahvusvahelised konverentsid.

ARSTITEADUSKOND

1.–3. aprill, nakkushaiguste kliinik, füsioloogia ja tervishoiu instituudid
ühiseminar Soome Arstide Seltsiga "In Search of Cause of Diseases"

1.–3. aprill, silmakliinik
Eesti–Rootsi ühiskonverents vitreoretikaalkirurgia alal

12. aprill, traumatoloogia ja ortopeedia kliinik
ühiskonverents Helsingi Ülikooli traumatoloogia ja ortopeedia kliinikutega

16.–17. aprill, kopsukliinik
"Baltic Seminar on Lung Health"

13.–16. mai, füsioloogia ja tervishoiu instituudid, Eesti Füsioloogia Selts
Balti–Skandinaavia füsioloogia konverents

29.–30. mai, farmakoloogia instituut
ühiseminar Helsingi Ülikooliga "Alkoholi ja opioidide sõltumuse neuronaalsed mehhanismid"

3.–4. juuni, lastekliinik, Tartu Pediaatrite Selts
"Keskkonna mõju lapse tervisele"

7.–11. juuni, biokeemia instituut
"Somatotypes of Children"

17. juuni Kuressaares, psühhiaatrikliinik
Rootsi–Eesti psühhiaatrite ühisüritus "Depressioonide psühhofarmakoteraapia"

23.–25. september, närvikliinik
Balti Neurokirurgide VI kongress

24.–25. september, kirurgiikliinik
Balti Vabariikide lastekirurgide konverents

30. september – 1.oktoober, kõrvakliinik
"100 aastat otorinolarüngoloogiat Tartu Ülikoolis"
- 21.–22. oktoober, kirurgiakliinik
I Baltimaade hemodialüüsi, peritoneaaldialüüsi ja neerusiirdamise sümpoosium
4. november, psühhiaatriakliinik
Rootsi–Eesti psühhiaatrite ühissümpoosium "Agressiivsuse psühhofarmakoloogia"
17. november, psühhiaatriakliinik
"The Opening Conference of Tartu LEKOTEK"

BIOLOOGIA–GEOGRAAFIATEADUSKOND

- 15.–25. aprill, geoloogia instituut
interdistsiplinaarne seminar "Environmental History of the Baltic Region"
- 18.–21. mai Tallinnas, geograafia instituut
4. rahvusvaheline konverents "System Analysis Environment and Natural Resource Management in the Baltic Sea Region"
- 22.–25. mai Otepääl, geograafia instituut
2. Balti regiooni seminar "Nutrient Fluxes in the Baltic Sea Drainage Area"
- 6.–11. september, geograafia instituut
2. rahvusvaheline seminar "Landscape Palning in Rural Areas"
29. november – 2. detsember, geograafia instituut mitmete kaasorganiseerijatega Tallinnast
konverents "GIS-Baltic Sea States '93"

FILOSOOFIATEADUSKOND

31. märts – 3. aprill Lohusalus, žurnalistika osakond
seminar "Changes of Mass Media and the Training of Journalists"
24. mai – 5. juuni, sotsioloogia osakond
koostöös rahvusvahelise uurimisprojektiga "Noorte eluteed" seminar "Longituud-uurimuse meetodid"
- 27.–29. mai, žurnalistika osakond
Eesti–Soome ajakirjanduse ajaloo uurijate ühisseminar
- 1.–2. juuni, pedagoogikakeskus, Akadeemiline Pedagoogika Selts
"Õpetaja roll uuenevas hariduses"
9. juuni, uurali keelte õppetool
üle-eestiline Ungari päev Tartus
- 10.–13. juuni, orientalistika õppetool, vene kirjanduse õppetool
""Oma" ja "võõras" kirjanduses ja kultuuris"
- 4.–5. oktoober, eripedagoogika osakond
eripedagoogika rahvusvaheline konverents
- 8.–17. oktoober, eesti filoloogia osakond, sihtasutus "Fenno–Ugria" hõimupäevad

FÜÜSIKA-KEEMIA TEADUSKOND

9. detsember, füüsikalise keemia instituut

Akadeemilise Keemia Seltsi 70. aastapäeva ja Tartu Sanitaarlaboratooriumi 105. aastapäevale pühendatud konverents

KEHAKULTUURITEADUSKOND

13.–16. mai, spordibioloogia instituut

"Baltic–Scandinavian Physiology Meeting"

MAJANDUSTEADUSKOND

15.–18. mai, majandusinformatsiooni ja -modelleerimise instituut

UCEMET-i konverents

MATEMAATIKATEADUSKOND

19.–20. aprill, matemaatilise statistika instituut, Eesti Statistika Selts

"Statistika tarkvara"

23.–24. august, arvutiteaduse instituut

sümposium "Programming Languages and Software Tools"

SOTSIAALTEADUSKOND

8.–11. september

Baltimaade ülikoolide tööseminar "Demokraatia"

ÜLIKOO LI AJALOO MUUSEUM

26.–29. august, ülikooli ajaloo muuseum, Eesti Geodeesia Ühingu, astrofüüsika ja atmosfäärifüüsika instituudid

J. W. Struve ja J. Mädleri 200. ning E. Öpiku 100. sünniaastapäevale pühendatud juubelikonverents

4.–6. oktoober, ülikooli ajaloo muuseum, Balti Teadusajaloo ja Teadusfilosoofia Selts, Eesti Teaduste Akadeemia

Baltimaade XVII teadusajaloo konverents "Balti teadus Ida ja Lääne vahel"

ÜLIKOO LI RAAMATUKOGU

23.–25. august

seminar "Kultuurivarade säilitamine ja restaureerimine. Probleemid ja perspektiivid"

Rakendusuur ingud

Arstiteaduskonna spordimedit siini ja taastusravi kliinikus töötati välja uus versioon pulsisageduse analüüsi programmide paketist kehalise koormuse tingimustes koondnimetusega "Transfer". Need programmid võimaldavad määrata treeninguaja erinevates intensiivsuse tsoonides (üld-, erialane, maksimumvastupidavus), leida arvutuslikul teel laktaadi kontsentratsioonid veres treeningtunni vältel. Programmid on rakendatavad kõigil IBM tüüpi arvutitel, seni ainukesed oma- taolised.

Farmaatsia instituudis saadud leiutis "Desinfitseeriva preparaadi saamisviis" kuulub meditsiini ja veterinaaria, täpsemalt keemiliste desinfitseerivate preparaatide valdkonda. Saadud desinfitseerivat peräädikhappe preparaati võib kasutada haigla ruumides, naha, instrumentide, loomakasvatushoonete jm. desinfitseerimiseks. Riigi

Ravimiametis on registreeritud kaks mesilasproduktide baasil valmistatud salvi "Apropropolis" ja "Aprivenum".

Füsioloogia instituudis on lõpetatud spiroanalüsaatori UT-8911 sidestus personaalraviga. Süsteem võimaldab luua katsealuste andmebaasi ja saadud andmeid paindlikumalt analüüsida. Mikrobioloogia instituudis anti tellijale Liha- ja Piima- tööstuse Arenduskeskusele üle 7 laktobatsillide (*Lactobacillus casei*) tüve, mis on kasutatavad tervistavate piimatoodete tootmisel.

Tartu Leivakombinaadile anti üle 5 laktobatsillide tüve (*Lactobacillus casei* — 3, *L. plantarum* — 1, *L. brevis* — 1).

Bioloogia-geograafiateaduskonna geograafia instituudis anti tellijale — EPMÜ keskkonna instituudile — üle Vändra peakraavi alavalgla kaart.

Füüsika-keemiateaduskonna füüsikalise keemia instituudis valmistati mõõtevahend glükoosi kontsentratsiooni määramiseks vesilahustes.

Eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudis on rakendatud tööle automatiseeritud süsteem luminesentsi kineetika mõõtmiseks. Süsteemi iseloomustab suur tundlikkus ja ajaline lahutus. Samuti vaakumseade õhukeste pooljuht- ja dielektriliste kilede saamiseks magnetrontolmustamise ja elektronkiirega aurustamise teel.

Rakendusuringute, aparaadiehituse jm. uute väljatöötetega seostub otseselt autorikaitse ja reklaam. Ülikoolis tegeleb nende probleemidega *patendigrupp*, mille töötajad on seadnud oma eesmärgiks konsultatiivse ja praktilise tegevuse tööstusomandi kaitse alal ning Tartu Ülikooli toodete tutvustamise ja reklaami näitusel.

Patendigrupp korraldas teadus- ja haridusmessi "Innovaatika – 93". Messi eesmärk oli tutvustada uuendusi teadus- ja haridusasutustes, uusi ideid ja nende rakendusvõimalusi, uurida võimalusi Tartu ja Eesti intellektuaalse potentsiaali tulusamaks rakendamiseks, leida turgu uutele ideedele ja teadusmahukale toodangule, samuti viia kokku teadureid ja teadusmahuka toodanguga ettevõtteid, leida innovaatilise toodangu valmistamise ja tutvustamise uusi võimalusi ning tekitada huvi hariduse ja teaduse vastu.

1993. aastal osales ülikool 3 rahvusvahelisel näitusel. Lõuna-Koreas maailmanäitusel "Taejon — EXPO – 93" osales ülikool Eesti stendis infoga teadusuundadest ja reklaamilehtedega "Tartu Ülikoolis väljaõttatud seadmed", samuti tutvustati H. Pisukese väljaannet "Protection of Intellectual Property in Estonia".

Keskkonnakaitsealasel näitusel Norras oli Tartu Ülikool esindatud kahe teemaga: 1. Keskkonnauuringute tutvustus, aerosoolispektrosmeetrid, aerosoolielektromeeter; 2. Kantavad ja statsionaarsed elektrokeemilised mõõteaparaadid.

Leiutusseminari "Tulus – 93" näitusel Soomes olid väljas ortopeedilise kirurgia instrumendid: luudevahelise membraani lõikamise seade, luuüdi transplantatsiooni seade. Samuti olid eksponeeritud järgmised reklaammaterjalid: müotonomeeter — lihaspinge mõõtmise seade, lõhnaraviseade, arenduskoja koostööettepanekud.

1993. AASTAL KAITSTUD DOKTORITÖÖD

Ants Aasma, matemaatikadoktor, kaitstud 25. märts 1993

Maatriksmenetluste summeeruvusväljade ja absoluutse summeeruvuse väljade maatriksteisendused.

Matrix transformations of summability and absolute summability fields of Matrix methods.

Kiira Aaviksoo, filosoofiadoktor, 16. detsember

Markovi mudelite kasutamine Eesti soomaastike taimkatte- ja maakasutus-tüüpide dünaamika uurimisel.

Application of Markov models in investigation of vegetation and land use dynamics in Estonian mire landscapes.

Hele Everaus, meditsiinidoktor, 31. märts

Immunoloogilis-hormonaalsed seosed kroonilise lümfoidse leukeemia ja müelomatoosi korral.

Immuno-hormonal interactions in chronic lymphocytic leukemia and multiple myeloma.

Helle Hein, matemaatikadoktor, 1. juuli

Telgsümmeetriliste tükati konstantse paksusega plastsete plaatide ja koorikute optimeerimine.

Optimization of plastic axisymmetric plates and shells with piece-wise constant thickness.

Lilian Järvekülg, filosoofiadoktor (molekulaarbioloog), 16. september

Kartuliviiruste antigeenne analüüs ja immunotestid.

Antigenic analysis and development of sensitive immunoassay for potato viruses.

Karl Karlep, pedagoogikadoktor, 4. märts

Abikooli emakeeleõpetuse sisu ja metoodika põhjendus.

Обоснование содержания и методики обучения родному языку во вспомогательной школе.

Arvo Käär, filosoofiadoktor (biotehnoloog), 16. september

Automaatse on-line tüüpi dünaamilise kiudoptilise läbivoolu penitsilliini fluorestsents-biosensori väljatöötamine bensüülpenitsilliini biotehnoloogilise hüdrolyüsi kontrolliks.

The development of an automatic on-line dynamic fluorescencebased pH-dependent fiber optic penicillin flow-through biosensor for the control of the benzylpenicillin-hydrolysis.

Ülo Langel, filosoofiadoktor (biokeemik), 10. mai
Galanin ja galanini antagonistid.
Galanin and galanin antagonists.

Jüri Linnus, ajaloodoktor, 15. detsember
Maakäsitöölised Eestis 16. sajandist kuni 19. sajandi alguseni.
Die Landhandwerker in Estland vom 16. Jh. bis zum Beginn des 19. Jh.

Jaan Lutt, geoloogiadoktor, 16. detsember
Eesti šelfi hilis- ja pärastjääaegsed setted.
Late- and postglacial deposits on the Estonian shelf.

Jüri Majak, matemaatikadoktor, 7. jaanuar
Telgsümmeetriliste plastsete plaatide ja koorikute optimeerimine Misesi tingimuste korral.
Optimization of plastic axisymmetric plates and shells in the case of von Mises yield condition.

Marika Mikelsaar, meditsiinidoktor, 27. jaanuar
Seedetrakti mikrobialse ökosüsteemi hindamine tervetel ja haiguse korral.
Evaluation of the gastrointestinal microbial ecosystem in health and disease.

Ruth Mikelsaar, meditsiinidoktor, 26. mai
Haiguste põhjused geneetiliselt konsulteeritud lastel ja vastsündinute sõeluuring.
Etiological factors of diseases in genetically consulted children and newborn screening.

Anatoli Molodkov, geoloogiadoktor, 19. jaanuar
Molluskite sklettainete EPR-analüüs hilis-kainosoikumi kronostratigraafilistes uuringutes.
ЭПР-анализ скелетного вещества моллюсков в хроностратиграфических исследованиях позднего кайнозоя.

Kaarel Orviku, geoloogiadoktor, 19. jaanuar
Eesti mererandade ehitus ja arengutendentsid.
Characterization and evolution of Estonian seashores.

Jaak Palumets, filosoofiadoktor (ökoloog), 16. detsember
Hariliku kuuse massijaotuse analüüs.
Analysis of phytomass partitioning in Norway Spruce.

Urmas Peterson, filosoofiadoktor (geograaf), 26. aprill
Eestimaa metsakoosluste heleduskoefitsientide dünaamika.
Studies on reflectance factor dynamics of forest communities in Estonia.

Piia Post, filosoofiadoktor (geofüüsik), 8. detsember
Kahest kiirguslikult efektiivsest pilvisuse parameetrist.
On the two radiatively effective cloud parameters.

Tõnu Reinot, filosoofiadoktor (füüsik), 10. jaanuar

Polaritonluminesentsi kineetika, energia levi ja relaksatsioon antratsenis.
The kinetics of polariton luminescence, energy transfer and relaxation in anthracene.

Jaanus Remme, filosoofiadoktor (molekulaarbioloog), 25. veebruar

Uurimused *E.coli* ribosoomi peptidüültransferaasest tsentrist.
Studies on the peptidyltransferase centre of the *E.coli* ribosome.

Toomas Rõõm, filosoofiadoktor (füüsik), 10. märts

Paramagnetilised H^{2+} ja F^{+} tsentrid CaO kristallides: spektrid, relaksatsioon ja rekombinatsioonluminesents.

Paramagnetic H^{2+} and F^{+} centers in CaO crystals: spectra, relaxation and recombination luminescence.

Hele Siimon, filosoofiadoktor (füüsik), 13. jaanuar

A_2B_6 ühendite aatomkihtepitaksia molekulaarkimpudest. Modeleerimine kineetiliste võrrandite põhjal.

Atomic layer molecular beam epitaxy of A_2B_6 compounds described on the basis of kinetic equations model.

Ülo Suursaar, filosoofiadoktor (geograaf), 26. aprill

Soome lahe avaosa ja Eesti rannikumere vee kvaliteedi analüüs.

The analysis of the water quality in the open part of the gulf of Finland and coastal waters of Estonia.

Agu Tamm, meditsiinidoktor, 26. mai

Soole mikrofloora metaboolsest aktiivsusest: kliinilised aspektid.

On metabolic action of intestinal microflora: clinical aspects.

Toomas Tamm, keemiadoktor, 8. oktoober

Solvendiefektide kvantkeemiline modelleerimine.

Quantum-chemical simulation of solvent effects.

Ülo Tamm, filosoofiadoktor (bioloog), 25. veebruar

Perekond *Populus* Eestis: liikide varieeruvus, bioloogia ja introduksioon.

The genus *populus* L in Estonia: variation of the species, biology and introduction.

Peeter Tenjes, astronoomiadoktor, 1. märts

Regulaarsete galaktikate mudelid.

Models of regular galaxies.

ÜLIÕPILASKOND

ÜLIÕPILASKONNA AASTA

1993. aasta on olnud Tartu Ülikooli Üliõpilaskonnale edukas. Üliõpilaskond on muutunud teadlikumaks oma olemasolust ja heas mõttes bürokraatlik masinavärk on täie tööhoo sisse saanud.

Statistiliselt on meid detsembrikuu seisuga 6387. Vana traditsiooni kohaselt tuleks mainida, et TÜ Üliõpilaskond (edaspidi TÜÜ) on väga internatsionaalne nähtus: kokku 31 rahvust! Enamiku moodustavad mõistagi eestlased. Neile on ka ülikooli ja üliõpilaskonna asjad kõige südamelähedasemad ja ülikool "meie ülikool". Nagu Jaan Tõnisson pöördelistel revolutsiooniaastatel ütles võõrtudengitele esinedes: "Mida te tahate, see on meie ülikool". Eelnev ei tähenda muidugi, et teistele rahvustele vähem tähelepanu pöörataks, kuid tooni andvaks on mõistagi eestlased.

Ajalugu

Kui heita pilk ajalukku, siis näeme, et TÜÜ on pidanud vajalikuks omada esindusorganit alates 1923. aastast. Loomulikult katkes valitud ja mõjuvõimsa TÜÜ Edustuse tegevus seoses nõukogude okupatsiooniga. Uuesti hakati vajadust demokraatliku ja apoliitilise esindusorgani järgi tajuma 1980-ndate aastate lõpus. TÜÜ taastamiseni jõuti aga alles 1990. aasta sügissemestril ning detsembris valitigi TÜÜ Edustuse esimene sõjajärgne koosseis. Vast on ka oluline mainida, et TÜÜ Edustus on ainus demokraatlikult (otsestel, salajastel, ühetaolistel ja üldistel valimistel) valitud organ Tartu Ülikoolis. Oluline on ka see, et hetkel ei saa me Eesti riigilt ega ülikoolilt mingit pidevat toetust. Tänu ülikoolile on meil tasuta kasutada üks tuba endises (ja loodetavasti ka tulevases) üliõpilaskonna majas.

Struktuur

TÜÜ Edustus — üliõpilasparlament on 25 liikmeline ning teda juhivad eesistuja ja eesistuja abi. Edustus valib omakorda TÜÜ Valitsuse, mis on üliõpilaskonna täidesaatvaks organiks.

Sel akadeemilisel aastal kestavad kolmanda sõjajärgse Edustuse koosseisu volitused ja ametis on neljas TÜÜ Valitsus. Hetkel on Valitsuses kaheksa liiget oma kindlate funktsioonidega:

Valitsuse esimees: esindada TÜÜ-d, Valitsuse tööd kordineerida, lahendada kõige olulisemaid probleeme suhtluses Eesti Vabariigi ja Tartu Ülikooliga.

Finantssekretär: kindlustada kontrollitav ja korras finantstegevus.

Majandussekretär: tagada efektiivne ja säästlik majandamine.

Välissekretär: hoida ja laiendada meie välissuhtluse ringi.

Sotsiaalsekretär: aidata tudengeid nende sotsiaalsetes muredes.

Haridussekretär: seista tudengite eest ülikooli vahel valuliseski reformis.

Kultuurisekretär: toetada ja korraldada tudengite kultuuritegevust.

Pressisekretär: sidustada meid ja avalikkust massimeedia kaudu.

Olulisemad töösuunad

* Üliõpilaste huvide esindamine

Demokraatlikult valitud üliõpilaskonna edustuse eksisteerimine on kõige kindlam garantii selleks, et üliõpilaste huvid oleksid esindatud kõigi teiste huvigruppide ja võimukeskuste suhtes. Läbirääkimistel nii Eesti Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide kui ka TÜ juhtkonnaga on TÜÜ mitmelgi korral olnud sunnitud nägema tõsiselt vaeva oma seisukohtade selgitamisel. Tavaliselt oleme jõudnud vähemasti adekvaatsete kompromisslahendusteni.

* Üliõpilaskonna poolt välja võideldud sotsiaalsete teenuste ja pakutavate soodustuste tagamine.

Pea kõik tudengid naudivad poole hinnaga transporditeenuseid, mille säilimise eest olid TÜÜ ja teised Eesti üliõpilaskonnad 1992. aasta talvel valmis minema streikidele. Õppelaenu võtmise võimalust kasutavad umbes pooled tudengid.

TÜÜ-l on tänu meie sõpradele Stockholmi Ülikooli Üliõpilaskonnast kasutada omahinnaga paljundusteenus, mis on Tartu odavam.

TÜ Üliõpilasküla, ülikooli ühiselamute haldaja tegevust kontrolliva ühisnõukogu töös on üliõpilaskonna esindajatel oluline roll. Kuigi ühiselamutega seonduvate teenuste eest ei vastuta TÜÜ veel täiel määral, oleme leidnud, et ühiselamute seisukorra mingikski parandamiseks on meie abi vajalik. Oleme ka astunud oma-poolseid samme olukorra radikaalsemaks reformimiseks, ent siiani pole konkreetsete tegudeni veel jõutud.

* Üliõpilaste akadeemiliste huvide kaitse.

1993. aastal osales TÜÜ Valitsus nii ülikoolisisesest kui ka kultuuri- ja haridusministeeriumi komisjonide töös. Üliõpilastega mitteamvestamise või tudengite huvide eiramise vastu seismine on olnud meile alati oluliseks tegevussuunaks.

* Üliõpilaskond on pidanud oma esindajate kaudu vajalikuks olla oma parima arusaamise järgi nii mõneski delikaatses küsimuses ülikooli "südametunnistuseks". Noortel nimelt on võimalus ja kohustus rääkida otsekohelel tõtt: privileeg, mida vanemad inimesed harva nautida saavad. Kodurahu huvides pole mõtet meid häirida valupunkte siinkohal loetleda, kuid oleme veendunud, et oma arvamuse selge ja valju väljütlemisega on ka meil olnud oluline roll ülikooli arengu suunamisel. Seda on tehtud nii oma väheste esindajate kaudu TÜ Valitsuses ja Nõukogus kui ka Eesti ajakirjanduses.

Sisemised labkhelid

TÜÜ liikmemaks on vastavalt TÜÜ Edustuse otsusele 1993/1994 õppeaastal 20 EEK. Kas seda on saadavate teenuse eest palju või vähe, on igaühe enda otsustada. Meie meelest pole ühe Tallinnasse sõiduga kokku hoitud raha ühe üliõpilase pealt just palju selle eest, et üliõpilaste kui sotsiaalse grupi huvid on terve akadeemilise aasta jooksul kaitstud ja esindatud. Edasised vaidlused selle teemal peaks lõpetama valmiv kõrgkoolide seadus, mis praeguses redaktsioonis sätestab üliõpilaskonda kuulumise kohustuslikkuse.

Lõpetuseks

Kasutan meeldivat võimalust tänada tehtud töö eest 1993. aasta TÜÜ Edustuse eesistujaid ja nende abisid, TÜÜ Valitsuste esimehi ja valitsuste sekretäre, TÜÜ Edustuse revisjonitoimkondade liikmeid ning kõiki II ja III Edustuse koosseisu liikmeid. Loodan, et suutsite kasu tuua nii Tartu Ülikoolile kui tema üliõpilaskonnale.

TÜÜ vaatab teotahtelisena tulevikku. Saavutatatu säilitamine nõuab oma osa ajast ja energiast ning vaieldamatult on rohkem teha kui tehtud.

Jüri Seilenthal
TÜÜ Valituse esimees 1993/1994

TARTU ÜLIKOOLI ÜLIÕPILASKONNA EDUSTUS sügis 1993

eesistuja:	Marti Aavik	<i>stud hist</i>
	(alates 15.12.93 Urmas Paet)	
abieesistuja:	Eero Mikenberg	<i>stud phil</i>
	Alar Abram	<i>stud med</i>
	Lembit Allikmets	<i>stud med</i>
	Maiu Fischer	<i>stud jur</i>
	Hanno Hussar	<i>stud math</i>
	Aile Kaasik	<i>stud med</i>
	Kristjan Kalkun	<i>stud hist</i>
	Kaupo Karelson	<i>stud phys</i>
	Meelis Kitsing	<i>stud hist</i>
	Andrus Kõiv	<i>stud med</i>
	Ly Leedu	<i>stud phil</i>
	Aivar Leismann	<i>stud jur</i>
	Jüri Luud	<i>stud rer oec</i>
	Leane Morits	<i>stud hist</i>
	Toomas Männaste	<i>stud med</i>
	Lea Noormets	<i>stud theol</i>
	Urmas Paet	<i>stud polit</i>
	Heino Pihlap	<i>stud math</i>
	Kristjan Raba	<i>stud hist</i>
	Mart Rummo	<i>stud theol</i>
	Juhani Seilenthal	<i>stud jur</i>
	Hannes Tarn	<i>stud rer oec</i>
	Ken-Marti Vaher	<i>stud jur</i>

TARTU ÜLIKOOLI ÜLIÕPILASKONNA VALITSUS sügis 1993

esimees:	Jüri Seilenthal	<i>dipl in soc</i>
finantssekretär:	Andrus Fischer	<i>stud rer oec</i>
majandussekretär:	Erkki Leego	<i>stud math</i>
pressisekretär:	Indrek Ostrat	<i>stud hist</i>
välissekretär:	Inga Kukk	<i>stud phil</i>
kultuurisekretär:	Timo Kikas	<i>stud chem</i>
sotsiaalsekretär:	Andrias Kuld	<i>stud geol</i>
haridussekretär:	Andres Salu	<i>stud chem</i>

Jüri Seilenthal on sündinud 28. detsembril 1970 Tartus. 1989 lõpetas ta Tartu 2. Keskkooli. Aastail 1989–1993 oli J. Seilenthal filosoofiateaduskonna sotsioloogia osakonna üliõpilane, praegu õpib sotsioloogiaosakonna magistriõppes. 1993. aasta sügisest on J. Seilenthal üliõpilaskonna valitsuse esimees.

Marti Aavik on sündinud 18. oktoobril 1972 Tallinnas. 1991 lõpetas ta Pirita Keskkooli ja asus seejärel Tartu Ülikooli ajalugu õppima. 1993. aasta septembris valiti M. Aavik edustuse eesistujaks. Detsembris astus ta eesistuja ametikohalt tagasi ning töötab üliõpilaskonna valitsuse pressisekretärina.

Urmas Paet on sündinud 20. aprillil 1974 Tallinnas. 1992 lõpetas ta Tallinna 42. Keskkooli ning astus ülikooli sotsiaalteaduskonda, kus ta praegu on 2. kursuse üliõpilane. Õppetöö kõrvalt on U. Paet Eesti Raadio Tartu korrespondent. 1993. aasta detsembris valiti ta üliõpilaskonna edustuse eesistujaks.

TARTU ÜLICOOLI ÜLICOPILOKONNA VALITSUS 1993

Andrus Pärn	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste
Indrek Ojaste	Indrek Ojaste	Indrek Ojaste

VÄLISSUHTLUS

VÄLISSUHTLUSE AASTA

Tartu Ülikoolis tegeleb välissidemete koordineerimisega välissuhete osakond. Ülikooli välissuhtlusepõhitöösuundadeks on väliskoostööprogrammid, stipendiumite taotlemine ja välisüliõpilaste vastuvõtt Tartu Ülikooli.

Väliskoostööprogrammid

1993. aastal oli Tartu Ülikool kahe rahvusvahelise organisatsiooni liige: *International Association for Universities* (IAU) — Rahvusvaheline Ülikoolide Assotsiatsioon ja *Standing Conference of Rectors, Presidents and Vice-chancellors of the European Universities* (CRE) — Euroopa Rektore Konverents.

Kahepoolseid koostöölepinguid oli ülikool 1993. aastaks sõlminud 40 väliskõrgkooliga. Lepingutes ette nähtud õppejõudude ja teadurite vahetus toimus järgmiste ülikoolidega: Soomes Helsingi, Turu, Joensuu, Jyväskylä, Oulu, Tampere, Kuopio; Rootsis Uppsala; Saksamaal Göttingeni ja Hamburgi ülikooli ning Lüübeki Meditsiiniülikool, Hageni Kaugõppeülikool; Itaalias Bergamo; Hispaanias Granada; Inglismaal Keele'i ülikool.

Kokku viibis partnerülikoolides koostöölepingute raames 46 õppejõudu ja teadurit, sama palju külalisõppejõude- ja teadureid läkitasid välisülikoolid ka Tartusse.

Üliõpilasvahetuse partneriteks olid 1993. aastal järgmised ülikoolid: Soomes Helsingi, Tampere, Turu, Oulu, Joensuu, Jyväskylä; Hollandis Amsterdami ülikool; Saksamaal Göttingeni ülikool ja Lüübeki Meditsiini ülikool. Tartusse saabus 35 vahetusüliõpilast, sama palju Tartu Ülikooli tudengeid õppis partnerülikoolides.

Olulisemad mitmepoolsed kõrgkoolidevahelised koostööprogrammid olid TEMPUS, ISEP ja ACC.

* TEMPUSe projekti (*Trans-European Cooperation Scheme for Higher Education between Central and Eastern Europe and European Community*) lülitis Eesti 1991. aastal. Ülikoolipoolse osalusega oli 1993. aastal töös 6 ühisprojekti, neist ulatuslikem puudutab Euroteaduskonda. Individuaalgrante saadi TEMPUS-elt 51.

* ISEP-i programmi (*International Student Exchange Program* — Rahvusvaheline Üliõpilasvahetuse Programm) lülitis ülikool 1992/93 õppeaastal. ISEP võimaldab üliõpilasvahetust umbes 200 Ameerika ülikooliga. 1992/93 õppis Ameerika Ühendriikides ISEP-i raames kolm ja 1993/94 õppeaastal neli Tartu tudengit. Meie ülikooli tuli esimese õppeaasta kevadsemestril kaks ja teise õppeaasta sügissemestril üks ameerika üliõpilane.

* ACCi vahetusprogrammi (*American Collegiate Consortium for East-West Cultural and Academic Exchange* — Ameerika Kolledžite Konsortsium) vahetusprogrammi lülitis ülikool 1993. aastal. ACC võimaldab tudengivahetust umbes 50 Ameerika kolledži ja ülikooliga. Selle programmi raames õpib õppeaastal 1993/94 Ameerikas kaks Tartu üliõpilast.

1993 aasta ulatuslikumate projektide hulka kuuluvad veel:

* Euroteaduskond (Eurofaculty) on Euroopa Ühenduse programm, mis on suunatud eelkõige magistriõppe arendamisele, integreerimaks seda Euroopa tavadega.

* "Semester Baltikumis" ("The semester in the Baltics"). USA Lamari Ülikooli vahendusel õppis 1993 aasta sügissemestril Tartu Ülikoolis 14 ameerika üliõpilast. Kursus sisaldas eesti ja vene keele õpet, ingliskeelseid loengutsükleid Eesti kultuurist ja ajaloost, Eesti ühiskonnast sotsialismijärgsel üleminekuperioodil ning Eesti loodusest ja keskkonnakaitsest.

* Bentley College (Massachusetts) on alustanud ulatuslikku programmi *University Development Program in Business Management for Estonia*, mis on suunatud Eesti kõrgkoolide majandusteaduskondade arendamisele. Selle raames toimuvad välisõppejõudude loengud ja 1993. aasta suvel viibis 13 meie õppejõudu täienduskursustel Ameerika Ühendriikides.

Riikidevaheliste kokkulepete alusel õppis Tartu Ülikoolis 15 Mari-El ja Udmurdi Vabariigi tudengit.

1993. aastal töötas Tartu Ülikoolis 27 välisõppejõudu.

Peale üleülikooliliste programmide arendatakse väliskoostööd ka teaduskondade tasandil.

Teaduskondade koostöölepingud ja ühisprojektid riikide lõikes 1993

Riik	US	AR	BG	FL	FK	KK	MJ	MT	SO	ÕI	Kokku
Soome	–	31	3	5	7	4	3	3	–	1	57
Rootsi	–	15	2	4	7	–	5	3	–	–	37
Saksamaa	–	2	5	4	2	–	3	1	1	–	18
Taani	–	–	–	4	–	–	1	1	1	–	5
Norra	–	–	–	1	1	2	–	–	1	–	5
Inglismaa	–	1	–	1	1	–	–	–	–	1	4
Holland	–	1	–	1	–	–	2	–	–	–	4
Poola	–	–	1	–	–	–	–	1	–	–	2
Prantsusmaa	–	2	–	1	2	–	–	1	–	–	6
USA	–	4	–	2	2	–	3	–	–	1	12
Ungari	–	2	–	1	–	–	–	–	–	1	4

Šveits	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
Venemaa	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	2
Hispaania	–	–	–	–	3	–	1	1	–	–	5
Bulgaaria	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
Kokku	–	58	12	25	27	6	18	11	3	5	165

* teaduskondade esitatud andmed

Osalemine rahvusvahelistes toimetuskolleegiumides riikide lõikes 1993*

Riik	US	AR	BG	FL	FK	KK	MJ	MT	SO	ÕI	Kokku
USA	–	1	1	3	2	1	–	1	–	–	9
Saksamaa	–	1	1	1	–	1	–	2	–	–	6
Inglismaa	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1	2
Kanada	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	1
Poola	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	2
Tšehhima	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
Venemaa	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	2
Kokku	–	2	3	8	3	3	–	3	–	1	23

* Teaduskondade esitatud andmed

Stipendiumide taotlemine

Välissuhete osakonna kaudu on toimunud terve rea õppe- ja uurimisstipendiumide taotlemine välismaale.

Suuremad organisatsioonid, kelle kaudu 1993. aastal stipendiume saadi, on järgmised: Saksa Akadeemiline Vahetusteenistus (DAAD) (30 taotlust, rahuldati 8), Põhjamaade Ministrite Nõukogu (20 taotlust), Rootsi Instituut (rahuldati 10 taotlust), Briti Nõukogu (rahuldati üks taotlus), Soome valitsuse stipendium (rahuldati 20 magistrandi ja doktorandi taotlused), Taani valitsuse stipendium (rahuldati 6 õppejõu taotlused).

Peale ülalmainitud stipendiumide on välissuhete osakonna kaudu vormistatud taotlusi Kreekasse, Austriasse, Šveitsi, Norrassa, seda vastavalt nende riikide valitsuste stipendiumipakkumistele.

Üliõpilastele on pakkunud aastast õpe- ja stipendiumi Uppsala, Göteborgi ja Turu ülikoolid. Saksa üliõpilasorganisatsiooni *Copernicus* stipendiumiga õppis Hamburgi ülikoolis 4 üliõpilast.

Igal aastal võimaldavad Umeå ja Uppsala ülikoolid meie üliõpilastel osaleda demokraatia- ja marketingi- ning keskkonnakaitsealastel rahvusvahelistel suvekursustel. 1993 võttis neist kursustest osa 13 üliõpilast.

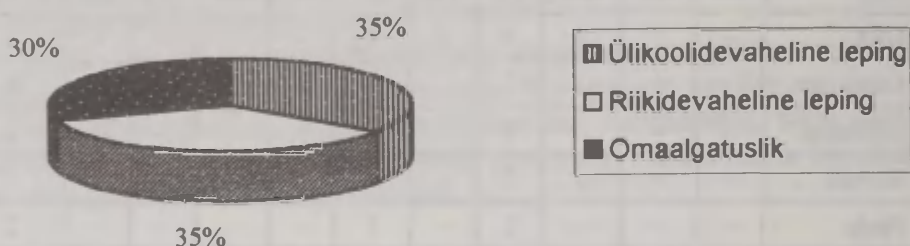

Välisüliõpilased

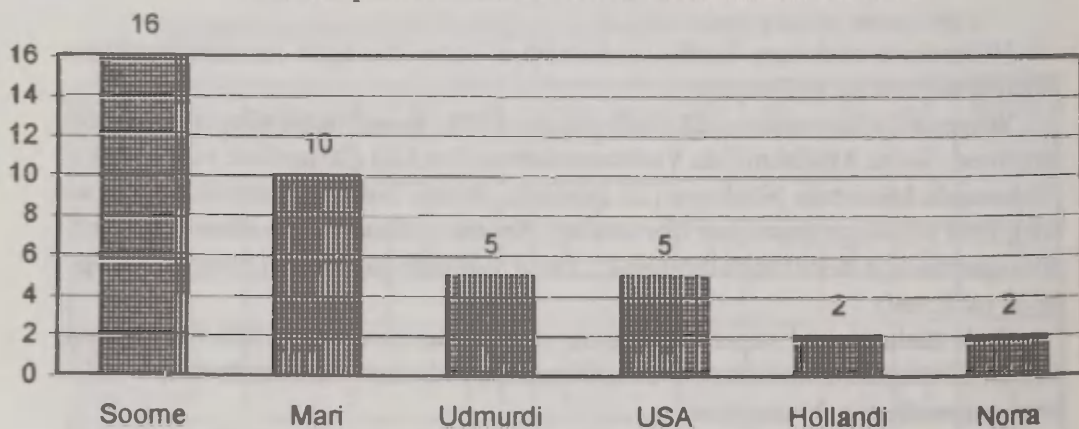
Esimene sõjajärgne välisüliõpilane alustas Tartu Ülikoolis õpinguid 1989. aastal arstiteaduskonnas. Meie ülikooli diplomi sai esimene välisüliõpilane 1993. aastal.

1993. aasta kevadsemestril saabus ülikooli 43 välisüliõpilast. Nende tulekumotiividest ja pärinemiskohast annavad ülevaate järgmised diagrammid.

Välisüliõpilaste tulekumotiivid kevadel 1993

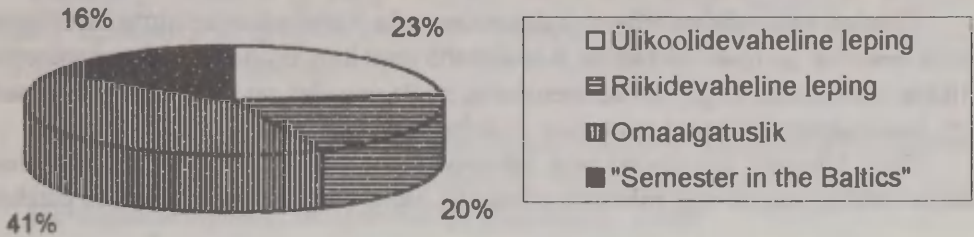
Välisüliõpilased riikide lõikes kevadsemestril 1993

Inglismaa, India, Hispaania - üks välisüliõpilane.

1993. aasta sügissemestril õppis ülikoolis 87 välisüliõpilast, ületades nii esmakordselt üliõpilaste koguravus ühe protsendi. Nende tulekumotiiviodest annab ülevaate järgmine diagramm.

Välisüliõpilaste tulekumotiivid sügisel 1993

Ülikoolivaheliste lepingute alusel tuldi õppima mõneks kuuks kuni üheks õppeaastaks. Õpiti põhiliselt eesti keelt ja kirjandust, eesti ajalugu, vene keelt. Sel viisil saabunute hulgas olid enamuses soomlased, tuldi ka Hollandist, Hispaaniast, Saksamaalt.

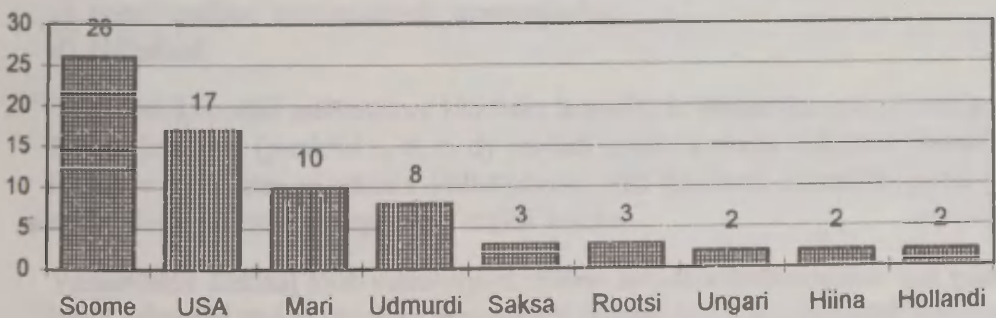
Programmi "Semester in the Baltic" raames korraldati 14 üliõpilasele ingliskeelseid loenguid, seminare, ekskursioone. Toimused teatrikülastused ja kontserdid.

15 mari ja udmurti olid oma õpingutega riikidevahelise lepingu raames juba varem algust teinud. Eelmisel, 1992. aastal õppisid nad eesti keelt ja sellel aastal alustasid erialaõpinguid erinevates teaduskondades, 3 neist on doktorandid.

1993. aasta sügissemestri välisüliõpilastest oli enam kui kolmandik saabunud isikliku initsiatiivi korras. Nad õppisid eesti keelt, ajalugu, kirjandust ning meditsiini ja geograafiat. Enamus välisüliõpilastest õppis Tartu Ülikoolis semestri või vähem. Kogu õppeperioodiks oli immatrikuleeritud 12 välisüliõpilast, neist 6 arsti-teaduskonnas.

Sügissemestri välisüliõpilaste päritolu riikide järgi iseloomustab järgmine diagramm.

Välisüliõpilased riikide lõikes sügissemestril 1993

India, Taani, Austria, Kanada, Leedu, Shveits, Venemaa - üks välisüliõpilane.

1993. aastal alustati välisüliõpilastele mõeldud infomaterjalide väljaandmist, "Guide for international students" ilmus septembris 1993. Samuti koostati praktiline juhend meile saabuvatele üliõpilastele "Instructions for visiting students coming to Tartu".

Kokkuvõtteks

Ülikooli välissuhtlus hõlmab kahte töösuunda. Esiteks internatsionaliseerimine, mille eesmärk on tõsta õpetamise ja teadustöö taset kontaktide abil kõrgeltarenenud riikide teadusasutustega, teiseks arenguabi, mille eesmärk on tõsta arenevate maade või iseseisvuvate rahvaste teadmiste ja informeerituse taset.

Tartu Ülikool, arvestades oma rahvusvahelist mainet, peab looma võimaluse saada haridust soome-ugri rahvuste esindajail, kellel omakeelne kõrgharidus puudub.

LEPING

Hamburgi Ülikooli ja Tartu Ülikooli vahelise koostöö kohta

Hamburgi Ülikooli ja Tartu Ülikooli vahel sõlmitakse alljärgnev koostööleping teaduslike ja erialaste sidemete edasiseks süvendamiseks Saksamaa Liitvabariigi ja Eesti Vabariigi vahel.

1. Mõlemad lepingupoold teevad teaduslikke uurimistöid aktuaalsetes ja mõlemale poolele huvipakkuvates küsimustes, samuti vahetatakse kogemusi õppetöö organiseerimise, läbiviimise ja täiustamise kohta.
2. Mõlema ülikooli teaduslikud allasutused teostavad koostööd järgmistes vormides:
avaldavad ülikoolide perioodilistes väljaannetes vastastikku teaduslikke töid; retsenseerivad teise lepingupoole palvel artikleid ja onograafiaid, mida partner-ülikool avaldab; annavad välja ühiseid teaduslikke artikleid ja temaatilisi koguteoseid.
3. Lepingupoold hakkavad vahetama teaduslikku kirjandust vastavalt mõlema ülikooli teadusraamatukogude vahelistele kokkulepetele.
4. Koostööd teostavad teaduslikud allasutused vahetavad õppeplaanide ja dokumentatsiooni õppetöö korralduse kohta.
5. Koostööd teostavad teaduslikud allasutused ja külalisteadlased vahetavad informatsiooni oma ülikoolis korraldatavatest teaduskonverentsidest ja sümposiumidest, mis pakuvad mõlemale poolele huvi.
6. Mõlemad ülikoolid vahetavad vastastikku järgmisi isikuid:
  - a) professoreid, õppejõude ja teadureid loengute pidamiseks, kogemuste vahetamiseks teadusliku ja õppe-metoodilise töö alal, konverentsidest osavõtuks ja koostööplaanide ning tulemuste arutamiseks;
  - b) professoreid, õppejõude ja teadureid uurimistöö teostamiseks;
  - c) noori teadlasi uurimistööde teostamiseks;
  - d) üliõpilasi.

Vahetuse kvoodid määratakse kindlaks koostöö kolmaastaku programmiga. Kõigil juhtudel (punktid a, b, c, d) peavad mõlema poole vahetuse kvoodid olema võrdsed. See ei välista küllakutseid, mis ületavad kvoodide piirid ja mille finantseerimises lepitakse eraldi kokku.

Vastuvõttev ülikool loob vahetuspartneritele nende kohalviibimise ajal vajalikud eeldused nende tööalase programmi teostamiseks ja kindlustab sobivad elamistingimused.

Vastuvõttev ülikool kannab ülalpidamiskulud, sealjuures ka kulud majutusele ja arstiabile äkilise haigestumise ja õnnetusjuhtumite korral.

Lähetav ülikool maksab oma vahetuspartnerite sõidukulud partner-ülikoolini ja tagasi.

Kulude normid ja töö- ning elamistingimused määratakse kindlaks eri protokollides, millele kirjutatakse alla koos koostööprogrammiga.

7. Lepingupooled püüavad luua sidemeid ka nendes ülikoolielu valdkondades, mis ei ole koostöölepingus täpselt fikseeritud, sealjuures tuleb eriti silmas pidada mõlemapoolseid aktuaalseid kultuurilisi vajadusi. Ürituse finantseerimise ja läbiviimisega seotud asjaoludes tuleb igal juhul üksikul juhul eraldi kokku leppida.

8. Mõlema ülikooli vastavate teadusasutuste vahelised sidemed teostuvad nende erialade kaudu, mis koostööprogrammis on ette nähtud; iga kolme aasta tagant lepivad mõlema ülikooli selleks volitatud esindajad programmis kokku ja kirjutavad sellele alla.

Koostööprogrammis määratakse kindlaks uurimistööde raamteemad. Projektide täpsemates teemades ja konkreetsetes abinõudes ning vahetuspartnerite nimedes lepitakse kokku igal aastal.

Tööprogrammi kavade realiseerimiseks püüavad mõlemad ülikoolid ka riikidevahelistest lepingutest ning nendega seotud tööprogrammidest ja vahetuskokkulepetest tulenevaid võimalusi ära kasutada.

9. Lepingupooled peavad võimalikuks vastastikusel kokkuleppel käesolevasse lepingusse muudatusi ja täiendusi sisse viia, selleks et koostööd laiendada ja süvendada; seda tehakse vastava protokolliga.

Iga lepingupool võib käesoleva lepingu tähtajaga kuus kuud enne kalendriaasta lõppu kirjaliku teatega tühistada.

Käesolev leping on koostatud saksa ja eesti keeles ja kahes eksemplaris. Mõlemas keeles lepingud on võrdselt kehtivad.

Hamburg

3. juuni 1993

Hamburgi Ülikooli poolt

Tartu Ülikooli poolt

/allkiri/

/allkiri/

Dr. Jürgen Lüthje
president

Prof. Peeter Tulviste
rektor

VERTRAG **über die Zusammenarbeit zwischen** **der Universität Hamburg und der Universität Tartu**

Zwischen der Universität Hamburg und der Universität Tartu wird folgender Vertrag über die Zusammenarbeit zwischen den beiden Universitäten mit dem Ziel der weiteren Vertiefung der wissenschaftlichen und fachlichen Beziehungen zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Estland vereinbart.

1. Die Partner werden die Durchführung von wissenschaftlichen Forschungsarbeiten zu aktuellen und beide Seiten interessierenden Problemen sowie den Austausch von Erfahrungen zu Fragen der Organisation, Durchführung und Vervollkommnung des Lehrbetriebes betreiben.
2. Die zusammenarbeitenden wissenschaftlichen Einrichtungen der Universitäten werden durchführen:
die gegenseitige Veröffentlichung wissenschaftlicher Arbeiten in den Universitätsperiodika, auf Bitte jeder der Parteien die Rezension von Artikeln und Monographien, die durch die Partner-Universität herausgegeben werden;
die Herausgabe gemeinsamer wissenschaftlichen Artikel und thematischer Sammelwerke.
3. Die Parteien werden den Austausch wissenschaftlicher Literatur gemäß den Vereinbarungen zwischen den wissenschaftlichen Bibliotheken beider Universitäten vornehmen.
4. Die zusammenarbeitenden wissenschaftlichen Einrichtungen werden Studienpläne und Unterlagen über Lehrveranstaltungen austauschen.
5. Die zusammenarbeitenden wissenschaftlichen Einrichtungen beziehungsweise Gastwissenschaftler werden Informationen über die an ihren Universitäten veranstalteten wissenschaftlichen Tagungen und Symposien austauschen, die für beide Seiten von Interesse sind.
6. Die beiden Universitäten werden den Austausch von folgenden Personengruppen durchführen:
  - a) Professoren, Lehrkräfte und wissenschaftliche Mitarbeiter zur Abhaltung von Vorlesungen, zum Erfahrungsaustausch im Bereich der wissenschaftlichen und der lehrmethodischen Arbeit, zur Teilnahme an Konferenzen sowie zur Absprache von Plänen und Ergebnissen für die Zusammenarbeit;
  - b) Professoren, Lehrkräfte und wissenschaftliche Mitarbeiter zur Durchführung von Forschungsarbeiten;

- c) junge Wissenschaftler zur Durchführung von Forschungsarbeiten;
- d) Studenten.

Die Austauschquoten werden im Dreijahresprogramm für die Zusammenarbeit festgelegt. In allen Fällen (Punkte a, b, c, d) soll die Austauschquote auf jeder Seite gleich sein. Dies schließt Einladungen nicht aus, die außerhalb der Quote erfolgen können und deren Finanzierung einzeln abgesprochen wird.

Die gastgebende Universität wird für die Austauschteilnehmer die notwendigen Voraussetzungen für die Durchführung ihres Arbeitsprogramms während des Aufenthalts an der Partner-Universität schaffen sowie angemessene Lebensbedingungen sicherstellen.

Die gastgebende Universität übernimmt die Kosten für den materiellen Unterhalt der Austauschteilnehmer; sie trägt dabei auch die Ausgaben für die Unterkunft sowie für die ärztliche Betreuung bei akuten Erkrankungen und Unfällen.

Die entsendende Universität zahlt die Reisekosten ihrer Austauschteilnehmer zur Partner-Universität und zurück.

Die Kostensätze sowie die Arbeits- und Lebensbedingungen werden in einem besonderen Protokoll festgelegt, das zugleich mit dem Programm für die Zusammenarbeit unterzeichnet wird.

7. Die Partner streben über die in den vorhergehenden Ziffern geregelte Zusammenarbeit hinaus Beziehungen auch in den anderen Bereichen des Universitätslebens an; dabei sollen aktuelle kulturelle Anliegen beider Seiten besonders berücksichtigt werden. Die Finanzierung und Durchführung der Veranstaltungen ist im Einzelfall abzusprechen.
8. Die Beziehungen zwischen den jeweiligen wissenschaftlichen Einrichtungen der Universitäten werden entsprechend den Fachrichtungen erfolgen, die durch das Programm für die Zusammenarbeit vorgesehen sind; diese werden von den bevollmächtigten Vertretern beider Universitäten alle drei Jahre abgesprochen und unterzeichnet.

Im Programm für die Zusammenarbeit werden die Rahmenthemen der Arbeiten festgelegt. Die genauen Themen der Projekte und die konkreten Maßnahmen sowie die Namen der Austauschteilnehmer werden jährlich vereinbart.

Für die Realisierung der Vorhaben des Arbeitsprogramms sind beide Universitäten bestrebt, auch die Entsendungsmöglichkeiten der zwischenstaatlichen Abkommen sowie der darauf bezogenen Arbeitsprogramme und Austauschvereinbarungen in Anspruch zu nehmen.

9. Die Partner erachten es für möglich, aufgrund gegenseitiger Übereinkunft Änderungen und Ergänzungen in diesen Vertrag einzufügen, um die

Zusammenarbeit auszuweiten und zu vertiefen; dieses geschieht in Form eines entsprechenden Protokolls.

Der Vertrag kann von jeder Partei mit einer Frist von 6 Monaten zum Ende eines Kalenderjahres schriftlich gekündigt werden.

Vorliegender Vertrag wurde in je zwei Exemplaren in deutscher und in estnischer Sprache verfaßt. Beide Versionen sind gleichermaßen verbindlich.

Geschehen zu Hamburg am 3. Juni 1993

Für die
Universität Hamburg

Dr. Jürgen Lühje
Präsident
/Anschrift/

Für die
Universität Tartu

Prof. Dr. Peeter Tulviste
Rektor
/Anschrift/

KIRJASTUSTEGEVUS

Kirjastamine ja trükkimine

Ülikooli kirjastuse põhieesmärk on ülikooli kui akadeemilise asutuse kirjastus- ja trükivajaduste rahuldamine. 1993. aastal täitis kirjastus ülikooli ja muude organisatsioonide 514 tellimust, 94 ehk 18% neist olid esitatud väljastpoolt ülikooli.

1993. aastal trükiti ja kirjastati 184 brošüüri ja raamatut. Väljaannete üldhulgalt on ülikooli kirjastus Eesti kirjastuste hulgas esimesel kohal, andes Eestis trükitud brošüüridest ja raamatutest 8,6%. Kirjastuse toodangu kogumaht oli 1174,5 trükipoognat, sellest omatoodang 1154,8. Osaühingus "Greif" trükiti 19,7 trükipoognat.

Suurema osa tellimustest esitavad kirjastusele teaduskonnad.

Teaduskondade õppe- ja õppemetoodilised materjalid 1993

Teaduskond	Nimetusi	Trükipoognaid
Usuteaduskond	–	–
Arstiteaduskond	30	195.25
Bioloogia-geograafiateaduskond	3	15.25
Filosoofiateaduskond	8	37.5
Füüsika-keemiateaduskond	3	9.5
Kehakultuuriteaduskond	7	34.25
Majandusteaduskond	10	66.25
Matemaatikateaduskond	15	63.0
Sotsiaalteaduskond	–	–
Õigusteaduskond	4	29.0

Möödunud aasta olulisemate töödena tuleb nimetada järgmisi:

P. Pöld, "Valitud tööd". I, II. P. Pöld, "Üldine kasvatusõpetus" (faksiimiletrükk)

Tellijatelt väljastpoolt ülikooli oli kõige tihedam koostöö aktsiaselts "Kleioga" (H. Grossi ja A. Järviku mälestusteraamat "Suureaia talu algus ja lõpp", ajakirja "Kleio" 7. ja 8. number).

Ülikooli kirjastus on täitnud ka välistellimusi. Neist mahukaim oli Turu Ülikooli prof. K. Wiigi raamat "Volgalaiskansojen ja -kielten syntykysymyksiä". Rahvusvahelise programmi *BIBLIOTHECA BALTICA* raames algasid ettevalmistused "Kalevipoja" faksiimiletrükiks.

1993. aastal täitus 100 aastat ülikooli "Toimetiste" esimese numbril ilmumisest. 1993. aastal vähenes "Toimetiste" väljaandmine võrreldes eelmiste aastatega. "Toimetised" on vaja vastavusse viia ülikooli struktuuriga, tuleb kaasata välismaa teadlasi toimetuskolleegiumi töösse. Toimetiste väljaandmise korraldamiseks oleks otstarbekas moodustada teaduskondade esindajatest, korralistest professoritest "Toimetiste" peatoimetust ja valida peatoimetaja.

Trükitoodangu realiseerimine

Kirjastuse möödunud tegevusaasta tulud erivahenditesse olid 579 626.6 krooni, millest 21% laekus väljaspoolt ülikooli tulnud tellimustest, ja kulud 469 710.2. Kirjastus täiendas oma tehnilist baasi.

Ülikooli trükitoodangu realiseerimine toimus üksikmüügi korras trükiste müügipunktis Lossi 24. Hästi õnnestus trükiste realiseerimine reklaami-nimekirja järgi haridusasutustele. Probleemid trükitoodangu realiseerimisel tekivad trükiste sisu vähesest avatusest ostja tarvis. Raamatukaupluste ja -kogude paremaks informeerimiseks ilmunud raamatutest alustas Eesti Kirjastuste Liit infolehe "Raamatu kuulutaja" väljaandmist. Selle 1. numbril koostamine ja trükkimine usaldati ülikooli kirjastusele.

Kirjastustegevuse hindamine ja tulemused

1993. aastal hindas ülikooli kirjastuse tegevust komisjon eesotsas prof. Jüri Allikuga. Komisjoni töötulemused kanti ette ülikooli valitsuse koosolekul. Positiivse hinnangu ülikooli kirjastuse tööle andis 1993. aasta veebruaris Eesti Kirjastuste Liit.

1993. aastat võib pidada ülikooli kirjastus- ja trükiosakonna ümberkujunemise aastaks, nüüd võime rääkida Tartu Ülikooli Kirjastusest. Kirjastusele anti ISBN (*International Standard Book Number*) ning ta kanti rahvusvahelisse kirjastuste registrisse. Ülikooli kirjastus on kantud mitmesse rahvusvahelisse kirjastusloendisse.

1993. aastal saavutas kirjastus oma eesmärgi: rahaldas ülikooli kirjastus- ja trükivajaduse ja kujunes arvestatavaks kirjastuseks ning suurimaks teaduskirjanduse väljaandjaks Eestis.

Tartu Ülikooli kirjastus on Eesti Kirjastuste Liidu asutajaliige.

AKADEEMILISED ÜHENDUSED **sügissemester 1993**

ÕPETATUD EESTI SELTS

asutatud: 1838

taasasutatud: 10. oktoober 1988

liikmeskond: 98 liiget, peamiselt ülikooli töötajad, samuti teaduste akadeemia teadurid

postiaadress: Ülikooli 18. EE2400 Tartu

telefon: (27) 43 14 14 (Jüri Linnus), 43 54 37 (Helki Valk)

sümboolika: väljasirutatud tiibadega öökull

Seltsi peamiseks tööviisiks on igakuised koosolekud, kuulatakse ettekandeid kitsamatel teemadel ajaloo, arheoloogia, etnograafia, folkloori ja geograafia vallast, samuti laiahaardelisemaid ülevaateid rahvusteadustest üldse. Koosolekud on avatud kõigile asjahuvilistele, eriti oodatud on stuudiumi lõppjärgus olevate üliõpilaste osavõtt. Ettekannete alusel koostatakse seltsi aastaraamat.

Taasasutatud seltsi esimeste tööaastate kokkuvõtte on käsikirjas valmis. Selle trükkis avaldamine on viibinud rahaaliste vahendite puudumise tõttu. Loodetavasti 1994. aastal see küsimus laheneb ja algab ka aastaraamatu uue köite ettevalmistamine.

Jüri Linnus, ÕES-i esimees

AKADEEMILINE KEEMIA SELTS

asutatud: 1923

taasasutatud: 1991

liikmeskond: 85 kõrgharidusegaga keemikut, keemiapedagoogi või keemia eriala üliõpilast postiaadress: Jakobi 2, ruum 440

telefon: 43 53 64 (Toomas Tenno)

väljaanded: "Tartu Ülikooli Toimetiste" erinumber AKS-i 70. aastapäevaks

AKS on korraldanud ettekandekoosolekuid ja viinud läbi konverentse, neist viimane toimus 1993. aasta detsembris ning oli pühendatud AKS-i 70. ja Tartu Tervisekaitsetalituse laboratooriumi 105. aastapäevale.

AKS on alustanud koostööd Soome Keemikute Liiduga.

Eesoleval aastal on kavas korraldada seltsi liikmetele majandusalane õppusturumajanduse alustest ja korraldada ühisseminare Eesti Keemia Seltsiga. Selts püüab koos keemia osakonnaga jätkata keemiaalaste tööde publitseerimist ülikooli toimetistes.

Seltsi töö korraldamiseks on moodustatud järgmised toimkonnad: seminaride ja konverentside korraldamise, klubilise tegevuse, välissidemete, keemia ajaloo, muuseumi ja kroonika, asutustevahelise koordineerimise ja üliõpilastöö toimkond.

Toomas Tenno, AKS-i juhatuse esimees

EESTI AKADEEMILISE ÕIGUSTEADUSE SELTS

asutatud: 8. veebruar 1924 Akadeemilise Õigusteaduse Ühing

taasasutatud: 21. juuni 1988

liikmeskond: 214 liiget, neist 44 üliõpilast, 4 välisliiget

postiaadress: Ülikooli 18, ruum 308

telefon: 43 51 54 (Sirje Niklus)

sümboolika: kaaludega kirjapea

väljaanded:

* EAÕS-i aastaraamatud 1988, 1989, 1990/1991.

* TÜ Õigusteaduskonna lõpetanute ja õigusteadust õpetanute nimekiri 1919–1989. 1989.

* Ilmar Rebane. Voprosõ pravovoi reformõ. 1989.

* R. Maruste. Kuritegevuse subkultuur. 1989.

* Tsiviilseadustik. Eesti Vabariigi tsiviilseadustiku 1940. a. eelnõu taasväljaanne. 1992.

EAÕS on korraldanud pidevalt ettekande- ja arutluskoosolekuid Eesti õigus-alastes küsimustes. Alates 1991. aastast on taastatud Eesti õigusteadlaste päeva korraldamise traditsioon vaheldumisi Tallinnas ja Tartus. Neist võivad osa võtta kõik Eesti juristid.

Seltsi liikmed on ekspertidena osa võtnud Eesti Vabariigi Põhiseaduse ja teiste õigusaktide arutamisel, seaduseelnõude ja määruste projektide koostamisest.

Selts on püüdnud välja anda Tartu Ülikooli õigusteadlaste endiste põlvkondade väljapaistvamaid töid, mida aga oluliselt takistab rahapuudus. On tähistatud õigusteadlaste tähtpäevi, püütud tuua kaasaegsete teadvusse varasemate juristide töid ja tegevusi, millest 50 aasta jooksul vaikiti. Seltsi liikmed on sageli esinenud artiklitega ajakirjanduses, raadios ja televisioonis.

Selts ootab üliõpilaste aktiivsemat osalemist seltsi töös, samuti juristide-praktikute aktiivsemat kaasalöömist.

Heino Siigur, EAÕS-i esimees

EESTI MATEMAATIKA SELTS

asutatud: 1926 Akadeemilise Matemaatika Selts

taasasutatud: september 1987

liikmeskond: 253 kõrgkooli õppejõudu, teadusasutuste ja arvutuskeskuste töötajad ning keskkoolide matemaatikaõpetajad

postiaadress: Vanemuise 46, ruum 129

telefon: 43 05 27 (Kalle Kaarli)

e-mail: ems@math.ut.ee

sümboolika: kolmnurkse Möbiuse lehe sinine kujutis, mida ümbritseb ringjoonele paigutatud mustatäheline tekst: EESTI MATEMAATIKA SELTS. Embleemi kasutatakse kirjaplangil, ümbrikutel ja seltsi väljaannetel

väljaanded:

- * EMS-i aastaraamatud 1988, 1989.

- * infolehe "Väike Möbius". 4 numbrit. Ilmunud seltsi allüksuse, Koolimatematika Ühenduse toimetusel.

Selts on 1990. aasta oktoobrikuul loodud Euroopa Matemaatika Seltsi (*European Mathematical Society*, peakorter Helsingis) kollektiivliige ning kuulub koos kahekümne seitsme rahvusliku matemaatika seltsiga selle uue Euroopa seltsi asutajaliikmete hulka.

Eestis on selts pidanud mitmeid ettekandekoosolekuid ja mälestuspäevi ning osalenud ka suuremate teadusürituste organiseerimisel.

Seltsil on kujunenud hea koostöö Soome Matemaatika Seltsiga, Soome Arvuti-teaduse Seltsiga ja Soome Matemaatiliste Ainete Õpetajate Liiduga, arenemas on kontaktid Rootsi, Norra ja Poola matemaatikaseltsidega.

Ülo Lumiste, EMS-i esimees

EESTI AKADEEMILISTE NAISTE ÜHING

asutatud: 1926

taasasutatud: 30. november 1991

liikmeskond: 92 liiget, 24 liiget Tallinna osakonnas

postiaadress: Õigusteaduskond. Ülikooli 18

telefon: 43 30 86 (Inge-Maret Orgo)

EANÜ kuulub Rahvusvahelisse Ülikooli Naiste Föderatsiooni (*International Federation of University Women*), kuhu ta taastati 1992. aasta augustis föderatsiooni kongressil Stanfordis. Rahvusvahelise naisteorganisatsiooniga on kujunenud tihe koostöö, on korraldatud ühisseminare, Eestit on külastanud ühingu presidendid.

Pidevalt on toimunud ettekandekoosolekud, kus on kuulatud ja arutatud probleeme erinevatelt erialadelt. Ühingu eesmärgiks on koondada Eesti akadeemilise haridusega naisi hariduse ja kultuuri edendamiseks, virgutada neid rakendama oma teadmisi ja oskusi, lahendamaks probleeme avaliku elu kõigil tasanditel.

Ühingu liikmed on uurinud oma ühingu varasemat ajalugu, arutanud kõrghariduse probleeme, alternatiivhariduse küsimusi, naiste ja laste tervise olukorda jms. Ühing on püüdnud abiks olla oma liikmetele võõrkeelte õppimisel.

1994. aastal keskendub EANÜ eesti pere tervisealastele probleemidele. Ühingu eesmärgiks on pakkuda oma liikmetele ka meeldivat võimalust ühiselt aega veeta.

Inge-Maret Orgo

EESTI AKADEEMILINE PEDAGOOGIKA SELTS

asutatud: 1930

taasasutatud: 20. jaanuar 1989

liikmeskond: 80 tegev-, kirjavahetaja-, au- ja toetajaliiget. Tegevliikmed koonduvad vastavalt elukohale Tartu ja Tallinna osakondadesse, seltsi juhatus asub Tartus.

Seltsi võib kuuluda kõrgharidusega isik, kes kutseliselt uurib või õpetab pedagoogikat või metoodikat

aadress: Pedagoogikakeskus. Ülikooli 16

telefon: 43 43 42 (Jaan Mikk)

trükised:

* Pedagoogiline Aastaraamat. 1989, 1990, 1992. Toimetanud H. Palamets. Tartu, 1991–1993.

* P. Pöld. Valitud tööd. I–II.

* P. Pöld. Eesti kooli ajalugu.

* P. Pöld. Üldine kasvatusõpetus.

* P. Pöld. Usuline kriis.

Seltsi tegevus rajaneb liikmete omaalgatusel ja ühiskondlikul tegevusel. Selts osaleb Eesti Vabariigi hariduspoliitika väljatöötamisel ja realiseerimisel, arendab teaduskontakte, ühisuurimusi erinevate pedagoogikateadlastega Eestis ja mujal.

EAPS annab vajadusel soovitusi pedagoogikaalase kirjanduse kirjastamiseks, korraldab pedagoogiliste tööde retsenseerimist, määrab iga-aastase pedagoogikalaaste uurimistööde ja populaarteaduslike tööde konkursside laureaadiid.

EAPS tegeleb pedagoogikateadlaste, sealhulgas J. Torki, P. Põllu, E. Koemetsa, H. Taba, mälestuse jäädvustamisega.

EAPS-i 1993. aasta suurimad üritused Tartus olid konverents koostöös pedagoogikakeskusega "Õpetaja roll uuenevas hariduses" (26. märts) ning Peeter Põllu päevad (10.–11. juuli).

Eeloleval aastal plaanitakse jätkata traditsioonilisi konverentse.

Jaan Mikk, EAPS-i esimees

EESTI AKADEEMILINE ORIENTAALSELTS

asutatud: 1935

taasasutatud: veebruar 1988

liikmeskond: 37 tegevliiget, 15 kirjavahetajaliiget, 7 auliiget

postiaadress: Tiigi 78, ruum 116

telefon/fax: 43 08 05

sümboolika: embleem tekstiga "EESTI AKADEEMILINE ORIENTAALSELTS".

Embleemil on hiina hieroglüüf *wu*, mis tähendab eitsust, filosoofilise mõistena mitteolemist, millest sünnib kogu olev. EAO embleemil sümboliseerib *wu* märk seltsi arusaama akadeemilise vaimsuse kui materiaalselt "mitteoleva" prioriteetsust "oleva" materiaalse maailma suhtes.

väljaanded:

* EAO kuuleht "Sõnumitooja". 1989–1991. 46 numbrit.

* tõlkekogumik "Ex Oriente" — "Loomingu Raamatukogu". 1989.

* R. van Gulik. Templiviirastus. 1993.

EAO liikmeskonda kuulub mitme eluala inimesi: teadlasi, kirjanikke, tõlkijaid, muusikuid, näitlejaid, kunstnikke, arste. Meie eesmärgiks on ühendada Eestis elavaid akadeemilise suunitlusega inimesi, kes pidevalt tegelevad oma eriala kaudu Oriendi uurimise ja tõlgendamisega. EAO liikmeks saab astuda ainult kõrgharidusega inimene.

EAO korraldab igal aastal Tartus orientalistikapäevi, mille raames toimub traditsiooniliselt teaduskonverents ning kirjandus- või/ja muusikaüritus. EAO teeb koostööd teiste akadeemiliste seltside ja institutsioonidega Eestis ja välismaal.

Seltsi lähema aja plaanidest on olulisemad VIII orientalistikapäevad Tartus (aprill 1994) ja II rahvusvaheline Põhjamaade ja Baltikumi Orientalistide konverents Tartus (mai 1994). Kavatsame alustada ka orientalistika-alase ajakirja väljaandmist, seda juhul, kui finantskitsikusele mingi lahenduse leiame.

Märt Läänemets

AKADEEMILINE BALTISAKSA KULTUURI SELTS TARTUS AKADEMISCHE GESELLSCHAFT FÜR DEUTSCHBALTISCHE KULTUR IN TARTU (DORPAT)

asutatud: 11. jaanuar 1989

liikmeskond: 94 liiget

postiaadress: W. Struve 1

telefon: 43 53 66 (Imbi Pelkonen)

sümboolika: ovaalne tumedast metallist rinnamärk. Pärja sees on seltsi lühend ABKS, selle all "Tartu"

väljaanded:

* Akademische Gesellschaft für Deutschbaltische Kultur in Tartu (Dorpat). Tartu, 1993.

ABKS ühendab ajaloo, kultuuri- ja teaduslooga tegelevaid ja sellest huvitatud isikuid. Oma tegevuse eesmärgiks seatakse baltisaksa rahvusgrupi osa teadvustamine Eesti ajaloos, kultuuri- ja teaduselus. Siiani on seda tehtud ettekandekoosolekute ja konverentside vormis, millest osavõtt on olnud rohkearvuline ja vaba kõigile huvilistele. Selts on korraldanud kontserte baltisaksa muusikast ja näitusi baltisaksa kunstist.

Seltsi suuremad ettevõtmised on olnud isikute või organiatsioonide tähtpäevadele pühendatud konverentsid. ABKS on korraldanud või osalenud järgmiste konverentside organiseerimisel: 1989. aastal "Baltisaksa ajalugu ja kultuur" (pühendatud "Revalsche Post-Zeitung" 300. ja "Dörptsche Zeitung" 200. aastapäevale), ja "Jakob Baron von Uexküll (1864–1944)", 1992. aastal "Liivimaa Üldkasulik ja Ökonoomiline sotsieteet 1792–1939", 1993. aastal "W. Struve ja J. H. Mädler Liivimaa kultuurielus ja Euroopa teaduses".

Toivo Meikar, ABKS-i esimees

EESTI AKADEEMILINE AJAKIRJANDUSE SELTS

asutatud: 21. juuni 1990

liikmeskond: 45 ajakirjanikku, ajakirjanduse uurijat ja õppejõudu

postiaadress: Žurnalistika osakond. Ülikooli 18, ruum 237

kontakttelefon: 43 51 88 (Peeter Vihalemm)

väljaanded: Päiviö Tommila. Soome ajakirjanduse algus. Tartu, 1992.

1993. aastal peeti seltis arutluskoosolekuid ajakirjandusvabadusest, omandisuhetest ajakirjanduses, riiklikust meediapoliitikast.

1994. a. jätkuvad arutlused meediapoliitikast ja ajakirjandust puudutavast seasandlusest.

Kavas on arutlusi teistelgi aktuaalsetel teemadel — toimetaja pädevusnõuded ja kutsetunnistused, toimetajate koolitamine jne.

EAAS-i algatusel on päevakorda tõusnud kõiki ajakirjanduskanaleid ühendava Eesti Meedialiidu asutamine.

Peeter Vihalemm

EESTI SLAVISTIDE RAHVUSKOMITEE

asutatud: 31. mai 1993

liikmeskond: 45 liiget

postiaadress: Slaavi filoloogia õppetool. Ülikooli 18a

telefon: 43 53 31, fax: 44 11 02

ESRK eesmärgiks on ühendada erinevates õppeasutustes ja muudes asutustes töötavaid slaviste. Komitee liikmeteks võivad olla vaid inimesed, kes tegelevad slaavirahvaste keele, kirjanduse ja ajaloo uurimisega. ESRK on mittefinantsiline ja mittekommertslik ühendus Tartu Ülikooli juures.

XI Rahvusvahelise Slavistide Kongressi ajal Bratislavas 1993. aasta augustis–septembris anti avaldus ja dokumendid ESRK vastuvõtmise kohta Rahvusvahelisse Slavistide Komiteesse.

Detsembris toimus ühenduse esimene aastakoosolek, käivad ettevalmistused "ESRK aastaraamatu" väljaandmiseks.

Aleksandr Dulichenko, ESRK-i president

EESTI HUNGAROLOOGIA KOMITEE

asutatud: 9. juuni 1993

postiaadress: Uurali keelte õppetool. Ülikooli 18

telefon: 43 34 07, 43 51 21 (Ago Künnap), fax: 43 52 36

e-mail: künnap@dul.ut.ee

sümboolika: ühendusel on pitsat ja nurgatempel, komiteel on lipu- ja embleemiõigus

väljaanded:

* Eesti Hungaroloogia Komitee Bülletään. 2 numbrit

Hungaroloogia e. *magyarsagtudomány* (e.k. ungarluseteadus) on filoloogilise kallakuga kompleksne teadusharu, mis ühendab ungari rahva, tema ajaloo, keele ja kultuuri interdistsiplinaarset uurimist. Selle eesmärk on rahvusliku tsivilisatsiooni kompleksne uurimine, mis on sarnane rahvusvahelise kaasaegse filoloogia sama-suundumuslike püüdlustega (germanistika, polonistika, fenistika jne). Kaasaegse hungaroloogia peaeesmärk on võimalikult igakülgsest ja ammendavalt esile tuua, hooldada ja analüüsida kõike seda, mis on seotud ungari rahva ajaloo, mineviku ja tänapäeva kultuuriga. Samas on hungaroloogia vaid osaliselt rahvusliku eneseteadvuse teadus, see on ühtlasi ka rahvusvaheline teadusharu, mis uurib antud rahvusliku kultuuri osa inimkonna üldtsivilisatsioonis.

Sel suvel, üle-eestilisel Ungari päeval Tartus loodud EHK eesmärgid on järgmised: äratada huvi ungari keele ja kultuuri vastu; kaasa aidata ungari keele ja kultuuri teaduslikule uurimisele ja õpetamisele; edendada hungaroloogide akadeemilist suhtlemist, ühisüritusi, kohtumisi ja koostööd. EHK-l on tegev-, au- ja toetajaliikmed.

Esimesel tööaastal jõuti Ungari päeva kõrval korraldada komitee üldkoosolek Tallinnas (20. august).

1994. aastal plaanib komitee aprillis eesti–ungari kontrastiivseminari ja Tartu üliõpilaste vastukülaskäigu Ungarisse. Ungari üliõpilased viibisid Tartus 1993. aasta alul.

Ago Künnap, EHK-i esimees

AKADEEMILISED ÜLIÕPILASÜHENDUSED **sügissemester 1993**

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

asutatud: 7. aprill 1870

taasasutatud Eestis: 1. detsember 1988

värvid: sinine-must-valge

lipukiri: *Carpe diem. Fortier in re, suaviter in modo*

liikmeskond: Tartus 29 lihtliiget ja 44 tegevliiget, koondis Tallinnas, 13 välis-
koondist Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Austraalias, Rootsis ja Inglismaal,
kogu liikmeskond 800

konvendi aadress: Jaan Tõnissoni tn. 1. EE2400 Tartu

telefon: (27) 43 11 41

Eesti Üliõpilaste Selts PÕHJALA

asutatud: 23. november 1884

taasasutatud Eestis: 1990

lipukiri: Töö isamaa kasuks!

kontaktaadress: Sireli 19a

Korporatsioon VIRONIA

asutatud: 26. november 1900

taasasutatud Eestis: 23. veebruar 1989

värvid: violett-must-valge

liikmeskond: Eestis 25 noorliiget, 41 seltsivenda, 10 burššvilistlast, 69 vilistlast,
koondised Austraalias, Kanadas, Rootsis, Saksamaal, Ameerika Ühendriikides,
kogu liikmeskond 550

konvendi aadress: Lai 32

telefon: 43 23 94 (ksv! Jüri Luud)

Korporatsioon FRATERNITAS ESTICA

asutatud: 9. mai 1907

taasasutatud Eestis: 6. mai 1989

värvid: sinine-roheline-valge

lipukiri: Teos õiglane ja vahvas, ustav sulle, eesti rahvas!

liikmeskond: Eestis 8 noorliiget, 6 lihtliiget, 30 kaasvõitlejat, 45 vilistlast, väliskoondised Rootsis, Kanadas, Ameerika Ühendriikides, Austraalias, Brasiilias, kogu liikmeskond 450

konvendi aadress: Vanemuise 54

telefon: 43 28 06 (ksv! Andrus Fischer)

Korporatsioon SAKALA

asutatud: 14. november 1909

taasasutatud Eestis: 3. märts 1989

värvid: sinine-violett-valge

lipukiri: Üks kõigi eest, kõik ühe eest!

liikmeskond: Tartus 20 noorliiget, 25 kaasvõitlejat, 20 vilistlast, koondised Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Austraalias, Rootsis ja Inglismaal, kogu liikmeskond 500

konvendi aadress: Veski 69

telefon: 43 36 84 (konvendis neljapäeviti)

telefon: 43 33 52, 43 79 62 (ksv! Jaan Kelder)

Üliõpilasselts LIIVIKA

asutatud: 21. aprill 1909

taasasutatud Eestis: 26. juuli 1991

liikmeskond: 7 noorliiget, 13 tegevliiget, 1 välisliige, 100 vilistlast Eestis, väliskoondistes 70 liiget, kogu liikmeskond 200

kontaktaadress: Ilmatari 6

telefon: 43 60 87 (ksv! Juhani Seilenthal)

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

asutatud: 14. november 1911

taasasutatud Eestis: 14. november 1988

põhimõtted: rahvuslus, individualism, demokraatlikkus

liikmeskond: Eestis 20 tegevliiget, väliskoondised Kanadas, Rootsis, Austraalias

konvendi aadress: Riia 29a

Korporatsioon UGALA

asutatud: 28. oktoober 1913

taasasutatud Eestis: 17. detsember 1988

värvid: must-sinine-valge

lipukiri: Isamaa, sõprus, ausus!

liikmeskond: koondised Eestis, Austraalias, Rootsis, Ameerika Ühendriikides, Kanadas, kogu liikmeskond 350

konvendi aadress: Tähe 18
telefon: 43 28 06 (ksv! Andrias Kuld)

Korporatsioon ROTALIA

asutatud: 10. november 1913
taasasutatud Eestis: 30. detsember 1988
värvid: sinine-must-roheline
lipukiri: Eestimaa, mu isamaa
liikmeskond: Tartus 22 noorliiget ja lihtliiget, 28 tegevliiget 30 vilistlast, koondised
Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Rootsis ja Austraalias, kogu liikmes-
kond 600
konvendi aadress: Tähe 3
telefon: 47 53 13

Korporatsioon FRATERNITAS LIVIENSIS

asutatud: 28. jaanuar 1918
taasasutatud Eestis: 29. detsember 1988
värvid: violett-roheline-valge
lipukiri: Vendlus, ausus, hoolsus!
liikmeskond: Eestis 20 noorliiget, 29 tegevliiget, koondised Ameerika Ühend-
riikides, Kanadas, Austraalias, Rootsis, kogu liikmeskond 200
postiaadress: p/k 265

Korporatsioon FILIAE PATRIAE

asutatud: 27. oktoober 1920
taasasutatud Eestis: 17. veebruar 1989
värvid: valge-punane-roheline
lipukiri: Eesti tütar, eesti kodu tugevasti seotud olgu!
liikmeskond: 13 noorliiget, 29 tegevliiget, 8 üliõpilasvilistlast, 2 välisliiget, 91 vi-
listlast, 10 väliskoondist Rootsis, Ameerika Ühendriikides, Kanadas ja Aust-
raalias, liikmeid kokku umbes 500
konvendi aadress: Pargi 7-2
kontakttelefon: 43 29 33 (ksv! Mona-Liisa Lille)

Korporatsioon REVELIA

asutatud: 3. detsember 1920
taasasutatud Eestis: 31. märts 1989
värvid: roheline-must-valge
lipukiri: Üks kõigi, kõik ühe eest!
konvendi aadress: Tähtvere 6

Üliõpilasselts RAIMLA

asutatud: 1922

taasasutatud Eestis: 2. september 1989

liikmeskond: Eestis 3 noorliiget, 14 tegevliiget, 64 vilistlast, koondised Rootsis, Ameerika Ühendriikides, Kanadas, liikmeid kokku 200

kontaktaadress: Variku 10

kontakttelefon: 47 17 78 (ksv! Mait Lepik)

Korporatsioon INDLA

asutatud: 7. märts 1924

taasasutatud Eestis: 31. märts 1989

värvid: kirsipruun-valge-roheline

lipukiri: Sõnasse kindlust, teosse ausust, kodule armastust!

liikmeskond: Eestis 22 noorliiget, 25 tegevliiget, 79 vilistlast, koondised Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Austraalias ja Rootsis

konvendi aadress: Tähtvere 11-7

telefon: 47 66 73 (ksv! Kadri Vider)

Korporatsioon AMICITIA

asutatud: 21. november 1924

taasasutatud Eestis: 28. aprill 1989

värvid: helelilla-tumeroheline-kuldne

lipukiri: *Per aspera ad astra*

liikmeskond: 17 noorliiget, 42 tegevliiget, 30 vilistlast, koondised Kanadas, Ameerika Ühendriikides, kogu liikmeskond 250

kontaktaadress: Roosi 37-6

kontakttelefon: 43 38 87 (ksv! Karmen Käblik)

Korporatsioon FRATERNITAS TARTUENSIS

asutatud: 27. märts 1929

taasasutatud Eestis: 3. märts 1989

värvid: roheline-valge-violett

lipukiri: Pidevas töös, tõe valguses, elurõõmsalt tulevikku!

liikmeskond: 7 noorliiget, 21 tegevliiget, 11 üliõpilasvilistlast, 45 vilistlast, koondised Põhja-Ameerikas, Austraalias, Rootsis, kogu liikmeskond 150

konvendi aadress: Jakobi 31

Majandusüliõpilaste ühendus HERMES

asutatud: 15. mai 1989
postiaadress: Nooruse 9

Üliõpilasselts RSR

asutatud: 7. oktoober 1963 (Rahvusvaheliste Suhete Ring)
staatus muudetud: 14. aprill 1989 (ÜS RSR)
liikmeskond: 15 tegevliiget, 120 vilistlast
postiaadress: Ülikooli 18
telefon: 43 23 00 (Tõnis Varjas)

AIESEC-Tartu

**(Association Internationale des Etudiants
en Sciences Economiques et Commerciales)**

asutatud: 1948 Stockholmis
asutatud Eestis: 31. juuli 1989
liikmeskond: 23 tegevliiget
aadress: Narva mnt. 27
telefon: 43 31 79

Arheoloogiaüliõpilaste ühendus ARCHE

asutatud: 19. september 1989
postiaadress: Eesti ajaloo õppetool. Ülikooli 18

Üliõpilasselts HUMANITAS

asutatud: 24. november 1989
kontaktaadress: Tiigi 78

ISHA (International Students of History Association)

asutatud: 1990 Budapestis
asutatud Eestis: välja kasvanud 1989. aastal asutatud Tartu Ülikooli Ajalooseltsist
kontaktaadress: Üldajaloo õppetool. Toome
telefon: 43 52 71

EESTI ARSTITEADUSÜLIÕPILASTE LIIT

liikmeskond: 15 lihtliiget, 65 täisliiget
postiaadress: Arstiteaduskond. Ülikooli 18
kontaktelefon: 43 72 26, fax: 43 18 86

ASSOCIATION FOR HISTORY AND COMPUTING

asutatud Tartus: 1992
kontaktaadress: Üldajaloo õppetool. Toome
telefon: 43 52 71

IN MEMORIAM

Valmar Adams
30.1.1899 – 15.3.1993

95. eluaastal suri luuletaja ja kirjandusteadlane, dotsent Valmar Adams.

1921–1929 õppis V. Adams Tartu Ülikoolis, seejärel täiendas ta end Euroopa ülikoolides.

Aastail 1931–1936 oli ta õppeülesande täitja Tartu Ülikooli slaavi filoloogia kateedris. Ajavahemikus 1936–1939 töötas V. Adams õigusteaduskonnas, aastail 1940–1941 oli balti–slaavi filoloogia kateedri õpetaja.

Saksa okupatsiooni ajal oli ta Tartu koonduslaagris. Aastail 1944–47 oli V. Adams slaavi ja balti filoloogia kateedri vanemõpetaja ja dotsent, alates 1940–ndate teisest poolest vene kirjanduse kateedri dotsent. 1949. aastal kaitses V. Adams kandidaadikraadi.

Aastail 1951–1955 viibis V. Adams nõukogude sunnitöölaagrites. 1955 asus ta tööle vene kirjanduse kateedrisse, pensioneerus 1974.

V. Adams on ülikoolis lugenud vene kirjanduse ajalugu, vene rahvaluulet, väliskirjanduse ajalugu ja muid kursusi. Tähelepanu väärisid tema kõnekunsti loengud.

V. Adamsi esseed ja uurimused kirjandusvallast on ilmunud kogumikuna "Vene kirjandus, mu arm" (1977). Temalt on ilmunud uurimus "Oskusest avalikult kõnelda", I (1965). V. Adams on mitmete luulekogude autor, teema loomingust teevad kokkuvõtte luulevalimikud "Nooruse tolmunud kuld" (1972) ja "Õhtune valgus" (1982).

V. Adams oli Eesti Kirjanike Liidu liige.

Aino Valmet
5.4.1928 – 22.3.1993

65. eluaastal suri keeleteadlane, dotsent Aino Valmet.

A. Valmet lõpetas Tartu Ülikooli 1952. aastal, samast aastast oli ta tegev eesti keele kateedris, esialgu aspirandina, seejärel õpetaja ja vanemõpetajana. 1972. aastal kaitses A. Valmet kandidaaditöö, samast aastast töötas ta eesti keele kateedri dotsendina. Aastail 1972–1974 oli ta Oulu Ülikooli eesti keele lektor.

A. Valmet on ülikoolis õpetanud tänapäeva eesti keelt, eesti keelt võõrkeelena, eesti keele ajalugu, eesti kirjakeele ajalugu, eesti dialektoloogiat ja muud.

A. Valmet on tegelenud vanema eesti keele grammatikaga, 17. ja 18. sajandi juhuluulega, samuti eesti keele murrete, eriti Kihnu murrakuga.

A. Valmet oli Soome–Ugri Seltsi liige.

Artemi Vapra
28.10.1918 – 10.4.1993

75. eluaastal suri endine hospitaalsisehaiguste kateedri dotsent Artemi Vapra.

A. Vapra lõpetas Tartu Ülikooli arstiteaduskonna 1944. aastal, samal aastal asus ta tööle hospitaalsisehaiguste kateedri assistendina, hiljem töötas ta vanemõpetaja ja dotsendina, seda kuni 1991. aastani. Meditsiinikandidaadi kraadi omandas A. Vapra 1963. aastal.

A. Vapra õpetas ülikoolis sisehaigusi, väliteraapiat ja polikliinilist arstiabi.

A. Vapra teadusliku uurimistöö teemadeks olid mitmed reumatoloogia, eriti reumatoidartriidihaigete ravi ja dispanseerimise küsimused.

Dots. Vapra oli Eesti Reumatoloogide Seltsi asutajaliige ja kauaaegne esimees, Eesti Sisearstide Seltsi juhatuse liige.

Arno Susi
11.4.1928 – 1.7.1993

65. eluaastal eluaastal suri majandusteadlane, dotsent Arnold Susi.

1963. aastal lõpetas A. Susi Tartu Ülikooli majandusteaduskonna, seejärel töötas ta Tartu Ehitustrustis. 1972. aastal asus A. Susi tööle ülikooli rahanduse ja krediidi kateedrisse, kus ta töötas elu lõpuni. 1970. aastal kaitses A. Susi majandusteaduste kandidaadi kraadi, 1978. aastast oli ta dotsendi ametikohustustes.

1980-ndatel täitis dots. A. Susi majandusteaduskonna ühiskondliku prodekaani kohustusi.

A. Susi on ülikoolis õpetanud rahanduse, kapitalimahutuste finantseerimise ja krediteerimise, revisjoni ja kontrolli kursusi.

Dots. Susi teadustööd puudutavad ehitusökonoomikat ja rahandust.

Elsa-Kristina Kudu
21.1.1915 – 5.7.1993

79. eluaastal suri bibliograaf Elsa-Kristina Kudu.

1933. aastal asus E. Kudu õppima Tartu Ülikooli, tema stuudium lõppes 1949. aastal prantsuse filoloogi ja bibliograafina.

E. Kudu töö ülikooli raamatukogus sai alguse juba õpingute aastail. Aja-vahemikus 1949–1970 töötas ta ülikooli raamatukogu erinevates osakondades vanembibliograafina. Teenekas raamatukogutöötaja pensioneerus alles 1990. aastal.

1950-ndatel aastatel osales ta raamatukoguhoidjate-bibliograafide ettevalmistamisel.

E. Kudu sulest on ilmunud 200 teadusliku ja populaarteadusliku artikli, seda nii teaduste ajaloost, Tartu Ülikoolist ja selle nimekatest õppejõududest, kultuuri-suhetest, kui ka Tartu ajaloost ja olevikuprobleemidest.

Evald Tammepõld
22.1.1929 – 17.7.1993

65. eluaastal suri infektsionist, dotsent Evald Tammepõld.

E. Tammepõld lõpetas Tartu Ülikooli 1953. aastal ning töötas seejärel nakkushaiguste ja mikrobioloogia kateedris, 1956. aastast kuni surmani nakkushaiguste, dermatoloogia ja veneroloogia kateedris. 1957. aastal kaitses ta kandidaaditöö, 1969. aastast oli E. Tammepõld dotsendi ametikohustustes.

E. Tammepõld õpetas nakkushaigusi, epidemioloogiat, väliepidemioloogiat ja laste nakkushaigusi.

Dots. Tammepõllu teadustööd puudutavad nakkushaiguste ravi, diagnoosi ja patogeeni.

Iivi Vainikko
23.11.1939 – 1.9.1993

55. eluaastal suri mehaanikateadlane, dotsent Iivi Vainikko.

I. Vainikko lõpetas 1964. aastal Tartu Ülikooli ja töötas seejärel kuni oma surmani teoreetilise mehaanika kateedris. 1969. aastal kaitses ta füüsika-matemaatikateaduste kandidaadi kraadi, 1976. aastast asus ta tööle dotsendina.

I. Vainikko õpetas teoreetilist mehaanikat, optimaalse juhtimise teooriat, kõrge-mat matemaatikat ja teisi kursusi.

Dots. Vainikko teadustööd käsitlevad deformeeruva keha mehaanikat.

Juri Lotman
28.2.1922 – 28.10.1993

72. eluaastal suri kultuurisemiootik, professor, Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik Juri Lotman.

J. Lotman omandas kõrghariduse Leningradi Ülikooli filoloogiateaduskonnas.

Tartusse saabus J. Lotman 1950. aastal. Esialgu, aastail 1951–1954 töötas ta Õpetajate Instituudis, seejärel 1954. aastast Tartu Ülikooli vene kirjanduse kateedri dotsendina. 1954. aastal kaitses ta kandidaadi-, 1962. aastal filoloogiadoktori kraadi. 1963. aastast kuni oma surmani oli J. Lotman ülikooli professor, 1977. aastani ka kateedrijuhataja.

J. Lotman on ülikoolis õpetanud vene kirjanduse ajalugu, kirjandusteooriat, sissejuhatust kirjandusteadusse ja mitmeid muid kursusi.

J. Lotman lõi Tartus maailmamainega semiootikakoolkonna ja andis välja 25 köidet semiootikaalaseid töid ("Töid märksüsteemide alalt"). Teiseks J. Lotmani uurimisvaldkonnaks oli vene kirjanduse ja kultuuri ajalugu. Selle töö tulemusena ilmus kümneid köiteid seeriates "Töid vene ja slaavi filoloogia alalt. Kirjandus-teadus" ja "Blokki kogumikud". Kokku on prof. Lotmanilt ilmunud üle 1000 teadusliku töö.

J. Lotman oli Briti Akadeemia korrespondentliige, Norra ja Rootsi Kuninglike Akadeemiate auliige, Brüsseli, Praha Karli ja Keele'i ülikoolide audoktor ning mitmete teiste rahvusvaheliste teadusühingute liige või auliige.

Lembit Roots
2.5.1931– 20.12.1993

63. eluaastal suri mehaanikateadlane, dotsent Lembit Roots.

L. Roots lõpetas Tartu Ülikooli 1954. aastal ja asus tööle teoreetilise mehaanika kateedrisse, kus ta 1963. aastal kaitses matemaatikakandidaadi kraadi ning 1975. aastal sai ta dotsendi ametinimetuse. Samas kateedris töötas ta oma surmani.

L. Roots on lugenud teoreetilist mehaanikat, elastsusteooriat, kõrgemat matemaatikat ja teisi kursusi.

Tema teadustööd puudutavad elastsus- ja plastsusteooriat.

TÄHTPÄEVAKALENDER 1994

- 30. jaanuar — 95 aastat kirjandusteadlase ja kirjaniku Valmar Adamsi sünnist (30.1.1899 – 15.3.1993)
- 7. veebruar — kevadsemestri algus
- 20. veebruar — 105 aastat botaanikaprofessor Karl Eichwaldi sünnist (20.2.1889 – 19.4.1976)
- 7. märts — 70 aastat korporatsioon Indla asutamisest
- 27. märts — 65 aastat korporatsioon Fraternitas Tartuensise asutamisest
- 16. aprill — 95 aastat kirurgiaprofessor Artur Linkbergi sünnist (16.4.1899 – 10.2.1970)
- 30. aprill — volbriöö
- 4. mai — 50 aastat naha- ja suguhaiguste professor Aleksander Paldrocki surmast (4.5.1871 – 1.7.1944)
- 29. mai — 200 aastat astronoomiaprofessor Johann Heinrich Mädleri sünnist (29.5.1794 – 14.3.1874)
- 30. mai — 115 aastat psühholoogiaprofessor Konstantin Ramuli sünnist (30.5.1879 – 11.2.1975)
- 10. juuni — 25 aastat ajaloolase Julius Madissoni surmast (23.8.1898 – 10.6.1969)
- 20. juuni — 100 aastat ajaloo professor Peeter Tarveli sünnist (29.6.1894 – 19.10.1953)
- 11. august — 85 aastat usunditeadlase ja luuletaja Uku Masingu sünnist (11.8.1909 – 25.4.1985)
- 29. august — uue õppeaasta algus
- 14. september — 100 aastat geograafiaprofessor August Tammekannu sünnist (14.9.1894 – 23.2.1959)
- 25. september — 10 aastat akadeemiku, astrofüüsikaprofessor Aksel Kipper surmast (5.11.1907 – 25.9.1984)
- 7. november — 65 aastat vene kirjanduse teadlase Valeri Bezzubovi sünnist (7.11.1929 – 9.3.1991)
- 9. november — 120 aastat teoloogiaprofessori, ülikooli rektori Johan Kõpu sünnist (9.11.1874 – 21.10.1970)
- 14. november — 85 aastat korporatsioon Sakala asutamisest
- 21. november — 70 aasta korporatsioon Amicitia asutamisest
- 1. detsember — ülikooli aupäev, 75 aastat rahvusülikooli tegevuse algusest
- 19. detsember — 400 aastat Tartu Ülikooli asutaja, kuningas Gustav II Adolphi sünnist (19.12.1594 – 16.11.1632)
- 19. detsember — 90 aastat zooloogiaprofessor, prorektor Harald Habermanni sünnist (19.12.1904 – 16.12.1986)

PUBLIKATSIOONID

USUTEADUSKOND

Artiklid

- * Kulmar, T. Das Problem des lebendigen Leichnams in der estnischen Urreligion // Mitteilungen für Anthropologie und Religionsgeschichte. Saarbrücken, 1993.
- * Kulmar, T. Die Gläubigkeit als ein hypothetischer Teil im Weltbild und Wertesystem des Menschen in der jüngeren Steinzeit // Mitteilungen für Anthropologie und Religionsgeschichte. Saarbrücken, 1993.
- * Kulmar, T. Über religionsgeschichtliche Deutung des archäologischen Materials der Steinzeit Estlands // Mitteilungen für Anthropologie und Religionsgeschichte. Saarbrücken, 1993.
- * Lehtsaar, T. Mis on kliiniline pastoraalharidus? // Psühholoogia 3. Rakenduspsühholoogia. Eesti Psühholoogide Liit. Tallinn: AS Koskel, 1993. 60–67.

ARSTITEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Aluoja, A., Allikmets, E., Liivamägi, J., Saarma, M., Vasar, V. RHK-10 Psüühika- ja käitumishäired: Kliinilised kirjeldused ja diagnostilised juhised. Tartu, 1993. 309.
- * Aluoja, A. Südameoperatsiooni järgse psüühilise ja somaatilise seisundiga seotud psühholoogilised tegurid ja mõned eelnevad sekkumisvõimalused. Tartu, 1993. 50.
- * Birkenfeldt, R., Haviko, T., Kallikorm, R., Päi, L., Päi, S., Sheffer, A., Sheffer, I., Tanne, R. Valitud peatükke reumatoloogiast. Tartu: TÜ, 1993. 112.
- * Brilene, T. Gram-negatiivsete kokkide poolt põhjustatud nakkuste mikrobioloogiline diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 19.
- * Everaus, H. Immuno-hormonal interactions in chronic lymphocytic leukaemia and multiple myeloma. Tartu, 1993. 1–61.
- * Gross, K., Kask, V., Jalviste, H., Liivrand, V., Leisner, U., Kõiv, I., Kaarma, H. Sünnitusabi fantoom I, II. Tartu, 1993. 1–184.
- * Gross, K., Kask, V., Jalviste, H., Liivrand, V., Leisner, U., Kõiv, I., Kaarma, H. Sünnitusabi fantoom. Tartu, 1993. 1–60.
- * Gross, K. Sünnitusabi I (Raseduse füsioloogia). Tartu, 1993. 1–60.
- * Grünberg, H. Rahhiit ja rahhiidilaadsed haigused. Tartu: Tartu Trükiekspert, 1993. 20.
- * Harro, J. Studies of the brain cholecystokinin receptors and behaviour // Acta Universitatis Upsaliensis, Comprehensive Summaries of Uppsala dissertations from the Faculty of Medicine 421. Uppsala, 1993. 48.
- * Haviko, T., Seeder, J. Ortopeedia ja traumatoloogia õppe-kordamisküsimused. Tartu: TÜ, 1993. 28.

- * Juhansoo, T. Mitraalklapi prolaps lastel. Tartu: TÜ, 1993. 24.
- * Karki, T. Erimikrobioloogia: zoonooside mikrobioloogiline diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 26.
- * Karki, T. Materjali võtmine mikrobioloogiliseks diagnoosimiseks, tulemuste interpretatsioon. Tartu: TÜ, 1993. 35.
- * Krispin, T. Viirushaiguste laboratoorne diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 37.
- * Laane, E., Maaroos, J. Hingamise ja vereringluse kliiniline füsioloogia ja funktsionaalne diagnostika. Tartu: OÜ "Greif", 1992. 245.
- * Leesik, H. Äge pneumoonia. Tartu: TÜ, 1993. 38.
- * Lember, J. 3',5'-cAMP-i kontsentratsiooni määramine Browni meetodil. Tartu, 1993. 17.
- * Maiste, E. Kliiniline ehkardiograafia. Tartu: TÜ, 1993. 154.
- * Mikelsaar, M. Erimikrobioloogia: mikrobioloogiline diagnostika. Stafülo- ja streptokokkide poolt põhjustatud nakkuste diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 27.
- * Mikelsaar, R. Etiological factors of diseases in genetically consulted children and newborn screening. Tartu, 1993. 1–64.
- * Mikelsaar, M. Evaluation of the gastrointestinal microbial ecosystem in health and disease. Tartu: TÜ, 1993. 66.
- * Mikelsaar, M. Sooleinfektsioonide mikrobioloogiline diagnostika. Tartu: TÜ, 1993. 37.
- * Mändar, R., Mikelsaar, M. Anaeroobsete infektsioonide mikrobioloogiline diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 28.
- * Roostar, L. Sõja laskevigastused (vene keeles). Tartu, 1993. 258.
- * Roostar, L. Sõja laskevigastused (vene keeles). Tartu, 1993. 131.
- * Roostar, L. Sõja laskevigastused (vene keeles). Tartu, 1993. 258.
- * Teesalu, S., Vihalemm, T. Seedimine, toitumine, dieetid. Tartu: TÜ, 1993. 1–212.
- * Truupõld, A. Üldpatoloogilised protsessid. Tartu: TÜ, 1993. 1–158.
- * Türi, E., Türi, M. Läkakõha ja difteeria mikrobioloogiline diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 18.
- * Türi, E., Türi, M. Tuberkuloosi, mükobakterioosi ja leepa mikrobioloogiline diagnoosimine. Tartu: TÜ, 1993. 20.
- * Zilmer, M., Karelson, E., Vihalemm, T. Üldine biokeemia I. Tartu: TÜ, 1993. 214.
- * Tamm, A. On metabolic action of intestinal microflora: clinical aspects. Tartu, 1993. 100.
- * Valkna, A. Roti hipokampuse adenülaadi tsüklaasi regulatsioon neuropeptiid galaniini ja tema analoogidega. Tartu, 1993. 50.
- * Ööpik, T. Koletsüstokiniiniireseptorite antagonistide mõju morfiini sarrusomadustest tingitud paigaeelistusele rottidel. Tartu, 1993. 40.

Artiklid

- * Aabloo A., Pertsin A., Mikelsaar R.-H. Calculations of potential energy of the cellulose crystal structure // Cellulosics: chemical, biochemical and material aspects. Chichester, Great Britain: Ellis Horwood Limited, 1993. 61–65.
- * Airaksinen, M. M., Callaway, J. C., Nykvist, P., Rågo, P., Kari, E., Gynther, J. Binding sites for 3H-Pinoline // Melatonin and the pineal gland - In basic science to clinical application: Elsevier Science Publishers BV, 1993. 83–86.

- * Ani, R., Hussar, Ü., Kull, M. Morphological findings after myringotomy by different microscalpels // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 40–41.
- * Ani, R., Hellström, S., Kull, M. Influence of the surgical ultrasound manipulations to the inner ear cochlear function // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 45–46.
- * Annuk, M., Tihane, H., Utsal, K. Inimese neerukivitõbi: tekkepõhjused ja profülaktika // Ümbritseva keskkonna mõju inimese tervisele. Tartu: AS "Täht", 1993. 4–6.
- * Bourin, M., Bradwejn, J., Vasar, E., Palmour, R. CCK provocation as a research tool in panic disorder // European Neuropsychopharmacology, 1993. 235–255.
- * Eelmäe, J., Kuklane, M., Tikk, A., Asser, T. Quantitative analysis of different curves of lumbar repetitive bolus infusion test in patients with ventriculomegaly // Intracranial pressure VIII: Springer-Verlag, 1993. 824–828.
- * Everaus, H., Hein, M., Zilmer, K. Possible imbalance of the immuno hormonal axis in multiple myeloma // Leukemia and Lymphoma. London, UK: Lelyea, 1993. 2. 546–552.
- * Everaus, H. Hormones and immune responsiveness in chronic lymphocytic leukaemia // Leukemia and Lymphoma. London, UK, 1993. 2. 483–489.
- * Everaus, H., Lehtmaa, J. Sex hormones and immune dysregulation in multiple myeloma // Cancer Immunology Immunotherapy. Heidelberg, 1993. 3. 205–209.
- * Gross, K., Kokk, K., Kaasik, A.-E. Prevalence of MS in South Estonia. Evidence of a new border of the Fennoscandinavian focus // Acta Neurol. Scand, 1993. 88. 241–246.
- * Gross, K., Tomberg, T., Kokk, A., Kaasik, A.-E. The prognosis of multiple sclerosis. Some clinical and computed tomographical correlations // Ž. Nevropatol. Psihiatr. Moskva, Venemaa, 1993. 3. 42–44.
- * Harro, J. Cholecystokinin in animal and human research on anxiety // P. M. Conn (Ed) Methods in Neurosciences. San Diego, 1993. 359–377.
- * Harro, J., Oreland, L. Cholecystokinin receptors and memory: a radial maze study // Pharmacology Biochemistry & Behaviour. USA, 1993. 44. 508–517.
- * Harro, J., Vasar, E., Bradwejn, J. CCK in animal and human research on anxiety // Trends in Pharmacological Sciences. TIPS June 1993, 1993. 244–249.
- * Harro, J., Westerling, P., Oreland, L. CCKb receptor activation reduces glutamate-induced depolarization in cells of rat cerebral cortex // Journal of Neural Transmission (General Section). Austria, 1993. 93. 61–66.
- * Harro, J., Ööpik, T., Bourin, M., Oreland, L., Vasar, E. CCK receptor blockade modulates morphine-conditioned place preference // Pharmacology & Toxicology, 1993. 39.
- * Holmberg, P., Kuus, E., Mürsepp, T., Rannikko, S., Servomaa, A. Radiation safety and quality assurance measurements in the radiological university clinics in Tartu, Estonia // The British Journal of Radiology. Glasgow, UK, 1993. 9–10.
- * Ingerpuu, S., Piirsoo, A., Sünter, A., Pihlak, A., Kivi, S. Monoclonal antibodies to a novel cell surface antigen initiate myeloid cells homotypic aggregation // Tissue Antigens. USA, 1993. 4. 370.
- * Jents, A., Sibul, S. Electroaerosol therapy of inflammation and allergic changes in the upper respiratory tract // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 55–56.
- * Järv, J., Toomela, T., Karelson, E. Dual effect of carbachol on the muscarinic receptor // Biochem. and Mol. Biol. International, 1993. 4. 649–654.

- * Jürimäe, T., Lintsi, M. Ismenenija fizitšeskoj rabotosposobnosti i lipidnogo sostava krovi u studentov v tetšenie utšebnogo goda // Fiziologia tšeloveka. Moskva, 1993. 2. 109–114
- * Kaasik, A.-T., Karu, L. Students personality traits and their psychic health // Proceedings from the 21st Annual Congress of the European Association for Behaviour Therapy. Oslo, Norra, 1993. 115–123.
- * Kiivet, R., Allikmets, L. Possibilities for future cooperation within the field of respiratory physiology and pharmacology // Pharmacology and Toxicology, 1993. 3. 53–55.
- * Kiivet, R. Drug regulatory affairs in Estonia // The Regulatory Affairs Journal, 1993. 902–906.
- * Kiivet, R., Svensson, J., Bertilsson, L., Sjöqvist, F. Polymorphism of Debrisoquine and Mephenytoin Hydroxylation among Estonians // Pharmacology and Toxicology, 1993. 3. 113–115.
- * Kruse, I., Hinrikus, T., Timoteus, H., Tilga, V., Kähri, A., Kruse, A. The method of preparation of a disinfectant (in Russian) // Bülletään. Užgorod, 1992. 31. 1–6.
- * Kuklane, M., Eelmäe, J., Roose, M., Kaasik, A.-E. Correction of CSF acidosis and craniospinal system viscoelastic parameters with intrathecal THAM // Intracranial pressure VIII: Springer-Verlag, 1993. 620–622.
- * Kull, M., Samarütel, J., Nurm, V. Double frequency jet ventilation for endolaryngeal laser surgery // Lasers in Medical Science. London, 1993. 8. 141–146.
- * Laasik, J., Sillard, R. PEC-60, a novel regulatory peptide reduces cyclic AMP formation in rat caudate nucleus // Biochemical and Biophysical Research Communications, USA. USA: Academic Press Inc, 1993.
- * Lember, M., Tamm, A., Maaroos, H.-I., Suurmaa, K. Diagnosis of primary hypolactasia by duodenal lactase activity // European Journal of Gastroenterology & Hepatology. London, Inglismaa, 1993. 1. 511–513.
- * Lenzner, Alex., Haviko, T., Ostrovski, V. Kompresioon-osteosünteesi seade (patent 1793902 A3) (vene keeles) // Leiutised. Moskva, Venemaa: Poisk, 1993. 5. 178.
- * Lizko, N., Frolov, V., Lenzner, A., Korolkov, V., Petrova, I. Intestinal microecology of monkeys (in Russ.) // Results of Investigations on Biosputniks "Nauka". Moskva, 1992. 105–177.
- * Masso, R., Konovalova, G., Viru, A. H-Tyr incorporation into muscle fibers and thyroid hormones in hypothyroid rats after exercise // Acta Physiologica Scandinavica, 1993. 2. A-47.
- * Mehilane, L. Social problems in psychogenic disorders in Estonia // New Societies — New Models in Medicine: Schattauer, 1993.
- * Mikelsaar, R.-H., Aabloo, A. Antiparallel molecular models of crystalline cellulose // Cellulosics: chemical, biochemical and material aspects. Chichester, Great Britain: Ellis Horwood Limited, 1993. 57–60.
- * Mikelsaar, R., Mikelsaar, A.-V., Kudrjavitseva, G. Newborn screening for congenital hypothyroidism in Estonia // Infant Screening. Texas, USA, 1992. 4. 17–18.
- * Mikelsaar, M., Mändar, R. Development of individual lactic acid microflora in the human microbial ecosystem // Lactic Acid Bacteria. New York, USA: Marcel Dekker, Inc, 1993. 237–293.
- * Minajeva, M., Jänes, S., Saava, A. Arvutiga töö mõjub silmadele. // Konverentsi "Ümbritseva keskkonna mõju inimese tervisele" materjalid. Tartu, 1993. 19–20.

- * Misane, I., Cebers, G., I. Liepa, I., Dambrova, M., Germane, S., Klusa, V., Duburs, G., Bisenieks, E. Cyclic nootropics: similarity and differences in their memory improving action // Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Riga, Läti, 1993. 5(550). 81–85.
- * Mitrofanova, H. Surgical management of acute otitis media in children under three years of age // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 32–33.
- * Männistö, P.T., Peuranen, E., Harro, J., Vasar, E. Possible role of cholecystokinin-A receptors in the regulation of thyrotropin secretion in male rats // Neuropeptides, 1992. 251–258.
- * Nurm, Ü.-K. Endolaryngeal procedures in Tartu University ENT Clinic // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 16–17.
- * Otter, M., Ööpik, T. Neuroleptikumide antihüpoksilise toime bioperioodilised muutused valgetel hiirtel (vene keeles) // Laboratornöje Životnöje. Riia, 1993. 133–137.
- * Podar, T., Karvonen, M., Tuomilehto, J., Libman, I., LaPorte, RE. A review of the recent epidemiological data on the worldwide incidence of type 1 (insulin-dependent) diabetes mellitus // Diabetologia, 1993. 883–892.
- * Podar, T., LaPorte, RE. Incidence of childhood diabetes did not increase in Estonia during 1980–1989 // Diabete & Metabolisme, 1993. 4. 361–363.
- * Podar, T., Shubnikov, E., Tuomilehto, J., LaPorte, RE. Risk of childhood type 1 diabetes for Russians in Estonia and Russians in Siberia // International Journal of Epidemiology. UK: Oxford University Press, 1993. 262–267.
- * Põld, A. Chronic tonsillitis in childhood // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 57–58.
- * Päi, S., Helin, H., Isomäki, H. Frequency of amyloidosis in Estonian patients with rheumatoid arthritis // Scandinavian Journal of Rheumatology. Oslo, Norra, 1993. 22. 248–249.
- * Ristioja, V., Kermes, R., Kuus, E., Kull, M. Parietography of upper and central airways // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 19–20.
- * Seleznev, S.A., Tcudinovskih, V.R., Mikelsaar, R.–H., Kosterin, E.A. Structural polymorphism of dicholesteryl ether and conformational form of molecules in its liquid-crystal phase (in Russian) // Žurnal fizitšeskoj himii. Moskva, 1993. 4. 692–696.
- * Sepp, E., Mikelsaar, M., Salminen, S. Effect of administration of Lactobacillus casei strain GG on the gastrointestinal microbiota of newborns // Microbial Ecology in Health and Disease. Inglismaa, 1993. 6. 309–314.
- * Sibul, S., Jents, A. On the effect of 02-electroaerosol treatment on oxyhemoglobin content in blood and on the dose of negative charge in organism in case of vasomotor obstruction in the nose // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 54–55.
- * Sibul, S., Jents, A., Tikk, R. 100 years of otorhinolaryngology at Tartu University // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 3–12.
- * Siigur, U., Ormisson, A., Tamm, A. Faecal short-chain fatty acids in breast-fed and bottle-fed infants // Acta Paediatrica. Stockholm: Scandinavian University Press, 1993. 82. 536–538.

- * Siirde, T. Treatment for sudden hearing loss in ENT department of Tartu University Hospital // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 48–50
- * Zharkovsky, A., Cebers, G. Effect of Ro 15-4513 and nifedipine on the behaviour and potassium-evoked calcium uptake following withdrawal from chronic ethanol administration in rats // Alcohol and Alcoholism, 1993. 2. 483–487.
- * Zharkovsky, A., Moisio, J., Kivastik, T., Ahtee, L. Role of dopamine receptors in the dual effect of naloxone on quinpirole-induced yawning in morphine pretreated rats // Naunyn-Schmiedeberg's Archives of Pharmacology, 1993. 478–482.
- * Zharkovsky, A., Tötterman, A., Moisio, J., Ahtee, L. Concurrent nimodipine attenuates the withdrawal signs the increase of cerebral dihydropyridine binding after chronic morphine treatment in rats // Naunyn-Schmiedeberg's Archives of Pharmacology, 1993. 483–486.
- * Tamm, A. Current state and future possibilities for clinical laboratory medicine in Estonia // Kliin Lab. Tampere, Soome, 1993. 3. 57.
- * Tikk, M. Amyloid tumor of larynx // 100 Years of Otorhinolaryngology at Tartu University, Proceeding of the Meeting. Tartu: TÜ, 1993. 56–57.
- * Tillmaa, B., Kolts, I. Ruptur der Ursprungsschene des Caput longum musculi bicipitis brachii // Operative Orthopädie und Traumatologie. München, Saksamaa: Urban & Vogel, 1993. 107–111.
- * Toode, K., Viru, A., Eller, A. Lipolytic action of hormones on adipocytes in exercise trained organism // Japanese Journal of Physiology. Tokio, Jaapan, 1993. 253–258.
- * Uibo, J., Deklau, I., Kahn, H., Kaup, J., Luiga, P., Makarova, T., Silla, R., Saava, A., Tauts, O. Environment and health in Estonia // Environment and Health in the Baltic Countries, Report on a WHO Meeting. Kopenhagen, Taani, 1993. 33–47.
- * Uibo, O., Maaroos, H.-I. Hospital screening of coeliac disease in Estonia children by anti-gliadin antibodies of IgA class // Acta paediatrica 82, 1993. 233–234.
- * Uibo, O., Uibo, R., Kleimola, V., Jögi, T., Mäki, M. Serum IgA anti-gliadin antibodies in an adult population sample // Digestive Diseases and Sciences. USA, 1993. 2034–2037.
- * Valdmann, A. Enzyme immunoassay (EIA) for milk progesterone using a monoclonal antibody // Animal Reproduction Science, 1993. 34. 19–30.
- * Vasar, E., Harro, J., Soosaar, A., Ööpik, T., Kõks, S., Sihver, S., Volke, V. Anti-exploratory effect of N-methyl-D-aspartate in elevated plus-maze. Involvement of NMDA and CCK receptors // European Neuropsychopharmacology, 1993. 63–73.
- * Vasar, E., Peuranen, E., Harro, J., Lang, A., Orelund, L., Männistö, P.T. Social isolation of rats increases the density of cholecystikinin receptors in the frontal cortex and abolishes the anti-exploratory effect of caerulein // Naunyn Schmiedeberg's. Archives of Pharmacology, 1993. 96–101.
- * Vasar, E., Peuranen, E., Ööpik, T., Harro, J., Männistö, P.T. Ondansetron, an antagonist of 5-HT₃ receptors, antagonizes the antiexploratory effect of caerulein, an agonist of CCK receptors, in the elevated plus-maze // Psychopharmacology, 1993. 213–218.
- * Veski, P., Marvola, M., Klinge, E. Dissolution and bioavailability of ibuprofen from hard gelatin capsules containing sodium alginates // European Journal of Drug Metabolism and Pharmacokinetics. Brüssel, 1993. 1. 1.
- * Veski, P., Marvola, M. Sodium alginates as diluents in hard gelatin capsules containing ibuprofen as a model drug // Pharmazie, 1993. 10. 757–760.

- * Vorobjova, T., Julge, K., Kisand, K., Wadström, T. IgA and IgG antibodies to *Helicobacter pylori*: comparative occurrence in the cord blood of the infants and in their mothers serum and breast milk // *Acta gastroenterol. Belg.* Brüssel, 1993. 93.
- * Vorobjova, T., Maaroos, H.-I., Kisand, K., Vassiljev, V., Wadström, T., Uibo, R. Serological and histological study of *Helicobacter pylori* in gastric and duodenal ulcer patients and in a south Estonian population sample // *Česko-Slovenska Gastroenterologie a vyziva*. Praha, 1993. 2. 95.

BIOLOOGIA-GEOGRAAFIATEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Aaviksoo, K. Application of Markov models in investigation of vegetation and land use dynamics in Estonian mire landscapes. PhD Thesis. Tartu: TÜ, 1993. 231.
- * Arold, I. Estonian Landscapes. Tartu: TÜ, 1993. 1–92.
- * Aunap, R. Kaardikirjade vormistamise meelepea. Tartu: Regio, 1993. 1–7.
- * Hints, L., Meidla, T., Gailite, L.-I., Sarv, L. Catalogue of Ordovician stratigraphical units and stratotypes of Estonia and Latvija. Tallinn: Teaduste Akadeemia, 1993. 62 lk.
- * Kulu, H. Eestlased maailmas. Ülevaade arvukusest ja paiknemisest. Tartu: TÜ, 1993. 155.
- * Mander, Ü., Fenger, J., Oja, T., Mikk, M. (Editors) Energy, Environment and Natural Resource Management in the Baltic Sea Region. Proc. 4th Intern. Conf. on System Analysis, Tallinn, Estonia, May 18–21, 1993. Nord: 1993. Copenhagen: Nordic Council of Ministers, 1993. 1–495.
- * Martin, M. Bioloogia õpik 7. klassile. Tallinn: Koolibri, 1993. 1–128.
- * Nõges, T. Sissejuhatus vee mikrobioloogiasse. Tartu: TÜ, 1993. 1–78.
- * Palumets, J. Analysis of Phytomass Partitioning in Norway Spruce. Tartu: TÜ, 1993. 12. 47.
- * Parmasto, E. Distribution Maps of Estonian Fungi. Eesti seente levikuatlas. 1. Hymenochaetaceae — taelikulised. Tartu, 1993. 39.
- * Pragi, U., Raik, H., Velström, T. Maateadus X kl. Tallinn: Koolibri, 1993. 1–223.
- * Remme J. Studies on the peptidyltransferase centre of the *E.coli* ribosome // *Disertationes Biologicae Universitatis Tartuensis*. Tartu, 1993. 8. 68.
- * Sarapuu, T., Kallak, H. Bioloogia XII klassile. Üldbioloogia. Tallinn: Koolibri, 1993. 237.

Artiklid

- * Aaviksoo, K. Changes of plant cover and land use types (1950s to 1980s) in three mire reserves and their neighbourhood in Estonia // *Landscape Ecology*: Elsevier, 1993. 4.
- * Aaviksoo, K. Ilomets, M. Zobel, M. Dynamics of mire communities — a Markovian approach (Estonia) // Ed. Patten B.C. et al. *Wetlands and Shallow Continental Water Bodies*. The Hague, The Netherlands: SPB Academic Publishing, 1993. 23–43.

- * Ader, A. Application of the iterative moving average for detecting birds' migration waves // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Ecology. Tallinn, 1993. 1. 17–26.
- * Ainsaar, L. On the stratigraphy of the Middle Ordovician Jõhvi and Keila Regional-stages in North Estonia // Lietuvos Aukstuju Mokyklu Mokslo Darbai, Geologija. Vilnius, 1993. 14. 109–117.
- * Arp, P. A., Oja, T. Acid Sulfate/Nitrate Loading of Forest Soils: Forest Biomass and Nutrient Cycling Modelling // Grennefelt, P. and Thörnelöf, E. (eds.). Critical Loads for Nitrogen Nord 1992:41, 1992. 307–340.
- * Arumäe, U., Pirvola, U., Palgi, J., Kiema, T.-R., Palm, K., Moshnyakov, M., Ylikoski, J., Saarma, M. Neurotrophins and their receptors in rat peripheral trigeminal system during maxillary nerve growth // J. of Cell Biology, 1993. 1053–1065.
- * Elberg, K. New species of Lauxaniidae (Diptera) from the Far East // Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Biology. Tallinn, 1993. 4. 249–254.
- * Frey, J., Palo, A. Decomposition research on two permanent sample plots in Estonian coniferous forest // Proc. Est. Acad. Sci., Ecology. Tallinn, 1993. 1. 1–7.
- * Grahns, Y., Nölvak, J. Chitinozoan dating of Ordovician impact events in Sweden and Estonia. A preliminary note // Geol. Fören. Stockholm Förhandl. Stockholm, 1993. 3. 263–264.
- * Heinaru A. Molecular genetic study of biodegradative plasmids in soil Pseudomonas and practical use of laboratory selected bacterial strains // Experimental Biology. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 136–137.
- * Hörak, P. Low fledging success of urban great tits // Ornis Fennica. Helsinki, 1993. 168–172.
- * Isakar, M., Sinitsyna, I. N. A new species Megalomoidea walliseri (Bivalvia) from the Silurian of Estonia // Proc. Estonian Acad. Sci. Geol. Tallinn, 1993. 3. 124–126.
- * Jagomägi, J., Roosaare, J. Geoinformaatika-alastest uuringutest ja töödest Tartu Ülikooli füüsilise geograafia kateedris // EGS aastaraamat. Tallinn: Valgus, 1992. 168–172.
- * Järvekülg, A., Seire, A. Bottom fauna of the Strait of Väike Vään (W Estonia) in 1993 // Ecological Studies in the Aquatic Environment of Väike Vään Strait in West Estonia. Helsinki: Finnish Assoc. Nature Conserv., 1993. 1–8.
- * Järvekülg, A. Trophy of the water of Estonian rivers and nutrients limiting the primary production // Water pollution and quality in Estonia. Environmental Report 7 (in Estonian and English). Helsinki: Nat. Board, Waters and Environ, 1993. 29–34.
- * Järvekülg, A. XIV.1.1. Veeselgrootud // Eesti Loodus (A. Raukas, koostaja). Tallinn: Eesti TA, 1993. 354–367.
- * Kalamees, K., Vaasma, M. Mycobiota of alpine and subalpine sites of Kamchatka // Bibl. Mycol, 1993. 121–131
- * Kalamees, K. Järvelja Looduskaitsekvartali lehkseente nimestik // ELUS aastaraamat, 1993. 251–260.
- * Kallak, H., Hilpus, I. On genetic aspects of in vitro morphogenesis // Experimental Biology. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 39–40.
- * Kallak, H. On specific characters of plant ontogeny and phylogeny // Folia Baeriana VI. Baer and Modern Biology. Tartu, 1993. 127–132.
- * Kasak, L., Hörak, R., Nurk, A., Talvik, M., Kivisaar, M. Regulation of the catechol 1,2-dioxygenase and phenol monooxygenase-encoding pheBA operon in Pseudomonas putida PaW86 // J. of Bacteriology. USA, 1993. (Dec.).

- * Kasak, L., Talvik, K. The regulation of a plasmid-chromosome hybrid pathway encoding phenol degradation in *P. putida* PaW85 // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 138–139.
- * Kask, P., Frey, J. Vitality of Norway spruce and Scots pine by the crown class and radial increment in 1988–1991 // *Proc. Est. Acad. Sci., Ecology*. Tallinn, 1993. 1. 8–16.
- * Kervinen, J., Sarkkinen, P., Kalkkinen, N., Mikola, L., Saarma, M. Hydrolytic specificity of the barley grain aspartic proteinase // *Phytochemistry*, 1993. 4. 799–803.
- * Kesküla, T. Leediklaste (Lepidoptera, Pyralidae) leide Ida-Virumaalt aastail 1990–1992 // *Lepidopteroloogiline informatsioon*. Tartu, 1993. 8. 28–29.
- * Kesküla, T. The occurrence of *Pontia* (daplicide) *daplicide* (Linnaeus, 1758) and *P. (daplicide) edusa* (Fabricius, 1777) in the Commonwealth of Independent States (Lepidoptera, Pieridae) // *Lepidopteroloogiline informatsioon*. Tartu, 1993. 8. 1–4.
- * Kirsipuu, A., Kallejärv, T., Laugaste, R., Haberman, J., Timm, H., Järvalt, A., Nõges, P. Brief characterization of Lake Yaskhan // *Limnologica*, 1993. 3. 179–182.
- * Kivi, S., Ilus, T., Lipping, T., Õunap, K., Kikerpill, E., Jents, E., Piirsoo, A. Chromosome studies in hematologic disorders // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 18.
- * Kull, K. Liikide kooselu mehhanismist sessiilsete organismide koosluses // *Mitmekesisuse teooria*. Schola biotheoretica. Tartu, 1993. 28–32.
- * Kull, K. Semiotic paradigm in theoretical biology // K. Kull, T. Tiivel (eds.). *Lectures in Theoretical Biology: The Second Stage*. Tallinn, 1993. 52–62.
- * Kull, O., Niinemets, Ü. Variations in leaf morphometry and nitrogen concentration in *Betula pendula* Roth., *Corylus avellana* L. and *Lonicera xylosteum* L // *Tree Physiology*, 1993. 311–318.
- * Kulu, H. Estonians in the World: An overview, on number and location 1850–1990 // *Siirtolaisuus/Migration*. Turku, 1993. 2. 3–12.
- * Kulu, H. Virolaiset maailmalla // *Viro-vuosikirja*. Turku, 1993. 1–7.
- * Kulu, H. Virolaisten paluumuutto 1945–1993 // *Siirtolaisuus/Migration*. Turku, 1993. 4.
- * Kwiatowsky, M., Parik, J., Landegren, U. A high-capacity manifold support for the detection of specific IgE antibodies in allergic individuals // *Journal of Immunological Methods*. 1993.
- * Laisk, A., Lange, O. L., Heber, U. Air pollution and forest decline // *Airborne particles, their negative effects on the cultural heritage and its environment*. Round Tables, Ravello, Belgium, 1991. 195–206.
- * Laisk, A. Mathematical modelling of free-pool and channelled electron transport in photosynthesis: evidence for a functional supercomplex around photosystem I // *Proc. R. Soc. Lond. B*, 1993. 243–251.
- * Laisk, A., Oja, V., Heber, U. Steady-state and induction kinetics of photosynthetic electron transport related to donor side oxidation and acceptor side reduction in photosystem I in sunflower leaves // *Photosynthetica*, 1992. 4. 449–463.
- * Laisk, A., Oja, V., Walker, D., Heber, U. Oscillations in photosynthesis and reduction of photosystem I acceptor side in sunflower leaves. Functional Cyt b/f-PSI-FNR complexes // *Photosynthetica*, 1992. 4. 465–479.
- * Lewitsky, B. T. U., Margus, T., Remme, J., Nierhaus, K. H. Coupling of rRNA transcription and ribosomal assembly in vivo // *J. of Molecular Biology*, 1993. 581–593.

- * Lilleväli, H., Sildnik, K., Sutrop, U. Influence of *Pseudomonas putida* together with several environmental factors on germination of the seeds of some varieties of barley // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 149–150.
- * Luig, J., Talvi, T. Faunistilisi andmeid Ruhnu saare putukatest (Insecta) // *Eesti LUS-i aastaraamat*. Tallinn: Valgus, 1993. 101–116.
- * Luig, J. The distribution and phenology of the Specoidea (Hymenoptera, Aculeata) species in Estonia I. The families Ampulicidae, Sphecidae, Pemphredonidae, Astatidae, and Larridae // *Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Biology*. Tallinn, 1993. 1. 39–54.
- * Mander, Ü. Impacts of landscape structure on the material cycling in agricultural landscapes // Punning, J.-M. and Huit, J. (eds.) *Human Impact on Environment. Pilot Study in Baltic*. Publ. 1. 36–60.
- * Mardiste, P. Greenpeace // *Eesti Loodus*. Tartu, 1993. 3. 98–99.
- * Mardiste, P. Sustainable Development for Estonia: Why Not? // *Development*. Rome, 1993. 2. 72–73.
- * Margna, U., Pärnik, T. Accumulation of flavonoids in two different phenotypes of the tropical seagrass *Thalassodendron ciliatum* (Forsk.) Den.Hartog // *Ecology*. Estonia, 1993. 4. 196–199.
- * Marksoo, A. Sündimuse geograafiast Eestis // *Eesti Geograafia Seltsi aastaraamat*. Tallinn, 1993. 103–123.
- * Masing, V. Pesakastide asustatus Järveljal 1952–1954 // *ELUS aastaraamat*, 1993. 122–130.
- * Meidla, T. The ostracode genus *Longiscula* in the Ordovician of the East Baltic // *Neues Jahrbuch geol. paläont. Abh.* Stuttgart, 1993. 3. 289–303.
- * Mens, K., Viira, V., Paalits, I., Puura, I. Upper Cambrian biostratigraphy of Estonia // *Proc. Estonian Acad. Sci. Geol.* Tallinn, 1993. 4. 148–159.
- * Mokrik, R. Ekogidrogeologitšeskaja otsenka primorskih vodozaborov Baltiki // *Ekologitšeskaja gidrogeologija stran Balitiiskogo morja*. Izv. S.-Peterburgskogo gos. universiteta. S.-Peterburg, 1993. 71–76.
- * Moldau, H. CO₂ exchange in plants under ozone stress conditions // *Russian J. of Plant Physiology*. Russia, 1993. 459–464.
- * Moldau, H. Damage to plants caused by antropogenic ozone // *Airborne particles, their negative effects on the cultural heritage and its environment*. Round Tables, Ravello. Belgium, 1991. 207–213.
- * Moldau, H., Kull, O. Differential susceptibility of mesophyll CO₂ exchange to ozone in soil- or sand-grown *Phaseolus vulgaris* L. plants // *Photosynthetica*, 1993. 133–141.
- * Moldau, H., Söber, J., Söber, A. Impact of acute ozone exposure on CO₂ uptake by two cultivars of *Phaseolus vulgaris* L // *Photosynthetica*, 1993. 133–141.
- * Moldau, H., Wong, S.-C., Osmond, C.B. Transient depression of photosynthesis in bean leaves during rapid water loss // *Australian J. Plant Physiology*. Australia, 1993. 45–54.
- * Mäe, A., Marits, R., Ausmees, N., Kõiv, V., Heinaru, A. Characterization of a new 2,4-dichlorophenoxyacetic acid degrading plasmid pEST4011: physical map and localization of catabolic genes // *J. of General Microbiology*. England, 1993. (Dec.).
- * Mäe, A., Marits, R., Ausmees, N., Kõiv, V. Isolation and characterization of a new 2,4-D degradative plasmid pEST4011 // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 150.

- * Mäe, A., Marits, R. Conjugal mobilization of catabolic plasmids by transposable elements in helper plasmids // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 140.
- * Mäemets, A., Ott, I. 2.1. Small lakes // *Water pollution and quality in Estonia. Environmental Report 7* (In Estonian and English). Helsinki: Nat.Board, Waters and Environ, 1993. 35–38.
- * Nöges, T. An experimental approach to the estimation of zooplankton-phytoplankton interactions in desert freshwater Lake Yaskhan // *Limnologica*, 1993. 3. 227–231.
- * Nöges, P., Haberman, J., Tammert, H., Tuvikene, A., Ott, I. Estimation of the state of three Estonian small lakes on the basis of bioproductivity // *Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Ecology*. Tallinn, 1993. 2. 65–84.
- * Nöges, T., Haberman, J., Timm, M., Nöges, P. The seasonal dynamics and trophic relations of the plankton components in Lake Peipsi (Peipus) // *Internationale Revue der gesamten Hydrobiologie*. Germany, 1993. 4. 401–407.
- * Nöges, P. Hydrochemical characteristics, productivity of phytoplankton, bacterioplankton and amphiphytes of the freshwater part of L. Yaskhan // *Limnologica*, 1993. 3. 183–193.
- * Nöges, P., Tuvikene, A. 2.3. Narva Reservoir // *Water pollution and quality in Estonia. Environmental Report 7* (In Estonian and English). Helsinki: Nat. Board, Waters and Environ, 1993. 41.
- * Nölvak, S., Grahn, Y. Ordovician chitinozoan zones of Baltoscandia // *Rew. Palaeobot. Palynol*, 1993. 1–22.
- * Ojaveer, H., Lokk, S., Nöges, T. Microbiological status of some Estonian small lakes // *Proceedings of the Estonian Academy of Sciences. Ecology*. Tallinn, 1993. 2. 53–64.
- * Paal, J., Fremstad, E. Plantetradisjoner på Kamtsjatka — og i Norge // *Blyttia*, 1993. 29–38.
- * Padu, E., Hansen, E., Tänav, A. Changes in soluble and cell wall-associated peroxidases during the lignification of wheat cells // *Plant Peroxydases. Biochemistry and Physiology*. Denmark, 1993. 287–290.
- * Palumaa, P., Mackay, E.A., Vasak, M. Nonoxydative cadmium-dependent dimerization of Cd7-metallothionein from rabbit liver // *Biochemistry*, 1992. 2181–2186.
- * Palumaa, P., Zerbe, O., Vasak, M. Formation and spectroscopic characterization of a novel monomeric cadmium- and phosphate-containing form of metallothionein // *Biochemistry*, 1993. 2874–2879.
- * Palumaa, P., Vasak, M. Binding of inorganic phosphate to the cadmium-induced dimeric form of metallothionein from rabbit liver // *Eur. J. Biochemistry*, 1992. 1131–1135.
- * Parik, J., Kwiatkowski, M., Lagerquist, A., Lagerström-Fermer, M., Samiotaki, M., Stewart, J., Glad, G. e A manifold support for molecular genetic reactions // *Analytical Biochemistry*, 1993. 144–150.
- * Pata, I., Metspalu, A. A dinucleotide repeat polymorphism at the ribosomal protein S6 (RPS6) gene // *Human Molecular Genetics*, 1993. 2. 1749.
- * Plink, P., Kask, J., Eltermann, G. Formation of Quaternary Sediments on Kassari Island // *Bull. of the Geol. Survey of Estonia*. Tallinn, 1993. 1. 32–37.
- * Punning, J.-M. Environmental problems in Estonia // *Human Impact on Environment. Pilot study in Baltics*. Institute of Ecology, Publication 1. Tallinn, 1993. 7–23.

- * Punning, J.-M., Gabovitsch, E. Radiological situation in Estonia // *Umweltradioaktivität, Radioökologie, Strahlenwirkungen*. Band 1.25 Jahrestagung. Binz auf Rügen, 1993. 219–228.
- * Punning, J.-M., Sagris, A. Processes of biogeochemical matter cycle under the conditions of artificial eutrophication // *Proceedings of Estonian Acad. of Sci. Ecology*. Tallinn, 1993. 3. 120–136.
- * Punning, J.-M., Varvas, M. Distribution patterns of heavy metals in Estonia lake and mire sediment cores // *Heavy Metals in the Environment*. Toronto, 1993. 508–511.
- * Punning, J.-M., Varvas, M. Influence of natural and man-made processes on the geochemical composition of lake sediments, NE Estonia // *Applied Geochemistry*, 1993. 2. 75–77.
- * Punning, J.-M., Ulfstedt A.-C. Environmental problems in the Baltic republics (in Swedish) // *Ymer*. Argang 113, 1993. 35–43.
- * Puura, I., Holmer, L. Lingulate brachiopods from the Cambrian-Ordovician boundary beds in Sweden // *Geologiska Föreningens i Stockholm Förhandlingar*. Stockholm, 1993. 4. 215–238.
- * Puura, I., Nemliher, J. Shell mineralogy of recent and fossil lingulate brachiopods: differences caused by fossilization // *Lund Publications in Geology*. Lund, 1993. 26.
- * Randlane, T. Ruhnu saare samblikud // *ELUS aastaraamat*. Tallinn: Valgus, 1993. 29–39.
- * Randlane, T., Saag, A. World list of cetrarioid lichens // *Mycotaxon*. USA, Cambridge, 1993. XLVII. 395–403.
- * Reeben, M., Halmenkytö, M., Alhonen, L., Sinevirta, R., Saarma, M., Jänne, J., Tissue-specific expression of rat light neurofilament promoter-driven reporter gene expression in transgenic mice // *Biochim. Biophys. Res. Commun*, 1993. 465–470.
- * Roosaare, J. Difficulties and perspectives of introducing GIS technology into a post-soviet society: the case of Estonia // *Proceedings of the EGIS'93 — Fourth European Conference and Exhibition on Geographical Information Systems*, Genoa, Italy, March 29 – April 1 / Eds. J. Harts, H. F. L. Ottens, H. J. Scholten, exec.ed. D. A. Ondaatje. Utrecht, The Netherlands: EGIS Foundation, 1993. 917–924.
- * Roosaluuste, E. Ülevaade Ruhnu saare taimkattest // *ELUS aastaraamat*, 1993. 86–100.
- * Rubel, M. K paleontologitšeskomu osnovaniju geohronologii // *Detalnaja stratigrafija*, I. Geologija. Vilnius, 1993. 18–22.
- * Rõõmusoks, A. A review of Estonian Ordovician Rafinesquinids (Brachiopoda, Strophomenacea) // *Proc. Estonian Acad. Sci. Geol.* Tallinn, 1993. 4. 160–166.
- * Rõõmusoks, A. Four new brachiopod genera of the subfamily Oepikina (Strophomenacea) from the Ordovician of Estonia // *Proc. Estonian Acad. Sci. Geol.* Tallinn, 1993. 2. 48–57.
- * Rõõmusoks, A. Some brachiopod genera of the subfamily Strophomeninae from the Ordovician of Estonia // *Proc. Estonian Acad. Sci. Geol.* Tallinn, 1993. 3. 110–117.
- * Saarma, U., Lewicki, B. T., Margus, T., Nigul, S., Remme, J. Analysis of mutations in the 23S rRNA // *The Translational Apparatus*: Plenum Corporation, 1993.
- * Saat, T. The morphology and chronology of oocyte final maturation and fertilization in fish // *Physiological and Biochemical Aspects of Fish Development* (B. T. Walther, H. J. Fyhn, editors). ISBN 82-992402-0-4. Bergen, Norway: Univ. of Bergen, 1993. 71–85.
- * Saat, T., Weyers, B. Zum Brutverhalten dreier Drosselarten // *Die Voliere*. Germany, 1993. 4. 100–104.

- * Sarand, I., Mäe, A., Vilu, R., Heinaru, A. New derivatives of TOL plasmid pWWO // J.of General Microbiology. England, 1993. 2379–2385.
- * Sellin, A. Resistance to water flow in xylem of *Picea abies* (L.) // Karst. trees grown under contrasting light conditions. *Trees*. 220–226.
- * Stakishaitis, D., Parik, J., Viikmaa, M. Genetic factors, atherogenesis and longevity // *Experimental Biology*. Vilnius: Academia, 1993. 3–4. 28–29.
- * Zobel, M. Changes in pine forest communities after clear-cutting: A comparison of two edaphic gradients // *Annales Botanici Fennici*, 1993. 131–137.
- * Zobel, M., Kont, A. Formation and succession of alvar communities in the Baltic land uplift area // *Nordic Journal of Botany*, 1992. 249–256.
- * Zobel, K., Zobel, M., Peet, R.K. Change in pattern diversity during secondary succession in Estonian forests // *Journal of Vegetation Science*, 1993. 489–498.
- * Zobel, M. Theories concerning the coexistence of plant species // K. Kull, T. Tiivel (eds.). *Lectures in theoretical biology. The second stage*. Tallinn, 1993. 153–168.
- * Tammiksaar, E. C.A.Rathlef-oro-ja hüdrograafilised kaardid // *Geodeet*, 1993. 4. 22–23.
- * Tammiksaar, E. Kamtsatka vallutamise loost. Retsensioon // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 12. 2667–2674.
- * Tasa, A., Simisker, J. Ecological factors influencing the numbers of iron bacteria in drainage pipes // *Ecology. Estonia*, 1993. 4. (Dec.).
- * Teugjas, H., Simisker, J. Role of succinate on the use of methanol, glycerine and xylose in methylotrophic yeasts // *Appl.Biochem.and Microbiol. Russia*, 1993. 553–558.
- * Timmusk, T., Palm, K., Metsis, M., Reintamm, T., Paalme, V., Saarma, M., Persson, H. Multiple promoters direct tissue specific expression of reat BDNF gene // *Neuron*, 1993. 475–489.
- * Trass, H. Biological resources. Calendar of events in the history of nature protection in Estonia // *Environmental Status Reports*. Cambridge, 1993. 16–77.
- * Truve, E., Aaspõllu, A., Honkanen, J., Puska, R., Mehto, M., Kelve, M., Seppänen, P., Saarma, M. Transgenic potato plants expressing mammalian 2'-5' oligoadenylate synthetase are protected from potato virus X infection under field conditions // *Bio/Technology*, 1993. 1048–1052.
- * Ustav, E., Ustav, M., Szymanski, P., Stenlund, A. The bovine papillomavirus origin of replication requires a binding site for the E2 transcriptional activation // *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*, 1993. 898–902.
- * Varvas, M., Punning J.-M. The use of 210Pb method in the study of the development and human impact history of some NE Estonian lakes // *The Holocene*, 1993. 1. 34–44.
- * Villems R. *Homo sapiens sapiens* — kaks küsimust evolutsioonist // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 293–322.
- * Villems, R., Toomik, P. Techniques of affinity chromatography — overview // *Handbook of affinity chromatography*. New York: Marcel Decker Inc, 1993. 3–60.
- * Virro, T., Haberman, J. The rotifers of Lake Peipus // *Hydrobiologica*, 1993. 389–396.
- * Virro, T. Rotifers from Lake Yashkan, Turkmenistan // *Limnologica*, 1993. 3. 233–236.
- * Ülemaante, R. *Eucosma balatonana* (Osthelder, 1937) (Lepidoptera, Tortricidae) new to Estonia // *Baptia*, 1993. 4. 95–97.

- * Ylikoski, J., Pirvola, Moshnyakov, M., Palgi, J., Arumäe, U., Saarma, M. Expression patterns of neurotrophin and their receptor mRNAs in the rat inner ear // Hearing Research, 1993. 69–78.

FILOSOOFIATEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Alvre, P. Soome–eesti vestmik. Neljas, täiendatud trükk. Tallinn, 1993. 432.
- * Alvre, P., Vodja, R. Pulma poikineen. Virolais-suomalainen vertailusanakirja. Porvoo–Helsinki–Juva, 1993. 306.
- * Annist, A. Must, A. SINU AEG: kokkuvõtte Tartu koolinoorte sotsioloogilisest uurimusest. Tartu: Tartu Linnavalitsus, 1993. 29.
- * Ant, J. Eesti riigimehe aastaraamat 1993. Tartu: Anne Vaserik, 1993. 27 lk.
- * Ant, J., Jaanson, K., Klaassen, O., Medijainen, E., Piirimäe, H., Rosenberg, T., Siiraja, M. jt. XX vek s natšala stoletija do 1938 goda. Utšebnik dlja X klassa. Tallinn: Koolibri, 1993. 368.
- * Grant, P. J. Soobik, L. Inglise–eesti juriidiline sõnastik. TÜ õigusteaduskond, Tartu, 1993. 136.
- * Hoyer, S. Lauk, E. Vihalemm, P. Towards a Civic Society. The Baltic Media Long Road to Freedom. Perspectives on History, Ethnicity and Journalism. Tartu: Greif, 1993.
- * Karlep, K. Obosnovanije soderžanija i metodiki obučšenija rodnomu jazõku vo vspomogatelnoi škole. Tartu: TÜ, 1993. 62.
- * Kasik, R. Eesti keele tuletoõpetus III. Adjektiiv- ja adverbiteuletus. Tartu, 1992. 56.
- * Kivimäe, J., Laur, M. jt. Uusaeg 1. Tallinn: Avita, 1993. 109.
- * Kotik, M. A. Nestšastnõi slutšai: psihologitšeskie pritšinõ. Sankt-Peterburg: Sojuz spets-ov po bezop.dejat, 1993.
- * Kraav, I., Hämmäläinen, J. Perhepolitiikka ja vanhempien ulkoiset toiminta- edellytykset Suomessa ja Virossa. Vertaileva tutkimus. Kuopio.: Kuopion Yliopisto, 1993. 128.
- * Kraav, I. Perekonnoõpetus XII klassile. Üldhariduskooli programmid. Tallinn, 1993. 12.
- * Kraav, I. Perekonno // Kodanikuõpetus. Õpik IX klassile. Tallinn.: Avita, 1993.
- * Kreitzberg, P. The Legitimation of Educational Aims: Paradigms and Metaphors. Lund.: Compendient, 1993. 239.
- * Ligi, H., Piirimäe, H., Tõnisson, E., Vahtre, S., Kivimäe, J. jt. Eesti talurahva ajalugu. Tallinn: Olion, 1992. 656+tbl.
- * Liitoja, Ü. Põhja-Tartumaa talud 1582–1858. Teatm. I–IV. Tallinn: Bit, 1992. 830.
- * Liitoja, Ü., Rosenberg, T., Siiraja, M., Tannberg, T. jt. Uusaeg 3. Tallinn: Avita, 1993. 101.
- * Lotman, J. Izbrannõje statji v 3 t. Tallinn: Aleksandra, 1993. 496.
- * Lotman, J. Kultura i vzrõv. Moskva: Gnosis, 1993. 270.
- * Medijainen, E., Oja, T. Eesti vapid ja lipud. 16. sajand – 1940. Tallinn: Olion, 1993. 87.
- * Metsa, A. Rabotšaja tetrad po russkomu jazõku. Tallinn: Koolibri, 1993. 1–46.
- * Mullamaa, T. Rootsi–eesti sõnaraamat. Tallinn: Valgus, 1993.

- * Muru, K. Sõnarine. Eesti luule antoloogia 3. köide. Tallinn: Eesti Raamat, 1993. 650.
- * Muru, K. (toim.) Sõnarine. Eesti luule antoloogia 2. köide. Tallinn: Eesti Raamat, 1992. 797.
- * Mäll, L. Tibetsko–russko–angliiskii slovar s sanskritskimi paralleljami. Moskva: Nauka, 1993. 184.
- * Palamets, H. Minevik jutustab. Ajalugu abikooli VII klassile. Tallinn: Koolibri, 1993. 160 lk.
- * Palamets, H. Mälestusi Tartu Ülikoolist 1900–1944. Tallinn: Olion, 1992. 48 lk.
- * Pedastsaar, T. Kodulugu. Lugemik II klass. Tartu.: TÜ, 1993. 78.
- * Peiker, S. Practice Tests for School Learners: Ceres, 1993. 24.
- * Peiker, S. Sisseastumistestid inglise keeles üldainena. Variant 1–4. Tartu: TÜ, 1993. 40.
- * Piirimäe, H., Laur, M., Klaassen, O. jt. Uusaeg 2. Tallinn: Avita, 1993. 101.
- * Rajasalu, I. Predposõlki voznikovenija i roždenije Estonskoj respubliki. Tallinn: EV Riiklik Kooliamet, 1993. 104 lk.
- * Rannikmäe, M. Keemiateadmiste kasutamine keskkonna seisundi hindamisel. Tallinn, 1993. 12.
- * Rebane, M., Reppo, K. Teste Dein Deutsch. Tartu, 1993. 54.
- * Rõigas, M. Valimik Tartu Ülikooli sisseastumiskirjandeid. Tallinn, 1993.
- * Sommerhage, C. Caspar David Friedrich. Zur Porträt des Malers als Romantiker. Paderborn: Schöningh, 1993. 187.
- * Sommerhage, C. Romantische Aporien. Zur Kontinuität des Romantischen bei Novalis, Eichendorff, Hofmannsthal und Handke. Paderborn: Schöningh, 1993. 420.
- * Talvet, J. El hispanismo en Estonia // Opuscula Instituti Iberoamericani Universitatis Helsingiensis. Helsinki: Helsinki Ülikooli kirjastus, 1993. VI.
- * Talvet, J., Unt, J., Torop, P., Mäll, L. Maailmakirjanduse lugemik keskkoolile. Tallinn: Koolibri, 1993. 736.
- * Uuspõld, E. Valmet, A. Turu, E. Eesti keele õpik kõrgkoolidele. Teine, ümbertöötatud trükk. Tallinn: Valgus, 1993. 515.
- * Vassiltšenko, E., Breganova, L. Rabotšaja tetrad po russkomu jazõku. XII klass. Tallinn: Koolibri, 1993. 15–32.
- * Vassiltšenko, E., Kasesalu, T. Rabotšaja tetrad po russkomu jazõku. IX klass. Tallinn: Koolibri, 1993. 16–32.
- * Viitso, T.-R. Vepsa vanasõnad eesti, vadja ja läti vastetega. I–II. Tallinn, 1992. 352+253.

Artiklid

- * Adamson, A. Vabadussõjast, "vaikivast ajastust" ja demokraatia nõrkusest. Kiuslikke mõtteid // Vikerkaar. Tallinn, 1993. 10. 60–67.
- * Allik, J. Intsest ja selle tõlgendused // Akadeemia, 1993. 9. 1893–1915.
- * Allik, J. Motion perception as a special case of contrast detection // Perception, 1993. 22. 17.
- * Allik, J. Resolving ambiguities in orientation, motion and depth domains // Perception, 1992. 21. 731–747.
- * Allikmets, K. Russkije slova // Spektr. Bratislava, 1993. 3,4. 28–29.

- * Allikmets, K. Tekstõ dlja audirovaniya "Znajete li võ, tšto..." // Spektr. Bratislava, 1993. 1,2. 24.
- * Allik, J., Tuulmets, T. Perceived numerosity of spatio-temporal events // Perception and Psychophysics, 1993. 53. 450–459.
- * Altkoa, K. Das Konventshaus in Estland // Castella Maris Baltici I. Sarjast: Archaeologia Medii Aevi Finlandiae I. Stockholm: Almquist & Wiksell Internation, 1993. 11–18.
- * Altkoa, K. Die Turmburg in Estland // Castella Maris Baltici I. Sarjast: Archaeologia Medii Aevi Finlandiae I. Stockholm: Almquist & Wiksell Internation, 1993. 117–122.
- * Altkoa, K. Eesti tellisgootika uurimisseisust // Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis aastaraamat XI 1988–1990. Stockholm, 1992. 9–24.
- * Altkoa, K. Gooti arhitektuur ja Erwin Panofsky // Akadeemia. Tartu, 1993. 4. 731–741.
- * Alvre, P. Andrus Saareste — silmapaistev eesti keele uurija // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 140–144.
- * Alvre, P. Anmerkungen zur obliquen Modus im Estnischen und Livischen // Linguistica Uralica, 1993. 2. 95–104.
- * Alvre, P. Eduard Ahrens grammatikuna ja keeleuuendajana // Keel ja Kirjandus, 1993. 4,5. 199–211.
- * Alvre, P. Elias Lönnrot, Valitut teokset. Toimittanut Raija Majamaa. 1. Kirjeet. Piesämäki 1990 (SKST 510) 628 S.; 2. Mehiläinen, sumia, Piesämäki 1991 (SKST 551). 618 S. // Linguistica Uralica, 1993. 3. 219–114.
- * Alvre, P. Inarilappisches Wörterbuch I, A–K; II, L–P; III, R–Y; IV, Beispiele zur Flexionslehre, norwegischlappisches Wortregister, deutsches Wortregister. Herausgegeben von Erkki Itkonen unter Mitarbeit von Raija Bartens und Lea Laitinen. Lexica Societatis // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 156–158.
- * Alvre, P. Johannes Aaviku muutkondade süsteem // Keelereform ja raamat. Tallinn, 1993. 85–94.
- * Alvre, P. A. D. Kylstra, Sirkka-Liisa Hahmo, Tette Hofstra, Osmo Nikkilä, Lexicon der älteren germanischen Lehnwörter in den ostseefinnischen Sprachen. Bd. I: A–J, Amsterdam–Atlanta. GA 1991. LVIII+145 lk. // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 147–153.
- * Alvre, P. Mihkel Veske fennougriština // Keel ja Kirjandus, 1993. 1. 1–10.
- * Alvre, P. Mihkel Veske 150 // Minor Uralic Languages and their Ccontacts. Tartu, 1993. 5–18.
- * Alvre, P. Mõningaist passiivi erijoontest // Keel ja Kirjandus, 1993. 7. 404–409.
- * Alvre, P. Osmo Ikola, Kielen elämää ja käyttöä. Werner Söderström Osakeyhtiö. Porvoo–Helsinki–Juva 1990. 204 lk. // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 159–165.
- * Alvre, P. Soome keele u- ja ü-tüvede mitmuse vormistik // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 19–25.
- * Alvre, P. Tähelepanekuid Jakob Hurda doktoriväitekirja kohta // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 26–31.
- * Alvre, P. Uus soomekeelne piiblitõlge. Pyhä Raamattu. Vanha testamentti, Uusi testamentti. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokousen vuonna 1992 käyt-tööm ottama suomennos. Suomen piipariseura. Glasgow, 1992. VI+985+341+39+X lk. // Keel ja Kirjandus, 1993. 10. 691–697.

- * Alvre, P. Õpik kommentaaridega. Jaak Peebo. Käändkonnad. Tartu, 1993. 101 lk. // Keel ja Kirjandus, 1993. 1. 54–57.
- * Anepaio, T. Tartu laadad 1920–1940 // Muutuv rahvakultuur. Etnograafilisi uurimusi. Tallinn, 1993. 168–187.
- * Ant, J. Eesti riigimehe aastaraamat 1993. Tartu: Anne Vaserik, 1993. 27 lk.
- * Ant, J. Kuidas kõneldi Baltimaadega Moskvast 1939. aasta sügisel // Tundmatu Eesti Vabariik. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 130–141.
- * Ant, J. Ühest vastupanugrupist kahes okupatsioonis // Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi XXVII. TÜ ajaloo muuseumi materjalid. Tartu Ülikool läbi kolme okupatsiooni II. Tartu: TÜ, 1993. 3–13.
- * Aru, K. Ei palu, ei kummarda, vaid töötab ise // Ühistu probleeme ja uurimusi. Tartu, 1993. III. 12–25.
- * Baltin, A. Irratsionaalsete tõekspidamiste mõõtmine // Psühholoogia 3. Rakenduspsühholoogia. Eesti Psühholoogide Liidu Toimetised. Tallinn: AS Koskel, 1993. 42–59.
- * Černov, I. Baroque as a Type of Culture // European Journal for Semiotic Studies, 1993. 2. 89–98.
- * Danilevski, A. Iz kommentarijev k "Kukhe" A. M. Remizova // Studia Helsingiensia, 11: Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1993. 93–102.
- * Danilevski, A. Remizovskaja konferentsija // De Visu. Moskva, 1993. 1(2). 92–94.
- * Dulitšenko, A. Fenomen jugoslavo-rusinskogo (na obštšeslavjanskome fone). // Philologia slavica. K 70-letiju akademika N.I. Tolstogo. Moskva: Nauka, 1993. 302–310.
- * Dulitšenko, A. Fran Miklošich i Matija Majar Zilskij: ot jazõka praslavjanskogo k jazõku vseslavjanskomu // Miklošichev zbornik. Ljubljana, 1992. 431–444.
- * Dulitšenko, A. Kratkij otšerk nautšnoi, pedagogičeskoj i obštšestvennoj dejatel'nosti akademika N.I. Tolstogo (vstupitel'naja statja) // RAN. Materialõ k bibliografii utšenõh. Moskva: Nauka, 1993. 23. 9–29.
- * Dulitšenko, A. K printsipam sozdanija normativnoj grammatiki rezjanskogo literaturnogo jazõka v Italii // Aktualnõje problemõ slavjanskoi filologii. Moskva: MGU, 1993. 85–86.
- * Dulitšenko, A. K tipologii sotsiolingvističeskikh strategij v epohu natsionalnogo vozroždenija: oblastnõje — obštšennatsionalnõje literaturnõje jazõki — vseslavjanskije lingvoprojektõ // Istoriko-kulturnõje i sotsiolingvističeskije aspektõ izuštšeniija slavjanskikh jazõkov epohi natsionalnogo vozroždenija. Moskva, 1993. 13–18.
- * Dulitšenko, A. Literaturnaja ljaština Ondry Lysogorskogo v kontekste zapadnoslavjanskikh jazõkov i v svjazi s literaturnõmi mikrojazõkami sovremennoj Slavii // XI. Medzinárodní zjazd slavistov. Zborník resume. Bratislava: Veda, 1993. 515–516.
- * Dulitšenko, A. Literaturnaja ljaština Ondry Lysogorskogo v kontekste zapadnoslavjanskikh jazõkov i v svjazi s literaturnõmi mikrojazõkami sovremennoj Slavii // Slavjanskoje jazõkoznanije, 1993. 151–161.
- * Dulitšenko, A. O sinhronno-sopostavitel'noj grammatike dvuliteraturnogo jazõka (na materiale verhnje- i nižnelužitskogo literaturnõh jazõkov) // Slavica slovac. Bratislava, 1992. 27. 129–136.
- * Eintalu, J. Ainetu mõtleja või mõttetule ainleja // Akadeemia. Tartu, 1993. 9, 1996–2004.
- * Elts, J., Mikk, J. Kompliziertheit der Texte zur Umwelterziehung // Aus dem wissenschaftlichen Leben der Pädagogischen Hochschule. Köthen, 1993. 55–62.

- * Halling-Kukk, T. Liivi keele kaassõnadest ja nende reksioonist // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 32–41.
- * Heinsoo, H. Näiteid vadja keelest // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 130–135.
- * Heinsoo, H. Subjektita tarindid vadja keeles // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 43–48.
- * Hennoste, T., Muischnek, K., Potter, H., Roosma, T. Tartu Ülikooli eesti kirjakeele korpus: ülevaade tehtust ja probleemidest // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 10. 587–600.
- * Hirvlaane, M. Tartu Ülikooli lühendamisest 1952. a. // Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi XXVII. Tartu, 1993. 47–55.
- * Indre, K. Teacher as Learner // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 15–18.
- * Indre, K. Õpetajate täiendõpe oma kooli. Mida väärtustada õppeprotsessis // Haridus. Tallinn, 1993. 4. 13–16.
- * Indre, K. Õpetajate täienduskoolitus oma kooli. Õppeprotsessi analüüs tunnialalüüsi meetodil // Haridus. Tallinn, 1993. 3. 8–9.
- * Issakov, S. I. Bunin i Estonija // Voronežskij kraj i zarubežje. A. Platonov, I. Bunin, J. Zamjatin, O. Mandelstam i drugije v kulture XX veka. Voronež: MIPP "Logos", 1993. 107–110.
- * Issakov, S. Iz istorii // Slavjanskij venok. S.-Peterburg, Tallinn: Lenizdat, 1993. 9–15.
- * Issakov, S. Karl Karlovich Gerschelman // Raduga. Tallinn, 1993. 9. 23–25.
- * Issakov, S. Natšalo novogo etapa. Russkaja obštšestvennaja i kulturnaja žizn v Estonii v 1919–1921 g. // Studia Helsingiensia, 11: Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1993. 103–154.
- * Issakov, S. Ob izuštšenii russkogo natsionalnogo menšinstva v Estonii: problemõ i perspektivõ // Teaduslugu ja nüüdisaeg. Tallinn, 1993. 149–162.
- * Issakov, S., Palamets, H. Tartu Ülikool (1900–1944) memuaarkirjanduses // Mälestusi Tartu Ülikoolist 1900–1944. Tallinn: Olion, 1993. 5–18, 485–5.
- * Issakov, S. Peterburg v istorii estonskoj kulturõ // Raduga. Tallinn, 1993. 3. 62–71.
- * Issakov, S. Raamat Peterburi eesti seltside teatritegevusest // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 3. 179–182.
- * Issakov, S. Russkije literaturnõje objedinenija v Estonii (1919–1940) // Raduga. Tallinn, 1993. 6,7. 33–48, 44–5.
- * Issakov, S. Zabõtõi pisatel // Nikiforov-Volgin V. Dorožnõi posoh: Izbrannoje. Moskva: Russkaja Kniga, 1993. 330–339.
- * Issakov, S. Vene koorilaulu ja vene laulupidude ajaloost Eestis // Teater. Muusika. Kino. Tallinn, 1993. 5. 27–31.
- * Jerina, O. Funktsii erzjanskij postpositivnõh tšastits -kak, -dak, -jak // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 55–61.
- * Järv, A. Aleksis Kivi "Seitse venda" eesti teatris // Kullervo, 1993. 5. 12–15.
- * Jullinen, T. Maaerakondade suhetest Eestis Jaan Tõnissoni valitsuse päevil (1927–1928) // Tundmatu Eesti Vabariik. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 61–80.
- * Karlep, K. Etapõ razvitija tehniki tštenija: problema tštenija otdelnõh slov // Hälviklaste korrigeerimise psühholoogilis-pedagoogilised küsimused. Tartu, 1993, 19–35.

- * Karlep, K. Etapõ razvitija tehniki tštenija: tštenije teksta i predloženíj, prijomõ obutšenija // Hälviklaste korrigeerimise psühholoogilis-pedagoogilised küsimused. Tartu, 1993. 36–52.
- * Karlep, K., Padrik, M. Hälviklaste sõnatuletusoskused // Haridus, 1993. 4.
- * Karpova, L. Sintaksitšeskiye funktsii i stepeni sravnenija imen prilagatelnoh v srednetšepetskih govorah udmurtskogo jazõka // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 62–69.
- * Kasik, R. Sõnatuletuse käsitlest eesti algkursusel // Lähivertailuja 6. Kielitieteellisia tutkimuksia nr. 27. Joensuu yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Joensuu, 1992. 27. 24–31.
- * Kasik, R. Zum 60. Geburtstag von Kalevi Wiik // Linguistica Uralica XXVIII, 1992. 4. 299–300.
- * Kasik, R. Viron ja suomen sananjohdon vertailua // Viron kielen päivä 6.5.92. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen tutkimusraporteja 35. Oulu, 1992. 35. 25–33.
- * Kikas, E. Hagstrom, F. Pensar con libertad de eleccion y en colaboracion: introduccion de la escritura en proceso en una escuela estonia // Comunicacion, Lenguaje y Educacion. Madrid, 1993, 19–20. 149–156.
- * Kikas, E. The development of word meaning in children // Journal of Russian and Eastern European Psychology, 1993. 2. 30–54.
- * Kimmel-Tenjes, S. Mitteverbaalsest kommunikatsioonist // Akadeemia. Tartu, 1993. 3. 535–560.
- * Kingisepp, V.-L. Eesti komitatiivi tõlkevasted soome keeles // Lähivertailuja 5. Suomalais-virolainen kontrastiivinen seminaari Virroilla 27. ja 28. syyskuuta 1991. Tampere, 1992. 15–28.
- * Kingisepp, V.-L. Estonskije dialektõ i istoria literaturnogo jazõka — v fokuse interesov Arnolda Kaska // Linguistica Uralica XXIX, 1993. 1. 59–65.
- * Kingisepp, V.-L. 25 vuotta viron opetusta Oulun yliopistossa // Viron kielen päivä 6.5.92. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen laitoksen tutkimusraporteja 35. Oulu, 1992. 35. 75–83.
- * Kingisepp, V.-L. Mõtteid eesti keele lektori tööst Soome ülikoolis // Lähivertailuja 6. Suomalais-virolainen kontrastiivinen seminaari Mekrijärvellä 10.–11.04.92. Joensuu, 1992. 32–36.
- * Kisseljova, L. Pisma M.V. Karamzinoj k V.V.Schmidt // Studia Helsingiensia, 11: Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1993. 37–57.
- * Kivi, R., Kõre, J. Tartu (Dorpat) für Zusammenarbeit im Ostseeraum // Stadtentwicklung ohne Grenzen — Grenzenlose Stadtentwicklung. Hamburg, 1992. 55–57.
- * Kivimäe, J. Ojamaa ja Eesti keskajal. Gotland och Estland i medeltiden // Eesti ja Rootsi. Estland och Sverige. Tallinn, 1993. 21–25.
- * Kivimäe, J. Papirer och senmedeltida köpmansböcker. Liljer i Gunnar Mickwitz livsverk // Historisk Tidskrift för Finland. Helsingfors, 1993. 1. 3–15.
- * Kivimäe, J. Peter Frjazin or Peter Hannibal? An Italian Architect in Late Mediaeval Russia and Livonia // Settemtrione n:5. Rivista di studi italo-finlandesi. Turku, 1993. 5. 60–68.
- * Kivimäe, J. Teated senitundmatu eestikeelse katekismuse kohta Liivi sõja ajast // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 7. 388–398.

- * Kivimäe, J. Thomas Wolf. Tragfähigkeiten. Ladungen und Masse im Schiffsverkehr der Hanse, vornehmlich im Spiegel Revaler Quellen (Quellen und Darstellung zur Hansischen Geschichte. Hrsg. vom Hansischen Geschichtsverein. N.F. Bd. XXXI). Köln-Wien, 1986. XI // Vana Tallinn. Tallinn, 1993. 145–146.
- * Klaassen, O. Eesti ja Jaapan // Kleio. Ajalooline ajakiri. 7. Tartu, 1993. 7. 35–37.
- * Koit, M. Õim, H. A Formal Model of Communicative Strategy // Proceedings of the Scandinavian Conference on Artificial Intelligence. Stockholm, 1993. 226–231.
- * Koit, M., Õim, H. Modelling Communicative Strategies // Proceedings of the Third Symposium on Programming Languages and Software Tools. Tartu, 1993. 75–82.
- * Kostandi, J. Rol leksitšeskogo povtora v vertikalnoj organizatsii raznõh tipov tekstov // Voprosõ sopostavitelno-tipologitšeskih issledovanii raznosistemnõh jazõkov: obšeteoretitšeskije i konkretnõje voprosõ funktsionalnoi grammatiki. Tallinn, 1993. 62–69.
- * Kotik, M. A. O prednamerennõhh i neprednamerennõhh ošibkah tšeloveka-operatora // Psihologitšeskii žurnal. Moskva, 1993. 5. 34–41.
- * Kotik, M. A. Ostorožno — iljuzii // Avtomobilnõi transport. Moskva, 1993. 2. 16–18.
- * Kotik, M. A. Vospitaniye besopasnogo povedenija za ruljom // Avtomobilnõi transport. Moskva, 1992. 11. 8–9
- * Kraav, I. Teacher's role in the cooperation with parents // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 19–21.
- * Kreitzberg, P. Changes in the Teacher's Role // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 3–6.
- * Kreitzberg, P. Kas Eestis on hariduspoliitiline vaakum? // Haridus. Tallinn. 1993. 11. 2–4.
- * Kroon, K. Rootsi riigi juhtimine Laiuselt // Kleio. Ajaloo ajakiri. 7. Tartu, 1993. 14–18.
- * Krull, E. Some Problems Regarding the Selection and Translation of New Textbooks for Teacher Education // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 28–30.
- * Kudrjavitsev, J. Dve zametki po povodu redutsirovannõh // Russkij jazõk donatsiolnogo perioda. S.-Peterburg, 1993. 13–20.
- * Kukemelk, H., Mikk, J. The Prognosticating Effectivity of Learning a Text in Physics // Glottometrika, 1993. 14. 82–103.
- * Kukemelk, H. The Dependence of the Learning Time on the Text Characteristics // Glottometrika, 1993. 14. 104–112.
- * Kutsar, D., Trumm, A. Economic Situation of Households in Estonia: A Challenge for social Policy // Formation of Middle Class in Transition Societies. Tallinn, 1993. 79–84.
- * Kutsar, D., Trumm, A. Poverty among Households in Estonia // Scandinavian Journal of Social Welfare, 1993. 2/3. 128–141.
- * Kuusk, M. Imperfekti vatjan kielessä // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu. 1993. 70–75.
- * Kuusk, M. Vadja keele verbisüsteemi senisest uurimisest // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 76–84.
- * Kõre, J. Elamuehitus // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 81–90.
- * Kõre, J. Elamumajanduse teenused // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 164–172.

- * Kõre, J. Elanike rakendus // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 71–72.
- * Kõre, J. Heakorrateenused // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 173–180.
- * Kõre, J., Karelson, H. Korterivahetus // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 109–121.
- * Kõre, J., Karelson, H. Linna territoriaalne areng // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 271–286.
- * Kõre, J. Korteriolud // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 91–101.
- * Kõre, J., Lätti, I. Sündimus ja suremus // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 28–41.
- * Kõre, J. Perekonnastruktuur // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 61–62.
- * Kõre, J. Rahvastiku tihedus // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 23–27.
- * Kõre, J. Ränne // Tartu VIII. Statistilisi andmeid ja analüüse. Tartu, 1992. 42–45.
- * Kõrgesaar, J., Magne, Hur specialundervisingen utvecklar sig i Estland i samband med frigörelsen från USSR // Nordisk tidaksskrift för specialpedagogikk, 1993. 1. 46–51.
- * Külmoja, I. Võraženije kvantitativnosti v russkom i estonskom jazōkah // Voprosō sopostavitelno-tipologitšeskogo issledovanija raznosistemnōh jazōkov: obštšeteoretitšeskije i konkretnōje voprosō funktsionalnoi grammatiki. Tallinn, 1993. 75–91.
- * Künnap, A. Die wissenschaftliche Situation in Estland heute unter besonderer Berücksichtigung der Sprachwissenschaft an der Universität Tartu // Jahrbuch für finnisch-deutsche Literaturbeziehungen. Mitteilungen aus der Deutschen Bibliothek. Helsinki–Helsingfors, 1992. 24. 7–12.
- * Künnap, A. Fennougriatika Tartu Ülikoolis // Viron kielen päivä 6.5.1992, Oulu 1992 (=Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen laitoksen tutkimusraporteja 35). Oulu, 1992. 7–11.
- * Künnap, A. On the Background of Uralic Morphology // Minor Uralic Languages and Their Contacts. Tartu, 1993. 85–95.
- * Künnap, A. Selkupin arvoituksia Ala-Tasin murteella vuodelta 1913 // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 137–139.
- * Künnap, A., Toulouze, E. Les finno-ougriens sur le territoire de l' U.R.S.S. d' apres le recensement de 1989 // EFOu XXIV, 1992. 7–33.
- * Künnap, A. Uurali keelte š-preteeritumi algupärast // Festschrift für Raija Bartens zum 25.10.1993 (=MSFOu 215). Helsinki, 1993. 203–210.
- * Künnap, A. Venäjän uralilaisten kansojen tilastoa. Koonnut ja toimittanut Seppo Lallukka, Helsinki 1992 (Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti. Julkaisusarja A 16). 409 // Linguistica Uralica XXIX, 1993. 2. 152–158.
- * Laanekask, H. C. G. Swani mälestusteated L. Koidulast // Keel ja Kirjandus, 1993. 12. 742–747.
- * Laanekask, H. Sõda Tallinna ja Tartu keelte vahel ning selle kajastusi eesti trüki-seis // Keelereform ja raamat. Eesti Rahvusraamatukogu toimetised III. Tallinn, 1993. 54–61.
- * Laas, A. Past and future feminism // Connections: An International Women's Quarterly, 1993. 42. 24–26.

- * Laas, A. The future for Estonian women: Real women are mothers // European Network of Women Studies, 1993. 16.
- * Laiapea, V. Mõnedest motiveeritud viipetüüpidest eesti viipekeeles // Hälviklaste korrigeerimise psühholoogilis-pedagoogilised küsimused. Tartu: TÜ, 1993. 53–56.
- * Laiapea, V. Viibete transkriptsioonist eesti viipekeeles // Lingua, 1993. 3,4.
- * Laur, M. Der Einfluss schwedischer Gesetze auf das politische leben im 18. Jh. // Die schwedischen Ostseeprovinzen Estland und Livland im 16.–18. Jahrhundert. Acta Universitatis Stockholmensis. Studia Baltica Stockholmiensia 11. Stockholm, 1993. 11. 251–256.
- * Lauk, E. Esimesed perioodilised väljaanded. Tähtsamad eestikeelsed ajalehed 19. saj. keskpaigast a-ni 1940 // Eesti A&O. Tallinn: Valgus, 1993. 267–269.
- * Leibov, R. Tiutchev's Unnoticed Circle // Literary Tradition and Practice in Russian Culture. Papers from an International Conference on the Occasion of the 70-th Birthday of Y. M. Lotman. (Studies in Slavic Literature and Poetics). Amsterdam: Rodopi, 1993. 16 pp.
- * Lepikult, M. Tundmatu jumal, tuttav viha // Akadeemia. Tartu, 1993. 10, 1939–1948.
- * Liim, A. Jakob Hurt ja Tartu Kubermangugümnaasium // Kleio. 7. Tartu, 1993. 7. 22–25.
- * Liim, A. Lisandusi Treffnerite perekonnaloole ning Trefffoonia ajaloole // Trefffoonia 110. Tartu: Hugo Treffneri Gümnaasium, 1993. 30–50.
- * Liitoja, Ü. Professor Herbert Ligi poolt juhendatud diplomitööd // Kleio. Ajaloo Ajakiri. 8. Tartu, 1993. 8. 16–20.
- * Loone, E. Eesti filosoofia ida ja lääne piiril // Studia Philosophica. Tartu, 1993. 37. 129–155.
- * Loone, E. Ethnic Identity, Nationalism, Chauvinism // National Identity in the Baltic Republics and Yugoslavia. Oslo, 1992. 42–46.
- * Loone, E. Review: Raymond Taras, ed., The Road of Disillusion: From Critical Marxism to Postcommunism in Eastern Europe // Europe-Asia Studies. Glasgow, 1993. 4. 743–744.
- * Loone, E. They Were Not Quite Like Us: The Presumption of Qualitative Difference in Historical Writing // Developments in Modern Historiography / Ed. by Henry Kozicki. New York, 1993. 164–181.
- * Lotman, J. Chlestakow i inni // Semiotika dziejow Rosji. Lodz, 1993. 321.365.
- * Lotman, J. Mehanizm Smutõ (k tipologii russkoj kulturõ) // Studia Russica Helsinki et Tartuensia, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1992. 7–23.
- * Lotman, J. Pare slow wstepu // Semiotyka dziejow Rosji. Lodz, 1993. 13–16.
- * Lotman, J. Smert kak problema sjužeta // Literary Tradition and Practice in Russian Culture. Papers from an International Conference on the Occasion of the Seventieth Birthday of Yury Mikhailovich Lotman (Studies in Slavic Literature and Poetics). Amsterdam: Rodopi, 1993. 1–15.
- * Lotman, J. Uspenski, B. "Odszczepienie" i "odszczepienie" jako pozycje społeczno-psychologiczne w kulturze rosyjskiej — na materiale z epoki przedpiotrowej ("swoje" i "obce" w historii kultury rosyjskiej) // Semiotyka dziejow Rosji. Lodz, 1993. 62–77.
- * Lotman, J. Uspenski, B. Poglosy koncepcji "Moskwa - Trzeci Rzym" w ideologii Piotra I (w sprawie tradycji średniowiecznej w kulturze baroku.) // Semiotyka dziejow Rosji. Lodz, 1993. 254–320.
- * Lotman, J. Uspenski, B. Rola modeli dualnych w dynamice kultury rosyjskiej (do konca XVIII wieku) // Semiotyka dziejow Rosji. Lodz, 1993. 17–61.

- * Lotman, M. Baltiiskaja tema v poesii Iosifa Brodskogo // *Studia Russica Helsinkiensia et Tartuensia III: Slavica Helsinkiensia II: Problemy russkoj literatury i kultury*. Helsinki, 1992. 225–241.
- * Lotman, M. Innokentij Annenskij — razrušitel soneta // *Slowianska metryka porownawcza V. Sonet*. Warszawa, 1993. 123–131.
- * Lotman, M. Mandelstam i Pasternak (opõt kontrastivnoi poetiki) // *Literary Tradition and Practice in Russian Culture. Papers from an International Conference on the Occasion of the Seventieth Birthday of Yury Mikhailovich Lotman (Studies in Slavic Literature and Poetics)*. Amsterdam: Rodopi, 1993. 123–162.
- * Lotman, M. Repetitsija orkestra v razvalivajuštšemsja mire // *Kinovedtšeskije zapiski*. Moskva, 1992. 15. 145–164.
- * Matjus, Ü. Edmund Husserl Descartes'i teil // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 8. 1571–1603.
- * Matjus, Ü. Tundmata otsustavus // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 11. 2440–2447.
- * Medijainen, E. Comments. The Estonian Neutrality // *Neutrality in History*. Helsinki: Gummerus Kirjapaino OY, 1993. 155–157.
- * Medijainen, E. Eesti kullerid ja diplomaatiline post 1918–1921 // *Tundmatu Eesti Vabariik*. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 26–43.
- * Medijainen, E. Eesti Vabariigi Välisministeeriumi esimene tööaasta // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 4. 675–689.
- * Medijainen, E. Eesti Vabariigi Välisministeeriumi esimene tööaasta // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 5. 1051–1069.
- * Medijainen, E. Eesti Välisministeeriumi viimased kuud // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 11. 2323–2351.
- * Merilai, A. Antiluule antikliimaks // *Keel ja Kirjandus*, 1993. 1. 11–15.
- * Merilai, A. Kivikõueköha. Ilmar Laabani luule psühhoanalüüs // *Keel ja Kirjandus*, 1993. 5. 257–263.
- * Merilai, A. Ropp ja harras Ivar Grünthal // *Keel ja Kirjandus*, 1993. 4. 193–198.
- * Metsa, A. Keelte õpetamine lapsesõbralikumaks // *Lingua*. Tallinn, 1993. 2. 3–9.
- * Metsa, A. Keelte õpetamine õpilasekeskemaks // *Lingua*. Tallinn, 1993. 2. 3–10.
- * Mihkelson, M. Eesti Tõõrahva Kommuuni koonduslaager (1919) // *Tundmatu Eesti Vabariik*. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 12–25.
- * Mikk, J., Elts, J. Comparison of texts with familar and unfamilar subject matters // *Quantitative Text Analysis*. Trier, 1993. 228–238.
- * Mikk, J., Elts, J. How can teacher select textbook? // *Traditsioon ja innovatsioon hariduses*. Tartu, 1993. 2. 37–39.
- * Mikk, J., Kübarsepp, I. Vergleich von Textinhalten mit ihren Wiedergaben // *Schulbuch-Kontakte*, 1993. 3. 2–6.
- * Mikk, J. Mõtlemise arendamine (Austraalia kogemus) // *Haridus*. Tallinn, 1993. 7/8. 19–22.
- * Mikk, J. Teaching thinking in school // *Traditsioon ja innovatsioon hariduses*. Tartu, 1993. 2. 35–36.
- * Muru, K. Heiti Talviku viimased kirjad Betti Alverile // *Keel ja Kirjandus*, 1993. 10. 621–622.
- * Muru, K. Mälestusteraamat Betti Alverist // *Akadeemia*, 1993. 1. 174–177.
- * Muru, K. Vaateid Henrik Visnapuu luulesse // *Henrik Visnapuu "Mu ahastus ja armastus"*. Tallinn: Eesti Raamat, 1993. 487–498.
- * Must, A., Rahi, A. Katkenud töö: Herbert Ligi: Eesti rahvastikukaotused Nõukogude Liidu vanglates ja sunnitöölaagrites // *Kleio. Ajaloo Ajakiri*. 8. Tartu, 1993. 8. 8–15.

- * Must, A. The Great Swedish Cataster in the Service of the Russian Impire // Acta Universitatis Stockholmensis. Studia Baltica Stockholmensia. Stockholm, 1993. 11. 257–266.
- * Mäesalu, A. Die Burg Otepää als ein Zentrum in SO-Estland im 11.–14.Jh. // Castella Maris Baltici 1. Stockholm, 1993. 1. 143–148.
- * Noormägi, K. Karjala keele üldküsilaue tüüpidest // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 99–104.
- * Nurk, A. Unkarin prefiksiverbien vastineita virossa // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 105–109.
- * Padrik, M. Alakõnega ja normaalsete I–II klassi õpilaste sõnatuletusoskused // Hälviklaste korrigeerimise psühholoogilis-pedagoogilised küsimused. Tartu: TÜ, 1993. 3–18.
- * Pajur, A. Moskva emissari missioon Baltikumis 1923.a. oktoobris // Tundmatu Eesti Vabariik. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 44–60.
- * Pajur, A. Riigikaitseõpetuse algus Eesti Vabariigi koolides // Kleio. Ajaloo ajakiri. Tartu: AS "Kleio", TÜ, 1993. 7. 32–34.
- * Parhomenko, E. Eristamisest (Arvustus: Lauri Vahtre. Teekond läbi aja. Tln., 1992.) // Vikerkar. Tallinn, 1993. 2. 84–87.
- * Parhomenko, E. Gottlob Benjamin Jäsche Immanuel Kanti loengute väljaandjana // Studia Philosophica. Tartu, 1993. 37. 23–40.
- * Parve, V. Antifundamentalismist // Studia Philosophica. Tartu, 1993. 37. 100–108.
- * Parve, V. Grosses Europa und die kleine Nation // Jahrbuch für systematische Philosophie '93. Münster, Hamburg, 1993. 382–390.
- * Parve, V. Haiguse mõiste kaks malli // Akadeemia. Tartu, 1993. 4. 1020–1034.
- * Pedastsaar, T., Indre, K., Vassiltšenko, L. Practical Pedagogical Training in Traditional Conditions // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 25–27.
- * Pedastsaar, T. O pedagogitšeskoi pomoštši v razvitii umenija utšitsja // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 64–65.
- * Peep, H.-H. Arvustaja teeristil. Metodoloogiliste marginaalide jätkuks // Keel ja Kirjandus, 1993. 10. 580–586.
- * Peep, H.-H. Mahakantud inimesed või elutark taandumine? /Leo Anveldi romaanid/ // Sirp 3.9.93, 1993.
- * Peiker, S., Tammelo, E. Looking back at the Written Examination in English // EATE Newsletter. Tartu, 1993. 3. 3.
- * Peiker, S., Tammelo, E. Looking back at the written Examination in English // VI Regionaalne seminar: Teoorialt praktikale: klassiruumi keeletestid. Tallinn, 1993.
- * Perens, P. Väärtustest // Akadeemia. Tartu, 1993. 9. 1939–1948.
- * Piirimäe, H. Estlands litterära förbindelser med Norden — fran Medenhös till självständigheten ar 1920 // Litteraturen och den nationala identiteten. Kulturförbindelserna mellan Estland och Norden. Seminariepublikation. Helsinki, 1993. 8–11.
- * Piirimäe, H., Loit, A. Einleitung // Die schwedische Ostseeprovinzen Estland und Livland im 16.–18. Jahrhundert. Studia Baltica Stockholmensia 11. 1993. Acta Universitatis Stockholmensis. Stockholm, 1993. 9–11.
- * Piirimäe, H. Osnovnõje problemõ sotsialno-ekonomitšeskogo razvitija stran Severnoi Evropõ // Istoria Evropõ. T.3. Moskva: Nauka, 1993. 21.
- * Piirimäe, H. Rootsiaegse Tartu Ülikooli osa kultuurisidemete arengus. Det svensk-tida Universitets betydelse i de kulturella kontakternas utveckling // Eesti ja Rootsi. Estland och Sverige. Tallinn, 1993. 48–54.

- * Piirimäe, H. The cultural interconnections of the educational activity of Bengt Gottfried Forselius // Die schwedische Ostseeprovinzen Estland und Livland im 16.–18. Jahrhundert. *Studia Baltica Stockholmensis* 11, 1993. *Acta Universitatis Stockholmensis*. Stockholm, 1993. 317–333.
- * Piirimäe, H. The use of Estonian Language during the swedish Rule // Die schwedische Ostseeprovinzen Estland und Livland im 16.–18. Jahrhundert. *Studia Baltica Stockholmensis* 11., 1993. *Acta Universitatis Stockholmensis*. Stockholm, 1993. 367–382.
- * Ponomarjova, G. Vospominanija S. V. Steina o poetah tsarskosjolah (I. F. Annenski, N. S. Gumiljov, A. A. Ahmatova) // *Studia Helsingiensia*, 11: *Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia*, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1993. 83–93.
- * Pormeister, E. Die schreibende Nonne auf der Suche nach dem neuen Menschen. Silja Walters Chronikspiel "Die Jahrhundert-Treppe" // *Zeitschrift für Germanistik*. Berlin, 1993. 3. 618–623.
- * Pärdi, H. Muuseumiese etnoloogia uurimisallikana. Museum Object as a Source in Ethnological Research // *Pro Etnologia* 1, Eesti Rahva Muuseumi Üllitised. Eesti Rahva Muuseumi 35. teaduskonverentsi materjale. Tartu: Eesti Rahva Muuseum, 1993. 51–55.
- * Pärli, Ü. Problemõ funktsionirovanija hudožestvennogo teksta v inonatsionalnoi kulturnoi srede (na materiale vosprijatija v Estonii poemõ A. Puškina "Mednõi vsadnik") // *Sudia Helsingiensia*, 11: *Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia*, III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1993. 59–74.
- * Raid, L. Kas peremees või käsualune? Parteiarhiivi materjalidest II // *Kleio*. Ajaloo Ajakiri. 8. Tartu, 1993. 8. 41–47.
- * Raid, L. Tartu Ülikool pärast EK(b)P Keskkomitee 1950. aasta märtsipleenumit // Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi. Tartu, 1993. 27. 14–20.
- * Rajasalu, I. Riiklik Propaganda Talitus ja eesti nimi // *Tundmatu Eesti Vabariik*. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 96–109.
- * Reinmaa, A. Tagasivaateid edasiminekuks Eesti eripedagoogikas // *Haridus*, 1993. 11. 5–9.
- * Rimm, H. Stress management training: Cognitive-behavioural approach using problem solving techniques and biofeedback // *Stress News*, 1993. 4. 2–7.
- * Rosenberg, T. Ajalooline Ajakiri 1922–1940 // *Kleio*. 8. Tartu, 1993. 8. 26–35.
- * Salundi, M. Development of Education in Estonia // *Traditsioon ja innovatsioon hariduses*. Tartu, 1993. 2. 7–10.
- * Salundi, M. The democratization and Development of Education in Estonia // *Theory and Practice*. Copenhagen, 1993. 12 –18.
- * Siiraja, M. Eestist ja eestlastest Aafrikas // *Akadeemia*. Tartu, 1993. 2. 393–409.
- * Siiraja, M. Rahvasteliit, Itaalia Abessiinia-annektsooni tunnustamine ja Balti riigid // *Tundmatu Eesti Vabariik*. Tallinn: Tõnissoni Instituudi kirjastus, 1993. 109–129.
- * Smirnov, V. P., Alekseev, Yu. K., Allik, Yu. K. Efficiency of combining images from different channels in the recognition of objects // *Soviet Journal of Optical Technology*, 1992. 59. 80.
- * Sommerhage, C., Tarvas, M. Kleistiga Eestis / Kleist, in Estland // *Akadeemia*. Tartu: Greif, 1993. 12. 1–53.
- * Sool, R. Faring the Impossible: Reading in Estonia // Andrew Bennet (ed.). *Reading reading: essays in the theory and practice of reading*. Tampere: University of Tampere, 1993. 59–68.

- * Stolovitš, L. Aksiologia Peterburga // Metafizika Peterburga. Sankt Peterburg, 1993. 74–83.
- * Stolovitš, L. M. M. Bahtin i problema tsennosti // M.M.Bahtin: estetišeskoje nasledie i sovremennost. Saransk, 1992. 121–132.
- * Stolovitš, L. Esteetika ja antiesteetika // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 7. 417–428.
- * Stolovitš, L. Uuskantiaanluse õpetus üldkehtivatest väärtustest // Studia Philosophica. Tartu, 1993. 37. 41–59.
- * Stolovitš, L. Value as a Phenomenon: Variants of the Phenomenological Understanding of Values // Analecta Husserliana: The Yearbook of Phenomenological Research. Dordrecht, Boston, London, 1993. 193–203.
- * Sutt, T. Aukartus, vastutus ja lootus. Inimene III aastatuhande künnisel // Akadeemia. Tartu, 1993. 11. 2415–2423.
- * Talvet, J. Baroki filosoof ja esteetik Baltasar Gracian // B. Gracian, Käsioraakel ja arukuse kunst. Tallinn: Eesti Raamat, 1993. 130–143.
- * Talvet, J. Cataiunya i Estonia: comparacions (sobretot literaries) // Revista de Catalunya. Hispaania, Barcelona, 1993. 74. 93–110.
- * Talvet, J. Gracian en la vanguardia estetica y filosofica del Barroco // Documentos A. Baltasar Gracian. Hispaania, Barcelona: Anthropos, 1993. 5. 98–103.
- * Talvet, J. Jaan Kross, literatura boreal // Cambio 16. Hispaania, Madrid, 1993. 1104. 94.
- * Talvet, J. Tartu como signo // Discurso. Hispaania, Sevilla, 1993. 8. 21/28.
- * Tamul, V. Berliini ja Tartu Ülikooli sidemed 19. saj. 1. poolel // Ülikool (Acta Publica Universitatis Tartuensis). Tartu, 1993. 3/4. 73–82.
- * Tamul, V. Tartu University in the 19th century // Geodeet.6. Tallinn, 1993. 19–20.
- * Tamul, V. The 19th Century Tartu University as an European University (Abstrechts) // Ülikool (Acta Publica Universitatis Tartuensis). Tartu, 1993. 3/4. 97–100.
- * Tannberg, T. Peter von Smidti vaba korpus: formeerimine, sõjatee ja laialisaatmine (1812–1814) // Kleio. Ajaloo Ajakiri. 8. Tartu, 1993. 36–40.
- * Timirjajeva, I. Onomasiologitšeskaja sistema leksiki võšivanija v mariiskom jazõke // Minor Uralic Languages and their Contacts. Tartu, 1993. 110–114.
- * Tonts, Ü. Kultuurilugu ja ajalugu // Keel ja Kirjandus, 1993. 11. 688–691.
- * Tonts, Ü. Pagulane pagulusest. Ühest ainealast P. Krusteni loomingus // Keel ja Kirjandus, 1993. 8. 477–484.
- * Tool, A. Uuskantiaanlus kui teadusajastu kultuurifilosoofia: Mõtteajaloolisi lisandusi Wilhelm Windelbandi kõnele "Ajalugu ja loodusteadus" // Akadeemia. Tartu, 1993. 4. 769–801.
- * Torop, P. Dostojevski meždu Gomerom i Hristom // Slavica Helsingiensia II: Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia III: Problemy russkoj literatury i kultury. Helsinki, 1992. 75–82.
- * Trummal, V. Über die Forschungsstand der mittelalterlichen Archäologie in Tartu // The Study of Medieval Archaeology. European Symposium for Teachers of Medieval Archaeology. Lund 11–15 June 1990. Stockholm, 1993. 373–379.
- * Tulviste, P. What difference does schooling make in thinking? // Dokkyo International Review, 1993. 203–228.
- * Tulviste, T. Mother-child communication and the early development of thinking // Journal of Russian and East European Psychology, 1993. 2. 20–26.

- * Tulviste, T. On the function of differentiating between word and its referent // Journal of Russian and East European Psychology, 1993. 2. 27–39.
- * Turovskaja, S. Kontekstualnaja tipologija i sredstva aktualizatsii vöskazövanij s modalnõm smõslom neobhodimosti (nadobnosti) v russkom jazyke // Voprosõ sopostavitelno-tipologitšeskogo issledovanija raznosistemnõh jazõkov: obštšeteoretitšeskije i konkretnõje voprosõ funktsionalnoj grammatiki. Tallinn, 1993. 43–61.
- * Türk, Ü. Conventions for managing conversations in Estonian and English // Newsletter, Estonian Association of Teachers of English, 1993. September. 13–16.
- * Vahtre, S. Ajalugu iseseisvuse sünnidokumentides // Kleio.7. Tartu, 1993. 7. 3–4.
- * Vahtre, S. Kiovan Venäjä ja Viro 1030–1061 // Oulun yliopisto. Historian laitosa. Erikoispainossarja. Oulu, 1993. 331. 622–630.
- * Vahtre, S. Kuningamehed ja Jüriõõ ülestõus // Vikerkaar. Tallinn, 1993. 4. 52–59.
- * Valk, H. About the Role of the German Castle at the Town-Genesis Process in Estonia: the Example of Viljandi // Castella Maris Baltici. Stockholm, 1993. 1. 219–223.
- * Valk, H. Estonian Village Burial Grounds of the 13–17th Centuries: Pagan or Christian?. Uppsala, 1992. 203–228.
- * Valk, H. Kuritõõ ja karistus: muistise lõhkumise eest kohtu alla // Eesti Arheoloogiaseltsi teated. Tallinn, 1993. 1. 54–61.
- * Valk, H., Metsallik, R. Ühest vaheetapist Tartu arheoloogia ajaloos // Eesti Arheoloogiaseltsi teated. 1. Tallinn, 1993. 1. 43–48.
- * Valk, H. Põletusmatustest keskaegses Lõuna-Eestis // Kleio.7. Tartu, 1993. 7. 5–13.
- * Vassiltšenko, L. Tštenie v sovremennom mire: opõt prõsloga, vzgljad v budõtššeje // Lingua, 1993. 3. 87–90.
- * Vassiltšenko, L. Utšitel i informatsionnoje obespetšenie utšebnogo protsessi. // Traditsioon ja innovatsioon hariduses. Tartu, 1993. 2. 57–58.
- * Veldi, E. Is There a Presyllable in Estonian? // Eurasian Studies Yearbook. Bloomington IN, 1993. 66. 6.
- * Veldi, E. Two Japanese Textbooks of Estonian // Eurasian Studies Yearbook. Bloomington IN, 1993. 66. 4–5.
- * Velsker, M. Kuidas tehti parnassi. Kaks eesti luule antoloogiat // Akadeemia. Tartu, 1993. 5, 6. 899–921.
- * Vihalemm, R. Teadusfilosoofia ilma filosoofiata? // Akadeemia. Tartu, 1993. 9. 1800–1817.
- * Viitso, T.-R. Livonian i'gmõz 'gum' // Linguistica Uralica. 29. 173–175.
- * Viitso, T.-R. Livonian kõps 'hare' and Finnic *korva 'ear' // Linguistica Uralica. 29. 89–94.
- * Viitso, T.-R. Tutkimus vatjan vokaalisoinnusta. Petri Lauerma Vatjan vokaalisointu. Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia 214. Helsinki 1993. 301+3+7+6, numeroitua sivua ja 6+1 numeroimatonta painettua sivua // Vir. 97. 522–526.
- * Vunder, E. Rahvakunsti arengutendentsidest Eestis 20. sajandil // ERM aastaraamat XXXIX. Tartu, 1993. XXXIX. 24–47.
- * Vunder, E. Renessansi mustiraaamatud ja eesti rahvakunst // Muutuv rahvakultuur. Tartu: OÜ Greif, 1993. 91–131.
- * Wertsch, J. V., Tulviste, P., Hagstrom, F. A. Sociocultural Approach to Agency // In Forman, E. A., Minick, N., Stone, C. A. (Eds.), Contexts For Learning. Sociocultural Dynamics In Children's Development. New York: Oxford University Press, 1993. 336–356.

FÜÜSIKA-KEEMIA TEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Foken, Th., Gerstmann, W., Richter, S., Wichura, B., Baum, W., Ross, J., Sulev, M., Mölder M. et al. Zeleny Study on the Energy Exchange Processes over different Types of Surfaces during TARTEX-90. Offenbach am Main, 1993. 4. 34.
- * Karu, G. Katsetehnika praktikum II. Tartu: TÜ, 1993. 86.
- * Korrovits, V., Käämbre, H. Füüsika sõnaraamat. Eesti–inglise–vene. I, II, III, IV ja V osa. Tallinn, 1993. 1096 lk.
- * Past, V., Karik, H. Keemia X klassile. Tallinn: Koolibri, 1993. 159.
- * Peterson, U. Studies on the reflectance factor dynamics of forest communities in Estonia. Dissertationes geographicae Universitatis Tartuensis. Tartu, 1993. 18.
- * Post, P. On the Two Radiatively Effective Cloud Parameters. Extended Abstract of the Ph.D. Thesis. Tartu, 1993. 94.
- * Pullerits, R. 40. keemiaolümpiaad. Tartu: TÜ, 1993. 32 lk.
- * Pärtel, E. Füüsika töövihik VIII klassile. Tallinn: Koolibri, 1992. 103.
- * Pärtel, E. Füüsika VIII klassile. Tallinn: Koolibri, 1992. 193.
- * Talvik, A.-T. Kõrgmolekulaarsete ühendite struktuur. Tartu, 1993. 95.
- * Tamm, T. Quantum-Chemical Simulation of Solvent Effects // Dissertationes Chimicae Universitatis Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 1.
- * Töldsepp, A., Toots, V. Keemiliste elementide perioodilisustabel: AS Karbal & Co, 1993. 31.

Artiklid

- * Aabloo, A., Pertsin, A.J., Mikelsaar, R.-H. Calculations of potential energy of the cellulose crystal structure // Cellulosics: Chemical, Biochemical and Material Aspects, Eds. Kennedy, J.F.; Phillips, G.O.; Williams, P.A.; Ellis Horwood Ser. Polymer Science and Technology. Ellis Horwood, New York, 1993. 61.
- * Aarik, J., Aidla, A., Jaek, A., Kiisler, A.-A. On the mechanism of atomic layer deposition of aluminium oxide films // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 4-11.
- * Aarik, J., Aidla, A., Jaek, A., Kiisler, A.-A. Time delays in flow-type atomic layer epitaxy reactor // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 21-28.
- * Aarik, J., Jaek, A., Kiisler, A.-A., Sammelselg, V. Composition of oxide films grown by ALE from AlCl₃ and H₂O // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 12-20.
- * Aarik, J., Siimon, H. Growth rate and source material utilization efficiency in MBE under conventional and ALE conditions // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 63-68.
- * Alleman, H., Pentchuk, J. Ion Chromatographic Determination of Magnesium and Calcium Ions // Proc. Estonian Acad. Sci. Chem, 1993. 2. 107.
- * Alumaa, A., Silk, T., Hallik, A., Pruks, A., Tamm, J. Ion sensitivity of Polypyrrole Electrodes // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI: Tartu, 1993. 23-38.
- * Arulepp, M., Loodmaa, V., Tüür, A. Investigation of the Output Signal Temperature Dependence of Some pH and Ammonia Sensors // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI. Tartu, 1993. 121.

- * Arst, H., Kutser, T., Ohvril, H., Ojaveer, O., Tamm, J. Experimental studies on the attenuation of underwater solar irradiance in some regions of the Baltic Sea and Skagerrak // Proc. Estonian Acad. Sci. Tallinn: Ecology, 1993. 1. 38–48.
- * Arvidsson, K., Land, T., Langel, Ü., Bartfai, T., Ehrenberg, A. Solution Structure by 2D 1H-NMR of a Chimeric Peptide Recognized by Galanin and Neuropeptide Y Receptors // Biochem, 1993. 1. 7787–7798.
- * Bartfai, T., Hökfelt, T., Langel, Ü. Galanin -a Neuro-Endocrine Peptide // Critical Rev. Neurobiol, 1993. 229–274.
- * Bartfai, T., Langel, Ü., Bedecs, K., Andell, S., Land, T., Gregersen, S., Ahren, B., Girotti, P., Co Novel Galanin Receptor Ligand M40 Distinguishes between the Putative Galanin Receptor Subtypes // Proc. Natl. Acad. Sci. USA, 1993. 11287–1129.
- * Bauer, R., Osvet, A., Sildos, I., Bogner, U. Room-Temperature Persistent Spectral Hole-Burning in Neutron-Irradiated IaB-type Diamond // J. of Luminescence, 1993. 57–60.
- * Burk, P., Herodes, K., Koppel, I. I., Koppel, I. Critical Test of PM3-Calculated Proton Affinities // Intern. J. Quant. Chem: Quantum Chemistry Symposium. New York, 1993. 633–641.
- * Burk, P., Koppel, I. A. An AMI and PM3 Study of Hexafluoroacetylacetone // J. Mol Struct. (Theochem). Amsterdam, 1993. 277–282.
- * Burk, P., Koppel, I. A. Critical Test of PM3 Calculated Gas-Phase Acidities // Theor. Chim. Acta, Berlin, 1993. 11. 417–427.
- * Crawley, J.M., Robinson, J.K., Langel, Ü., Bartfai, T. Galanin Receptor Antagonists M40 and C7 Block Galanin-Induced Feeding // Brain Res, 1993. 268–272.
- * D'Antona, F., Ergma, E. Evolution of Binaries with a Low Mass Companion Immersed in aradiation field I. Effect of irradiation by millisecond pulsarcompanion // Astron. Astrophys, 1993. 269. 219–231.
- * Dong, G. Z., Rinken, A., Kameyama, K., Haga, T. Ligand binding properties of muscarinic acetylcholine receptor subtypes expressed in insect cells (Sf9) // J. Neurochem, 1992. Suppi. S7.
- * Eerme, K., Pihl, A. Some results of the stratopause aerosol layer detection aboard the orbital station "Salyut-7" // Current Problems in Atmospheric Radiation. IRS'92. Hampton, Virginia, USA.: A. Deepak Publishing, 1993. 390–393.
- * Eerme, K. Statistical properties of some spectral radiance fields measured from Space // Current Problems in Atmospheric Radiation. IRS'92. Hampton, Virginia, USA.: A. Deepak Publishing, 1993. 440–443.
- * Einasto, J., Gramann, M., Saar, E., Tago, E. Power Spectrum of the Matter Distribution in the Universe on Large Scales // Mon. Not. R. Astr. Soc, 1993. 260. 705–716.
- * Einasto, J., Gramann, M. Transition Scale to a Homogeneous Universe // Astrophys. J, 1993. 407. 443.
- * Elango, M., Ausmees, A., Kikas, A., Nõmmiste, E., Ruus, R., Saar, A., van Acker, J.F., Anderson, J.N. et al. Autoionization phenomena involving the 2p5 3d configuration of argon-like ions in ionic solids // Phys. Rev. B, 1993. 18. 11736–48.
- * Elango, M. Hot holes in irradiated ionic solids // Radiation Defects and Effects in Solids, 1993.
- * Eller, M., Järv, J., Ragnarsson, U., Toomik, R., Ekman, P., Engström Substrate specificity studies on protein kinase C // In: Peptides (Ed. C. H. Schneider, A. N. Eberle): ESCOM Science Publishers B.V, 1993. 794–795.

- * Eller, M., Järv, J., Toomik, R., Ragnarsson, U., Ekman, P., Engström, L. Substrate specificity of protein kinase C studied with peptides containing D-amino acid residues // *J. Biochemistry*, 1993. 177–180.
- * Ergma, E. An Accretion Induced Collapse Model for Eclipsing Binary Pulsar PSR1718-19 // *Astron. Astrophys*, 1993. 273. L38–L40.
- * Ergma, E., Masevitš, A.G. Malomassivnõje rentgenovskije dvojnõje i millisekund-nõje pulsarõ // *Astrofizika*, 1993. 36. 129–162.
- * Ergma, E., Vilhu, O. MS 1603.6+2600 an Unique Low-luminosity X-ray Binary // *Astron. Astrophys*, 1993. 277. 483–486.
- * French, A. D., Dowd, D., Aabloo, A. Miniature crystal models of cellulose polymorphs and other carbohydrates // *Int. J. Biological Macromolecules*, 1993. 61.
- * Girotti, P., Bertorelli, R., Fisone, G., Land, T., Langel, Ü., Consolo, S., Bartfai, T. N-terminal Galanin Fragments Inhibit the Hippocampal Release of Acetylcholine in vivo // *Brain Res*, 1993. 258–262.
- * Grauberg, H., Karu, G. Põhikooli füüsikaõpetuse kognitiivsete eesmärkide realiseerimisest kaheksanda klassi füüsikaõpikus ja töövihikus // *Füüsika õpetamise aktuaalseid küsimusi VI*. Tallinn: HK, 1993. 52–57
- * Gregersen, S., Lindskog, S., Land, T., Langel, Ü., Bartfai, T., Ahren, B. Blockade of Galanin Induced Inhibition of Insulin Secretion from Isolated Mouse Islets by the Non-Methionine Containing Antagonist M 35 // *Eur. J. Pharmacol*, 1993. 35–39.
- * Haas, M., Realo, E., Jõgi, J. Time dependence of inelastic Mössbauer scattering with stepwise modulation // *Phys. stat. sol. (b)*, 1993. 178. 499–510.
- * Hallik, A., Alumaa, A., Tamm, J. Influence of Ions on the Polypyrrole Redox Processes // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI*. Tartu. 1993. 39–50.
- * Hiob, R., Palm, V. Structural and Temperature Effects in the Gas Phase Hydrogen Abstraction Reactions from Compounds with General Structure R-H. 1. Abstraction by Hydrogen Atom // *Org. React. Tartu*, 1993. 1. 110–118.
- * Hiob, R., Palm, V. Structural and Temperature Effects in the Gas Phase Hydrogen Abstraction Reactions from Compounds with General Structure R-H. 2. Abstraction by Variable Free Radicals // *Org. React. Tartu*, 1993. 1. 119–124.
- * Hizhnjakov, V. Quantum Emission of a Short Pulse and Photon-Antiphoton Conversion // *Physi. Rev. A*, 1993. 46. 6351–6376.
- * Hizhnjakov, V., Sigmund, E., Bill, A. Cooper Pair Formation by Disforitive Electronlattice Conpling // *Proceeding of the Workshop Phase Separation in Cuprate Superconductors*, 1993. 288–303.
- * Hizhnjakov, V., Tehver, I. Resonance Raman Scattering of Multimode Systems: Fourier Amplitude Approach // *J. Raman Spectroscopy*, 1993. 24. 653–660.
- * Hlavacek, J., Koudelka, J., Järv, J. Structure-activity relationships in peptide juvenoids // *Bioorganic Chemistry*, 1993. 7–12.
- * Hulting, A.-L., Land, T., Berthold, M., Langel, Ü., Hökfelt, T., Bartfai, T. Galanin Receptors from Human Pituitary Tumors Assayed With Human Galanin as Ligand // *Brain Res*, 1993. 173–176.
- * Holmberg, P., Rannikko, S., Kuus, E., Mürsepp, T. Kiirguskaitse // *Eesti Arst*, 1993. 1. 68–70.
- * Holmberg, P., Rannikko, S., Servomaa, A., Kuus, E., Mürsepp, T. Ionizing radiation in medicine and health protection // *TÜ toimetised*, 1993. 965. 38–49.

- * Humal, L.-H., Vain, A. Method and Equipment for Biomechanical Diagnosis of the Functional State of the Skeletal Muscles // *Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu*, 1993. 130–137.
- * Hütt, G., Jaek, I. Photostimulated luminescence of some materials and its dosimetry applications // *Nucl. Tr. Radiation Meas*, 1993. 1. 75–98.
- * Ibragimov, K., Lushchik, A., Lushchik, Ch., Frorip, A., Shashina, E. Excitonic mechanism of impurity center luminescence excitation in CsCl crystals // *Phys. Solid State*, 1993. 11.
- * Ilomets, T., Koorits, A., Peil, S., Pärn, A., Salm, S., Utsal, K., Utsal, V., Veermäe, I. A Comparative Study of Estonian Curative Muds // *Estonian Curative Muds, Workshop Oct. 22. 1992. Tallinn, Eesti*: Ed. by I. Arro, 1993.
- * Ilomets, T., Koorits, A., Peil, S., Pärn, A., Salm, S., Utsal, K., Utsal, V., Veermäe, I. A Comparative Study of Estonian Curative Muds // *Tartu Ülikooli Toimetised. Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu, Eesti: TÜ*, 1993. 966.
- * Ilomets, T., Paama, L., Perämäki, P., Lajunen, L., Piiri, L. Spectrochemical Analysis of Geological and Archaeological Materials by Inductively Coupled Plasma Atomic Emission Spectrometry // *Finnish Chemical Congress and Exhibition 2.–4.11.1993. Abstract. Helsinki, Soome*, 1993.
- * Ilomets, T., Pekamäki, P., Lajunen, L., Paama, L., Piiri, L. Elemental Analysis of Glazes and Brick Materials by Inductively Coupled Plasma Atomic Emission Spectrometry // *Report Series in Chemistry. Oulu Rootsi: University of Oulu*, 1993. 38. 1–9.
- * Ilomets, T., Pärn, A. Ravimpreparaadi Humisolum toime uurimine trüpsiini esteeraasele aktiivsusele // *Eesti Rohuteadlane. Tartu, Eesti*, 1993. 2. 59–61.
- * Ilomets, T., Tähepõld, L. Gustav Bunge's Contribution to the Development of Physiological and Pathological Chemistry // *Baltic Science Between the West and the East. Tartu, Eesti*, 1993. 66–71.
- * Jõgi, R., Koch, R., Realo, K., Realo, E. Gammaspektroskoopia Eesti keskkonnauuringutes // *Eesti Füüsika Seltsi aastaraamat 1992. Tartu*, 1993. 49–60.
- * Järv, J., Rinken, A. Muscarinic acetylcholine receptor // *Neurotransmitter Receptors. New Comprehensive Biochemistry (F. Hucho, Ed):Elsevier Science Publishers B. V*, 1993. 199–220.
- * Järv, J., Toomela, T., Karelson, E. Dual effect of carbachol on the muscarinic receptor // *Biochemistry and Molecular Biology International*, 1993. 649–654.
- * Järva, M., Linkberg, R., Vain, A. The changes of Skeletal Muscle Tone in Pregnant Women // *Acta Comment. Univ. Taruensis. Tartu*, 1993. 138–153.
- * Kalder, K., Korrovits, V., Nagirnyi, V., Zazubovich, S. Fine structure of the triplet related state of Ga⁺ Centres in alkali chlorides induced by the off-centre position of the excited Ga⁺ ion // *Phys. Stat. Sol. Germany*, 1993. 391–401.
- * Kallis, A. The influence of different cloud forms on diffuse radiation // *Current Problems in Atmospheric Radiation. IRS'92. Hampton, Virginia, USA: A. Deepak Publishing*, 1993. 137–141.
- * Karelson, M. M., Zerner, M. C. A Theoretical Treatment of Solvent Effects on Spectroscopy // *J. Phys. Chem. Washington*, 1993. 6949–6957.
- * Karelson, M., Tamm, T., Zerner, M. C. Multicavity Reaction Field Method for the Solvent Effect Description in Flexible Molecular Systems // *J. Phys. Chem. Washington*, 1993. 11901–1190.
- * Karu, G. Põhikooli lõpetajad füüsikast ja selle õpetamisest // *Füüsika õpetamise aktuaalseid küsimusi VI. Tallinn: HK*, 1993. 35–51.

- * Karu, G., Voolaid, H., Timpmann, K., Pärtel, E., Susi, J. Põhikooli füüsika-standardist // Eesti Füüsika Seltsi aastaraamat 1992. Tartu: EFS, 1993. 130–139.
- * Katritzky, A. R., Yannakopoulou, K., Barczynski, P., Szafran, M., Karelson, M. M. The Ionization and Conductivity of N-(alfa-Aminoalkyl) benzotriazolesin Nitromethane // Organic Reactivity. Tartu, 1993. 92–95.
- * Keis, H., Piihar, Ü. Determination of selenium by cathodic stripping voltammetry // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chemistry XXI: Tartu, 1993.
- * Kikas, A., Aksela, H., Aksela, S., Kukk, E., Nõmmiste, E., Ausmees, A., Elango, M. Character of F core excitons in alkali fluorides studied by resonant Auger spectroscopy // MAX-laboratory Activity Report 1992. University of Lund, 1993. 70–71.
- * Kikas, A., Ruus, R., Elango, M., Maiste, A., Nõmmiste, E., Saar, A., van Acker J. F., Anderson, J. N. et al. Decay channels of resonantly excited M45 hole states of I, Cs, Ba and La in ionic solids // MAX-laboratory Activity report 1992. University of Lund, 1993. 72–73.
- * Kokk, H., Paama, L. Photometric Determination of 2,4,6-tribromophenol in Industrial WasteWater // Environmental Protection. Ecology and Industrial Quality Control (in Russian). Moscow, 1993. 15–17.
- * Konsin, P., Kristoffel, N., Örd, T. High-temperature superconductivity of perovskites in a two-band model // Ferroelectrics, 1993. 1–4, II. 83–90.
- * Konsin, P., Kristoffel, N., Örd, T. On the composition-dependent isotopic effect of HTSC in the two-band model // Ann. d. Phys, 1993. 3. 279–283.
- * Konsin, P., Kristoffel, N., Örd, T. Perovskitiide kõrgtemperatuurne ülijuhtivus kahetsoonilises mudelis // EFS aastaraamat 1992. Tartu, 1993. 26–39.
- * Konsin, P., Kristoffel, N., Örd, T. Two-band model of HTSC with account of intraband Coulombic and electron-phonon interaction // Ukr. Fiz. Journ, 1993. 2. 131–135.
- * Koppel, I., Koppel, J., Koppel, I. I., Leito, I., Pihl, V., Wallin, A., Grehn, L., Ragnarsson, U. Acidity of Benzoylcarbamates in Dimethyl Sulfoxide. Confirmation of Mixed N/O Alkylation in the Mitsunobu Reaction // J. Chem. Soc. Perkin Trans. 2. London, 1993. 4. 655–658.
- * Koppel, I., Koppel, J., Leito, I., Pihl, V., Grehn, L., Ragnarsson, U. The Acidity of Substituted 1-Hydroxybenzotriazoles in Water and Dimethyl Sulfoxide // J. Chem. Res (M). London, 1993. 2991–2997.
- * Koppel, I. A., Mishima, M., Taft, R. W., Topsom, R. D., Stock, L. The Acidities of 4-Substituted Benzoic, Bicyclo [2.2.2] Octyl-, and Bicyclo [2.2.2] Octenyl-1-Carboxylic Acids // J. Phys. Org. Chem. New York, 1993. 12. 1355–1362.
- * Koppel, I., Mölder, U. Süsiniku maailma füüsikast ja keemiast // Eesti Füüsika Seltsi aastaraamat. Tartu, 1993. 78–81.
- * Korge, H., Laan, M., Paris, P. On the formation of the Negative corona // J. Phys. D: Appl. Phys, 1993. 231–236.
- * Kremer, R.K., Hizhnjakov, V., Sigmund, E., Simon, A., Müller, K.A. Electronic Phase Separation in La-Cuprates // Zeitschrift für Physik B, 1993. 92. 169–174.
- * Kristoffel, N., Örd, T. On the possibility of HTSC in a two-band model with a semiconducting gap (A3C60) // Phys. Stat. Sol, 1993. 2. k9–k12.
- * Kuura, H., Karelson, M. Differential-Conductometric Study of the Urea Addition Effects on the Structure of Aqueous and Non-Aqueous Electrolyte Solutions // Organic Reactivity. Tartu, 1993.

- * Kuusk, A. Simulation of crop reflectance (including hot spot effect) // C. Varlet-Grancher, R. Bonhomme and H. Sinoquet (Eds.). *Crop Structure and Light Microclimate: Characterization and Applications*. Paris: INRA, 1993. 250–257.
- * Laine, K., Saari, E., Kemppainen, K., Lajunen, L., Perämäki, P., Paama, L. Lapin metsämarjojen raskasmetallipitoisuudet // *Ympäristö ja Terveys-Lehti*. Finland, 1993. 443–449. 81–84.
- * Leinbock, R., Palm, V. Check of Electrostatic Model for Structural Effects on Formation Enthalpies and Dipole Moments. 2. Results for Alkanes and Cycloalkanes, Alkenes and Alkynes // *Org. React. Tartu*, 1993. 101–109.
- * Lelnbock, R., Palm, V. Check of Electrostatic Model for Structural Effects on Formation Enthalpies and Dipole Moments. 1. Algorithm and Computer Program for Calculations in the Framework of Model of Atomic Point Charges // *Org. React. Tartu*, 1993. 96–100.
- * Lembra, J., Siimon, H., Uustalu, T. ALE Model Considering the Surface Structure of the Growing BinaryCompound // *Acta Comment Universitas Tartuensis*, 1993. 964. 47–54.
- * Lembra, J., Siimon, H., Uustalu, T. Kinetics of Cyclic Deposition of a Binary Compound // *Acta Comment Universitas Tartuensis*, 1993. 964. 55–62.
- * Lepiku, M., Järv, J. Optimization of synthesis of agarose based lectin affinity sorbents // *Preparative Biochemistry*, 1993. 80–88.
- * Lushchik, A., Ibragimov, K., Frorip, A. Decay of electronic excitations with the formation of Frenkel defects in a simple cubic CsCl crystal // *Defects in Insulating Materials*, ed. O. Kanert and J.-M. Spaeth. Singapore, New Jersey, London: Word Scientific, 1993. 1045–1047.
- * Lushchik, A., Ibragimov, K., Lushchik, Ch., Vasilchenko, E. Exitonic processes in cs CsCl-In and CsCl-Tl crystals // *Defects in Insulating Materials*, ed. O. Kanert and J.-M. Spaeth. Singapore, New Jersey, London: World Scientific, 1993. 1042–1044.
- * Lust, E., Jänes, A., Lust, K., Salve, M. Electrical double layer the single crystal antimony, bismuth and cadmium electrodes in surface inactive electrolyte solutions // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Pulbic. on Chemistry XXI*. Tartu, 1993.
- * Mashirin, A., Hellat, K., Tenno, T. Factors Affecting the Equilibrium Distribution of a Gaseous Component in a Heterogenous System // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chemistry XXI*. Tartu, 1993. 129.
- * Miil, M., Ruut, J., Pihl, V. Computer-Aided Potentiometric Analysis // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis XXI*. Tartu, 1993. 112–114.
- * Miil, M., Ruut, J., Pihl, V. Computer-Aided Potentiometric Stripping Analysis // *Universitates Tartuensis. Publications on Chemistry*. Tartu, 1993. 21.
- * Matveew, A. A, Popov, A. F, Palm, V. A, Piskunova, Zh. P Factors Affecting Rate of the Menshutkin Reaction. 3. Temperature Effect // *Org. React. Tartu*, 1993. 1. 35–38.
- * Mikelsaar, R.-H., Aabloo, A. Antiparallel molecular models of crystalline cellulose // *Cellulosics: Chemical, Biochemical and Material Aspects*, Eds. Kennedy, J. F.; Phillips, G. O.; Williams, P. A.; Ellis Horwood Ser. Polymer Science and Technology. Ellis Horwood, New York, 1993. 57.
- * Mirme, A., Kikas, Ü., Tamm, E. Correlation time of near-ground atmospheric aerosol // *J. Aerosol Sci.* Oxford, New-York, Seoul, Tokyo: Pergamont Press, 1993. S3–S4.

- * Mirme, A., Tamm, E. Electric aerosol spectrometer. Calibration and error account // J. Aerosol Sci. Oxford, New-York, Seoul, Tokyo: Pergamont Press, 1993. S211–S212.
- * Mäeorg, U., Buda, V., Karalius, V., Rothschild, G., Kolonistova, S., Ivinski, P., Mozuraitis, R. C Dienes as Attractants for Eighteen Clearwing (Sesiidae). Tineid (Tineidae) and Choreutid (Choreutidae) Moth Species // J. Chem. Ecol. 19 (4), 1993. 799–813.
- * Mäeorg, U., Paama, L., Kokk, H. Analysis Strategy for Organic Bromide Flame-retardant Compounds as Environmental Contaminants // Textiles and composites 92. Tampere, Soome: Ed. by H.Meinander. 1992.
- * Mürsepp, Tiiu, Mürsepp, Toomas, Holmberg, P. Electrical dipoles III. Modelling of electrical activity of heart in a physical laboratory work // Dimensio. Soome, 1993. 4. 24–30.
- * Mürsepp, Toomas., Holmberg, P. Tartu Ülikooli sisseastujate füüsikateadmised // Haridus. Eesti, 1993. 7/8. 42–44.
- * Nilson, T., Peterson, U., Päivinen, R. Deviations from normal successional reflectance trajectories in damaged Scots pine stands // G. Preto and B. Koch (Eds.), Forest Resource Inventory and Monitoring and Remote Sensing Technology. Proc. IUFRO Centennial Symp., Berlin, 31. Aug – 4. Sept 1992. Tokyo: Jap. Soc. of Forest Plann. Press, 1993. 151–160.
- * Nilson, T., Peterson, U. Temporal reflectance trajectories of forest communities in Estonia // Annual Report of the Estonian Academy of Sciences 1992. Tallinn, 1993. 16–17.
- * Nummert, V., Palm, V. Kinetic Study of Alkaline Hydrolysis of Susbstituted Phenyl Tosylates XX. Influence of Temperature on Ortho Effect. Isokinetic Dependence in the Case of Additional Ortho Inductive Effect // Org. React. Tartu, 1993. 1. 63–71.
- * Nummert, V., Piirsalu, M., Palm, V. Kinetic Study of Alkaline Hydrolysis of Substituted Phenyl Tosylates. XXI. Influence of Solvent on the Ortho Effect // Org. React. Tartu, 1993. 1. 82–87.
- * Ohvril, H., Mullamaa, Ü.-A. Integral transparency coefficient of the atmosphere: standard computational procedures // Current Problems in Atmospheric Radiation. IRS'92. Hampton, Virginia, USA.: A. Deepak Publishing, 1993. 180–182.
- * Ollikainen, O., Rebane, A., Rebane, K. Error-corrective optical neural network modeled by persistent spectral holeburning // Optical and Quantum Electronics, 1993. 569–585.
- * Orupõld, K., Mashirin, A., Tenno, T. Amperometric Sensor with Immobilized Bacteria // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI. Tartu, 1993.
- * Paama, L., Lajunen, L. H. J., Perämäki, P., Lajunen, L. H. J. Spectrochemical Determination of Trace Metals in Berries by Atomic Emission and Absorption // Acta et commentationes Universitates Tartuensis. Publications on Chemistry. Tartu, 1993. 21.
- * Paama, L., Lajunen, L. H. J., Perämäki, P. Multi-Element Analysis by Inductively Coupled Plasma Atomic Emission Spectrometry // Acta et Commentationes Univer-sitates Tartuensis. Publications on chemistry. Tartu, 1993. 21.
- * Palm, V., Palm, N. On the Total Number and List of Parameter Scales Significant for General Quantitative Description of Solvent Effects // Org React. Tartu, 1993. 1. 125–148.

- * Palumaa, P., Pentchuk, J. Separation of Oxoanions by Ion Chromatography Using Anion-Exchange Resin HIKS-1 // Proc. Estonian Acad. Sci. Chem, 1993. 3. 149–152.
- * Palumaa, P., Zerbe, O., Vasak, M. Formation and spectroscopic characterization of a novel monomeric cadmium-and phosphatecontaining form of metallthionein // Biochemistry, 1993. 2874–2879.
- * Past, V. August Paris — Lecturer at the University of Tartu Scientist and Active Member of the Academic Society of Chemistry // Acta et Comm. Univ. Tartuensis XXI. Tartu, 1993. 8–10.
- * Past, V. Professor A.-G. Parts teadlasena ja ülikooli õppejõuna // Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi. Tartu: TÜ, 1993. 135–144.
- * Pehk, T., Lippmaa, E., Lopp, M., Paju, A., Borer, B.C., Taylor, R.J.K. Determination of the Absolute Configuration of Chiral Secondary Alcohols; New Advances using C-13 and 2D NMR Spectroscopy // Tetrahedron; Asymmetry. London, 1993. 1527–1532.
- * Perämäki, P., Lajunen, L. H. J., Paama, L., Piiri, L., Ilomets, T. Elemental Analysis of Glazes and Brick Materials by Inductively Coupled Plasma Atomic Emission Spectrometry // University of Oulu, Report Series in Chemistry. Oulu, Finland, 1993. 38. 3–9.
- * Peterson, U., Nilson, T. Successional reflectance trajectories in northern temperate forests // Int. J. Remote Sensing, 1993. 3. 609–613.
- * Pihlak, A., Lippmaa, E., Avorin, V., Bogdanov, R., Matvienko, N. Schevchenko, G. Water composition of a Cambrian-Vend waterbearing complex and accompanying spontaneous gases in Northern Estonia // Journal of Ecological Chemistry, 1993. 117–131.
- * Post, P. An estimate of an radiatively effective cloud top height // Current Problems in Atmospheric Radiation. IRS'92. Hampton, Virginia.: A. Deepak Publishing, 1993. 82–85.
- * Pullerits, R. Keemiateadmiste osa Tartu Ülikooli õppima asumisel // Haridus. Tallinn: Perioodika, 1993. 3. 52–54.
- * Pullerits, R. Täppisteaduste kool ja olümpiaadid keemia süvateadmiste kujundajaks // Haridus. Tallinn: Perioodika, 1993. 10. 29–33.
- * Rammo, I., Kaasik, J., Lepist, M., Matisen, L., Tammik, A.-A., Vilt, E. Investigation of SrS-Ce Photoluminescence Excited by short pulses // Acta Comment. Univ. Taruensis. Tartu, 1993. 69–78.
- * Rannikko, S., Holmberg, P., Kuus, E., Mürsepp, T., Servomaa, A., Parviainen, T. QA-measurements of X-ray units in Tartu University Hospitals // Inspection Report. Helsinki University. 1992. 20.
- * Raunemaa, T., Kuuspallo, K., Alander, T., Tamm, E., Mirme, A., Laine, Black carbon and aerosol in Boistö island // J. Aerosol Sci. Oxford, New-York, Seoul, Tokyo: Pergamont Press, 1993. S29–S30.
- * Rebane, K. Persistent spectral hole burning applications in distributed data storage and processing // Mol. Cryst. Liq. Cryst, 1993. 13–20.
- * Rebane, K. Persistent Spectral Hole Burning Spectroscopy of Hight Pressure Effects in a Windowless Pressure Unit // Eesti TA Toimetised, Füüs.-Mat, 1993. 262–263.
- * Rebane, K., Rebane, I. Peak Value of the Cross-Section of Zero-phonon line's absorption // J. of Luminescence, 1993. 1–6. 39–45.
- * Rebane, K. Some instabilities arising from the dissolution of the Soviet Union: specific problems for Estonia. Global Instabilities and the entropy law // The Science

- and Culture Series. Nuclear Strategy and Peace Technology. E. Majorana Centre for Scientific Culture. 16th Session. Ed. A. Zichichi. Singapore: World Scientific, 1993. 208–213.
- * Reimann, T., Karu, G. Öppematerjali valikust ja järjestamisest kaheksanda klassi füüsikaõpikus // Füüsika õpetamise aktuaalseid küsimusi VI. Tallinn: HK, 1993. 58–65.
- * Rinken, A., Haga, T. Solubilization and characterization of atrial muscarinic acetylcholine receptors in sucrose monolaurate // Arch. Biochem. Biophys, 1993. 1. 158–164.
- * Roos, R., Vain, A. Landing into a Fall in Sports Games // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 118–122.
- * Rubin, P., Kristoffel, N. Calculation of F+ centre in the CuO₂ plane of HTSC // Solid State Commun, 1993. 12. 1121–1124.
- * Ruut, J. Application of Chromatographical Methods for Analysis of Bioaccumulative Organochlorine Compounds in Environmental Samples // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI, 1993.
- * Ruut, J., Pihl, V., Past, V. Simultaneous Determination of Tin and Lead in Aqueous Solutions by Potentiometric Stripping Analysis // Acta et Comm. Univ. Tartuensis XXI. Tartu, 1993. 108–111.
- * Salm, J. Electrostatic dispersion of charged aerosol particles: a sum of normal mobility distributions // J. Aerosol Sci. Oxford, New-York, Seoul, Tokyo: Pergamont Press, 1993. S125–S126.
- * Salm, J. Ionõ v prizemnom sloje atmosfērõ // Himia Plazmõ. Moskva: Energoatomizdat, 1993. 194–217.
- * Seeman, V., Pung, L., Danilkin, M., Kerikmäe, M. The V-centres in plastically deformed CaS and SrS polycrystals // Defects in Insulating Materials, ed. O. Kanert and J.-M. Spaeth. Singapore, New Jersey, London: World Scientific, 1993. 523–525.
- * Seeman, V., Pung, L., Danilkin, M., Kerikmäe, M. V-centres in plastically deformed CaS // Acta Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 37–46.
- * Seibold, G., Sigmund, E., Hizhnjakov, V. Spin-cluster States in CuO₂ Planes // Phys. Rev. B, 1993. 48. 7537–7544.
- * Sepp, A., Alister, W., Dodds, Michael J., Anderson, R., Duncan Campbell, Anthony C., Willis, S.K., A Covalent binding properties of the human complement protein C4 and hydrolysis rate of the internal thioester upon activation // Protein Science No2. Cambridge Univ.: Press Printed in the USA, 1993. 2. 706–716.
- * Sepp, A., Järv, J. Solvent isotope effect on the reaction of acetylcholinesterase with alkanesulfonyl halogenides // Bioorganic Chemistry, 1993. 61–70.
- * Sepp, T., Karelson, M. Primary Salt Effect on Acid–Base Equilibria in Aqueous Strong Acid Solutions // Organic Reactivity. Tartu, 1993. 85–91.
- * Sergejevitš, V., Kokšarov, I., Eerme, K. Issledovaniye refraktsii i prozratšnosti zemnoi atmosfērõ metodom fotosjomki voshoda i zahoda Lunõ s borta orbitalnoi stantsii // Issl. Zemli iz kosmosa. Moskva: Nauka, 1993. 1. 67–73.
- * Servomaa, A., Rannikko, S., Parviainen, T., Holmberg, P., Kuus, E., Mülrsepp, T., Järv, V. Radiation safety and quality assurance in X-ray diagnostics. Measurements in some radiological clinics in Tartu // TÜ toimetised, 1993. 965. 50–75.
- * Sigmund, E., Hizhnjakov, V., Seibold, G. Percolative Phase Separation in High-Tc Superconductivity // Proceeding of the Workshop Phase Separation in Cuprate Superconductors, 1993. 46–66.

- * Siimon, H., Uustare, T., Lembra, J. ALE model considering the surface structure of the growing binary compound // *Acta Comment. Univ. Tartuensis*. Tartu, 1993. 47–54.
- * Siimon, H., Uustare, T., Lembra, J. Kinetics of cyclic deposition of a binary compounds // *Acta Comment. Univ. Tartuensis*. Tartu, 1993. 55–62.
- * Sild, O., Bender, M. Optical orientation of the nuclear spin in the molecule // *Proc. Estonian Acad. Sci. Phys. Math.* Tallinn, 1993. 3. 264–266.
- * Sild, O. Dynamic dipole moment of the molecule in a strong light field // *Optics Communications*. Amsterdam, 1993. 1–2. 36–42.
- * Sildos, I., Bogner, U., Osvet, A. Spectral Hole-Burning Study of Neutron-Irradiated Diamond // *Phonon Scattering in Condensed Matter VII*, Eds. M. Meissner, R. O. Pohl, Berlin-Heidelberg: Springer Verlag, 1993. 515–516.
- * Silk, T., Pruks, A., Tamm, J. Voltammetric Study of Polypyrrole Chloride Electrode // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chemistry XXI*. Tartu, 1993. 51.
- * Szafran, M., Karelson, M. M., Katritzky, A. R., Koput, J., Zerner, M. C. Reconsideration of Solvent Effects Calculated by Semiempirical Quantum Chemical Methods // *J. Comput. Chem.* New York, 1993. 371–377.
- * Zini, S., Roisin, M.-P., Langel, Ü., Bartfai, T., Ben-Ari, Y. Galanin Reduces Release of Excitatory Amino Acids but not GABA in the Rat Hippocampus // *Eur. J. Pharmacol.* 1993. 1–7.
- * Tamm, J., Hallik, H., Alumaa, A. Electrochemical Properties of Dodecylsulphate Doped Polypyrrole Films // *Synthetic Metals*. Šveits, 1993. 1473–1476.
- * Tammet, H. Air ions // *CRC Handbook of Chemistry and Physics*, 74th edition. Boca Raton, Ann Arbor, London, 1993. 14, 25–27.
- * Tammet, H. Ultrafine particles in atmospheric electricity // *Synthesis and Measurement of Ultrafine Particles*. Delft: Delft University Press, 1993. 179–187.
- * Tammeveski, K., Tenno, T. Electrochemical Reduction of Oxygen on Glassy Carbon and on a Thin Layer Gold in Alkaline Solution // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chemistry XXI*. Tartu, 1993. 92.
- * Tenno, T., Mashirin, A. Dynamic Model of Gaseous Mixture // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI*: Tartu, 1993. 24.
- * Tenno, T. On the Activities of the Academic Society of Chemistry 1923–1993 // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chem. XXI*. Tartu, 1993.
- * Toomik, R., Ekman, P., Eller, M., Järv, J., Zaitsev, D., Myasoedov, N., Ragnarsson, U., Engström, L. Protein kinase assay using tritiated peptide substrates and ferric adsorbent paper for phosphopeptide binding // *Analytical Biochemistry*, 1993. 348–353.
- * Töldsepp, A. Keemia kui õppeaine käsitlussüsteem uuenevas Eesti koolis // *Haridus*. Tallinn: Perioodika, 1993. 10. 40–43.
- * Töldsepp, A. Keemiaõpetuse lähtekohti // *Põhikooli ja gümnaasiumi õppesisust ja korraldusest 1993–1994. õppeaastal*. Tallinn, 1993. 64–66.
- * Töldsepp, A. Kemian didaktiikan ongelmia nykytilanteena // *Matematiikan ja luonnontieteiden opetuksen tutkimasseura RY: N tutkimusspäivät Tampereen Opettajankoulutuslaitoksella*. Tampere, 1993. 36.
- * Vain, A. On the Tone of the Skeletal Muscle // *Acta Comment. Univ. Tartuensis*. Tartu, 1993. 123–129.
- * Vainrub, A., Heinmaa, I., Lippmaa, E., Kozub, G. I. Comparative highresolution NMR studies of n- and p-type doped polyacetylene films // *Synthetic Metals*. Šveits, 1993. 660–665.

- * Vedrinskii, R.V., Novakovich, A.A., Bermus, A.G., Elango, M., Ausmees, A., Kikas, A., Nõmmiste, E., Saar, A. Resonant photoemission in KCl crystals: Theory and experiment // Fiz. Tv. Tela, 1993. 7. 1764–1772.
- * Verge, V. M. K., Xu, X.-J., Lange, Ü., Hökfelt, T., Wiesenfeld-Hallin, Z., Bartfai, T. Evidence for Endogenous Inhibition of Autotomy by Galanin in the Rat After Sciatic Nerve Section: Demonstrated by Chronic Intrathecal Infusion a High Affinity Galanin Receptor Antagonist // Neurosci Lett, 1993. 193–197.
- * Vilhu, O., Hakala, P., Ergma, E. MS 1603.6+2600 LMBX or CV? // Cataclysmic Variables and Related Physics, Second Technion Haifa Conference, 1993. 73–76.
- * Väärtnõu, M. Adsorption of inorganic ions on bismuth from constant ionic strengthsolutions in 2-butanol // J.Electroanalytical Chem. Lausanne, 1993. 247–254.
- * Väärtnõu, M. Application of chronocoulometry in adsorption studies at bismuth/ interface // Acta et Comm. Univ. Tartuensis Public. on Chemistry XXI: Tartu, 1993.
- * Ögren, S.-O., Pramanik, A., Land, T., Lange, Ü. Differential Effects of the Putative Galanin Antagonists M15 and M35 on the Striatal Acetylcholine Release // Eur. J. Pharmacol, 1993. 59–64.

KEHAKULTUURITEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Jalak, R., Neissaar, I. Valik stretching-venitusharjutusi. Tartu: TÜ, 1993.
- * Jürimäe, T. Keha koostise määramise meetoditest spordis. Tartu: TÜ, 1993.
- * Kalam, V., Jürisma, V., Kutman, M., Pisuke, A., Torop, T., Annus, H., Vallimäe, H., Aule, R., Paama, M. Kergejõustikualade õpetamine. Tartu: TÜ, 1993.
- * Kivistik, A. Orienteerumise algkursus. 2.tr. Tartu: TÜ, 1993.
- * Kivistik, A. Suusatamise õpiraamat. 2.osa. Tartu: TÜ, 1993.
- * Loko, J. Kulturism. 1.osa. Tartu: TÜ, 1993.
- * Oja, L., Jürimäe, T. Lasteaialaste kehalise töövõime hindeskaalad. Tartu: TÜ, 1993.
- * Viru, A., Jakovlev, N. Spordifüsioloogia ja -biokeemia ajalugu. Tartu: TÜ, 1993.
- * Viru, A. Teadustöö alused. Tartu: TÜ, 1993.

Artiklid

- * Alaver, M. Treenimisoskuse arendamisest Eesti suusatajatel // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 5–16.
- * Alev, K., Kaasik, P., Seene, T. The effect of exercise on the synthesis rate of thick and thin filament proteins in skeletal muscle // Acta Physiol. Scand, 1993. 2. A43.
- * Aule, R. Tartu Ülikooli kergejõustik aastatel 1950, 1960, 1970, 1980 ja 1990 // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 17–24.
- * Harris, R.C., Viru, M., Greenhalf, P.L., Hultman, E. The effect of oral creatine supplementation on running performance during maximal short term exercise in man // J. Physiol, 1993. 74P.

- * Jalak, R., Lemberg, H., Maaroos, J., Pääsuke, M., Nurmekivi, A. Meditsiinilised uuringud tippspordis // TÜ treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 34–41.
- * Jalak, R. Sportlase hetkeseisundi diagnostika // Olümpiaseminar treeneritele ja sportlastele. Materjalid. Tallinn, 1993. 3–17.
- * Järva, M., Linkberg, R., Vain, A. The changes of skeletal muscle tone in pregnant women // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 138–153.
- * Järva, J., Umnova, M., Seene, T. The effect of exercise on the skeletal muscle regeneration // Acta Pysiol. Scand, 1993. 2. A42.
- * Jürimäe, T., Jagomägi, G. Flexibility of Tartu University students // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 115–117.
- * Jürimäe, T., Jagomägi, G., Lepp, T. Body composition of university students by hydrostatic weighing and skinfold measurements // J. Sports Med. Phys. Fit. 1992. 4. 387–393.
- * Jürimäe, T., Kont, E. The measurement of maximal anaerobic capacity in wrestlers // Hung. Rev. Sports Med, 1993. 1. 5–16.
- * Jürimäe, T. A., Lintsi, M. E., Karelson, K. M., Smirnova, T. A. A study of blood lipid content in single exercise and various training programm (in Russian) // Nutrition and physical working capacity. Ed. B. Feldkoren, N. Shishina. Leningrad: Len. Research Inst. Phys. Cult. 1991. 156–159.
- * Jürimäe, T., Lintsi, M. Kehalise töövõime ja vere lipiidide muutused üliõpilastel õppeaasta vältel (vene keeles) // Fiziologija tšeloveka, 1993. 2. 109–114.
- * Jürimäe, T., Sikkut, T., Mäekalle, M. Critical power in wrestlers // Acta Physiol. Scand, 1993. 2. 32A.
- * Kaljo, M., Loko, J. Kehakultuuriteaduskonna üliõpilaste üldkehalisest ettevalmistusest // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 42–46.
- * Karelson, K., Kask, V., Maser, M., Oder, L., Smirnova, T., Soonets, R., Viru, A. Exercise-induced hormone responses in 11–14-years old girls // Acta Physiol. Scand, 1993. 2. 47A.
- * Kivistik, A. Sporditerminoloogiast // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 47–50.
- * Kivistik, A. XXV Tartu maraton läbi osaleja pilgu // Tartu maraton 1993. Tartu, 1993. 1.
- * Kull, M. Suhtumine oma tervisesse ja terviseõpetusse // Haridus, 1993. 11. 58–60.
- * Kutman, M., Gapejev, G. Diskriminantanalüüsi-meetodi kasutamise võimalusi sportliku valiku praktikas // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 51–57.
- * Kutman, M., Gapejev, G. Mitmesuguste treeninguvahendite kasutamine 9–15-aastaste noorte ettevalmistamisel kiirusjõudu nõudvate kergejõustikualade harrastamisel // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 25–30.
- * Laidre, H. Uujate vastupidavuse arendamisest // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 58–67.
- * Lemberg, H. Lihasjõu määramine testide abil // Olümpiaseminar treeneritele ja sportlastele. Materjalid. Tallinn, 1993. 24–31.
- * Lemberg, H., Nurmekivi, A., Jalak, R. Conconi testi kasutamisest noorjooksjate aeroobse vastupidavuse hindamisel // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 67–75.

- * Loko, J. Jõuvõimete arendamisest // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 76–81.
- * Matsin, T. Tallinn–Vuokatti Tartu project 1989–1992: New experience of international cooperation in coaching improvement // *Acta Acad. Olympiquae Estoniae*. Tartu, 1993. 85–88.
- * Matsin, T., Mägi, T., Nigul, A., Alaver, M., Nurmekivi, A. Treeningmõjutuste ja taastumisprotsesside hindamise võimalustest vastupidavusaladel // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 83–97.
- * Nurmekivi, A. Acceleration runs in speed development // *Modern Athlete and Coach*. Adelaide, 1993. 2. 26–27.
- * Nurmekivi, A. Lemberg, H. A study to determine the importance of local muscular endurance in middle distance running // *Modern Athlete and Coach*. Adelaide, 1993. 1. 8–10.
- * Nurmekivi, A. Lemberg, H. Lokal muskulär uthållighet i medeldistanslöpning // *Arena, specialtidningen för friidrottstränaren*. Sverige, 1993. 3. 3–4.
- * Nurmekivi, A. Lemberg, H. Maaroos, J. The components of the aerobic working capacity and their influence on the results of 10-km race // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis*. Tartu: TÜ, 1993. 41–51.
- * Nurmekivi, A. Some basic factors of endurance training in a nutshell // *Modern Athlete and Coach*. Adelaide, 1993. 2. 8–12.
- * Nurmekivi, A. Treeningkoormuse jaotus vastupidavussportlastel aastas makrotsükli // Olümpiaseminar treeneritele ja sportlastele. Materjalid. Tallinn, 1993. 32–40.
- * Oja, S. Achievement motivation and motivation of avoiding failure: the role in sport results // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis*. Tartu: TÜ, 1993. 101–106.
- * Oro, M., Alev, M. Suuskade ja suusatõöstuse areng Eestis // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 97–102.
- * Pehme, A., Kaasik, P., Seene, T. Degradation rate of muscle contractile proteins during exercise // *Acta Physiol. Scand*, 1993. 2. A40.
- * Piuske, A. Kergejõustiklaste õpetamisest, õpetajatest ja õpilastest Tartu Ülikoolis // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 103–113.
- * Puhke, R. The effect of endurance training with different intensity on the myofibrillar protein content // *Acta Physiol. Scand*, 1993. 2. A41.
- * Pääsuke, M., Ereline, J., Gapejeva, L. Changes in contractile properties of human skeletal muscle fibres after electrically elicited submaximal isometric exercise // *Acta Physiol. Scand*, 1993. 2. A33.
- * Rimmelkoor, T. The existence and the essence of the Olympic Games: an apologetic view. // *Acta Acad. Olympiquae Estoniae*. Tartu, 1993. 57–60.
- * Rimmelkoor, T. The 32nd session of the I.O.A. // *Acta Acad. Olympiquae Estoniae*. Tartu, 1993. 61–65.
- * Rohtlaan, E-M., Seene, T. The effect of exercise on the synthesis rate of protein in different muscle fibre types during glyocorticoid treatment // *Acta Physiol. Scand*, 1993. 2. A42.
- * Roos, R., Vain, A. Landing into a fall in sports games // *Acta et Comm. Univ. Tartuensis*. Tartu: TÜ, 1993. 118–122.
- * Salio, M., Viru, A. Tervise individuaalse hindamise probleem: kehaliste testide osa // *Eesti Arst*, 1993. 4. 297–300.
- * Seene, T. Research on metabolism, structure and function of the organism: scientific and practical aspects // *Acta Acad. Olympiquae Est*, 1993. 93–100.

- * Seene, T., Umnova, M., Alev, K. Relation between biochemical and ultrastructural changes in functionally active myofibres // J. Molecular and Cellular Cardiol, 1993. S27.
- * Selg, H., Karpenko, A. Laskuri soojendusharjutused // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 114–118.
- * Sikkut, T., Lehismäe, R. Kiirusjõu arendamisest maadlejatel // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 119–123.
- * Snegovskaya, V., Viru, A. Elevation of cortisol and somatotropin levels in the course of further improvement of performance capacity in trained rowers // Int. J. Sports Med, 1993. 14. 202–206.
- * Snegovskaya, V., Viru, A. Steroid and pituitary hormone response to rowing exercise: relative significance of exercise intensity and duration and performance level // Eur. J. Appl. Physiol, 1993. 67. 59–65.
- * Tamm, T., Alev, M. Eesti suusarajad ja rajatehnika // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 124–129.
- * Teppan, J. Murdmaasuusatajate treeningukoormuste dünaamika ettevalmistaval perioodil // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 130–137.
- * Toode, K., Smirnova, T., Tendzegolskis, Z., Viru, A. Growth hormone action on blood glucose, lipids, and insulin during exercise // Biol. Sport. Warszawa, 1993. 10. 99–105.
- * Toode, K., Viru, A., Eller, A. Lipolytic action of hormones of adipocytes in exercise-trained organism // Japan J. Physiol. Japan, 1993. 253–258.
- * Tõlp, Ü. Mõnest ekslikust seisukohast akadeemilise sõudmise tehnikas // Treeninguõpetuse instituudi teadus- ja õppemetoodiliste tööde kogumik. I. Tartu: TÜ, 1993. 138–143.
- * Umnova, M., Seene, T. Ultrastructure of polar area of rat muscle spindle in normal and under work load (in Russian) // Doklady Russian Acad. Sci, 1993. 5. 636–640.
- * Valgmaa, H. Dependence of self-regulation on selective reaction // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 107–114.
- * Varrik, E., Ööpik, V., Viru, A. Protein metabolism in muscles after activity // Medicina dello Sport. Torino, 1993. 27–32.
- * Vinnitsuk, M., Smirnova, T., Karelson, K., Viru, A. Effect of competition situation on catecholamine, cortisol, insulin and lactate response to supramaximal exercise // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 58–62.
- * Viru, A. About training loads // Modern Athlete and Coach. Adelaide, 1993. 4. 32–36.
- * Viru, A. Der Mechanismus von Training und Adaptation // Leistungsport. Frankfurt, 1993. 5. 5–8.
- * Viru, M. Differences in effects of various training regimens on metabolism of skeletal muscles // J. Sports. Med. Phys. Fitness. Roma, 1993.
- * Viru, A. Estonian Olympic Academy // Acta Acad. Olympiquae Est. Tartu, 1993. 5–8.
- * Viru, M., Harris, R., Ööpik, V., Nurmekivi, A., Medijainen, L., Timpmann, S., Viru, A. The effect of in vivo creatine administration on performance capacity and protein synthesis in skeletal muscle // Acta Physiol. Scand, 1993. 2. 45A.
- * Viru, A. Infotulv ja aju // Akadeemia, 1993. 5. 1010–1018.
- * Viru, A., Karelson, K., Konovalova, G., Litvinova, L., Seli, N., Smirnova, T., Ööpik, V. Investigation of the trainable effect of physical exercise (in Russian) //

- Nutrition and Physical Working Capacity. Ed. B.Feldkoren, N.Shishina. Leningrad: Len.Research Inst. Phys.Cult. 1991. 121–126.
- * Viru, A. Mobilization of the possibilities of the athlete's organism: A problem // J. Sports Med. Phys. Fitness. Roma, 1993.
  - * Viru, A. Nikolai Yakovlev. In Memory // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 154–155.
  - * Viru, M., Nurmekivi, A. Action of creatine intake on performance capacity of middle-distance runners // Acta et Comm. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ, 1993. 31–36.
  - * Viru, A. Peak performance // Modern Athlete and Coach. Adelaide, 1993. 3. 3–7.
  - * Viru, A. Regulation of the interrelation between hormone and receptor (in Russian) // Experimental Applied Physiology. Psycho-emotional Stress. Ed. K. V. Sudakov. Moskva. 1992. 112–128.
  - * Viru, A. System of sport sciences // Acta Acad. Olympiquae Est. Tartu, 1993. 88–92.
  - * Viru, A. The roots of olympism and onset of the Olympic movement in Estonia // Acta Acad. Olympiquae Est. Tartu, 1993. 16–20.
  - * Viru, A., Varrik, E. Opportunities to participate in prestigious international competitions and sport promotion in small nations: The case of Estonian athletes // Acta Acad. Olympiquae Est. Tartu, 1993. 25–32.
  - * Viru, A., Viru, M., Harris, R., Ööpik, V., Nurmekivi, A., Medijainen, L., Timpmann, S. Performance capacity in middle-distance runners after enrichment of diet by creatine and creatine action on protein synthesis rate // 2nd Maccabiah–Wingate International Congress on Sport and Coaching Sciences. Proceedings. Netanya, 1993. 22–30.
  - * Viru, A., Viru, M. The specific nature of training effects on muscle fibers // Sports med. training rehab. New York, 1993. 79–98.
  - * Viru, A., Ööpik, V. Hormonal regulation of protein metabolism during and after exercise // Biol.Sport. Warszawa, 1993. 10. 55–72.

MAJANDUSTEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Alver, J., Alver, L. Juhtimisarvestus. Tallinn: ESKO Koolitus, 1993. 46 lk.
- * Arrak, A. Makromajandusteooria (õpetamiseks ülikoolide esimestel kursustel). Tartu, 1993. 126.
- * Eamets, R. Tööturu ja hõive probleemid Eesti majanduses. Tartu, 1993. 120.
- * Krinal, V. Maailma majanduse arengust I. Tartu: TÜ, 1993. 168.
- * Meiesaar, K., Tihemets, A. Rahvamajanduse arvepidamine. Tartu: TÜ, 1993. 92 lk.
- * Paas, T. Ettevõtte infosüsteemi loomine. Tartu: TÜ, 1993. 148 lk.
- * Raudsepp, V. Korporatsioonide rahandus ja investeringud. Tartu: TÜ, 1993. 122.
- * Reiljan, A. Ettevõtte majandusõpetuse alused I. Tartu: TÜ, 1993. 67.
- * Sepp, J. Konkurentsipoliitika õiguslikud alused. Tartu: TÜ, 1993. 80 lk.
- * Sepp, J. Konkurentsipoliitika teoreetilised alused. Tartu: TÜ, 1993. 120 lk.
- * Šorikova, L. Raha- ja valuutaturu põhimõisted. Tartu: TÜ, 1993. 34 lk.
- * Tomson, E. Agraarsuhete areng Eestis a. 1919–1993, 1993. 174.

Artiklid

- * Alver, L. Development of Accounting in the Republic of Estonia: Comparison of Two Systems // EMI Courier, 1993. 2. 21–27.
- * Alver, J. Ekonomitšeskaja diagnostika i ekspress-analiz hozjaistvennoi dejatelnosti // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 959. 101–104.
- * Alver, J., Järve, V. O metodike kompleksnogo (matritsnogo) analiza v trgovle // Buhgalterskii utšet, 1993. 2. 37–39.
- * Alver, J., Rosenberg, A., Alver, L. Kauba- ja tootmisvarude hindamise erinevate meetoditega seonduvad probleemid // EMI Teataja, 1993. 1. 18–25.
- * Alver, J. Segadus tööga ehk milleni viib ebaadekvaatne tõlkimine // EMI
- * Haldma, T. Accounting Research and Training in the Baltic Republics // Accounting Reform in Estonia, Latvia and Lithuania. Paris, 1993. 15–19.
- * Haldma, T. Firma maksevõime analüüs // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 957. 169–176.
- * Isotamm, A. Andmete ülekanne MUMPS-ist dBase'i dbf-failidesse // Arvutustehnika ja andmetöötlus. Tallinn, 1993. 9. 8.
- * Isotamm, A. Ettevaatust, Statistika! // Akadeemia. Tartu, 1993. 5. 6.
- * Isotamm, A., Tombak, M. Haridusest ja selle reformimisest // Akadeemia. Tartu, 1993. 7. 9.
- * Järve, V. Kauba arvestamisest Eesti ja välisfirmades // Ühiskaubandus, 1993. 2–3. 34–35.
- * Järve, V. Ringlusprotsessi ja arvestuse korraldamine ettevõttes // Ühiskaubandus, 1993. 4. 25–29.
- * Järveots, M. Põllumajandussaaduste realiseerimine Eesti Vabariigis turumajanduse tingimustes // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. TÕ Toimetised. Tartu: TÕ, 1993. 957. 177–179.
- * Kaldaru, H. Tervishoid ja turumajandus // EMI Teataja. Tallinn, 1993. 3. 8.
- * Kaldaru, H. Müür, H. Tervishoiu suundumine uutele majandussuhetele // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 959. 41–44.
- * Kaldaru, H., Kuuse, V., Müür, H. Tervishoiuteenuste nõudluse analüüs // Eesti Arst. Tallinn, 1993. 3. 203–205.
- * Kaldaru, H., Kuuse, V., Müür, H. Tervishoiuteenuste pakkumine, finantseerimine ja kasutamine // Eesti Arst. Tallinn, 1993. 6.
- * Kallas, S. Eesti krooni taaskehtestamise head ja vead // Eesti Välismajanduse Teataja. Tallinn, 1993. 9. 40–46.
- * Kallas, S., Sörg, M. Estonia's Currency Reform of 1992 // Bank of Finland Bulletin. Finland, 1993. 3. 2–6.
- * Krinal, V. Jaan Tõnisson ühistegevuse õppejõuna // Ühistu. Tartu, 1993. 26–35.
- * Krinal, V. Kui majandusteadust õpetati ainult Tallinnas // Ülikooli ajaloo küsimusi. Tartu, 1993. XXVII. 82–91.
- * Krinal, V. Ühistegevuse ideoloogia arengust Eestis // Ühistu. Tartu, 1993. 86–94.
- * Müür, H. Ettevõtte ja inimene tervishoiu makrosüsteemis // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 947. 131–136.
- * Müür, H. Majanduspoliitikast tervishoius // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 957. 124–129.
- * Otsar, A., Nahk, A. Dolgosrotnaja svjaz meždu godovõmi kapitalnõmi vloženijami i uvelitšeniem obema proizvodstva // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 959. 48–52.

- * Otsar, A., Nahk, A. Rentaablus üleminekul turumajandusele // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 946. 55–61.
- * Otsar, A., Pikk, J. Tervishoiukulude tase üleminekul ravikindlustusele // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 957. 143–148.
- * Otsar, A., Pikk, J. Tervishoiu tuludest ja kuludest // TÕ Toimetised. Tartu, 1993. 957. 137–142.
- * Paas, T. Kaubanduse infosüsteem // EMI Teataja. Tallinn, 1993. 9/10. 5.
- * Paas, T. The Role of Authentic Information during Transition to Market Economy // Innovation, Competition, Competitiveness. Budapest, 1993. 8.
- * Raju, O. Majandusteadus ja Eesti Vabariigi edasine areng // Teaduslugu ja nüüdisaeg. Tallinn, 1993. VII. 139–149.
- * Raudsepp, V. Eesti ettevõtte rahvusvahelise käibekapitali juhtimise süsteemis // Eesti Välismajanduse Teataja. Tallinn, 1993. 12. 51–52.
- * Raudsepp, V. Eesti majanduse rahandusliku reguleerimise võimalusi // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. Tartu: TÕ, 1993. 957. 3–6.
- * Reiljan, J. Die wirtschaftspolitischen Probleme des selbständigen Estland // Deutsche Studien. 1992. 116. 371–389.
- * Reiljan, J. Eesti teel turumajandusele I–IV // Kaubaleht, 1993. 11–14.
- * Reiljan, J. Väikeriigi probleemid maailmamajanduses // Eesti Välismajanduse Teataja. Tallinn, 1993. 3. 52–57.
- * Rosenberg, A., Alver, J. Eesti Vabariigis kasutatav raamatupidamisbilanss: struktuur ja analüüsi võimalused // EMI Teataja, 1993. 4. 27–33.
- * Rosenberg, A., Alver, J. Kasumiaruanded ja ettevõtte tegevuse analüüsi võimalused // EMI Teataja, 1993. 9. 31–40.
- * Sepp, J. Konkurentsipoliitika kujundamisest Eestis // EMI Teataja. Tallinn, 1993. 5.
- * Siimon, A. Kaubanduspoliitika mõiste tõlgendusi // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. TÕ Toimetised. Tartu: TÕ, 1993. 957. 102–109.
- * Siimon, A. Põllumajandustoodete kaubandusest Eestis // Põllumajandustoodang tootjalt tarbijani. Tartu: IAAS–Estonia, 1993. 23–27.
- * Sõrg, M. Estonian Road to a Monetari System Suitable for an Open Market Economy // Second World Business Congress PROCEEDINGS. Managing East–West Business in Turbulent times. Turku, 1993. 181–192.
- * Sõrg, M. Panganduskriis Eestis: põhjused, lahendused, järelused // Eesti Välismajanduse Teataja. Tallinn, 1993. 9. 47–49.
- * Sõrg, M. Privileegid ja sotsiaalne õiglus // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. TÕ Toimetised. Tartu: TÕ, 1993. 957. 7–12.
- * Sõrg, M. Tamm, V. Statistikasüsteemi ja Eesti Vabariigi juhtimissüsteemi suhted // Majanduspoliitika üleminekul turumajandusele. TÕ toimetised. Tartu: TÕ, 1993. 957. 75–79.
- * Tamm, J. The problem of convertibility in East-European countries // TÕ Toimetised. Tartu: TÕ, 1993. 957. 53–61.
- * Vadi, M. "Ei"-ütlemine on raske kunst // EMI Teataja. Tallinn, 1993. 10.
- * Varblane, U. Üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe // Eesti Välismajanduse Teataja. Tallinn, 1993. 1. 39–43.

MATEMAATIKATEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Abel, E. Õpime otsima ja avastama. Tallinn: Avita, 1993. 30.
- * Ehasalu, E., Tiit, E-M. Faktoranalüüs ja kanooniline analüüs SAS-süsteemis. Tartu: ESA, 1993. 1–93.
- * Fischer, M., Saarniit, I.-I. Matemaatilise füüsika ülesannete kogu. Tartu: TÜ, 1993. 106.
- * Kaasik, Ü., Jaeger, A. Andmebaasisüsteemi DataEase kasutamine (How to use Data-base Management System DataEase) Tartu: TÜ, 1993. 111 p.
- * Kaasik, Ü., Kaljulaid, U. Kombinatorika analüütilisi ja algebralisi meetodeid (Analytical and Algebraical Methods in Combinatorics). Tartu: TÜ, 1993. 159p.
- * Kaasik, Ü. Nuputamiseks aritmeetilisi keerdülesandeid (Arithmetical Puzzles). Tartu: Tehe, 1993. 127 p.
- * Kivistik, L. Täisarvulise planeerimise lõikealgoritmid ja nende kiirendamine. Tartu: TÜ, 1993. 107.
- * Lepmann, T., Undusk, A., Telgmaa, A., Velsker, K. Matemaatika 9. klassile. Tallinn: Koolibri, 1993. 366.
- * Miidla, P. Matemaatika ülesanded Tartu Ülikooli sisseastujale. Tartu: TÜ, 1993. 74.
- * Parring, A-M., Koskel, S., Vilismäe, J. Sissejuhatus SAS-süsteemi. Tartu: ESA, 1993. 1–151.
- * Prints, O. Eesti koolimatemaatika ajalugu. Neljas osa. Tartu: TÜ, 1993. 104.
- * Prints, O. Eesti koolimatemaatika ajalugu. Teine osa. Tartu: TÜ, 1993. 196.
- * Rahula, M. New Problems in Differential Geometry. Singapore: World Scientific, 1993. 190.
- * Vainikko, G. Multidimensional Weakly Singular Integral Equations. Berlin, Heidelberg, New York: Springer Verlag, 1993. 159+XI.
- * Villems, A., Koit, M., Hein, H., Pentel, A., Pöial, J., Hein, K., Pandis, A., Runkaru, E. Arvutikursus algajaile. Tartu: TÜ, 1993.

Artiklid

- * Boos, J., Leiger, T. Some new classes in topological sequence spaces related to L_r -spaces and an inclusion theorem for $K(X)$ -spaces // Z. Anal. Anwendungen. Berlin, 1993. 12. 13–26.
- * Boos, J., Leiger, T. Weak wedge spaces and theorems of Mazur-Orlicz type // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 960. 23–28.
- * Fuchs, P., Maxson, C., Van der Walt, A.P.J., Kaarli, K. Centralizer near-rings determined by PID-modules II // Periodica Math. Hung. Budapest, 1993. 26. 111–114.
- * Hein, H., Lellep, J. Optimal plastic design of shallow shells with step-wise varying crosssection // Proc. Estonian Acad. Sci., phys. mat. Tallinn, 1993. 22–31.
- * Hein, H., Lellep, J. Optimization of geometrically non-linear rigid-plastic circular plates with piece-wise constant thickness // Prikl. Mech. Kiev, 1993. 6. 57–63.
- * Hämarik, U. On the parameter choice in the regularized Ritz-Galerkin method // Proc. Estonian Acad. Sci., phys., math. Tallinn, 1993. 42. 133–143.

- * Kaarli, K. On certain classes of algebras generating arithmetical affine complete varieties // General Algebra and Applications. Helderman Verlag Research and Exposition in Mathematics. Berlin. 1992. 152–161.
- * Kaarli, K. On varieties generated by functionally complete algebras // Algebra Univ. Basel: Birkhäuser Verlag. 1992. 29. 495–502.
- * Kangro, U. The smoothness of the solution to a two-dimensional integral equation with logarithmic kernel // Z. Anal. Anwendungen. Berlin, 1993. 12. 305–318.
- * Kokk, A. Almost commutativity of spectrally bounded algebras // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 3–12.
- * Kolk, E. Matrix summability of statistically convergent sequences // Analysis. München, 1993. 13. 77–83.
- * Kolk, E. On strong boundedness and summability with respect to a sequence of moduli // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 960. 41–50.
- * Kollo, T., Neudecker, H. Asymptotics of eigenvalues and unit-length eigenvectors of sample variance and correlation matrices // J. Multivariate Anal. USA, 1993. 47. 283–300.
- * Kollo, T., v.Rosen, D. Moments and Cumulants of Symmetric Matrices with Applications to the Wishart Distribution // U.U.D.M. Res. Rep. Uppsala, 1993. 10. 15 p.
- * Lellep, J., Hein, H. Optimization of rigid-plastic shallow spherical shells of piece-wise constant thickness // Structural Optimization, 1993. 2. 134–141.
- * Lellep, J., Hein, H. Tükati konstantse paksusega plastsete ümarplaatide optimeerimine (vene keeles). // Prikl. Meh, 1993. 6. 57–63.
- * Lellep, J. Large deflections and optimization of plastic shells // Sixth Nordic Seminar on Computational Mechanics. University of Linköping, 1993. 33–44.
- * Lellep, J., Majak, J. Optimal design of plastic annular plates of Von Mises material in the range of large deflections // Struct. Optim, 1993. 3. 197–203.
- * Lellep, J., Sakkov, E. Optimum design of a reinforced beam under dynamic loading // Mechanics of Composite Materials. Riga, 1993. 6. 811–815.
- * Lepik, Ü. Optimal design of rigid-plastic structures under dynamic loading // Struct. Optim, 1993. 1. 15–18.
- * Lepmann, L. Matemaatikaõpetus õpilase pilgu läbi // Haridus. Tallinn, 1993. 10. 24–28.
- * Loone, L., Tohver, E. On cores of summability methods generated by weight means // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 960. 51–66.
- * Lumiste, Ü. Canal submanifolds with parallel mean curvature vector // Proc. Estonian Acad. Sei. phys. math. Tallinn, 1993. 3. 222–228.
- * Lumiste, Ü. Matemaatikaorganisatsioonid läbi aegade // Eesti Matemaatika Selts. Aastaraamat 1988. Tartu, 1993. 15–19.
- * Lumiste, Ü., Tamme, E. Arnold Humala esimesed teadustööd // Eesti Matemaatika Seltsi aastaraamat 1988. Tartu: TÜ, 1993. 52–60.
- * Meriste, M., Grönfors, T. Attributed Automata in Signal Analysis // University of Turku, Rep. Rep. CSD-Turku, 1993. 8. 23 p.
- * Meriste, M., Kalja, A., Penjam, J. Languages, Tools and Methods for Conceptual Modelling // Institute of Cybernetics, Res. Rep CS 61/93. Tallinn, 1993. 61. 47 p.
- * Meriste, M., Kaljulaid, U., Penjam, J. Algebraic Theory of Simple Attributed Automata // Institute of Cybernetics, Res. Rep CS. Tallinn, 1993. 59. 28 p.
- * Meriste, M., Koski, A. A contextual recognition system of ECG signals // University of Turku, Res. Rep. CSD-Turku, 1993. 5. 21 p.

- * Möis, T. Statistical estimation of molecular phylogenetic trees // Lectures in Theoretical Biology, The 2nd Stage. Tallinn, 1993. 110–121.
- * Nummert, U. Strong endomorphisms of generalized lexicographic products of graphs // Proceedings of the first Estonian conference on graphs and applications. Tartu, 1993. 102–111.
- * Oja, E. A note on M-ideals of compact operators // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 960. 75–92.
- * Prinits, O., Kohv, M. Rahvusvahelise tasemetesti tulemusi Pärnus ja Pärnumaal // Koolimatemaatika XX. Tartu, 1993. 45–48.
- * Pärna, K. Correspondence Analysis: an introduction and some examples // Stockholm University Res. Rep. Stockholm: Stockholm University, 1993. 7. 45 p.
- * Rahula, M. L'étude géométrique des singularités à Paidl des équations différentielles // Rendiconti del Seminario Matematico di Messina, Serie II., 1991. 219–235.
- * Roosmaa, T., Hennoste, T., Muischnek, K., Potter, H. Tartu Ülikooli eesti kirjakeele korpus: ülevaade tehtust ja probleemidest // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 10. 587–600.
- * Soomer, V. Inclusion theorems for strong summability // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu, 1993. 960. 93–104.
- * Tamme, E. Akadeemiline Matemaatika Selts // Eesti Matemaatika Selts. Aastaraamat 1988. Tartu, 1993. 93–100.
- * Tamme, E. Matemaatika õpetamisest Tartu Ülikoolis aastatel 1940–1944 // Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi XXVII. Tartu, 1993. 111–122.
- * Tiit, E. Eesti rahvastik ja tema probleemid I // Akadeemia. Tartu, 1993. 8. 1654–1679.
- * Tiit, E. Eesti rahvastik ja tema probleemid II // Akadeemia. Tartu, 1993. 9. 1847–1866.
- * Tiit, E. Eesti rahvastik ja tema probleemid III // Akadeemia. Tartu, 1993. 10. 2112–2132.
- * Tiit, E-M. Eesti rahvastiku põhiküsimus — kas jääme püsima // Eesti rahva järjepidevuse ja julgeoleku küsimused. Tallinn, 1993. 20 lk.
- * Tiit, E-M. A. Humala käsikirjalisest pärandist I // Eesti Matemaatika Selts. Aastaraamat 1988. Tartu: Tartu Ülikool, 1993. 1. 72–92.
- * Tiit, E-M., Kaarma, H., Riive, M. Anthropological characterization of the external abdomen of pregnant women at the end of pregnancy // Acta et Comment. Univ. Tartuensis. Tartu: TÜ. 1992. 87–96.
- * Tooding, L-M. Kausaalanalüüs programmpaketi LISREL abil // Arvutustehnika ja Andmetöötlus, 1993. 11. 19–28.
- * Tooding, L-M. Seosemodelite kasutamine ühiskonna- ja sotsiaalteadustes // ESS Teabevihik. Tallinn: ESS, 1993. 2.
- * Vainikko, G., Kunisch, K. Identifiability of the transmissivity coefficient in an elliptic boundary value problem // Z. Anal. Anwendungen, 1993. 12. 327–342.

SOTSIAALTEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Taagepera, R. Estonia: Return to Independence. San Fransisco: Westview Press, 1993. 268.

Artiklid

- * Ruus, J. I. Schumpeteri sotsiaal-poliitiline teooria // Akadeemia. Tartu, 1993. 2.
- * Taagepera, R., Shugart, M.S. Predicting the Number of Parties: A Quantitative Model of Duverger's Mechanical Effect // American Political Science Review. US: American Political Sc. Review, 1993. 87. 455–464.

ÕIGUSTEADUSKOND

Raamatud ja brošüürid

- * Kask, P. jt. Suomalais-virolainen lakikielen sanakirja. Soome–eesti õigussõnaraamat. Helsinki–Tallinn: Lakimiesliiton Kustannus, 1993. 164.
- * Siigur, H. Põhiteadmisi tööõigusest I. Tartu: Koolmeister ja Ko, 1993. 67.

Artiklid

- * Ginter, J. Criminal Law Theory and Criminal Law Reform // Criminal Law Forum, 1993. 2. 419–423.
- * Ginter, J. Missugune võiks olla õigusteaduskonna õppeplaan // Juridica. Tartu, 1993. 5. 114.
- * Jerofejev, P. Isiku tunnistamine eluruumi kasutamise õiguse kaotanuks // Juridica. Tartu, 1993. 5. 102.
- * Jerofejev, P. Kohtust (Kaks elamuõiguslikku kaasust koos kommentaaridega.) // Juridica. Tartu, 1993. 1. 20.
- * Järvelaid, P. On the correlation of the legislative and executive power in the Republik of Estonia (1918–1940) // Theorie und Institutionsystem der Gewalten-trennung in Europa. Budapest, 1993. 139–148.
- * Järvelaid, P., Ylikangas, H. Õiguse muutumine Eestis // Miks õigus muutub? Seadus ja õigus ajaloolise arengu osana. Tartu, Fontes Iuris, 1993. 219–236.
- * Kask, P. On the notion of joint property right // Problems of ownership. Tartu: TÜ, 1993. 44–49.
- * Kergandberg, E., Grant, J.P. Järelsõna raamatule: An introduction to European Community Law // An Introduction to European Community Law. Tartu: Juridica, 1993.
- * Kergandberg, E. Ikka prokuratuurist mõeldes // Juridica. Tartu, 1993. 1. 4–5.

- * Kergandberg, E. Lepingu veli menetlus ehk Niklas Luhmanni lugedes // Akadeemia. Tallinn, 1993. 3.
- * Kergandberg, E. Organiseeritud kuritegevus ja jälituslikud erimeetmed: Operaatiiv-jälitustegevuse seaduse eelnõust ajendatud kirjutis // Juridica. Tartu, 1993. 6. 132–135.
- * Kergandberg, E., Sillaots, M. Kohtunikuõigusest Saksamaal // Juridica. Tartu, 1993. 3. 58–59.
- * Kiidjärv, D. Kaasus (koos kommentaaridega) // Juridica. Tartu, 1993. 2. 40.
- * Luts, M., Sootak, J. Vajame embrüokaitseseadust // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 10. 15–18.
- * Luts, M. Volk als Oberster Machtträger in Estnischer Republik zwischen zwei Weltkriegen // Theorie und Institutionsystem der Gewaltentrennung in Europa. Budapest, 1993. 157–164.
- * Lõhmus, U. Pankrotikuriteod // Juridica. Tartu, 1993. 2. 31.
- * Maruste, R. Kohtureformi sünnivalud // Juridica. Tartu, 1993. 1. 3.
- * Merusk, K. Avaliku teenistuse põhimõtted. De lege ferenda // Eesti Jurist. Tallinn. 1992. 5. 325–333.
- * Merusk, K. Haldusvastutus ja linna-, valla- ning alevivolikogude õigused // Juridica. Tartu, 1993. 2. 26–27.
- * Merusk, K. Mis saab teadus- ja arendustegevuse korraldamisest // Juridica. Tartu, 1993. 4. 98–99.
- * Merusk, K. Veelkord õigustloovatest aktidest // Juridica. Tartu, 1993. 3. 56–57.
- * Miilaste, A. (Re)privatiseerimine Saksamaal 1990–1992 // Juridica. Tartu, 1993. 1. 15–17.
- * Narits, R. Kes sobib Saksamaal kohtunikuks, prokuröriks, advokaadiks // Juridica. Tartu, 1993. 6. 129.
- * Odar, J. Uuest tsiviilkohtupidamise seadustikust // Juridica. Tartu, 1993. 3. 51–52.
- * Olle, V. Riiklikust järelevalvest kohalike omavalitsuste üle Eestis enne 1940.a. // Juridica. Tartu, 1993. 3. 61–62.
- * Orgo, I. Kõrgkoolid poliitika meelevallas // Juridica. Tartu, 1993. 3. 48–50.
- * Orgo, I., Siigur, H. Eesti tööõiguse arengu suunad // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 3–4. 17–21.
- * Orgo, I. Töö- ja puhkeaja seadus riigikogu menetluses // Juridica. Tartu, 1993. 5. 108–109.
- * Orgo, I. Töölepingu lõpetamine // Kalender 1994. Tallinn: Olion, 1993. 113–122.
- * Orgo, I. Töölepingu lõpetamine töandja pankrotistumisel // Juridica. Tartu, 1993. 5. 101.
- * Orgo, I. Töölepingu lõpetamine töötaja mittevastavusel oma ametikohale või tehtavale tööle // Juridica. Tartu, 1993. 6. 121.
- * Orgo, I. Töölepingu seadus ja selle kohaldamine töölepingu lõpetamisel. Töötajate saatus ettevõtte, asutuse või muu organisatsiooni likvideerimisel ja reorganiseerimisel // Juridica. Tartu, 1993. 2. 34/35.
- * Orgo, I. Töötajate koondamine // Juridica. Tartu, 1993. 3/4. 50–51/92.
- * Pisuke, H. A simple guide to IP developments in Estonia // Managing Intellectual Property. London, 1993. 6. 12–18.
- * Pisuke, H. Banking re-organisation progresses. International developments // East European Business Law. London, 1993. 2. 15–17.
- * Pisuke, H. Berni konventsioon ja Eesti: minevikust tulevikku // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 11. 16–26.

- * Pisuke, H. Copyright // East European Business Law. London, 1993. 1. 13–17.
- * Pisuke, H. Delay in setting up new courts // East European Business Law. London, 1993. 4. 13–14.
- * Pisuke, H. Eesti WIPO liikmeks // Jüridica. Tartu, 1993. 4. 93.
- * Pisuke, H. Endiste NSV Liidu liiduvabariikide osavõtt intellektuaalse omandi kaitse rahvusvahelistest kokkulepetest (seisuga 20. september 1993) // Juridica. Tartu, 1993. 6. 122–123.
- * Pisuke, H. Estonia Again on the World Copyright Map // Copyright World. London, 1993. 28/3. 24–32.
- * Pisuke, H. Estonia: Industrial property and international developments // European Intellectual Property Review. London, 1993. 15/1. D–6.
- * Pisuke, H. Estonia's banking crisis // East European Business Law. London, 1993. 1. 17.
- * Pisuke, H. Estonia: New Copyright Law // European Intellectual Property Review. London, 1993. 15/3. D-50–D-52.
- * Pisuke, H. Estonia: New legislation on trade marks // European Intellectual Property Review. London, 1993. 15/1. D-7.
- * Pisuke, H. First major land transaction // East European Business Law. London, 1993. 10. 12.
- * Pisuke, H., Ilja, M. Copyright Developments in the Baltic States // Copyright World. London, 1993. 32/7/8. 30–33.
- * Pisuke, H., Ilja, M. Latvia: New Copyright Act // East European Business Law. London, 1993. 7. 14–17.
- * Pisuke, H., Ilja, M. New Customs Act // East European Business Law. London, 1993. 11. 13–14.
- * Pisuke, H. Intellectual Property Conventions — former USSR // East European Business Law. London, 1993. 10. 15.
- * Pisuke, H. Kommentaar dr. Silke von Lewinski artiklile — Eesti 13. riik maailmas, kes kehtestab autorite õiguse laenutustasule? // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 10. 14.
- * Pisuke, H. Kui palju maksab maailmatasemel juristi konsultatsioon? // Juridica. Tartu, 1993. 3. 57.
- * Pisuke, H. Mis on intellektuaalne omand? // Juridica. Tartu, 1993. 1. 10–11.
- * Pisuke, H. New Bankruptcy Legislation of Estonia // International Insolvency Review. London, 1993. 2/2. 237–238.
- * Pisuke, H. New Trade Mark Law in Estonia // Intelprop News. London, 1993. 1/3. 27–28.
- * Pisuke, H. Protection of Intellectual Property in Estonia // Problems of Ownership. Proceedings of a Finnish–Estonian Seminar, May 22.–23., 1991 in Tartu. Tartu: TÜ, 1993. 107–117.
- * Pisuke, H. Recent Developments Concerning the Protection and Collective Administration of Copyright and Neighboring Rights in Estonia // Wipo Regional Workshop for the Baltic States on the Exercise, Administration and Enforcement of Copyright and Neighboring Rights, Vilnius, June 2 to 4, 1993. Vilnius, 1993. 93/11. 10.
- * Pisuke, H. Soviet mark recognition extended // East European Business Law. London, 1993. 5. 22–23.
- * Pruks, P. Teel avatud ühiskonna poole // Juridica. Tartu, 1993. 1. 17.
- * Rebane, I. Õigustloovatest aktidest Eesti Vabariigi Põhiseaduse järgi // Juridica. Tartu, 1993. 1. 12.

- * Saarnits, L. Akadeemilise Ühistegevuse Selts (1922–1992) // Ühistu probleeme ja uurimusi III. Tartu, 1993. 40–49.
- * Salumaa, E. Abielu- ja perekonnakoodeksi uus redaktsioon tulekul // Juridica. Tartu, 1993. 1. 14.
- * Sepp, H. Ownership to flat // Problems of ownership. Tartu: TÜ, 1993. 88–90.
- * Siibak, A. Foreign currency accounts // East European Business Law. London, 1993. 9. 10.
- * Siibak, A. Foreign currency accounts // East European Business Law. London, 1993. 4. 14–16.
- * Siibak, A. Foreign investment in Estonia. Foreign currency bank accounts. Exciseduties on alcohol // East European Business Law. London, 1993. 3. 17.
- * Siibak, A., Ilja, M. Administration to be simplified // East European Business Law. London, 1993. 4. 15.
- * Siibak, A., Ilja, M. Banking News // East European Business Law. London, 1993. 5. 24.
- * Siibak, A. Import/export regime // East European Business Law. London, 1993. 11. 14.
- * Siibak, A. Some Aspects of Foreign Property in Estonia // Problems of Ownership. Proceedings of a Finnish–Estonian Seminar May 22.–23., 1991 in Tartu. Tartu: TÜ, 1993. 127–131.
- * Siibak, A. Survey of recent developments. Foreign trade and foreign investments // East European Business Law. London, 1993. 6. 19–20.
- * Siibak, A. The new Bank of Estonia // East European Business Law. London, 1993. 7. 13–14.
- * Siibak, A. Value added tax // East European Business Law. London, 1993. 10. 11.
- * Siibak, A. Välisinvesteeringud Eesti Vabariigi ettevõtlusse // Juridica. Tartu, 1993. 1. 11.
- * Siibak, A. Välisinvesteeringute õiguslik reguleerimine Ida-Euroopa riikides // Juridica. Tartu, 1993. 5. 103–104.
- * Siibak, A. Väliskapitaliga ettevõtte asutamise ja selles osalemise tingimused Balti ja Ida-Euroopa riikides // Juridica. Tartu, 1993. 6. 126–127.
- * Siigur, H. Kollektiivsete töötülide lahendamine // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 9. 7–10.
- * Siigur, H. Sotsiaalmaks // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 11. 31.
- * Siigur, H. Töötajate usaldusisik // Eesti Jurist. Tallinn, 1993. 10. 4–6.
- * Sillaste, T. Rahvusvaheliste inimõigusnormide rakendatavusest Eesti õigussüsteemis // Juridica. Tartu, 1993. 1. 13.
- * Varul, P. Kinnisomand // Juridica. Tartu, 1993. 4. 81–82.
- * Varul, P. Omand. Üldsätted // Juridica. Tartu, 1993. 4. 78–80.
- * Varul, P. On the Property Reform in Estonia // Problems of Ownership. Tartu: TÜ, 1993. 39–43.
- * Varul, P. Pankrotimenetluse organid // Juridica. Tartu, 1993. 3. 52.
- * Varul, P. Pankroti väljakuulutamise tagajärjed // Juridica. Tartu, 1993. 2. 30.
- * Varul, P. Selgitavaid märkusi pankrotiseadusele // Juridica. Tartu, 1993. 1. 6–7.
- * Varul, P. The New Privatisation Act // East European Business Law. London, 1993. 11. 12–13.
- * Varul, P. Üldised märkused asjaõigusest // Juridica. Tartu, 1993. 4. 70–71.
- * Veinla, H. Kommentaare Kaitstavate Loodusobjektide eelnõule // Juridica. Tartu, 1993. 5. 109.

- * Veinla, H. Land (Agrarian) Reform in Estonia from the Economic Point of View // 6th Maastricht International Workshop in Law and Economics. Maastricht: University of Limburg, 1993. 56.70.
- * Vutt, A. Ettevõtete liigid: olevik ja tulevik // Juridica. Tartu, 1993. 5. 100–101.
- * Vutt, A. Hoonestusõigus // Juridica. Tartu, 1993. 4. 86.
- * Vutt, A. Mis on Euroopa ettevõtteõigus // Juridica. Tartu, 1993. 6. 125.
- * Vutt, A. Ostueesõigus // Juridica. Tartu, 1993. 4. 87.
- * Vutt, A. Reaalkoormatised // Juridica. Tartu, 1993. 4. 85–86.
- * Vutt, A. Servituudid // Juridica. Tartu, 1993. 4. 82–85.

AJALOOMUUSEUM

Artiklid

- * Kõiv, E. Instrumenttien valmistajia 1800-luvun Suomessa // OPUSCULUM Kirja- ja oppihistoriallinen aikauskirja. Helsinki, 1993. 2/3.
- * Kõiv, E. Överlåtelsen av fysikaliska instrument från Dorpat till Helsingfors år 1828 // OPUSCULUM Bok- och lärdomshistotisk tidskrift. Helsinki, 1992. 1/1991.

RAAMATUKOGU

Artiklid

- * Konsa, K., Kokassar, U. Raamatud hallitussseente roaks // Eesti Loodus. Tartu, 1993. 3. 75–77.
- * Reintam, I., Raik, A. On the Regime of Kamchatka Geysers in the 1960s // Estonia: Man and Nature. Tallinn. 1992. 169–174.
- * Tankler, H., Hinrikus, T. Farmaatsia õpetamine Tartu Ülikoolis XIX sajandil ja XX sajandi algul // Eesti Rohuteadlane. Tartu, 1993. 1. 5–8.
- * Tankler, H. Mõnedest vähem teada olevatest erakogudest Tartu Ülikooli Raamatukogus // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 1992. Tartu, 1993. 95–100.
- * Tankler, H., Raal, H. Farmaatsiateadus Tartu Ülikoolis XIX sajandi teisel poolel ja XX sajandi algul // Eesti Rohuteadlane. Tartu, 1993. 2. 65–69.
- * Tankler, H. Scientific Contacts at Tartu University // History of Science: Uppsala Newsletter. Uppsala, 1993. 19. 5–6.
- * Tering, A. The Tartu University Library and its use at the end of the seventeenth and the beginning of the eighteenth century // Library and Culture: A journal of library history. 1: The History of Reading in the Nordic Countries. Proc. of an Intern. Seminar 16–17. Aug. 1990. Stadsbibliotek Västerås, Sweden. Texas, 1993. 44–54.
- * Vene, I. Proosa luulestumine // Akadeemia. Tartu, 1993. 10. 2199–2206.
- * Vene, I. Vergilius eesti keeles // Keel ja Kirjandus. Tallinn, 1993. 9. 517–522.

LÜHENDITE LOETELU

AM	—	ajaloomuuseum
AR	—	arstiteaduskond
BG	—	bioloogia-geograafiateaduskond
FK	—	füüsika-keemiateaduskond
FL	—	filosoofiateaduskond
KK	—	kehakultuuriteaduskond
corp!	—	korporatsioon
ksv!	—	kaasvõitleja
MJ	—	majandusteaduskond
MT	—	matemaatikateaduskond
RT	—	raamatukogu
SO	—	sotsiaalteaduskond
US	—	usuteaduskond
ÕI	—	õigusteaduskond